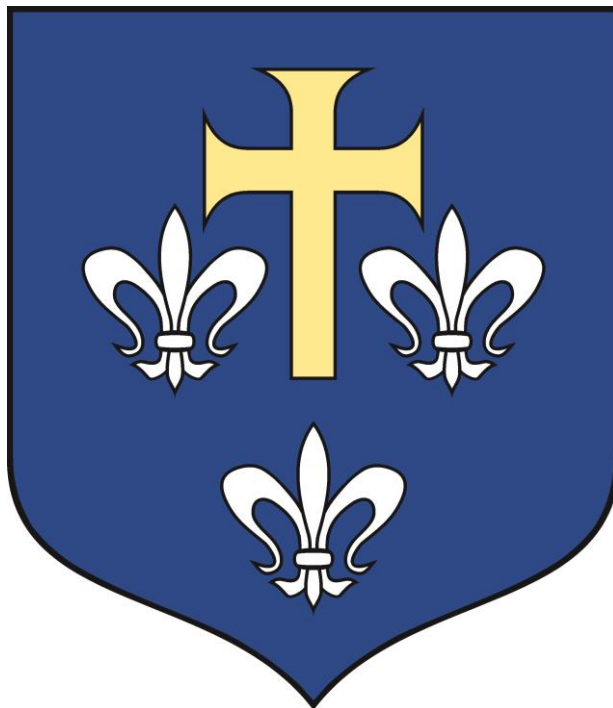

**Gmina
Uniejów**

**DIAGNOZA SYTUACJI
SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ
GMINY UNIEJÓW**

30.03.2023 r.

Spis treści

1.	PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE GMINY UNIEJÓW	5
1.1.	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	5
1.2.	KWALIFIKACJA GMINY DO OBSZARÓW STRATEGICZNEJ INTERWENCJI.....	10
1.3.	ZASOBY NATURALNE I UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE GMINY	11
1.4.	WALORY KULTUROWE GMINY	15
1.5.	RYS HISTORYCZNY.....	19
2.	SFERA SPOŁECZNA.....	20
2.1.	DEMOGRAFIA	20
2.2.	EDUKACJA.....	31
2.3.	RYNEK PRACY.....	40
2.4.	USŁUGI SPOŁECZNE	45
2.5.	KULTURA.....	52
3.	SFERA GOSPODARCZA	59
3.1.	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	59
3.2.	TURYSTYKA	73
3.3.	SYTUACJA FINANSOWA GMINY.....	84
4.	SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA	89
4.1.	HISTORIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA UNIEJOWA.....	89
4.2.	POLITYKA PRZESTRZENNA	93
4.3.	STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	95
4.3.1.	FUNKCJE ZABUDOWY	95
4.3.2.	OBSZARY O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	96
4.3.2.	OCENA ZWARTOŚCI I ROZPROSZENIA ZABUDOWY W GMINIE UNIEJÓW.....	96
4.4.	MIESZKALNICTWO	98
4.4.1.	ZMIANY PRZEPISÓW W KONTEKŚCIE ANALIZ BILANSU TERENÓW MIESZKANIOWYCH 112	
4.4.2.	MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWE TERENY MIESZKANIOWO-USŁUGOWE 112	
4.5.	INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA (DROGOWA, KOLEJOWA, SYSTEM ŚCIEŻEK/TRAS ROWEROWYCH)	114
4.6.	DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA OBSZARU I ORGANIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO	120
4.7.	INFRASTRUKTURA I GOSPODARKA WODNO – KANALIZACYJNA.....	133

4.8.	USŁUGI KOMUNALNE – GOSPODAROWANIE ODPADAMI	155
4.9.	BEZPIECZEŃSTWO	166
4.10.	POZOSTAŁA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	171
4.10.1.	SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA.....	171
4.10.2	SIEĆ GAZOWA.....	171
4.10.3.	TELEKOMUNIKACJA (W TYM: DOSTĘPNOŚĆ DO INTERNETU)	171
4.10.4.	CIEPŁOWNICTWO	176
4.11.	JAKOŚĆ I OCHRONA POWIETRZA.....	177
4.12.	ZASOBY WODNE	180
4.12.1.	UZDROWISKOWE WYKORZYSTANIE WÓD	183
4.13.	LEŚNICTWO I OBSZARY CHRONIONE	185
5.	ANALIZA POTENCJAŁÓW, BARIER I POTRZEB ROZWOJOWYCH GMINY	192
5.1.	POTENCJAŁY ROZWOJOWE	193
5.2.	BARIERY, PROBLEMY I DEFICYTY ROZWOJOWE	195
5.3.	DETERMINANTY POTRZEB ROZWOJOWYCH	198
5.4.	KLUCZOWE WYZWANIA, KIERUNKI STRATEGICZNEJ INTERWENCJI I WSPÓŁPRACY.....	200

WSTĘP

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Uniejów obrazuje potencjał społeczno-ekonomiczny obszaru, z uwzględnieniem przestrzennych uwarunkowań środowiskowo-infrastrukturalnych, które są podstawą do identyfikacji głównych kierunków rozwojowych i obszarów wymagających poprawy sytuacji.

Celem dokumentu jest ukazanie problemów ograniczających jego rozwój oraz zidentyfikowanie potencjałów wewnętrznych będących podstawą dla ukierunkowania rozwoju. Diagnoza jest jednocześnie otwarciem procesu opracowania strategii, która określi możliwe kierunki rozwojowe w perspektywie 2023-2030, sprzyjające poprawie jakości życia mieszkańców, a także wzrostowi konkurencyjności Gminy.

Opracowanie sporządzone zostało w oparciu o podstawowe dane statystyczne i porusza najważniejsze zagadnienia dla rozwoju Gminy.

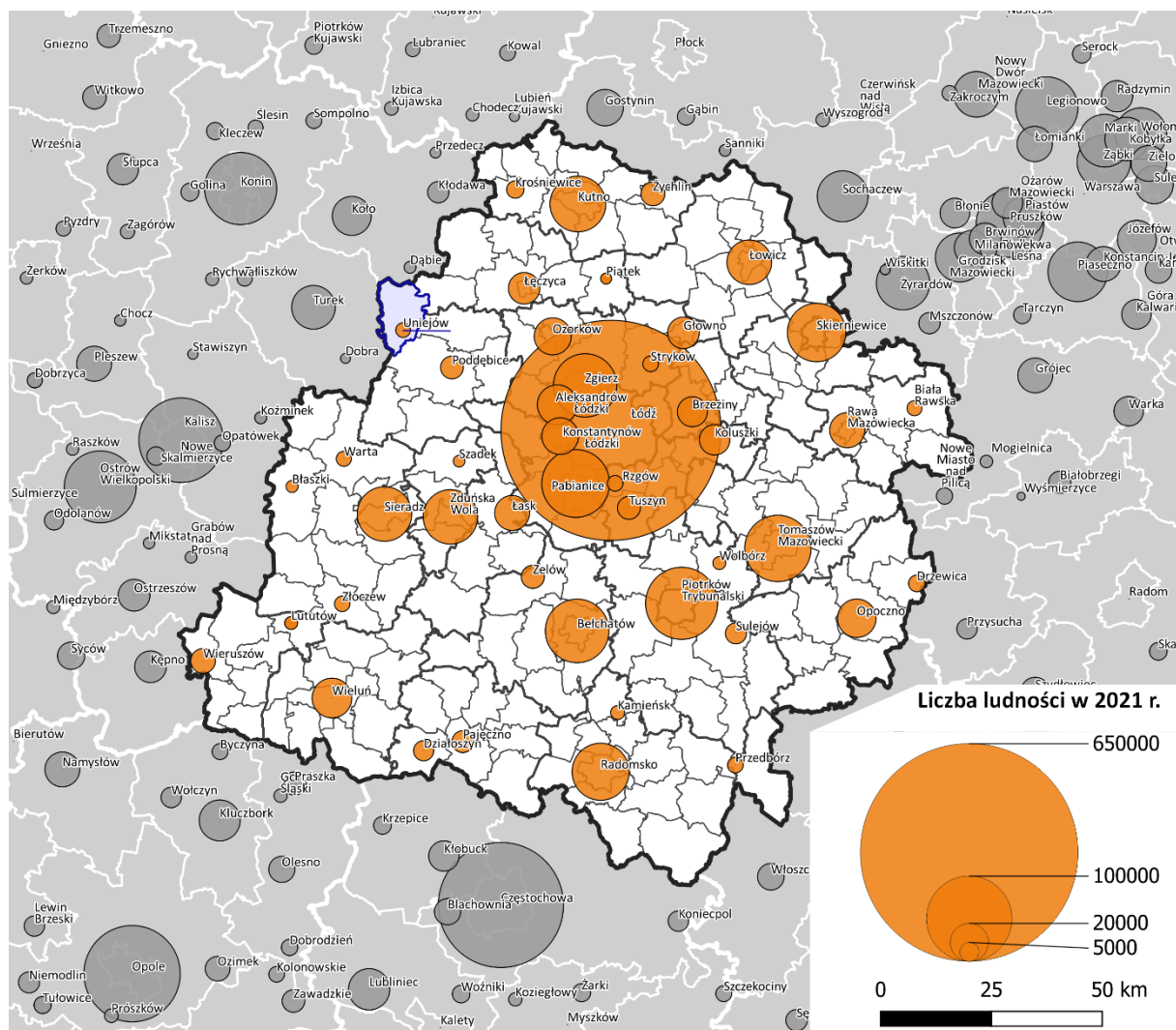
Zakres czasowy diagnozy obejmuje - co do zasady lata 2010-2020, a tam gdzie było to możliwe wykorzystano najbardziej aktualne na dzień sporządzenia opracowania informacje.

Ważnym punktem odniesienia w procesie analitycznym, w tym formułowania wniosków, były dane oraz informacje zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

Przyjęty układ i metodologia diagnozy umożliwiają przeprowadzenie analizy sytuacji, posiadanych zasobów i potencjałów rozwojowych oraz występujących problemów i zjawisk niepożądanych. W efekcie zebrania i przeanalizowania zestawu danych diagnostycznych możliwe było przeprowadzenie procesu wnioskowania wraz z rozpoznaniem wspólnych kierunków rozwojowych i interwencji.

Na peryferiach województwa odległości między miastami są znaczne co ogranicza dostęp do usług na niektórych terenach. Gmina Uniejów, z miastem Uniejów zaliczanym do kategorii bardzo małych, otoczona jest miastami małymi (np. Poddębice, Łęczyca – w województwie łódzkim) i średnimi (np. Turek, Koło – w województwie wielkopolskim).

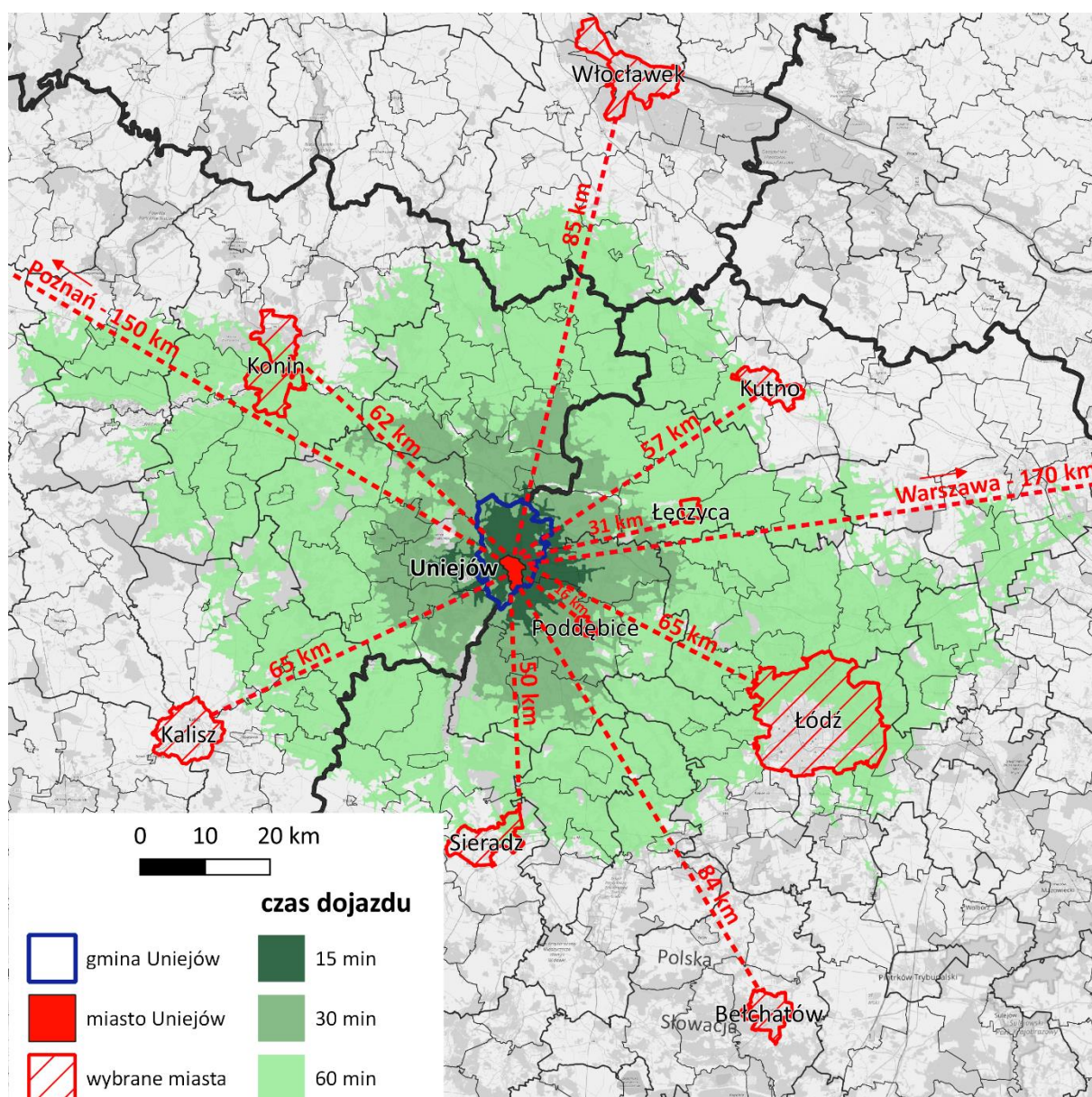
Rysunek 2 Sieć miast w otoczeniu gminy Uniejów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Uniejów znajduje się z zasięgu obsługi miasta Poddębice – stolicy powiatu – w zakresie zadań realizowanych przez samorząd powiatowy. Natomiast w sferze pozostałych usług ponadlokalnych uzależniony jest od dostępności konkurencyjnej oferty usługowej sąsiadujących miast.

Rysunek 3 Czas dojazdu samochodem osobowym z Uniejowa do wybranych miast

Źródło: opracowanie własne na podstawie TravelTime Analytics.

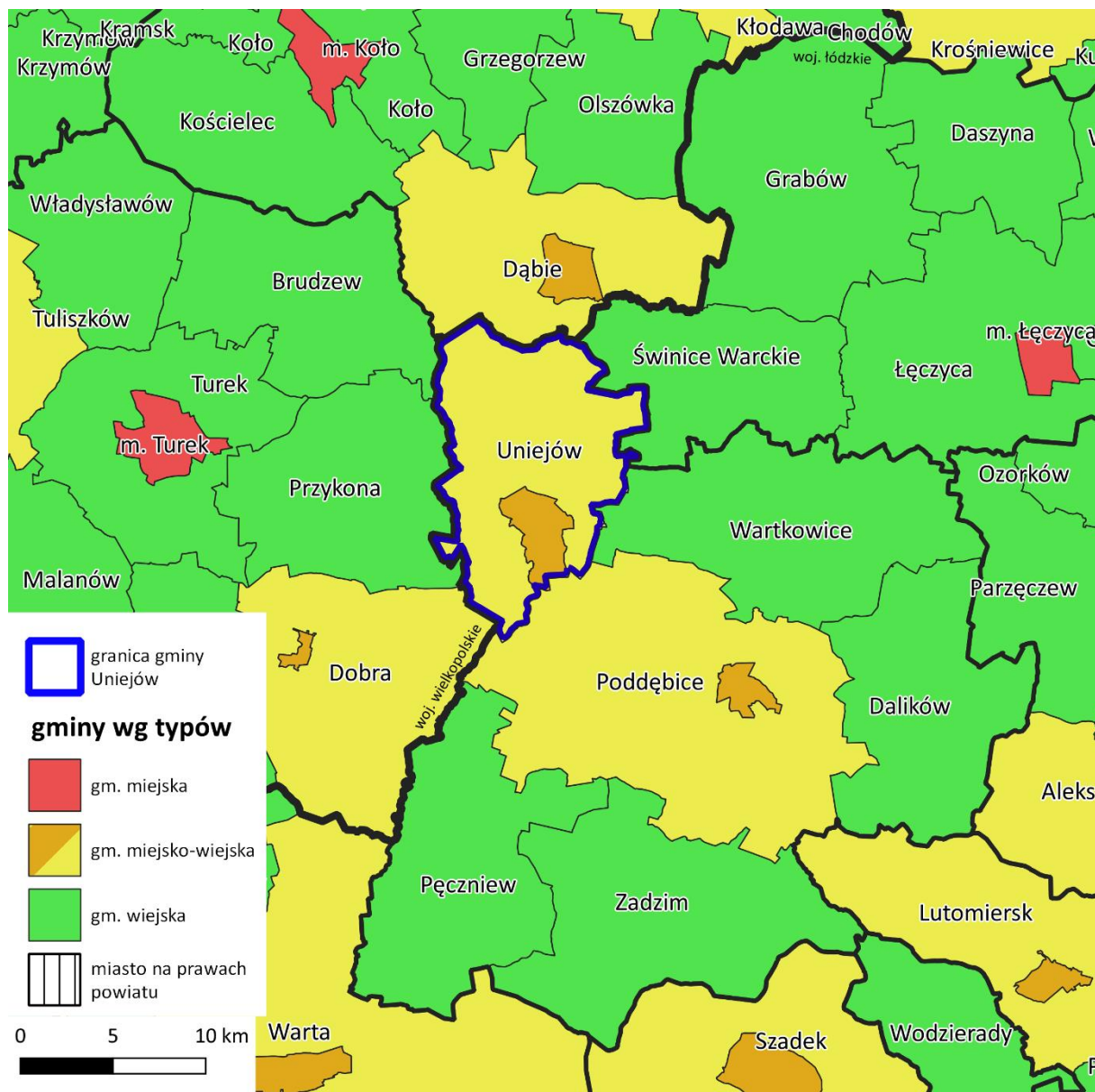
Miasto Uniejów leży w zasięgu 60 min dojazdu do granic Łodzi i mniej niż 30 min do miasta powiatowego Poddębice. Odległość miasta i gminy Uniejów do innych średnich miast jest znacząca. Jedynie miasta średnie i małe (Turek, Łęczyca, Poddębice) znajdują się w dostępności do 30 min. Miasta średnie o randze subregionalnej, jak Konin, Kalisz, Sieradz, a także Kutno znajdują się w odległości od 50 do 65 km, tj. w danych przypadkach ponad 60 min drogi samochodem.

Położenie obszaru gminy w oddaleniu od Łodzi i innych dużych miast ogranicza możliwości dostępu mieszkańców obszaru gminy do usług i miejsc pracy oferowanych przez duże miasta. Gmina ma możliwość udostępnienia atrakcji turystycznych lub rekreacyjno-wypoczynkowych obszaru w ofercie jednodniowej lub weekendowej skierowanej do mieszkańców Łodzi i innych ww. miast, jednak istotnym ograniczeniem jest stosunkowo długi czas podróży.

Gmina graniczy:

- z gminą Świnice Warckie i gminą Wartkowice od wschodu,
- z gminą Poddębice od południowego zachodu,
- z gminą Przykona z województwa wielkopolskiego od zachodu,
- z gminą Dobra z województwa wielkopolskiego od południowego zachodu,
- z gminą Brudzew w województwa wielkopolskiego od północnego zachodu,
- z gminą Dąbie z województwa wielkopolskiego od północy.

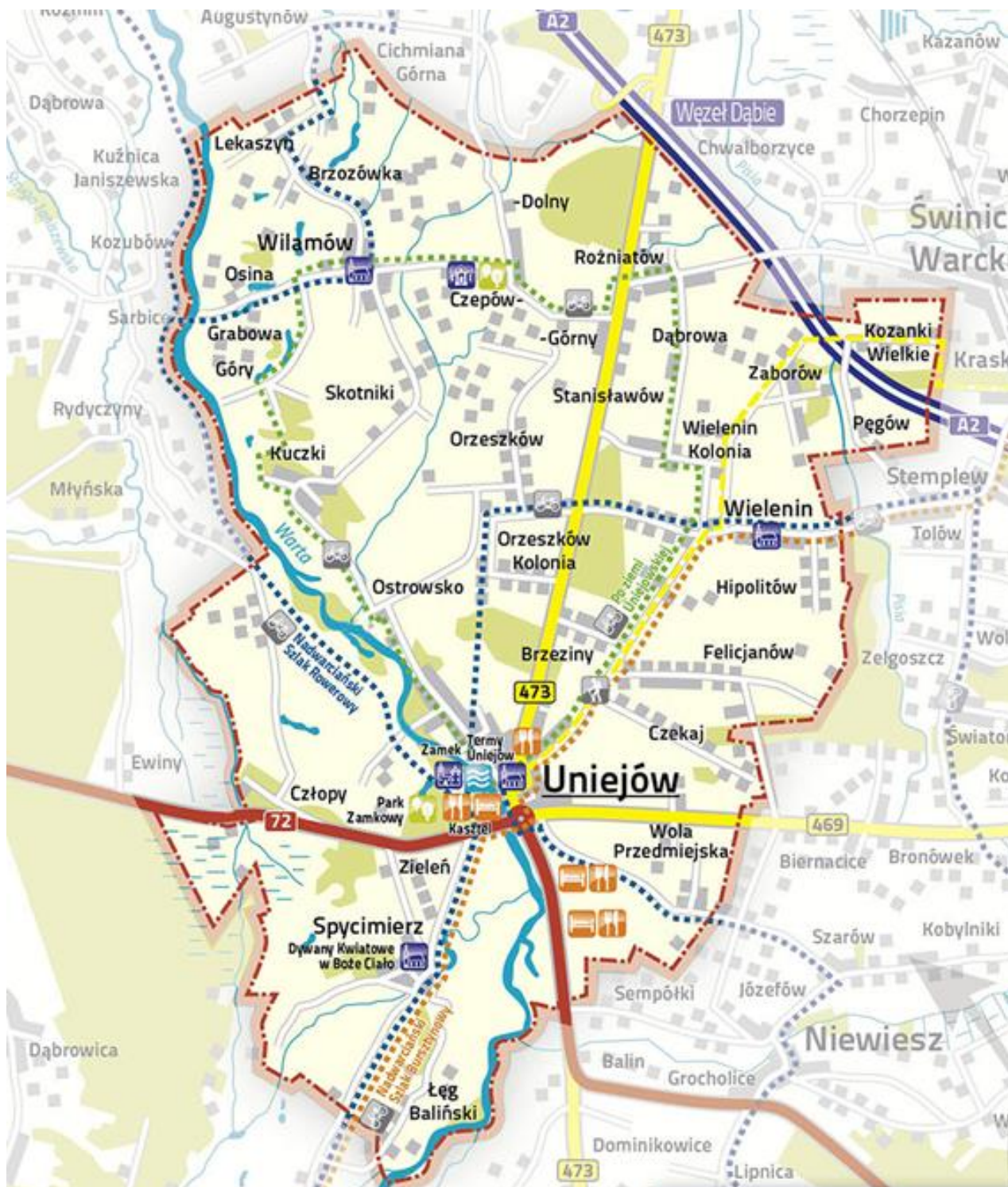
Rysunek 4. Podział administracyjny gminy Uniejów i jej otoczenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT.

Gmina zajmuje powierzchnię 129 km² (12.901 ha) co stanowi 14,64% powierzchni powiatu i 0,71% powierzchni województwa. Miasto Uniejów zajmuje powierzchnię 12 km² (1.223 ha), stanowi to 9,3% powierzchni gminy. W 2021 roku gmina zamieszkała była zgodnie z danymi GUS przez 6 889 osoby (wg. NSP 2021 r. 6807) co stanowi ok. 17 % ludności powiatu), w tym 3051 mieszkało w mieście. Siedzibą władz gminy jest miasto Uniejów.

Rysunek 5 Mapa Gminy Uniejów

Źródło: <http://online.smartlink.pl>.

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Uniejów oraz 34 miejscowości (podzielone na 30 sołectw):

- Wsie średnie (300 – 500 mieszkańców) – Ostrowsko, Spycmierz, Wilamów,
- Wsie małe (150 – 300 mieszkańców) – Czepów, Człopy, Felicjanów, Rożniatów-Kolonia, Stanisławów, Wielenin, Wielenin-Kolonia, Wola Przedmiejska,
- Wsie bardzo małe (do 150 mieszkańców) – Brzeziny, Brzozówka, Czekaj, Dąbrowa, Góry, Hipolitów, Kozanki Wielkie, Kuczki, Lekaszyn, Łęg Baliński, Orzeszków, Orzeszków-Kolonia, Pęgów, Rożniatów, Skotniki, Spycmierz-Kolonia, Wieścice, Zaborów, Zieleń.

1.2. KWALIFIKACJA GMINY DO OBSZARÓW STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

W Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 wyznaczono 5 typów typy obszarów strategicznej interwencji (OSI) wynikających z delimitacji zarówno, z poziomu krajowego (Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 wraz z aktualizacją), jak również z poziomu regionalnego:

1. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarczej (poziom krajowy),
2. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją (poziom krajowy i regionalny),
3. Obszar walorów turystyczno-środowiskowo-rolnych (poziom regionalny),
4. Obszar transformacji górniczo-energetycznej (poziom regionalny),
5. Miejskie Obszary Funkcjonalne problemowe (poziom regionalny).

Gmina Uniejów zgodnie z ww. OSI, została zakwalifikowana z poziomu krajowego (KSRR 2030) do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz z poziomu regionalnego do obszaru walorów turystyczno-środowiskowo-rolnych

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją działania powinny zmierzać do zainicjowania nowych impulsów rozwojowych, wzmocnienia istniejących potencjałów i ich aktywnej integracji we wszystkich aspektach rozwoju społeczno-gospodarczego. Najważniejsze działania powinny objąć m.in.: rozwój lokalnej przedsiębiorczości, poprawę dostępności komunikacyjnej, w szczególności w zakresie rozwoju transportu publicznego, działania w zakresie aktywizacji zawodowej, poprawy kwalifikacji mieszkańców, integracji społecznej oraz rozwój infrastruktury technicznej (w szczególności wodno-kanalizacyjnej i teleinformatycznej), poprawę dostępu do podstawowych usług publicznych¹.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 wskazuje, że dla obszaru walorów turystyczno-środowiskowo-rolnych w gminach, w których potencjał rolnictwa jest wysoki, grunty rolne powinny być chronione, a wiodąca funkcja rozwijana. Istotne będą zatem działania związane z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, w tym m.in. właściwym doбором upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystaniem potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalnym stosowaniem nawożenia i środków ochrony roślin. W zakresie zwiększania opłacalności produkcji rolnej istotne będzie polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk. Działania rozwojowe powinny koncentrować się na wsparciu przetwórstwa rolno-spożywczego. Na obszarze gmin położonych w sąsiedztwie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo wskazaniem dla

¹ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s.101

gospodarowania będzie system rolnictwa zrównoważonego, produkcja żywności wysokiej jakości, w tym rozwój produkcji ekologicznej. Istotne będzie również wspieranie działań umożliwiających dywersyfikację gospodarczą tych obszarów związanych m.in. z rozwojem turystyki aktywnej, wspieraniem bazy turystycznej (w tym ekoturystyki i agroturystyki), rozbudową szlaków turystycznych i infrastruktury rowerowej, kreowaniem marki i popytu na usługi balneologiczne, uzdrowiskowe i rehabilitacyjne, budowaniem zintegrowanych produktów turystycznych opartych na walorach kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych oraz kultywowaniu tradycji, wykreowaniem wizerunku obszarów jako atrakcyjnych turystycznie, które będą sprzyjać budowaniu rozpoznawalnej marki turystycznej województwa. Zarówno dla rozwoju funkcji rolniczej, jak i turystycznej ważne będą działania związane z ochroną i poprawą jakości środowiska oraz wzmocnieniem odporności OSI na zmiany klimatu i zagrożenia naturalne. Wymagać to będzie interwencji z zakresu m.in. zwiększania zdolności retencyjnych zlewni (m.in. wprowadzania zalesień, zakrzewień, zadrzewień, budowy i modernizacji zbiorników wodnych, rozwoju systemów melioracyjnych, odtwarzania oczek wodnych i mokradeł) oraz rozwiązań ukierunkowanych na ochronę środowiska (m.in. poprawę czystości wód, w tym tworzenie wysokoefektywnych stref ekotonowych, renaturalizację siedlisk i cieków wodnych, zwiększanie powierzchni obszarów objętych ochroną prawną), a także inwestycji w infrastrukturę przeciwwzrostową (m.in. przeciwpowodziową, przeciwpożarową).

Dodatkowo Strategia podkreśla rolę miast w w Obszarze Zielonej Gospodarki, jako ośrodków wsparcia dla funkcji rozwijanych na terenach wiejskich².

1.3. ZASOBY NATURALNE I UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE GMINY

Według podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego³ Gmina Uniejów leży w obrębie prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, w makroregionie Nizina Południowowielkopolska i w granicach mezoregionu Kotlina Kolska, tuż przy granicy z Wysoczyzną Łaską, Kotliną Sieradzką i Wysoczyzną Turecką.

Gmina leży na obszarze płaskiej, mocno zdenudowanej moreny dennej ze zlodowacenia środkowopolskiego, wyniesionej średnio na wysokość od 108 do 118 m n.p.m. Środkową, wschodnią i południową część gminy tworzy płaska równina zwana Kotliną Uniejowską. Powierzchnia gminy opada w kierunku północnym ku dolinie Neru i zachodnim ku dolinie rzeki Warty. Ponad połowa terenu gminy to wysoczyzna morenowa, która silnie kontrastuje z dnem rzeki Warty poprzez stromo zarysowaną, malowniczą skarpe. Charakterystyczną cechą doliny Warty są pola wydymowe o nieuregulowanych, wydłużonych i rozcłonkowanych kształtach z piasków drobnoziarnistych i pylastych⁴.

GLEBY

Gmina i miasto Uniejów charakteryzują się przeciętnymi warunkami glebowymi. Nie występują tu gleby klas I i II. Najlepsze gleby klas II i IV znajdują się głównie w środkowej i wschodniej części gminy – od Woli Przedmiejskiej na południu po Rożniatów i Czepów na północy.

² SRWŁ 2030, s. 101-102

³ Kondracki J. 2013: Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

⁴ Źródło: Program Rozwoju Lokalnego Gminy Uniejów 2007-2015

Tabela 1 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Gminie Uniejów

LP.	UŻYTKI ROLNE	POWIERZCHNIA: CAŁA GMINA [ha]	POWIERZCHNIA: TERENY WIEJSKIE [ha]	PWOERZCHNIA: MIASTO UNIEJÓW [ha]
	Obszar gminy	12.901	11.678	1.223
1	Użytki rolne razem	10.904	9.974	930
2	Użytki rolne – grunty orne	7.684	7.005	679
3	Użytki rolne – sady	94	80	14
4	Użytki rolne – łąki trwałe	810	799	11
5	Użytki rolne – pastwiska trwałe	1.655	1.508	147
6	Lasy i grunty leśne	1.188	1.147	41
7	Pozostałe grunty	813	561	252

Źródło: Gmina Uniejów

Ponad 83% obszaru gminy stanowią użytki rolne. Gleby na terenie Gminy Uniejów są w dużej mierze zdegradowane za sprawą znacznego zakwaszenia oraz zubożenia w składniki mineralne takie jak fosfor, potas, magnez. Powoduje to, wraz z ogólną niską jakością gleb, iż gmina nie posiada korzystnych warunków do rozwoju rolnictwa.

SUROWCE NATURALNE

Gmina Uniejów usytuowana jest w Niece Szczecińsko - Łódzko - Mazowieckiej. Nieckę budują głównie margle, wapienie margliste, opoki, gezy, piaskowce z glaukonitem oraz iły, mułki, piaski ilaste. Na szczególną uwagę zasługują pokłady węgla brunatnego w środkowej części Gminy oraz torfy i przewarstwione iłami i gliną, które wypełniają obniżenia dolinne i starorzecza znajdujące się w północnej i północno – zachodniej części Gminy. Do głównych bogactw naturalnych Gminy zaliczyć należy:

- utwory kredowe w postaci margli w Roźniatowie i Czepowie,
- pokłady żwiru i piasku w Roźniatowie,
- pokłady gliny w okolicach Wielenina,
- gaz ziemny,
- wody termalne.

WODY⁵

Zasoby powierzchniowe wód w gminie to przede wszystkim rzeki. Przez gminę przepływa Warta i Pisia. Są one klasyfikowane w I i II klasie czystości wód.

Na szczególną uwagę zasługują występujące na terenie Gminy wody termalne. Zostały one rozpoznane i udokumentowane w rejonie Uniejowa. Należą do wód chlorkowo-sodowych i zawierają znaczne ilości związków o specyficznej aktywności farmakologicznej, które można wykorzystać do celów

⁵ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Uniejów na lata 2013-2020

gospodarczych, profilaktyki leczniczej, rekreacji oraz prowadzenia intensywnych rolniczych pod szkłem i folią. Wody termalne w Uniejowie charakteryzują się temperaturą 68°C przy wypływie.

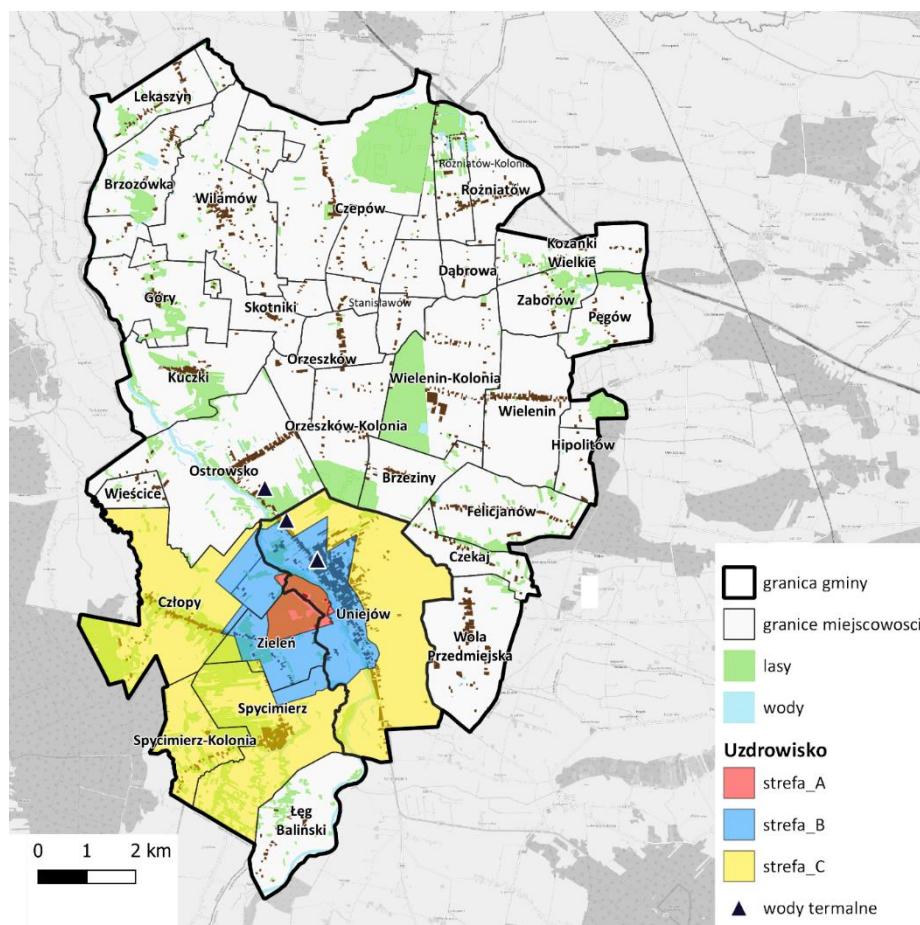
Dzięki wykorzystaniu wód geotermalnych w gminie można stwierdzić, że wody stanowią jeden z najważniejszych zasobów naturalnych gminy.

Wody termalne eksploatowane są przy wykorzystaniu trzech odwiertów o głębokości od 2.031 m do 2.665 m i znajdują zastosowanie m.in. przy leczeniu chorób: reumatoidalnych, ortopedyczno-urazowych, dyskopatiach i nerwicach.

Od roku 2012 miasto posiada status miejscowości uzdrowiskowej. Podstawą do nadania statusu uzdrowiska były właściwości miejscowych ciepłych wód leczniczych, zawierających m.in. siarkę, radon, fluor, chlorki miedzi i żelaza, związki kwasu metakrzemowego oraz jod, którego zawartość jest taka jak w Bałtyku⁶.

Powierzchnia uzdrowiskowa w gminie zajmuje łącznie 3 207 ha (tj. 25% powierzchni gminy), obejmuje miasto Uniejów oraz cztery sołectwa: Spycimierz, Spycimierz-Kolonia, Zielen i Człopy i jest podzielona na trzy strefy uzdrowiskowe A, B, C.

Rysunek 6 Strefy uzdrowiskowe na obszarze gminy Uniejów

Źródło: <http://spd.pgi.gov.pl/PSHv8/Psh.html>.

⁶ Źródło: Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Uniejów na lata 2013-2020

LESISTOŚĆ I FORMY OCHRONY PRZYRODY

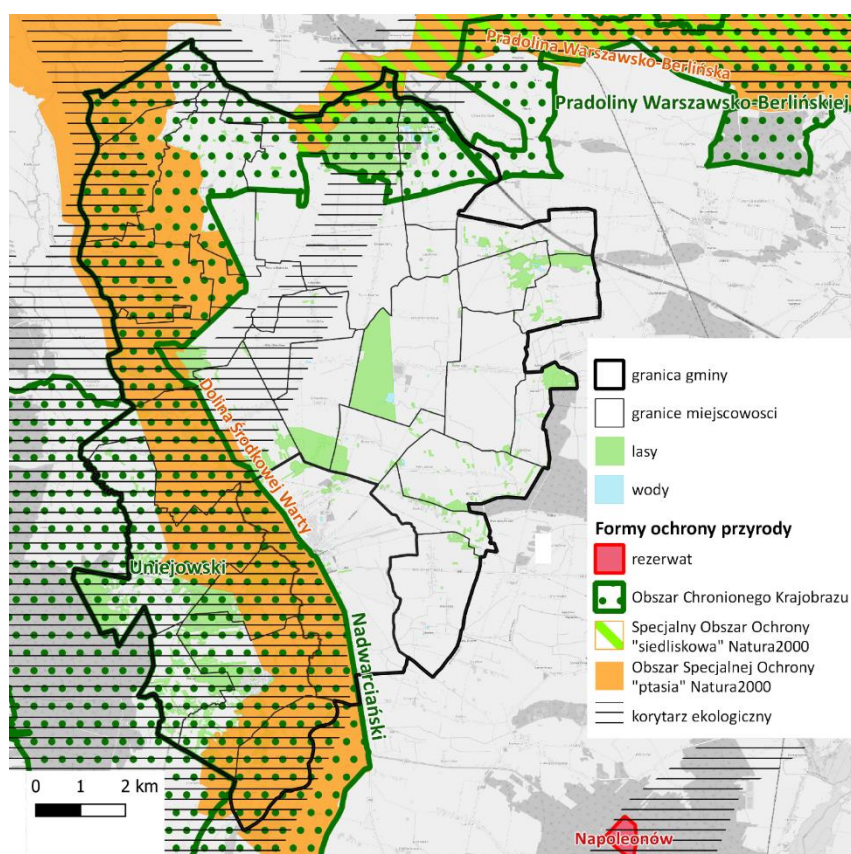
Lasy zajmują 9,2% powierzchni gminy Uniejów. Dominują tu lasy sosnowe. W północnej części Kościenicy występują kępki lasu łęgowego. Do drzewostanu gminy zaliczamy olchy, jesiony, topole, lipy, klony, kasztany, akacje i brzozy. Dużą część obszaru gminy zajmuje roślinność łąkowa i bagienna. Ponadto lasy słyną ze zwierzyny łownej i grzybów.

Ponad 47% powierzchni gminy stanowią tereny prawnie chronione. W dolinie rzeki Warty utworzono obszar ochrony przyrody. Do głównych walorów doliny niewątpliwie należy zaliczyć unikalną roślinność oraz unikatowe ostoje ptactwa⁷.

Blisko 30% terenu Gminy położone jest na Obszarze Chronionego Krajobrazu. Zgodnie z koncepcją Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET ochroną został objęty obszar doliny Warty z rzadką roślinnością, niskimi torfowiskami, słonymi śródlądowymi łąkami oraz ostoją ptactwa.

Na terenie Gminy Uniejów wyznaczony został również chroniony obszar, w ramach programu Natura 2000. Obejmuje on dolinę Warty pomiędzy wsią Balin (koło Uniejowa) i Dębno (koło Nowego Miasta n. Wartą). Dolina ma szerokość od 500 m do ok. 5 km, wypełniona jest przez mady i piaski. Jedynie w bezodpływowych obniżeniach występują niewielkie powierzchnie płytkich torfów⁸.

Rysunek 7 Formy ochrony przyrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDOS, <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>.

⁷ Źródło: Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Uniejów na lata 2013-2020

⁸ Źródło: Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Uniejów na lata 2013-2020

Ponadto na terenie gminy Uniejów możemy znaleźć kilka pomników przyrody. Tą formą ochrony obejmuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczających się indywidualnymi wyróżniającymi je cechami.

1.4. WALORY KULTUROWE GMINY

Gmina Uniejów została obdarzona przez naturę ogromnym bogactwem. Dzięki czystemu powietrzu i nieskażonej glebie doskonałe warunki do wypoczynku znajdują tu zarówno amatorzy turystyki pobytowej zainteresowani zbieraniem owoców lasu jak również zwolennicy turystyki uzdrowiskowej i wędrowniej, na których czekają uniejowskie termy oraz ciekawe zabytki i szlaki pieszej, rowerowej, kajakowej czy konnej wędrówki. Z uwagi na bogatą historię, jaką posiada region, oraz dobrze zachowane zabytki na przestrzeni ostatnich lat w Uniejowie powstała, i cały czas się rozwija, bardzo ciekawa baza rekreacyjna.

Na terenie gminy znajduje się wiele zabytków budownictwa, architektury sakralnej i świeckiej. Do rejestru zabytków wpisane są między innymi następujące obiekty⁹:

- Czepów:

- park dworski z I połowy XIX wieku,

Rysunek 8 Park w Czepowie

Źródło: <http://www.kultura.lodz.pl/>

- Uniejów:

- kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP został wzniesiony w XIV w. (konsekracja 1365 r.), a następnie rozbudowany głównie w XV i XVI w. m.in. o dwa przęsła w stronie zachodniej i kaplicę południową. Wewnątrz kościoła znajduje się m.in.: ołtarz główny z 1778 r., dwa ołtarze boczne z ok.

⁹ Źródło: Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Uniejów na lata 2013-2020

1680 r., ambona z II połowy XVIII w., ołtarz Ukrzyżowania z początku XVIII w., ołtarz Miłosierdzia Bożego z początku XVIII w., ołtarz z kaplicy bł. Bogumiła z II połowy XVIII w., sarkofag bł. Bogumiła z 1666 r. wraz z tumbą z II połowy XVII w. Świątynia została poważnie uszkodzona w czasie II wojny światowej. Odbudowano ją jednak zaraz po wojnie, w latach 1945-1946,

- cerkiewka z 1885 roku – została wzniesiona z inicjatywy właściciela majątku położonego w pobliżu Uniejowa, hrabiego Aleksandra Tolla. Niewielką cerkiew zbudowano na planie krzyża greckiego, z pojedynczą kopułą otoczoną czterema sterczynami z krzyżami. Niższy poziom w kaplicy pełnił funkcję krypty, w której pochowano fundatora, jego żonę oraz syna Sergiusza. W 1945 pozostałości trumien i zwłok zakopano w pobliżu kaplicy, po stronie zachodniej,

- zamek z XIV wieku, istniał tu już w XII wieku gród obronny, w chwili obecnej w zamku znajduje się hotel,

- park przy zamku z II połowy XIX wieku,

- dwór przy ulicy Kościelniczej z 1845 roku, obecnie pełni funkcję Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Uniejowie.

Rysunek 9 Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Uniejowie

Źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

Rysunek 10 Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Uniejowie

Źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

Rysunek 11 Zamek w Uniejowie

Źródło: termyuniejow.netreactive.pl.

Rysunek 12 Dwór w Uniejowie

Źródło: m.wsiodle.lodzkie.pl.

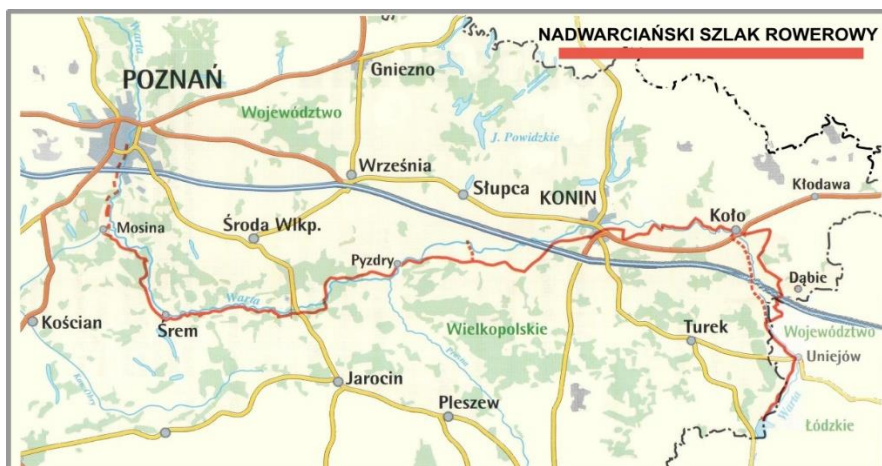
Poza budowlami oficjalnie wpisanymi do rejestru zabytków, na terenie gminy, znajduje się jeszcze wiele innych wartych obejrzenia obiektów, między innymi Spycimierz. Jest jedna z najstarszych w Polsce parafii. Słynie z tradycji „kwietnych dywanów” układanych w dzień Bożego Ciała.

Ponadto przez gminę przebiega wiele szlaków turystycznych, zarówno pieszych, rowerowych jak i kajakowych. Osoby, które wybierają się w te rejony mogą skorzystać z bogatej oferty¹⁰:

- Nadwarciański Szlak Rowerowy wiodący z Poznania wzdłuż Warty do Konina, Koła i Kłodawy, przez Uniejów do Zbiornika Jeziorsko. Trasa szlaku przebiega przez najbardziej atrakcyjne – przede wszystkim pod względem przyrodniczym – tereny, wiodące wzdłuż rzeki Warty,
- Szlak „Gorące Źródła” – jego długość wynosi 14 km i biegnie przez: Gąsiorzyce - Wielenin - Wielenin Kol. - Orzeszków Kol. - Uniejów - Wola Przedmiejska – Zbysław,
- Szlak „Po Ziemi Uniejowskiej” – Jego trasa przebiega przez Uniejów - Ostrowsko - Kuczki - Góry - Wilamów - Czepów - Rożniatów - Wielenin - Czekaj – Uniejów,
- Łódzki Szlak Konny,
- Szlak turystyczny – Historyczny: Piątek - Tum - Łęczyca - Byszew - Besiekiery - Uniejów – Spycimierz,
- Szlak turystyczny – Sakralny: Piątek - Tum - Łęczyca - Kłodawa - Uniejów - Świnice Warckie,
- Szlak turystyczny – Patriotyczny: Piątek - Tum - Łęczyca - Grabów - Chełmno - Dąbie - Uniejów,
- Szlak turystyczny – Przyrodniczy: Witów - Piątek - Góra Św. Małgorzaty - Rybitwy - Dąbie - Uniejów,
- Szlak turystyczny – Techniki: Łęczyca - Kłodawa – Uniejów.

¹⁰ Źródło: Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Uniejów na lata 2013-2020

Rysunek 13 Trasa Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego

Źródło: www.srodawlkp-powiat.pl.

1.5. RYS HISTORYCZNY

Historia Uniejowa sięga prawie tysiąca lat wstecz. Pierwsze wzmianki o miejscowości wtedy znanej jako Unieievo pochodzą z bulli papieża Innocentego II, wydanej w 1136 roku. Miejscowość została wspomniana jako osada położona w pobliżu Spycmierza, który należał do gnieźnieńskich arcybiskupów. W późniejszych latach ranga i znaczenie Uniejowa zaczęła wzrastać. Wiązało się to z wpływem Kościoła na rozwój miasta. Pierwszym arcybiskupem był obecny patron miasta – Błogostawiony Bogumił.

Przywilej lokacyjny Uniejów odebrał z rąk arcybiskupa Jakuba Świnki jeszcze przed rokiem 1290. W 1331 roku miasto zostało splądrowane, zniszczone i spalone przez Krzyżaków. Na drugą połowę XIV i wiek XV przypadło duże ożywienie miejscowości pod względem gospodarczym i ludnościowym. Rozwijało się tutaj rzemiosło, kuśnierstwo, tkactwo, szewstwo, krawiectwo. Powstały cechy rzemiosł, liczne targi i jarmarki przyciągały wielu gości z sąsiednich miejscowości. W tym czasie arcybiskup Jarosław Bogoria Skotnicki wzniósł, kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP¹¹.

Na lewym brzegu Warty, arcybiskupi gnieźnieńscy, wybudowali zamek obronny w latach 1360-1365. Przechowywali w nim w czasie wojen swój skarbiec, księgi oraz archiwa. Odbывały się tutaj synody diecezjalne i zjazdy duchowieństwa. Siedzibą arcybiskupów zamek był aż do końca XVIII wieku.

Potop szwedzki, podobnie jak w wielu innych miastach, spowodował ogromne szkody. Uniejów zaczął podupadać na skutek zniszczeń i pożarów spowodowanych działaniami wojennymi. Po II rozbiorze Polski władze pruskie przeprowadziły sekularyzację dóbr arcybiskupich, a w roku 1836 dobra uniejowskie wraz z miastem i zamkiem przejął hrabia Karol Toll. Hrabia był generałem armii carskiej, posiadał wielkie dobra. Zarządzał nimi w sposób przemyślny i rozsądny. Był wyznania prawosławnego. Rodzina Tollów była właścicielem zamku do odzyskania niepodległości w 1918 roku.

Władze carskie odebrały Uniejowowi prawa miejskie w 1870 roku. Miasto odzyskało je dopiero po I Wojnie Światowej w 1919 roku. W 1939 roku 25 Dywizja Piechoty generała Franciszka Altera z Armii

¹¹ Źródło: Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Uniejów na lata 2013-2020

„Poznań” bohatercko broniła przeprawy przez Wartę. To wydarzenie upamiętnia dziś pomnik w centrum miasta. W czasie działań wojennych miasto i jego mieszkańcy ponieśli ogromne straty. Wymordowano wszystkich nauczycieli w obozach masowej zagłady z Uniejowa i okolicznych wiosek. Ślady zniszczeń wojennych usuwano jeszcze wiele lat po zakończeniu II Wojny Światowej.

Kolejnym okresem, w którym miasto zaczęło się dynamicznie rozwijać są lata 80. I 90. XX wieku. Powstała wtedy szkoła, bloki mieszkalne, przychodnia, apteki, banki oraz pawilony handlowe. Najnowsza historia to czas dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych. Ważnym impulsem dla nich było odnalezienie i wykorzystanie wody geotermalnej oraz szanse związane z pozyskaniem funduszy unijnych na inwestycje. Uniejów od 2012 roku ma status miejscowości uzdrowskiej i stawia na rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych.¹²

Herb gminy Uniejów: na błękitnej tarczy herbowej znajduje się złoty krzyż łaciński ponad trzema srebrnymi liliami w układzie w roztrój. Geneza i przeobrażenia herbu gminy Uniejów pozostają w ścisłym związku z heraldyką arcybiskupstwa gnieźnieńskiego oraz symboliką ośrodków miejskich należących niegdyś do kapituły gnieźnieńskiej. Herb znany jest już od XVI wieku¹³.

2. SFERA SPOŁECZNA

2.1. DEMOGRAFIA

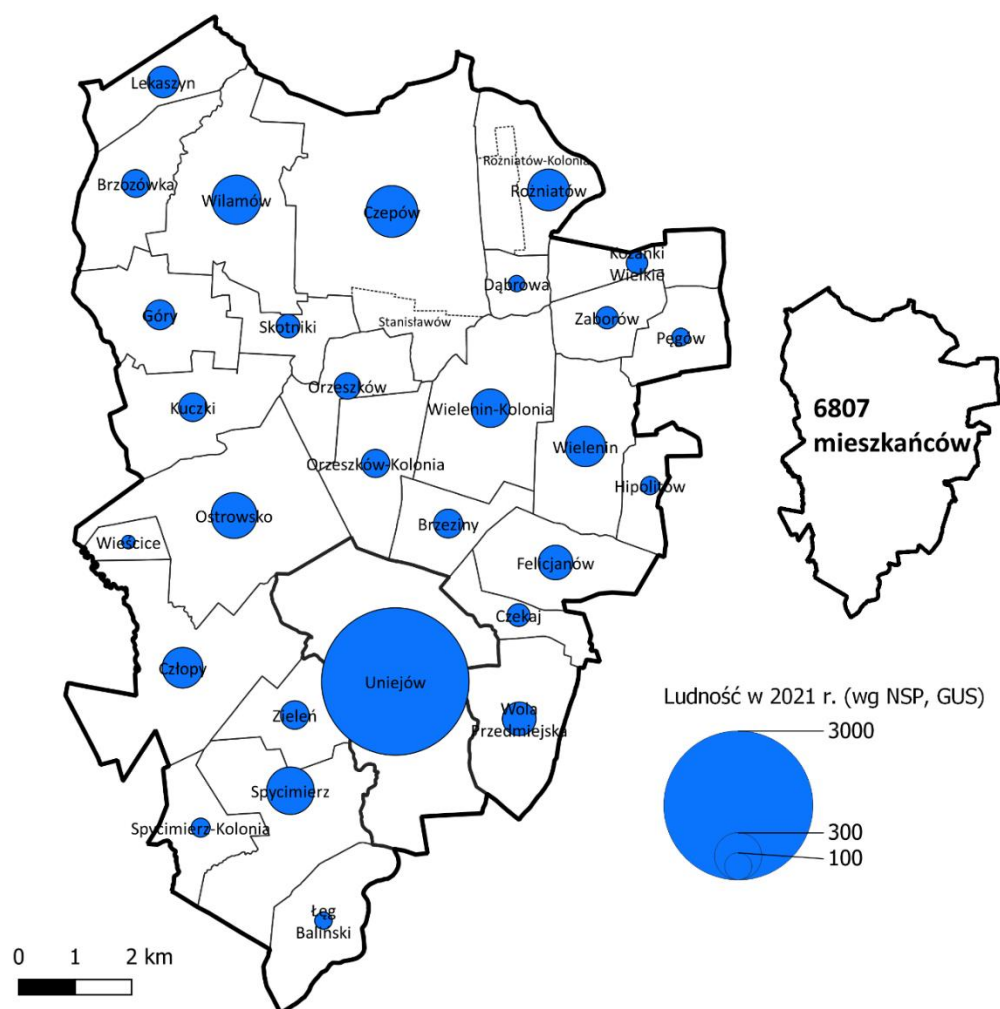
Według danych GUS gmina miejsko-wiejska Uniejów w 2021 r. posiadała 6 889 mieszkańców (wg. NSP 2021 r. 6807 mieszkańców), z czego 43% zamieszkiwało miasto, zaś 57% obszar wiejski. Biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia obserwowana jest rozpiętość od 34 os./km² (obszar wiejski) do 242 os./km² (miasto Uniejów). W stosunku do 2012 r. liczba mieszkańców gminy miejsko-wiejskiej zmniejszyła się o 297 osób, co stanowi 4% liczby ludności z 2012 r., przy czym większa zmiana dotyczy obszaru wiejskiego – zmniejszenie o 241 osób (6% ludności w 2012 r.), w mieście liczba ludności spadła o 56 osób, co stanowi 2% liczby mieszkańców w 2012 r.. Biorąc pod uwagę procentową zmianę liczby ludności w badanych latach w powiecie poddębickim i województwie łódzkim, wartości plasowały się na zbliżonym, niewiele lepszym poziomie wynoszącym – 3%.

Największą grupę mieszkańców gminy stanowiły osoby zamieszkujące miasto Uniejów - niespełna 3 tys. osób, tj. 43% ogółu mieszkańców. Kolejne pod względem liczby ludności miejscowości (wszystkie wiejskie) liczyły maksymalnie 360 mieszkańców (Czepów -360, Wilamów -326, Spycimierz – 305).

¹² Źródło: <http://uniejow.pl/>

¹³ Źródło: Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Uniejów na lata 2013-2020

Rysunek 14 Ludność w Gminie Uniejów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NSP 2021, GUS, www.bdl.stat.gov.pl.

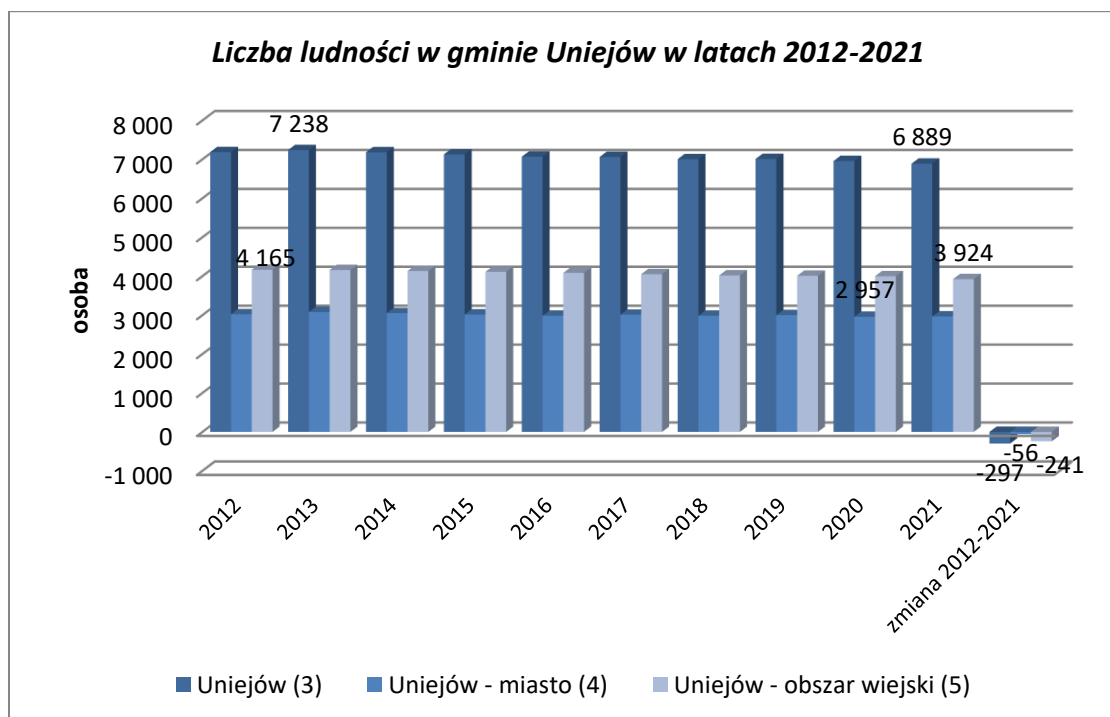
Tabela 2 Ludność w gminie Uniejów wg miejscowości statystycznych w latach 2011 i 2021

Lp.	miejscowość statystyczna	rodzaj	Liczba mieszkańców		Wskaźniki	
			2011 r.	2021 r.	udział osób w wieku poprodukcyjnym (w%)	dynamika zmiany liczby ludności w latach 2011-2021 (gdzie 2011=100%)
1	Uniejów	miasto	3019	2932	25,8%	97,1
2	Brzeziny	wieś	110	113	23,0%	102,7
3	Brzozówka	wieś	123	104	32,7%	84,6
4	Czekaj	wieś	67	70	17,1%	104,5
5	Czepów	wieś	384	360	21,7%	93,8
6	Człopy	wieś	224	224	21,9%	100,0
7	Dąbrowa	wieś	38	36	19,4%	94,7
8	Felicjanów	wieś	175	161	24,8%	92,0
9	Góry	wieś	135	119	25,2%	88,1
10	Hipolitów	wieś	44	46	26,1%	104,5

11	Kozanki Wielkie	wieś	78	62	29,0%	79,5
12	Kuczki	wieś	117	110	34,5%	94,0
13	Lekaszyn	wieś	139	135	22,2%	97,1
14	Łęg Baliński	wieś	40	41	26,8%	102,5
15	Orzeszków	wieś	98	94	23,4%	95,9
16	Orzeszków-Kolonia	wieś	127	108	18,5%	85,0
17	Ostrowsko	wieś	325	284	35,6%	87,4
18	Pęgów	wieś	45	43	20,9%	95,6
19	Rożniatów	wieś	279	233	24,5%	83,5
20	Skotniki	wieś	81	76	21,1%	93,8
21	Spycimierz	wieś	338	305	25,2%	90,2
22	Spycimierz-Kolonia	wieś	65	49	38,8%	75,4
23	Wielenin	wieś	241	221	26,7%	91,7
24	Wielenin-Kolonia	wieś	245	201	24,9%	82,0
25	Więcice	wieś	25	25	32,0%	100,0
26	Wilamów	wieś	354	326	24,5%	92,1
27	Wola Przedmiejska	wieś	181	153	31,4%	84,5
28	Zaborów	wieś	75	66	21,2%	88,0
29	Zieleń	wieś	111	110	18,2%	99,1
razem w gminie			7283	6807	25,6%	93,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NSP 2021 i NSP 2021, GUS, www.bdl.stat.gov.pl.

Wykres 1 Liczba ludności w gminie miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 3 Liczba ludności województwo/powiat/gmina

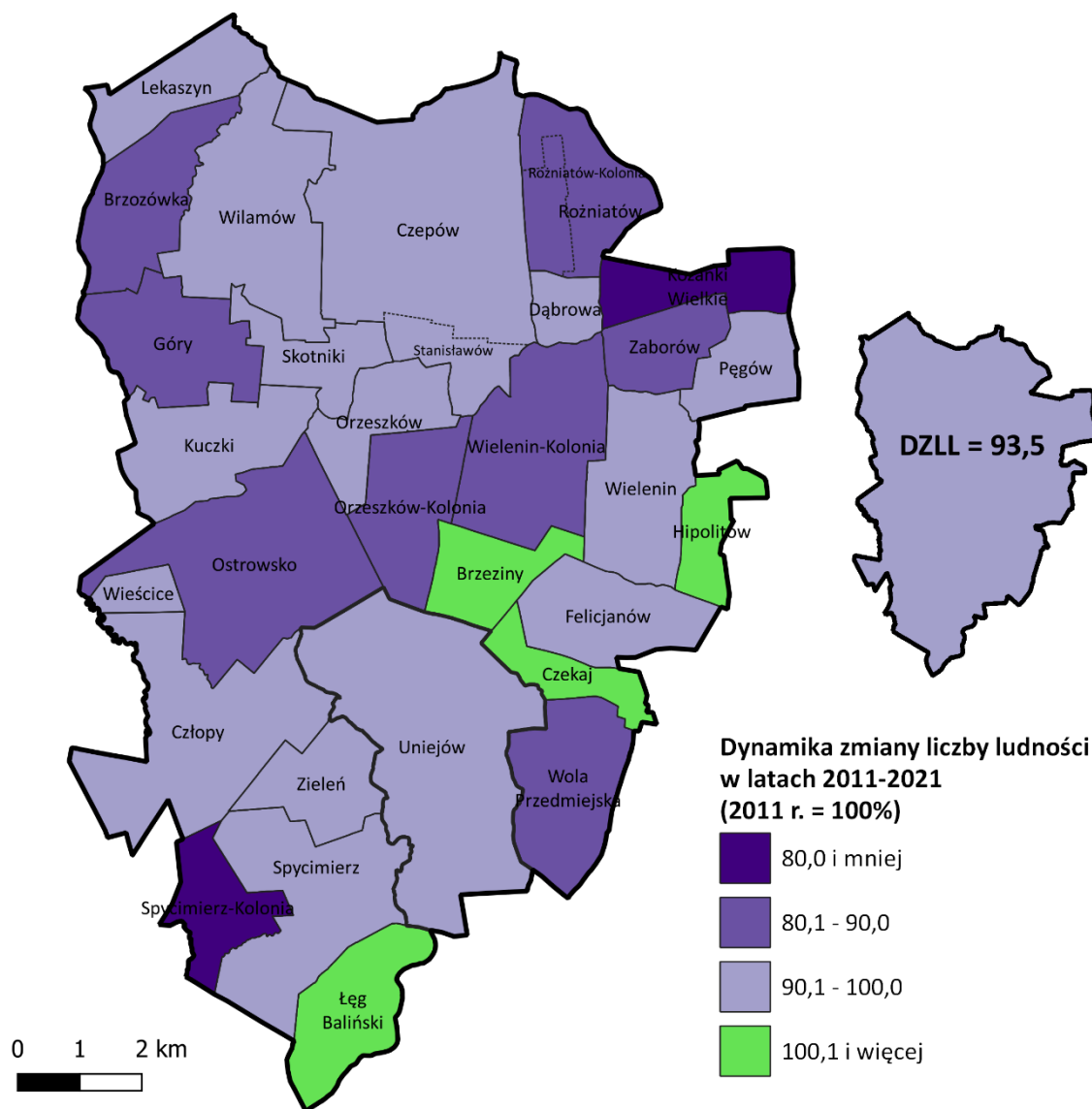
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	% w ogółem 2012
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]
ŁÓDZKIE	1 680	1 677	1 673	1 669	1 665	1 663	1 659	1 653	1 645	1 634	-46 044	-3%
Powiat poddębicki	592	224	864	050	799	273	189	659	880	548		
Uniejów (3)	41 881	41 871	41 788	41 679	41 484	41 380	41 205	41 108	40 906	40 612	-1 269	-3%
Uniejów - miasto (4)	7 186	7 238	7 183	7 126	7 068	7 062	7 004	7 010	6 956	6 889	-297	-4%
Uniejów - obszar wiejski (5)	3 021	3 079	3 051	3 015	2 984	3 011	2 984	3 000	2 957	2 965	-56	-2%
	4 165	4 159	4 132	4 111	4 084	4 051	4 020	4 010	3 999	3 924	-241	-6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności w gminie Uniejów w latach 2011(2012) spadała. Dynamika zmiany liczby ludności w okresie międzyspisowym (NSP 2011 - NSP 2021) w gminie wyniosła 93,5 tzn., że liczba ludności w 2021 r. stanowiła 93,5% stanu wskazanego w 2011 r. Największym spadkiem liczby ludności

charakteryzowały się m.in. miejscowości peryferyjne (Kozanki Wielkie, Spicimierz-Kolonia, a także Wola Przedmiejska, Roźniatów, Brzozówka, Góry) oraz wsie w środkowym pasmie, na północ od miasta (Zaborów, Wielenin-Kolonia, Orzeszków-Kolonia, Ostrowisko). W samym mieście Uniejów spadek liczby mieszkańców był mniejszy od średniej dla gminy (97,1). Jedynie w 3 miejscowościach odnotowano wzrost liczby mieszkańców. Są to głównie wsie okalające miasto: Brzeziny, Czekaj, Łęg Baliński oraz nieco oddalony Hipolitów (102,5-104,5). We wsiach Człopy i Wieścice liczba mieszkańców nie zmieniła się.

Rysunek 15 Dynamika zmiany liczby ludności w gminie Uniejów w latach 2011-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NSP 2011 i NSP 2021, GUS, www.bdl.stat.gov.pl.

W strukturze mieszkańców przeważają nieznacznie kobiety, stanowiąc 51% ogółu mieszkańców gminy miejsko – wiejskiej: 54% na terenie miasta i z kolei 49% na obszarze wiejskim, przy czym przez ostatnie 10 lat wskaźnik ten kształtował się na niemal niezmiennym poziomie.

Zjawiskami wpływającymi na liczbę ludności są: **przyrost naturalny** oraz **migracje**. Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia oba czynniki kształtują się niekorzystnie. Dodatni przyrost naturalny zaobserwowano „okazjonalnie” (tzn. w pojedynczych latach) w mieście Uniejów (5 os. w 2013 r., 6 os. w 2017 r. i 3 os. w 2019 r.).

Tabela 4 Przyrost naturalny w gminie miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Przyrost naturalny ogółem	-38	-5	-31	-52	-41	-23	-52	-9	-51	-55
Miasto Uniejów	-10	5	-9	-29	-21	6	-24	3	-28	-14
Obszar wiejski	-28	-10	-22	-23	-20	-29	-28	-12	-23	-41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

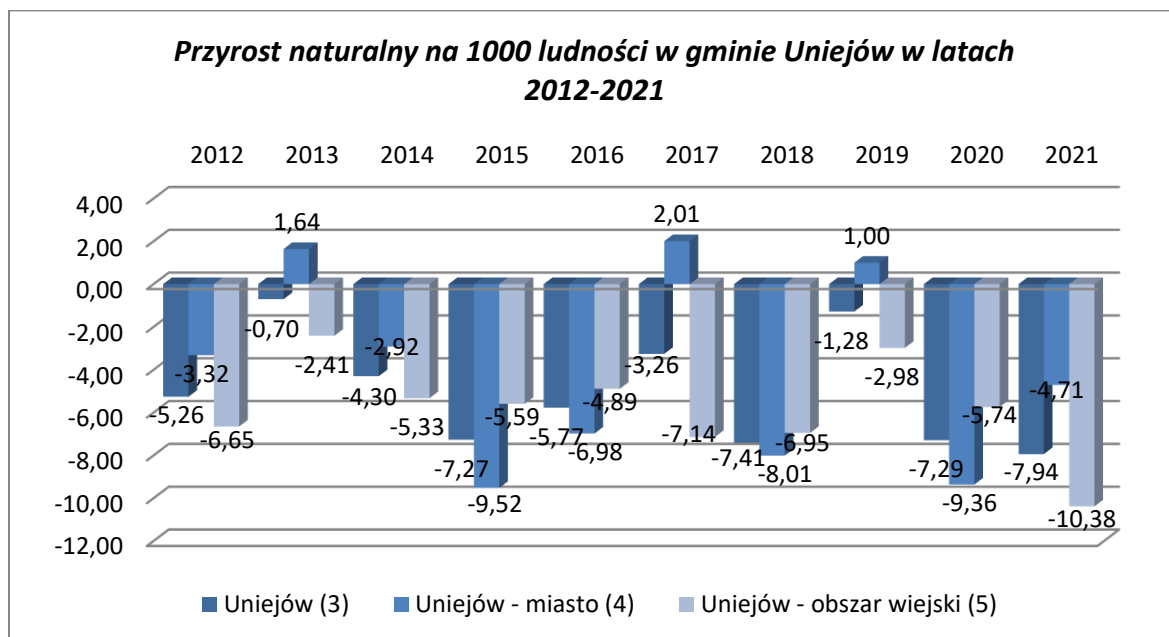
Tabela 5 Przyrost naturalny województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	-7 501	-8 831	-7 023	-9 012	-7 419	-7 390	-8 572	-8 965	-14 916	-18 448
Powiat poddębicki	-143	-161	-100	-173	-150	-109	-166	-79	-247	-306
Uniejów (3)	-38	-5	-31	-52	-41	-23	-52	-9	-51	-55
Uniejów - miasto (4)	-10	5	-9	-29	-21	6	-24	3	-28	-14
Uniejów - obszar wiejski (5)	-28	-10	-22	-23	-20	-29	-28	-12	-23	-41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Warto zauważyć, iż wartości wskaźnika przyrostu naturalnego na 1 tys. mieszkańców w przeciągu ostatnich 10 lat posiadały niemal rokrocznie większe wartości ujemne dla gminy miejsko – wiejskiej Uniejów, niż dla powiatu poddębickiego (poza rokiem 2013 i 2019).

Wykres 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 6 Przyrost naturalny województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

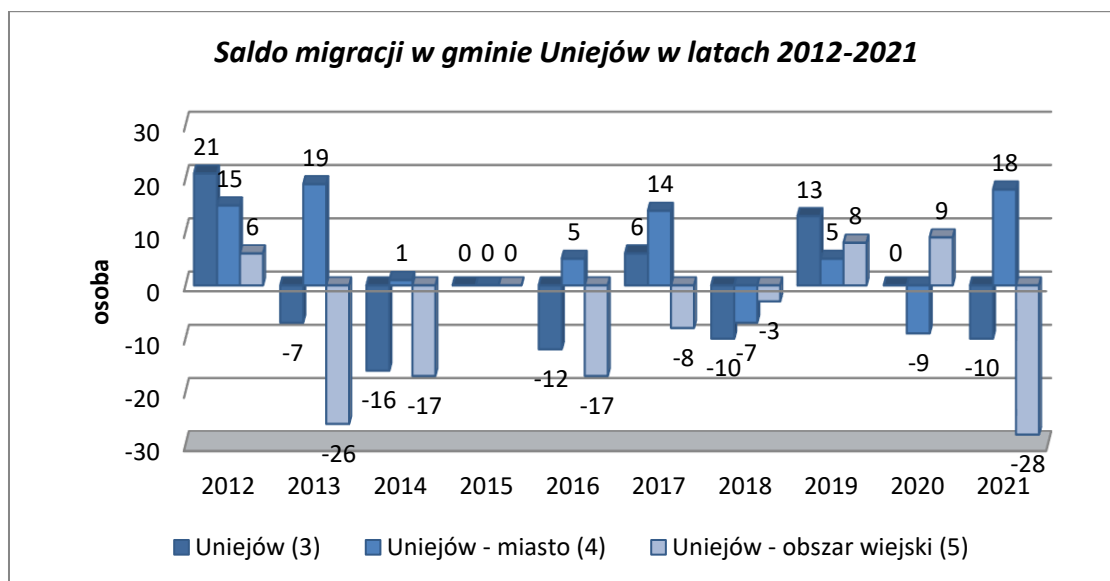
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	-2,97	-3,51	-2,80	-3,61	-2,98	-2,98	-3,47	-3,64	-6,09	-7,60
Powiat poddębicki	-3,41	-3,86	-2,39	-4,15	-3,61	-2,63	-4,02	-1,92	-6,02	-7,51
Uniejów (3)	-5,26	-0,70	-4,30	-7,27	-5,77	-3,26	-7,41	-1,28	-7,29	-7,94
Uniejów - miasto (4)	-3,32	1,64	-2,92	-9,52	-6,98	2,01	-8,01	1,00	-9,36	-4,71
Uniejów - obszar wiejski (5)	-6,65	-2,41	-5,33	-5,59	-4,89	-7,14	-6,95	-2,98	-5,74	-10,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ponadto na potencjał ludnościowy gminy miejsko – wiejskiej Uniejów mają wpływ migracje, których saldo w ostatnich 10 latach¹⁴ było zmienne. W roku 2012, 2017 i 2019 odnotowano dodatnie saldo dla gminy miejsko – wiejskiej ogółem, dla miasta Uniejów ujemne saldo migracji obserwowano jedynie w latach: 2014, 2018, 2020, zaś dla obszaru wiejskiego dodatnie saldo dotyczy lat: 2012, 2019, 2020. W mieście Uniejów w sześciu latach zauważalna jest większa liczba zameldowań z miast niż ze wsi (2012, 2015 - 2017, 2020-2021), z kolei w pięciu latach większa liczba wymeldowań do wsi (2014 – 2015, 2019 - 2021).

¹⁴ ze względu na niedostateczną jakość danych dot. badania migracji GUS nie podał ich dla 2015r.

Wykres 3 Saldo migracji w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 7 Saldo migracji województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

Saldo migracji										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŁÓDZKIE	-1 828	-2 678	-2 045	0	-1 417	-1 789	-1 859	-2 510	-1 672	-2 143
Powiat poddębicki	13	-3	-20	0	-65	-1	-29	-20	3	-3
Uniejów (3)	21	-7	-16	0	-12	6	-10	13	0	-10
Uniejów - miasto (4)	15	19	1	0	5	14	-7	5	-9	18
Uniejów - obszar wiejski (5)	6	-26	-17	0	-17	-8	-3	8	9	-28

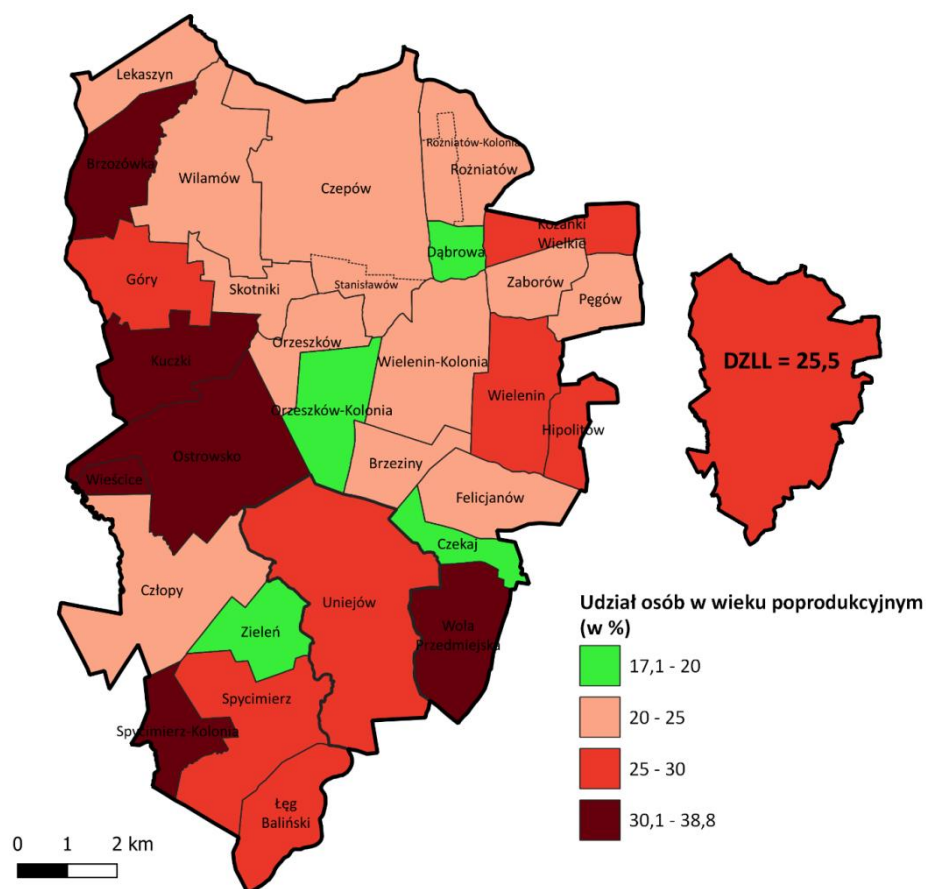
Saldo migracji na 1000 ludności										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŁÓDZKIE	-0,7	-1,1	-0,8	0,0	-0,6	-0,7	-0,8	-1,0	-0,7	-0,9
Powiat poddębicki	0,3	-0,1	-0,5	0,0	-1,6	0,0	-0,7	-0,5	0,1	-0,1
Uniejów (3)	2,9	-1,0	-2,2	0,0	-1,7	0,9	-1,4	1,9	0,0	-1,4
Uniejów - miasto (4)	5,0	6,3	0,3	0,0	1,7	4,7	-2,3	1,7	-3,0	6,1
Uniejów - obszar wiejski (5)	1,4	-6,3	-4,1	0,0	-4,2	-2,0	-0,7	2,0	2,2	-7,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę wiekową mieszkańców gminy miejsko – wiejskiej Uniejów na przestrzeni ostatnich 10 lat zauważalna jest tendencja zwiększającego się udziału osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w pozostałych grupach wiekowych. Zjawisko to związane jest z wydłużeniem trwania życia i w sytuacji postępu automatyzacji gospodarki pozwala na łatwiejsze zagospodarowanie dostępnych zasobów pracy. Z drugiej jednak strony wymaga konieczności zabezpieczenia odpowiednich dla osób starszych rozwiązań oraz usług społecznych. Warto zaznaczyć, iż w grupie osób w wieku poprodukcyjnym 66% (2021 r.) stanowią kobiety (w mieście 69%, na obszarze wiejskim – 64%), co jest związane z ich wyższą średnią długością życia. Zarówno na obszarze całej gminy, jak i miasta i obszaru wiejskiego udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w 2021 r. stanowił 16 – 17% ludności ogółem, udział osób w wieku produkcyjnym 58 – 59% ludności ogółem, zaś udział osób w wieku poprodukcyjnym 25,5% ludności ogółem, wartości ww. wskaźników są zbliżone do poziomów w powiecie poddębickim i w województwie łódzkim.

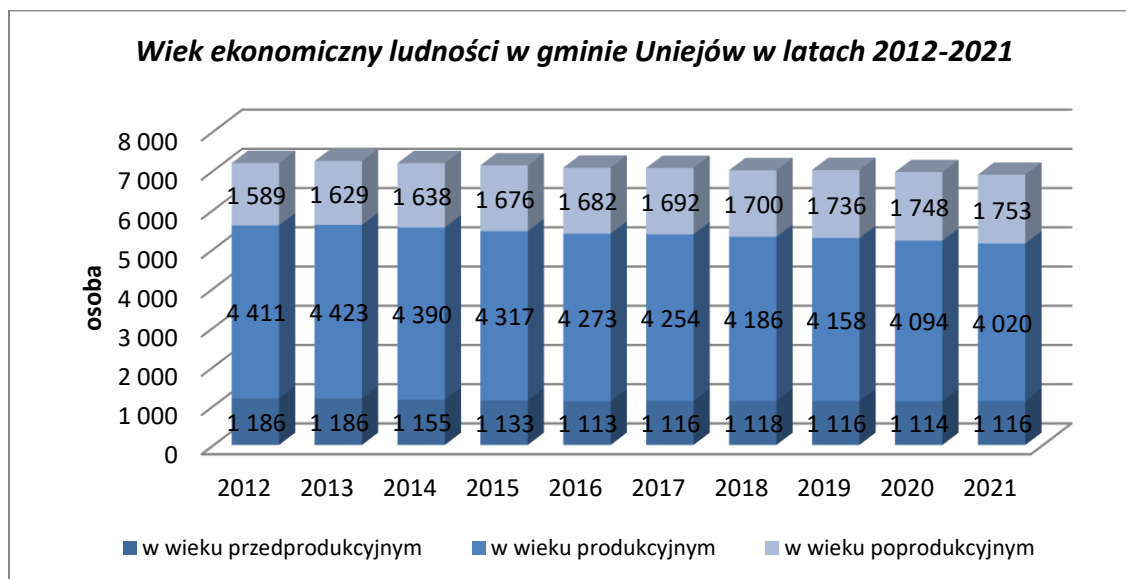
Udział osób w wieku poprodukcyjnym wg miejscowości statystycznych w gminie był zróżnicowany. Najwyższy wskaźnik osiągnęły miejscowości peryferyjne na zachodzie i południu gminy. Poniżej wartości 20% uplasowały się zaś miejscowości w bezpośrednim otoczeniu miasta Uniejowa: Orzeszków-Kolonia, Czekaj, Zieleń oraz położona na północy w większej odległości od miasta wieś Dąbrowa..

Rysunek 16 Starość demograficzna wg miejscowości statystycznych w gminie Uniejów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NSP 2021, GUS, www.bdl.stat.gov.pl.

Wykres 4 Zmiany struktury ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie gminy miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 8 Zmiany struktury ludności wg ekonomicznych grup wieku województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

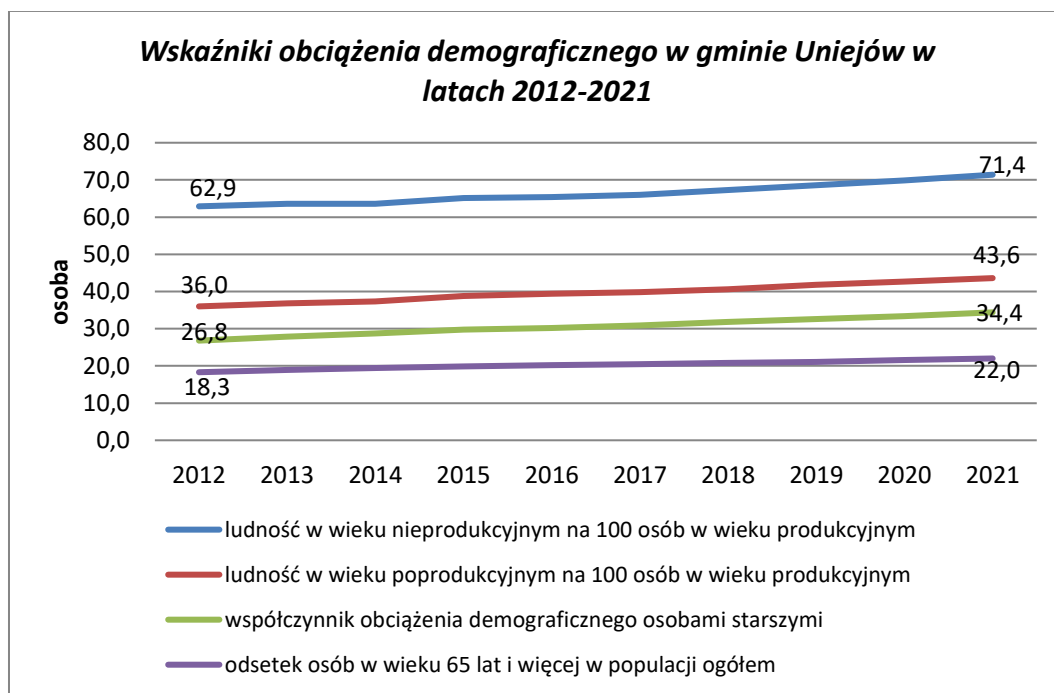
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	% w ogółem 2021	zmiana 2012- 2021	% zmiany w ogółem 2012
[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]	[osoba]	[%]
ŁÓDZKIE												
431872	426305	422069	418642	417570	417936	417856	417117	416152	414183	17%	-17689	-1%
1588157	1568769	1550917	1530471	1508942	1486320	1464262	1442226	1420323	1399155	58%	-189002	-7%
504622	518019	531150	544490	558811	572059	584204	595436	601495	603564	25%	98942	4%
Powiat poddębicki												
7447	7281	7157	7087	7042	7032	7003	7045	7033	7016	17%	-431	-1%
26130	26123	25979	25791	25511	25261	24944	24664	24377	24079	59%	-2051	-5%
8304	8467	8652	8801	8931	9087	9258	9399	9496	9517	23%	1213	3%
Uniejów (3)												
1186	1186	1155	1133	1113	1116	1118	1116	1114	1116	16%	-70	-1%
4411	4423	4390	4317	4273	4254	4186	4158	4094	4020	58%	-391	-5%
1589	1629	1638	1676	1682	1692	1700	1736	1748	1753	25%	164	2%
Uniejów - miasto (4)												
465	480	472	456	437	441	447	461	444	464	16%	-1	0%
1893	1906	1876	1840	1830	1836	1808	1794	1771	1744	59%	-149	-5%
663	693	703	719	717	734	729	745	742	757	26%	94	3%
Uniejów - obszar wiejski (5)												
721	706	683	677	676	675	671	655	670	652	17%	-69	-2%

2518	2517	2514	2477	2443	2418	2378	2364	2323	2276	58%	-242	-6%
926	936	935	957	965	958	971	991	1006	996	25%	70	2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

We wszystkich 4 wskaźnikach obciążenia demograficznego obserwowany jest wzrost wartości na przestrzeni ostatniej dekady. Wartości tych wskaźników dla miasta były nieznacznie niższe niż dla całej gminy, zaś na obszarze wiejskim nieznacznie wyższe. Najwyższy wzrost dotyczy *Liczb ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym*, przy czym należy wziąć pod uwagę, że w grupie osób w wieku nieprodukcyjnym przeważają osoby w wieku poprodukcyjnym - ta przewaga rośnie i jest związana ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Wartość ww. wskaźnika w 2021 r. dla powiatu poddębickiego utrzymywała się na nieznacznie lepszym poziomie wynoszącym 68,7 natomiast wartość dla województwa łódzkiego wynosiła 72,7.

Wykres 5 Wybrane wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 9 Wybrane wskaźniki obciążenia demograficznego województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym										
ŁÓDZKIE	59,0	60,2	61,5	62,9	64,7	66,6	68,4	70,2	71,6	72,7
Powiat poddębicki	60,3	60,3	60,9	61,6	62,6	63,8	65,2	66,7	67,8	68,7
Uniejów (3)	62,9	63,6	63,6	65,1	65,4	66,0	67,3	68,6	69,9	71,4
Uniejów - miasto (4)	59,6	61,5	62,6	63,9	63,1	64,0	65,0	67,2	67,0	70,0
Uniejów - obszar wiejski (5)	65,4	65,2	64,4	66,0	67,2	67,5	69,0	69,6	72,1	72,4

ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym										
ŁÓDZKIE	31,8	33,0	34,2	35,6	37,0	38,5	39,9	41,3	42,3	43,1
Powiat poddębicki	31,8	32,4	33,3	34,1	35,0	36,0	37,1	38,1	39,0	39,5
Uniejów (3)	36,0	36,8	37,3	38,8	39,4	39,8	40,6	41,8	42,7	43,6
Uniejów - miasto (4)	35,0	36,4	37,5	39,1	39,2	40,0	40,3	41,5	41,9	43,4
Uniejów - obszar wiejski (5)	36,8	37,2	37,2	38,6	39,5	39,6	40,8	41,9	43,3	43,8
współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi										
ŁÓDZKIE	22,9	23,8	24,8	25,8	27,0	28,2	29,5	30,7	31,8	32,7
Powiat poddębicki	23,8	24,4	25,2	25,7	26,5	27,2	28,3	29,1	29,9	30,4
Uniejów (3)	26,8	27,9	28,7	29,8	30,2	30,9	31,8	32,6	33,4	34,4
Uniejów - miasto (4)	25,4	26,9	28,2	28,8	29,0	30,4	31,4	32,0	33,0	34,3
Uniejów - obszar wiejski (5)	27,8	28,7	29,1	30,5	31,1	31,3	32,1	33,0	33,8	34,5
odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem										
ŁÓDZKIE	16,0	16,6	17,1	17,6	18,3	18,9	19,5	20,1	20,7	21,1
Powiat poddębicki	16,4	16,8	17,3	17,6	18,0	18,3	18,9	19,3	19,7	19,9
Uniejów (3)	18,3	18,9	19,4	19,9	20,2	20,5	20,8	21,1	21,6	22,0
Uniejów - miasto (4)	17,8	18,4	19,3	19,6	19,8	20,5	20,9	21,0	21,5	22,0
Uniejów - obszar wiejski (5)	18,7	19,2	19,4	20,1	20,4	20,4	20,8	21,2	21,6	22,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W obszarze sytuacji demograficznej na terenie gminy miejsko – wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na następujące zjawiska:

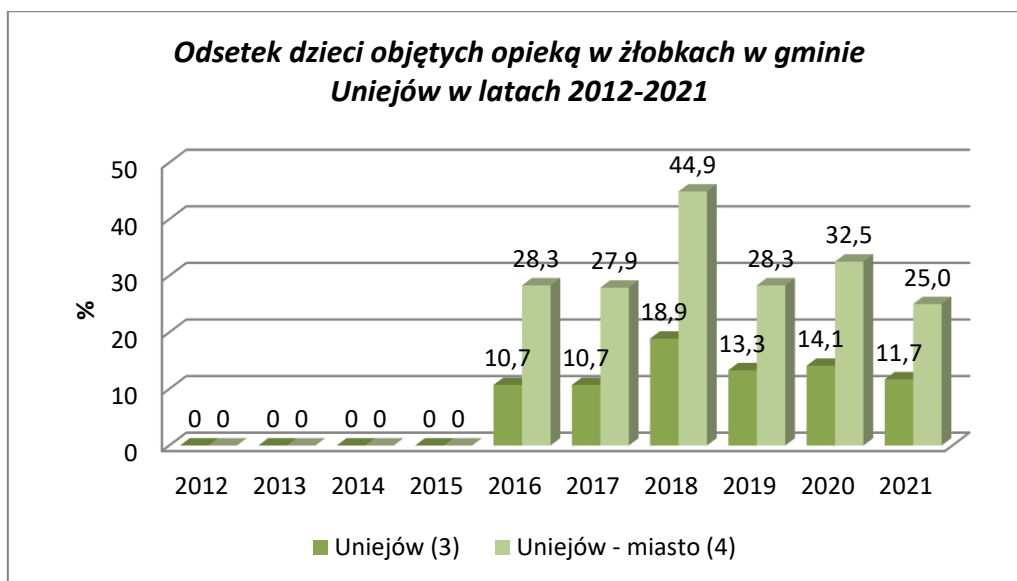
- zmniejszanie się liczby ludności gminy (ogólny spadek liczby ludności o 4% względem 2012 r.) i ujemny przyrost naturalny (-7,94),
- postępujący proces starzenia się społeczeństwa (spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i zwiększanie się grupy osób starszych).

Ww. zjawiska wpisują się w niekorzystne trendy charakterystyczne dla całego województwa łódzkiego.

2.2. EDUKACJA

Zgodnie z danymi GUS aż do 2016 r. żadne z dzieci w wieku do lat trzech, które zamieszkiwały gminę miejsko-wiejską Uniejów nie było objęte opieką żłobkową. Na obszarze wiejskim rodzice nie korzystają ze żłobków do dziś, zaś w mieście do żłobków zaczęto oddawać dzieci od 2016 r. Do 2021 r. ok. ¼ dzieci w wieku do lat trzech zamieszkujących miasto była objęta opieką żłobkową – jedynie w roku 2018 odsetek ten zbliżył się do połowy populacji dzieci osiągając wynik 44,9%. Dla całej gminy odsetek ten w latach 2016 – 2021 był na poziomie pomiędzy 10,7 a 11,7 max wartość 18,9 osiągnął w 2018 r.. Wartości wskaźnika dla powiatu poddębickiego i województwa łódzkiego w badanych latach były na poziomach odpowiednio: 4,3 – 6,3 max wartość 14,4 w 2018r. i 7,7 – 13,6 max wartość 13,6 w 2021r.

Wykres 6 Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w gminie Uniejów w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 10 Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach województwo/powiat/gmina w latach 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
dzieci w wieku do 3 lat ogółem [osoba]										
ŁÓDZKIE	72 834	69 940	68 291	66 505	66 995	68 042	68 870	67 619	64 720	61 275
Powiat poddębicki	1 276	1 228	1 160	1 116	1 112	1 155	1 156	1 205	1 130	1 083
Uniejów (3)	185	198	187	180	159	177	185	211	185	180
Uniejów - miasto (4)	80	81	76	70	60	68	78	99	80	84
Uniejów - obszar wiejski (5)	105	117	111	110	99	109	107	112	105	96
dzieci objęte opieką w żłobkach [osoba]										
ŁÓDZKIE	3 497	3 622	3 952	4 260	5 140	5 642	6 873	7 810	7 390	8 325
Powiat poddębicki	0	3	15	28	48	94	167	159	133	68
Uniejów (3)	0	0	0	0	17	19	35	28	26	21
Uniejów - miasto (4)	0	0	0	0	17	19	35	28	26	21
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%]										
ŁÓDZKIE	4,8	5,2	5,8	6,4	7,7	8,3	10,0	11,6	11,4	13,6
Powiat poddębicki	0,0	0,2	1,3	2,5	4,3	8,1	14,4	13,2	11,8	6,3
Uniejów (3)	0	0	0	0	10,7	10,7	18,9	13,3	14,1	11,7
Uniejów - miasto (4)	0	0	0	0	28,3	27,9	44,9	28,3	32,5	25,0
Uniejów - obszar wiejski (5)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

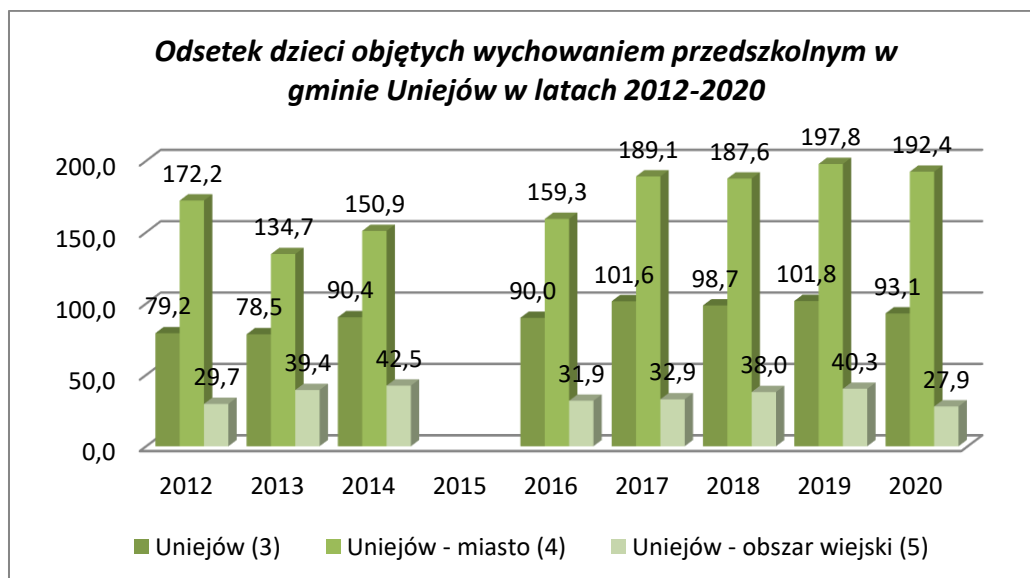
W 2020¹⁵ r. w gminie miejsko – wiejskiej Uniejów do ośrodków wychowania przedszkolnego uczęszczało 216 dzieci - o 5 mniej niż w roku 2012. Wychowaniem przedszkolnym było objętych niemal

¹⁵ Dane za 2021 r. jeszcze nie są dostępne w statystykach GUS.

pięciokrotnie więcej dzieci w mieście niż na obszarze wiejskim. Na analizowanym obszarze w 2020 r. funkcjonowały 2 ośrodki wychowania przedszkolnego (zawierające 9 oddziałów).

Pozytywnym zjawiskiem obserwowanym w ostatnich latach jest dynamiczny wzrost wskaźnika dotyczącego odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku od 3 do 6 lat. Dla całej gminy miejsko-wiejskiej Uniejów odsetek ten wzrósł od 79,2% w 2012 r. do 93,1% w roku 2020. Zdecydowanie mniej dzieci z obszaru wiejskiego uczęszcza do przedszkoli – ich odsetek w ostatnich 9 latach nie przekroczył 50%. Natomiast wysokie wartości – przekraczające 100% - obserwowane dla miasta Uniejów mogą świadczyć o tym, że do przedszkoli w mieście uczęszczają dzieci z innych okolicznych miejscowości. Wartości wskaźnika w badanych latach dla powiatu poddębickiego i województwa łódzkiego były niższe niż w gminie Uniejów i wynosiły odpowiednio: 62,2 – 79,5 oraz 73,1-89,6.

Wykres 7 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w gminie Uniejów w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 11 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat województwo/powiat/gmina w latach 2012-2020

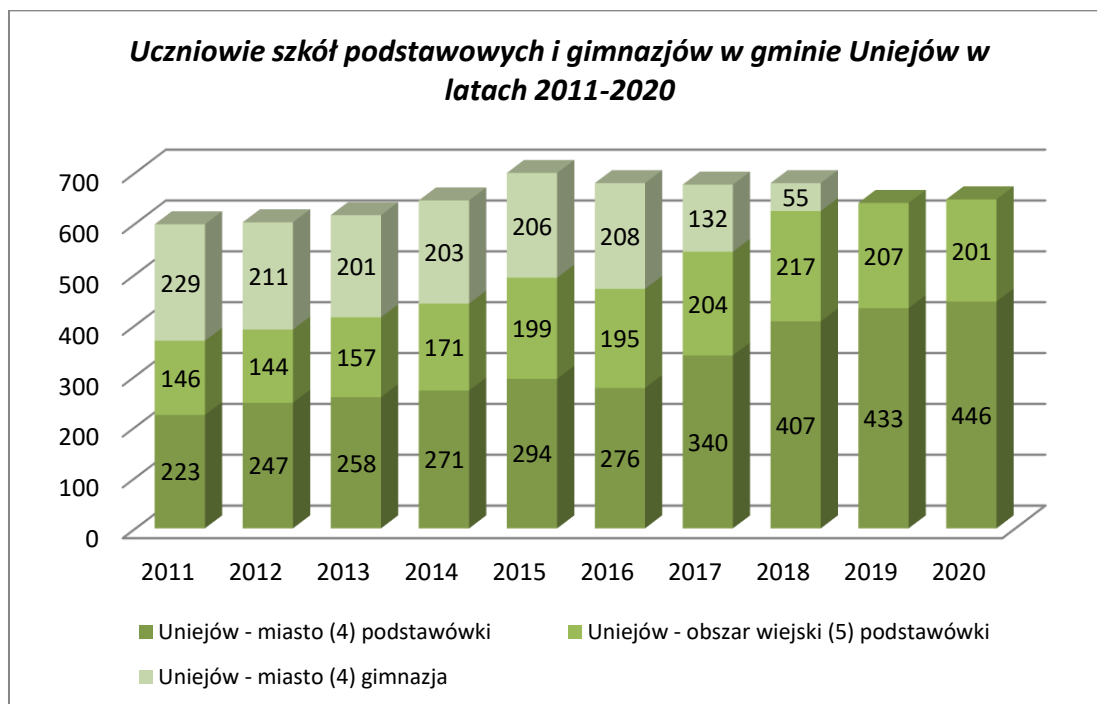
dzieci w wieku przedszkolnym w wieku 3 - 6 lat [osoba]										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ŁÓDZKIE	100 316	101 921	88 770	99 556	95 399	92 852	90 612	89 592	91 009	91 230
Powiat poddębicki	1 639	1 686	1 498	1 694	1 667	1 603	1 518	1 492	1 510	1 545
Uniejów (3)	279	288	240	260	259	250	239	228	232	237
Uniejów - miasto (4)	97	118	106	118	118	110	97	89	92	94
Uniejów - obszar wiejski (5)	182	170	134	142	141	140	142	139	140	143
dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w wieku 3 - 6 lat [osoba]										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2012-2020
ŁÓDZKIE	73 295	78 458	74 695	-	77 687	80 324	80 637	80 571	81 528	8 233

Powiat poddębicki	1 019	1 156	1 070	-	1 185	1 243	1 199	1 218	1 200	181
Uniejów (3)	221	226	217	-	233	254	236	232	216	-5
Uniejów - miasto (4)	167	159	160	-	188	208	182	176	177	10
Uniejów - obszar wiejski (5)	54	67	57	-	45	46	54	56	39	-15
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3 - 6 lat [%]										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ŁÓDZKIE	73,1	77,0	84,1	-	81,4	86,5	89,0	89,9	89,6	-
Powiat poddębicki	62,2	68,6	71,4	-	71,1	77,5	79,0	81,6	79,5	-
Uniejów (3)	79,2	78,5	90,4		90,0	101,6	98,7	101,8	93,1	-
Uniejów - miasto (4)	172,2	134,7	150,9		159,3	189,1	187,6	197,8	192,4	-
Uniejów - obszar wiejski (5)	29,7	39,4	42,5		31,9	32,9	38,0	40,3	27,9	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na sytuację w szkolnictwie podstawowym i ponadpodstawowym decydujący wpływ miała reforma systemu edukacji. Od 1 września 2017 r. 6-letnie szkoły podstawowe stały się 8-letnimi szkołami podstawowymi, natomiast zasadnicze szkoły zawodowe stały się 3-letnimi szkołami branżowymi I stopnia. Rok szkolny 2018/2019 był ostatnim rokiem funkcjonowania gimnazjów, zaś od 1 września 2019 r. wydłużono o 1 rok kształcenie w liceach ogólnokształcących (z 3 do 4 lat) i technikach (z 4 do 5 lat). Zgodnie z danymi GUS w 2020 r. w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów działały 3 szkoły podstawowe, w których uczyło się 647 uczniów. Liczba szkół podstawowych względem 2012 r. zmniejszyła się o jedną szkołę z obszaru wiejskiego. Na terenie miasta Uniejów funkcjonowało jedno gimnazjum, które ostatni absolwenci ukończyli w 2019 r. Biorąc pod uwagę łączną liczbę uczniów szkół podstawowych i gimnazjów można zaobserwować trend wzrostowy do roku 2015 zaś po tym roku nieznaczny trend spadkowy. Z kolei w odniesieniu do uczniów szkół podstawowych w ostatniej dekadzie ich liczba sukcesywnie się zwiększa.

Wykres 8 Uczniowie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w gminie Uniejów w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 12 Uczniowie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020

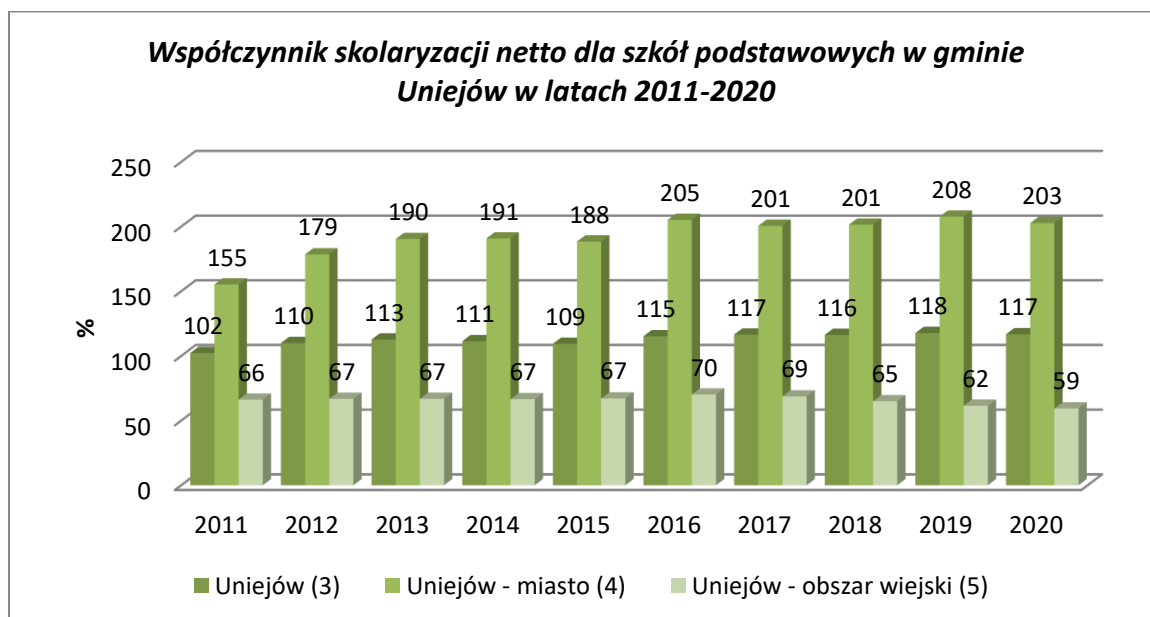
szkoły podstawowe										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[ob.]	[ob.]	[ob.]	[ob.]	[ob.]	[ob.]	[ob.]	[ob.]	[ob.]	[ob.]
ŁÓDZKIE	864	846	842	843	840	839	890	895	904	886
Powiat poddębicki	21	19	16	16	16	16	16	16	16	15
Uniejów (3)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3
Uniejów - miasto (4)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Uniejów - obszar wiejski (5)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
oddziały w szkołach										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	7 420	7 309	7 320	7 799	8 294	7 931	9 353	10 728	11 370	11 383
Powiat poddębicki	154	139	131	140	146	133	155	179	178	176
Uniejów (3)	26	24	26	28	29	28	33	37	38	36
Uniejów - miasto (4)	11	10	11	13	14	13	16	19	20	20
Uniejów - obszar wiejski (5)	15	14	15	15	15	15	17	18	18	16
uczniowie										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŁÓDZKIE	134	132	132	141	151	140	162	185	186	187
Powiat poddębicki	387	497	026	309	776	639	502	744	822	775
Uniejów (3)	2 294	2 215	2 178	2 334	2 525	2 285	2 646	3 043	3 066	3 090

Uniejów (3)	369	391	415	442	493	471	544	624	640	647
Uniejów - miasto (4)	223	247	258	271	294	276	340	407	433	446
Uniejów - obszar wiejski (5)	146	144	157	171	199	195	204	217	207	201
absolwenci										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŁÓDZKIE	22 971	22 686	22 148	21 263	21 671	21 483	-	-	22 056	20 607
Powiat poddębicki	428	406	383	375	368	351	-	-	367	341
Uniejów (3)	75	74	63	79	72	54	-	-	70	64
Uniejów - miasto (4)	44	44	48	51	49	39	-	-	45	37
Uniejów - obszar wiejski (5)	31	30	15	28	23	15	-	-	25	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Współczynnik edukacji netto dla szkół podstawowych w ciągu ostatniej dekady na obszarze wiejskim zmniejszył się z 66% w 2011 r. do 59% w 2020 r. Z kolei dla miasta wskaźnik ten wzrósł od 155% w 2011 r. do 203% w 2020 r. Niskie wartości skolaryzacji na obszarze wiejskim świadczą o tym, że część dzieci i młodzieży szkolnej z tego obszaru uczęszcza do szkół poza swoim miejscem zamieszkania, np. w mieście, co z kolei wyjaśnia wysokie wartości wskaźnika skolaryzacji obserwowane w mieście Uniejów. W przypadku gimnazjów rozpiętość wskaźnika w mieście była jeszcze większa: odpowiednio 258% w roku 2011 i 313% w 2020 r., co może wynikać z faktu, iż było to jedyne gimnazjum w gminie Uniejów. Dla całego obszaru gminy miejsko-wiejskiej Uniejów można zaobserwować nieduże tendencje wzrostowe w ostatnim dziesięcioleciu dla współczynników skolaryzacji netto na obu ww. poziomach nauczania (niemal rokrocznie przekraczające 100%). W badanych latach współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych wynosił dla powiatu poddębickiego i woj. łódzkiego odpowiednio: 96,72 – 92,71 oraz 96,16-95,03 natomiast dla gimnazjów: 95,34-90,79 (2018) oraz 94,45-84,67 (2018).

Wykres 9 Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych w gminie Uniejów w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 13 Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020

współczynnik skolaryzacji netto										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
szkoły podstawowe										
ŁÓDZKIE	96,15	95,84	95,43	94,37	90,78	93,50	94,04	94,41	94,23	95,03
Powiat poddębicki	96,72	95,88	94,25	93,59	91,82	93,92	93,69	93,18	92,90	92,71
Uniejów (3)	102	110	113	111	109	115	117	116	118	117
Uniejów - miasto (4)	155	179	190	191	188	205	201	201	208	203
Uniejów - obszar wiejski (5)	66	67	67	67	67	70	69	65	62	59
gimnazja										
ŁÓDZKIE	94,45	94,16	93,89	93,42	93,23	93,10	90,98	84,67	-	-
Powiat poddębicki	95,34	94,56	95,81	95,89	94,61	94,86	94,46	90,79	-	-
Uniejów (3)	100	98	100	99	107	114	121	109	-	-
Uniejów - miasto (4)	258	225	222	227	249	287	274	313	-	-
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Istotnym czynnikiem wpływającym na jakość nauczania jest liczba uczniów w oddziale. Pod tym względem sytuacja na obszarze wiejskim jest korzystniejsza (w 2020 r. 13 uczniów na oddział) niż w mieście (22 uczniów na oddział w 2020 r.). W ostatnim roku funkcjonowania gimnazjum klasy liczyły średnio 18 osób. Wskaźniki w 2020 r. dla szkół podstawowych i w 2018 r. dla gimnazjów w powiecie poddębickim i województwie łódzkim utrzymywały się poziomach odpowiednio: szkoły podstawowe 18 i 16 oraz gimnazja 20 i 21. Są to poziomy porównywalne lub nieznacznie wyższe w stosunku do gminy Uniejów.

Tabela 14 Uczniowie przypadający na jeden oddział województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020

Uczniowie przypadający na 1 oddział										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
szkoły podstawowe ogółem										
ŁÓDZKIE	18	18	18	18	18	18	17	17	16	16
Powiat poddębicki	15	16	17	17	17	17	17	17	17	18
Uniejów (3)	14	16	16	16	17	17	16	17	17	18
Uniejów - miasto (4)	20	25	23	21	21	21	21	21	22	22
Uniejów - obszar wiejski (5)	10	10	10	11	13	13	12	12	12	13
gimnazja ogółem										
ŁÓDZKIE	22	22	21	21	21	21	21	21	18	-
Powiat poddębicki	21	21	21	21	21	21	20	20	0	-
Uniejów (3)	23	23	25	25	26	26	22	18	0	-
Uniejów - miasto (4)	23	23	25	25	26	26	22	18	0	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 r. Unia Europejska Zaleceniem Rady UE z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2018/C 189/01) podkreśliła aktualność i konieczność uwzględniania przez kraje członkowskie wyodrębnionych kompetencji¹⁶ w programach edukacyjnych na każdym etapie kształcenia. Na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów na przestrzeni ostatnich dwóch perspektyw unijnych (2007-2013 oraz 2014-2020) zrealizowano 6 projektów współfinansowanych ze środków EFS w zakresie edukacji.

Tabela 15 Projekty unijne z zakresu edukacji realizowane na obszarze gminy Uniejów

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu [zł]	Dofinansowanie z EU [zł]	Program	Działanie
Nowe miejsca przedszkolne w Poddębicach i Uniejowie	Niepubliczne Tęczowe Przedszkole Agnieszka Płusa	618 500,00	525 725,00	PRO Wł 14-20	11.1. Wysoka jakość edukacji
Budowa Przedszkola Integracyjnego w Uniejowie	Gmina Uniejów	12 077 282,93	7 150 197,50	PRO Wł 14-20	7.4. Edukacja
Uniejowska Akademia Kompetencji Kluczowych	Gmina Uniejów	1 589 303,88	1 350 908,29	PRO Wł 14-20	11.1. Wysoka jakość edukacji
Przedszkole równych szans	Gmina Uniejów	512 123,74	435 305,18	PRO Wł 14-20	11.1. Wysoka jakość edukacji
Odkryj możliwości swojego umysłu	Gmina Uniejów	434 179,65	369 052,70	PO KL 07-13	9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty
Indywidualizacja programu nauczania w szkołach podstawowych w gminie Uniejów	Gmina Uniejów	100 205,10	85 174,34	PO KL 07-13	9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty
OGÓŁEM:		6 15 331 595,30	9 916 363,01		

Źródło: <https://mapadotacji.gov.pl>, dostęp: 30.08.2022.

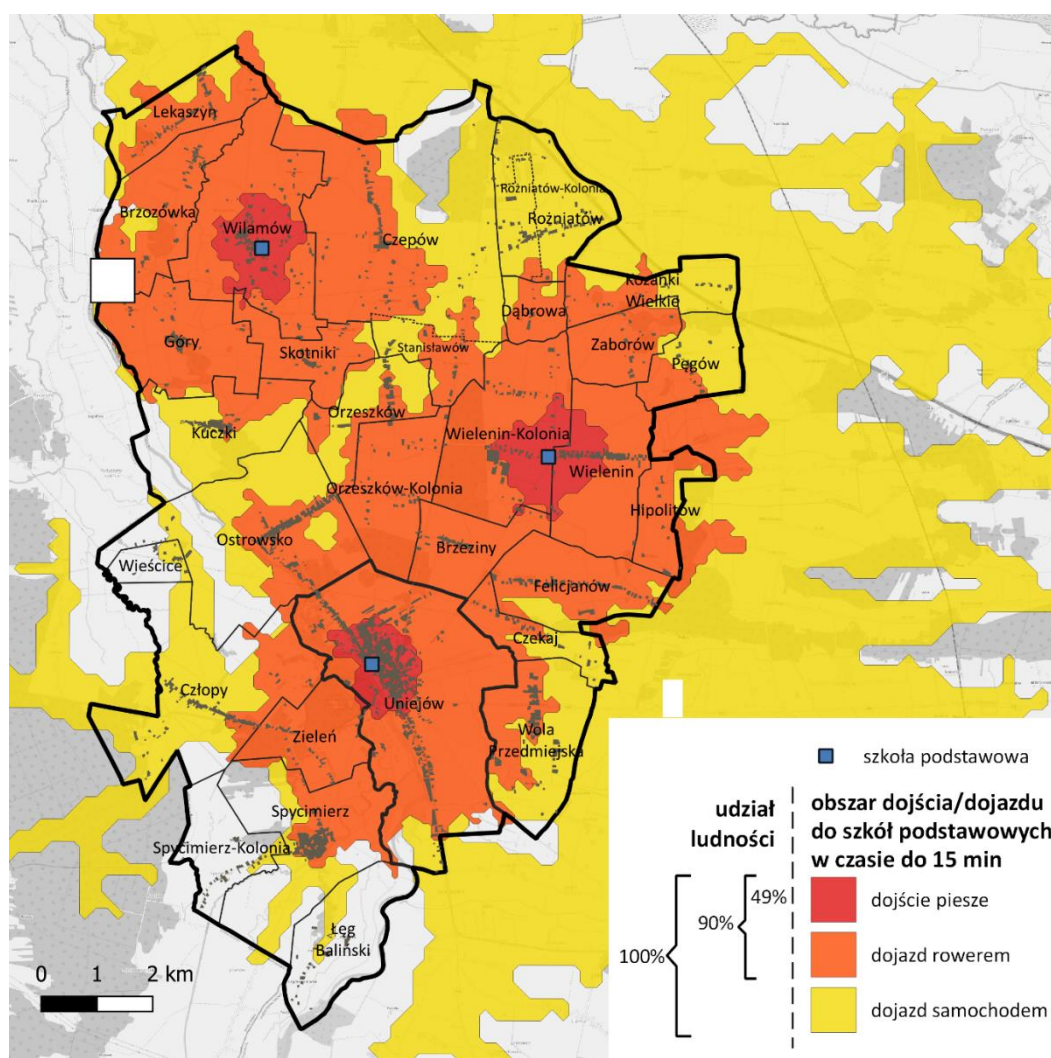
¹⁶ Kluczowe kompetencje wyodrębnione przez Radę UE: 1) porozumiewanie się w języku ojczystym, 2) porozumiewanie się w języku obcym, 3) kompetencje matematyczne i naukowo – techniczne, 4) kompetencje informatyczne, 5) umiejętność uczenia się, 6) kompetencje społeczne i obywatelskie, 7) inicjatywność i przedsiębiorczość, 8) świadomość i ekspresja kulturalna.

Na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów nie funkcjonują szkoły ponadpodstawowe.

Na terenie gminy Uniejów 2022r. zlokalizowane były 3 szkoły podstawowe w miejscowościach Uniejów, Wilamów i Wielenin. Około 49% ogółu mieszkańców gminy, a co za tym idzie podobny odsetek dzieci, zamieszkiwał obszar w zasięgu 15-minutowego dojścia pieszego do szkoły podstawowej [Rysunek 17]. Kolejne 41% dzieci może dotrzeć do szkoły podstawowej w ciągu 15 minut podróżując rowerem. W zasięgu akceptowalnego 15-minutowego dojazdu do szkoły samochodem lub autobusem szkolnym zamieszkiwało łącznie niemal 100% mieszkańców.

Na jedną szkołę w Uniejowie przypadało około 3 tys. mieszkańców, zaś na dwie pozostałe 2 tys. mieszkańców. Szkoły te można zatem uznać za placówki średnie (Uniejów) i małe. Wielkość szkoły ma znaczenie dla jakości oferowanych usług edukacyjnych, organizacji pracy nauczycieli oraz kosztów ich utrzymania. Poza usługami edukacyjnymi szkoły w mniejszych miejscowościach stanowią jednak też inne, ważne funkcje organizacji życia społeczności lokalnych.

Rysunek 17 Dostępność czasowa do szkół podstawowych w gminie Uniejów

Źródło: opracowanie własne na podstawie TravelTime Analytics.

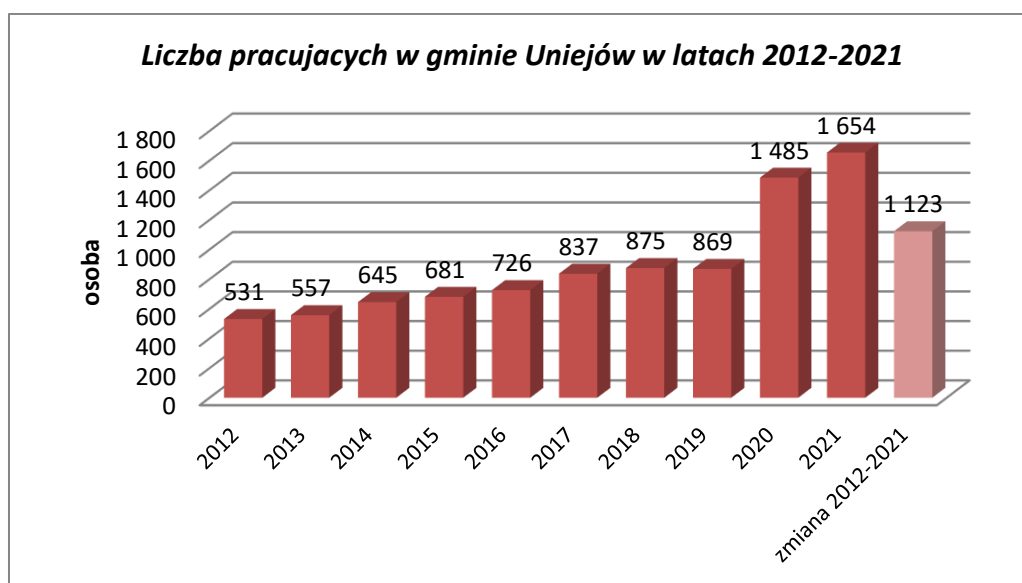
Edukacja jest jedną z najważniejszych dziedzin dla rozwoju lokalnego. Obserwowane od wielu lat trendy demograficzne mogą mieć dalszy wpływ w najbliższym czasie na decyzje dotyczące zmian sieci placówek edukacyjnych, z drugiej strony mogą również sprzyjać poprawie jakości nauczania. W kontekście sfery edukacji na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów warto zwrócić uwagę na następujące zjawiska:

- wzrastająca liczba dzieci objętych zarówno opieką w żłobkach jak i w przedszkolach – w przypadku przedszkoli odsetek dzieci objętych opieką zbliża się do optymalnej wysokości - niemal 100%, dla żłobków odsetek ten wynosi 25% w mieście i 0% na obszarze wiejskim co wydaje się być uzasadnioną wartością (coraz częściej obserwowane jest zjawisko pozostawiania młodych matek w domu z dziećmi przez ich pierwsze 3 lata życia, o ile sytuacja materialna i zawodowa na to pozwalają);
- wzrastająca liczba uczniów szkół podstawowych;
- wysokie wskaźniki solaryzacji netto w mieście mogą świadczyć o wysokiej jakości kształcenia i ofercie edukacyjnej atrakcyjnej dla dzieci i młodzieży również spoza miasta jak również o komforcie związanym z dowożeniem dzieci do szkoły w miejscowości pracy rodziców.

2.3. RYNEK PRACY

Według danych GUS w 2021 r. na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów pracowało 1 654 osoby, przy czym 50,5% stanowiły kobiety. W stosunku do roku 2012 liczba pracujących wzrosła o 1 123 osoby (co stanowi 211% liczby pracujących w roku 2012). Obserwowany w ostatniej dekadzie wzrost liczby pracujących znacząco przewyższył wzrost na poziomie województwa łódzkiego (w 2021 r. pracujących było o 11% więcej niż w roku 2012) a także powiatu poddębickiego (w 2021 r. pracowało o 50% więcej osób niż w 2012 r.).

Wykres 10 Liczba pracujących w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 16 Liczba pracujących województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	udział w 2012
ŁÓDZKIE	Liczba pracujących ogółem											
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]
	555 810	560 237	571 861	573 863	587 872	603 922	617 004	621 356	614 021	618 368	62 558	11%
	4 837	4 778	4 940	4 987	5 360	5 817	6 247	6 418	7 192	7 232	2 395	50%
	531	557	645	681	726	837	875	869	1 485	1 654	1 123	211%
Powiat poddębicki	% w powiecie											
Uniejów (3)	11%	12%	13%	14%	14%	14%	14%	14%	21%	23%	12%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zdecydowana większość pracujących pracowała na terenie miasta (od 88% w 2012 r. do 92% w 2019 r.¹⁷). Zarówno w mieście jak i na obszarze wiejskim wśród pracujących przeważały kobiety (od 58% w 2012 r. do 64% w 2019 r. w mieście; od 67% w 2012 r. do 77% w 2019 r. na obszarze wiejskim).

Tabela 17 Pracujący na terenie miasta Uniejów i na obszarze wiejskim w latach 2012-2019

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Liczba pracujących ogółem							
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Uniejów - miasto (4)	467	510	588	578	638	736	779	800
Uniejów - obszar wiejski (5)	64	47	57	103	88	101	96	69
	% w Uniejów							
Uniejów - miasto (4)	88%	92%	91%	85%	88%	88%	89%	92%
Uniejów - obszar wiejski (5)	12%	8%	9%	15%	12%	12%	11%	8%
	kobiety [osoba]							
Uniejów - miasto (4)	273	332	388	373	433	468	487	508
Uniejów - obszar wiejski (5)	43	41	46	71	62	66	66	53
	kobiety [% w ogółem]							
Uniejów - miasto (4)	58%	65%	66%	65%	68%	64%	63%	64%
Uniejów - obszar wiejski (5)	67%	87%	81%	69%	70%	65%	69%	77%

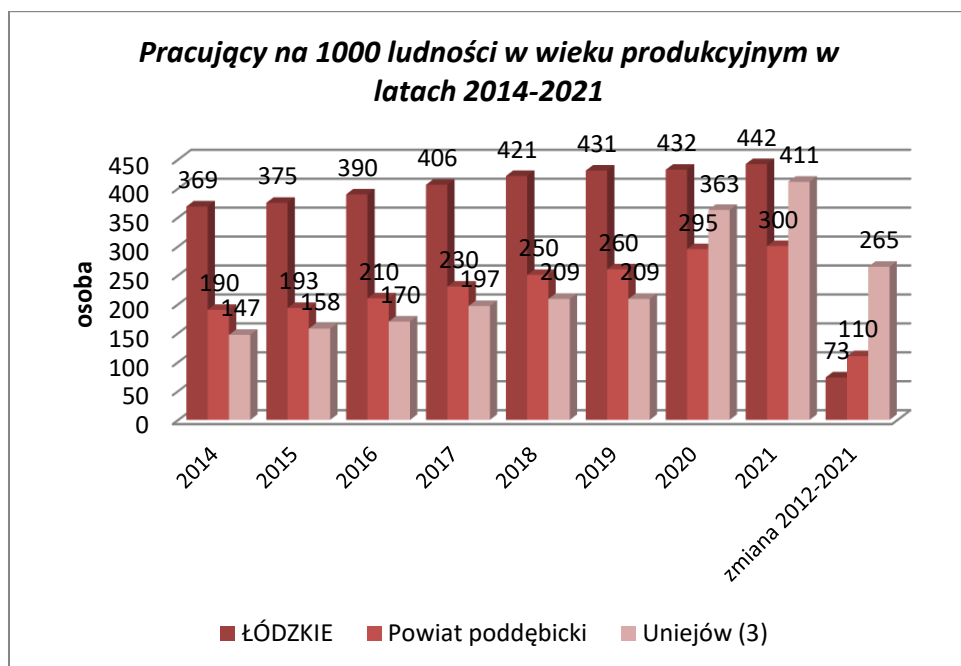
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Znaczący wzrost liczby pracujących w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów przekłada się również na zanotowane wzrosty wskaźników: *Liczba pracujących na 1000 ludności* oraz *Liczba pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym*¹⁸. W przypadku obu wskaźników gmina Uniejów w 2012/2014 r. osiągała wartości niższe niż powiat poddębicki, zaś w roku 2021 nie dość, że przekroczyła poziom powiatu to niemal zrównała się z wartością na poziomie województwa łódzkiego.

¹⁷ GUS nie podaje danych za lata 2020 i 2021 ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub niecelowość/brak możliwości wypełnienia pozycji.

¹⁸ Dla tego wskaźnika GUS podaje dane począwszy od 2014 r.

Wykres 11 Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w latach 2014-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

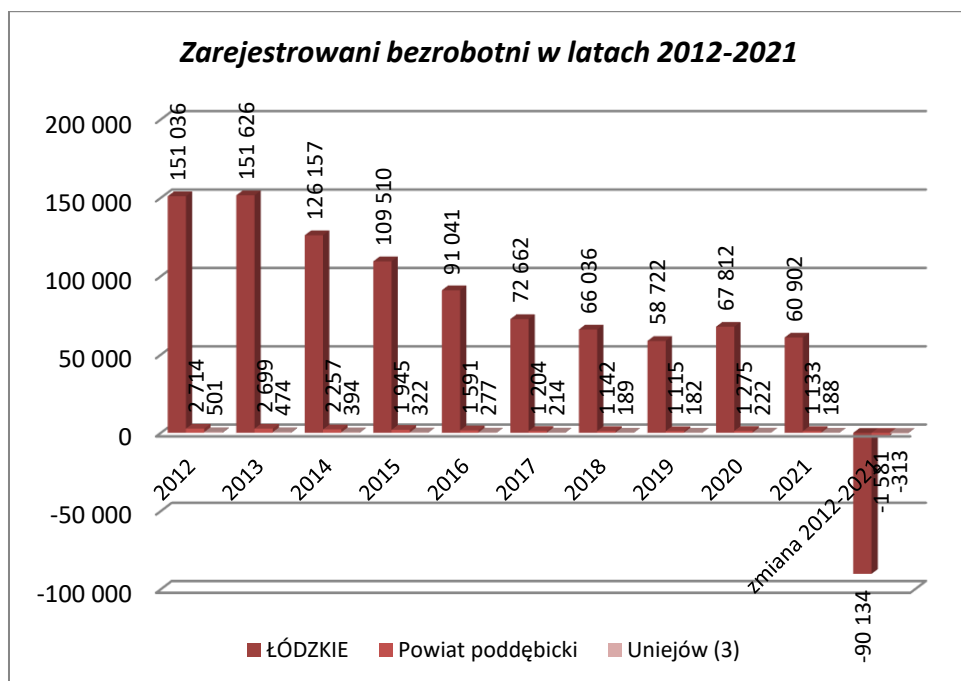
Tabela 18 Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w latach 2014-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021
pracujący na 1000 ludności ogółem											
ŁÓDZKIE	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
	220	223	228	230	237	244	250	253	252	256	36
Powiat poddębicki	115	114	118	120	129	141	152	156	176	178	63
Uniejów (3)	74	77	90	96	103	119	125	124	213	240	166
pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym											
ŁÓDZKIE	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
	-	-	369	375	390	406	421	431	432	442	73
Powiat poddębicki	-	-	190	193	210	230	250	260	295	300	110
Uniejów (3)	-	-	147	158	170	197	209	209	363	411	265

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

O korzystnej sytuacji na rynku pracy – poza wzrostem liczby pracujących – świadczą dane dotyczące bezrobocia. Podobnie do obserwowanego trendu w województwie w ostatnich latach liczba osób bezrobotnych na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów spadała systematycznie z 501 osób w 2012 r. do 188 osób w 2021 r. z wyjątkiem niewielkiego wzrostu w roku 2020. Biorąc pod uwagę wielkość spadku w odniesieniu do liczby bezrobotnych w 2012 r. w gminie Uniejów zanotowano wyższy spadek (o 62% liczby bezrobotnych z 2012 r.) niż na poziomie powiatu poddębickiego (o 58% liczby bezrobotnych z 2012 r.) czy całego województwa łódzkiego (o 60% liczby bezrobotnych z 2012 r.).

Wykres 12 Bezrobocie rejestrowane w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 19 Bezrobocie rejestrowane w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	udział w 2012
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]
ŁÓDZKIE	151 036	151 626	126 157	109 510	91 041	72 662	66 036	58 722	67 812	60 902	-90 134	-60%
Powiat poddębicki	2 714	2 699	2 257	1 945	1 591	1 204	1 142	1 115	1 275	1 133	-1 581	-58%
Uniejów (3)	501	474	394	322	277	214	189	182	222	188	-313	-62%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W odniesieniu do liczby osób w wieku produkcyjnym w latach 2012 – 2021, udział bezrobotnych spadł w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów o 6,7 p.proc. względem roku 2012. Jest to większy spadek niż zanotowano na poziomie powiatu poddębickiego (5,7 p.proc. względem 2012 r.) czy województwa łódzkiego (5,1 p.proc. względem roku 2012).

Tabela 20 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	p.proc.
ŁÓDZKIE	9,5	9,7	8,1	7,2	6,0	4,9	4,5	4,1	4,8	4,4	-5,1
Powiat poddębicki	10,4	10,3	8,7	7,5	6,2	4,8	4,6	4,5	5,2	4,7	-5,7

Uniejów (3)	11,4	10,7	9,0	7,5	6,5	5,0	4,5	4,4	5,4	4,7	-6,7
--------------------	------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród osób bezrobotnych na obszarze gminy Uniejów w roku 2021 nieznacznie (o 4 p.proc.) przeważają mężczyźni, zarówno na terenie miasta jak i na obszarze wiejskim. Najistotniejszym problemem jest bezrobocie długotrwałe, dotyczące ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych (w 2012 i 2021 r. było to 56% dla gminy Uniejów, przy czym w latach 2013-2018 odsetek długotrwałe bezrobotnych przekraczał 60%) oraz bezrobocie osób powyżej 50 roku życia (23% w 2021 r. względem 18% w roku 2012). Choć należy zauważyć, iż w obu przypadkach (długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia osób starszych) wskaźniki w gminie Uniejów przyjmowały niższe wartości niż na poziomie powiatu poddębickiego (61% długotrwałe bezrobotnych w 2021 r.; 26% bezrobotnych po 50 roku życia w 2021 r.) czy województwa łódzkiego (58% długotrwałe bezrobotnych w 2021 r.; 30% bezrobotnych po 50 roku życia w 2021 r.).

Tabela 21 Wybrane wskaźniki struktury bezrobocia w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
do 25 roku życia										
ŁÓDZKIE	17%	16%	14%	13%	11%	10%	10%	10%	10%	9%
Powiat poddębicki	26%	26%	23%	23%	17%	13%	14%	15%	15%	14%
Uniejów (3)	24%	22%	22%	21%	16%	12%	14%	14%	16%	11%
powyżej 50 roku życia										
ŁÓDZKIE	26%	27%	29%	31%	32%	31%	31%	31%	29%	30%
Powiat poddębicki	19%	19%	21%	22%	25%	27%	27%	28%	26%	26%
Uniejów (3)	18%	17%	17%	18%	20%	26%	22%	21%	21%	23%
długotrwałe bezrobotni										
ŁÓDZKIE	51%	56%	60%	58%	57%	56%	53%	52%	52%	58%
Powiat poddębicki	54%	59%	63%	60%	62%	61%	58%	56%	56%	61%
Uniejów (3)	56%	61%	63%	63%	62%	64%	60%	57%	51%	56%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Pozytywnym zjawiskiem jest spadek udziału w grupie bezrobotnych osób młodych do 25 roku życia. W latach 2012 – 2021 w gminie Uniejów spadek wyniósł 13 p.proc. i był wyższy niż spadek obserwowany na poziomie powiatu poddębickiego (12 p.proc.) czy województwa łódzkiego (8 p.proc.). Z kolei na terenie miasta w ciągu ostatnich trzech lat wszystkie wyżej analizowane wskaźniki struktury bezrobocia nieznacznie wzrosły (udział osób do 205 roku życia – wzrost z 11% w 2019 r. do 12% w 2021 r.; udział osób powyżej 50 roku życia – wzrost z 28% w 2019 r. do 29% w 2021 r.; udział długotrwałe bezrobotnych – wzrost z 51% w 2019 r. do 54% w 2021 r.). Inaczej sytuacja się przedstawia na obszarze wiejskim. Wzrost zanotowano tylko odnośnie udziału osób po 50 roku życia – z 17% w 2019 r. do 18% w 2021 r.; udział pozostałych grup w liczbie bezrobotnych zmniejszył się: dla osób do 25 roku życia z 16% w 2019 r. do 11% w 2021 r., zaś dla długotrwałe bezrobotnych z 61% w 2019 r. do 58% w 2021 r.

W obszarze rynku pracy warto zwrócić uwagę na następujące zjawiska jakie zaszły w ostatniej dekadzie w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów na tle powiatu poddębickiego i województwa łódzkiego:

- znaczący wzrost liczby pracujących;
- znaczący spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych;
- brak wzrostu długotrwałego bezrobocia, spadek osób młodych wśród bezrobotnych oraz relatywnie niewysoki wzrost udziału osób po 50 roku życia w grupie zarejestrowanych bezrobotnych.

Warto również zaznaczyć, iż na obszarze wiejskim obserwowane w ostatnich trzech latach zmiany w strukturze bezrobocia są korzystniejsze niż na terenie miasta Uniejów.

2.4. USŁUGI SPOŁECZNE

W 2021 r. na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów funkcjonowało 5 zakładów opieki zdrowotnej (wszystkie na terenie miasta - w tym 1 praktyka lekarska), co stanowi 21% przychodni z obszaru całego powiatu poddębickiego. Zrelatywizowana liczba przychodni wobec 10 tys. ludności dla całej gminy wyniosła 7, co jest wartością równą wartości dla województwa łódzkiego i o jeden wyższą niż dla powiatu. Z kolei dla terenu miasta Uniejów wartość tego wskaźnika wyniosła aż 17. Na przestrzeni ostatniej dekady liczba zakładów opieki zdrowotnej niemalże się nie zmieniała – poza rokiem 2018, gdy było ich na terenie gminy 4. Warto natomiast wspomnieć, że w latach 2012-2018 w mieście Uniejów funkcjonowały dwie praktyki lekarskie.

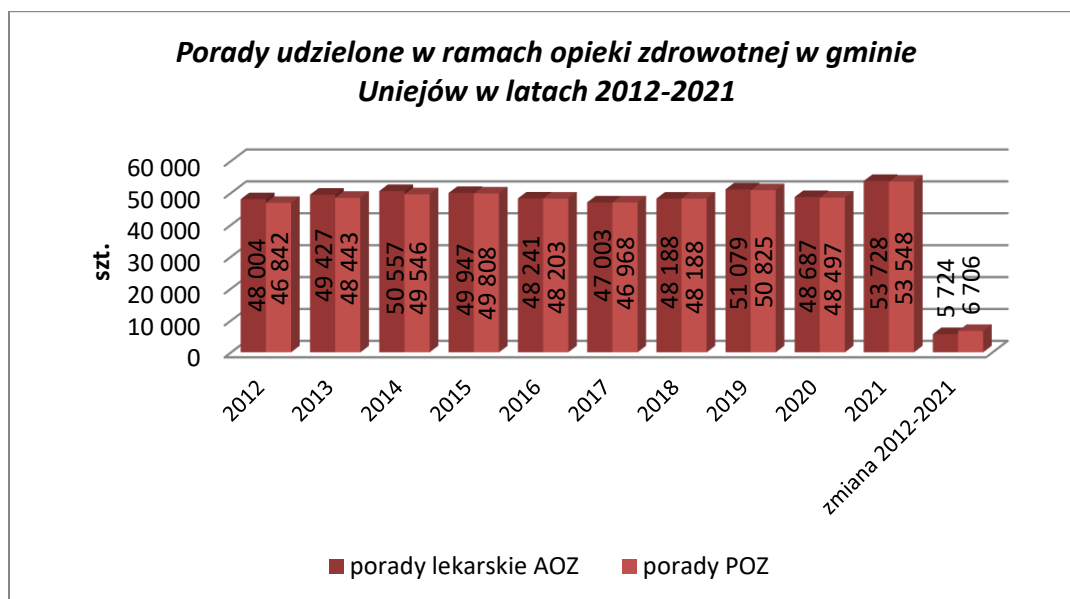
Na obszarze gminy funkcjonuje Uzdrowisko Uniejów Park - ośrodek leczniczo – wypoczynkowy, który został utworzony przez Instytut Zdrowia Człowieka Sp. z o.o., i jest przeznaczony do obsługi zarówno gości prywatnych jak i turnusów rehabilitacyjno-sanatoryjnych w ramach współpracy z ZUS i kontraktów z NFZ. Jest to pierwsze w Polsce uzdrowisko termalne korzystające z solankowej wody termalnej o temperaturze ok. 70 stopni C, wydobywanej z głębokości ponad 2 km. Uzdrowisko Uniejów Park oferuje kompleksową rehabilitację schorzeń narządu ruchu. W procesie rehabilitacji wykorzystywane są zabiegi z zakresu:

- hydroterapii z wykorzystaniem słonej wody termalnej,
- fizykoterapii,
- termoterapii
- kinezyterapii,
- balneologii.

Obok zabiegów rehabilitacyjnych Uzdrowisko oferuje szereg usług w ramach SPA (zabiegi wymagające konsultacji lekarskich, zabiegi nie wymagające konsultacji lekarskich, zabiegi kosmetyczne na ciało, zabiegi kosmetyczne na twarz) a także posiada własną linię kosmetyków „lepszego jutro”.

Wg danych GUS w 2021 r. udzielono 53 728 porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, w tym 53 548 porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. W porównaniu do 2012 r. liczba porad wzrosła o 12% w ramach AOZ i 14% w ramach POZ. Dla całego powiatu poddębickiego zanotowano zmianę na poziomie odpowiednio 13% w ramach AOZ i 11% w ramach POZ, zaś na obszarze województwa łódzkiego odpowiednio 7% w ramach AOZ i 9% w ramach POZ. Na poziomie województwa i powiatu ok. $\frac{2}{3}$ porad AOZ to porady POZ, podczas gdy w gminie niemal wszystkie porady AOZ są poradami udzielanymi w ramach POZ.

Wykres 13 Liczba udzielonych porad lekarskich w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 22 Liczba udzielonych porad lekarskich województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

porady lekarskie AOZ										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	18 090	18 523	18 813	19 183	19 441	19 621	19 567	19 659	17 530	19 446
	138	420	874	742	993	672	607	691	514	341
Powiat poddębicki	279 236	295 026	289 681	302 212	297 491	295 853	297 717	297 217	284 632	316 039
Uniejów (3)	48 004	49 427	50 557	49 947	48 241	47 003	48 188	51 079	48 687	53 728
porady POZ										
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	11 300	11 610	11 706	12 071	12 134	12 184	12 169	12 118	11 205	12 297
	166	706	174	530	791	373	430	018	559	880
Powiat poddębicki	194 725	207 442	205 225	208 975	209 267	203 601	208 816	209 347	207 534	215 388
Uniejów (3)	46 842	48 443	49 546	49 808	48 203	46 968	48 188	50 825	48 497	53 548
% w AOZ										
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	62,5%	62,7%	62,2%	62,9%	62,4%	62,1%	62,2%	61,6%	63,9%	63,2%
Powiat poddębicki	69,7%	70,3%	70,8%	69,1%	70,3%	68,8%	70,1%	70,4%	72,9%	68,2%
Uniejów (3)	97,6%	98,0%	98,0%	99,7%	99,9%	99,9%	100,0%	99,5%	99,6%	99,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów w 2021 r. funkcjonowały 4 apteki ogólnodostępne (co stanowi 27% aptek z obszaru powiatu poddębickiego) - wszystkie na terenie miasta. Wobec 2012 r. liczba aptek wzrosła o 2. Biorąc pod uwagę wskaźnik dotyczący liczby ludności na jedną aptekę w gminie w 2021 r. osiągnął on wartość 1 722 osób, co jest wartością korzystniejszą zarówno wobec powiatu poddębickiego (2 707 osób/aptekę) jak i województwa łódzkiego (2 947 osób/aptekę).

Tabela 23 Ludność przypadająca na aptekę ogólnodostępną w latach 2012-2021

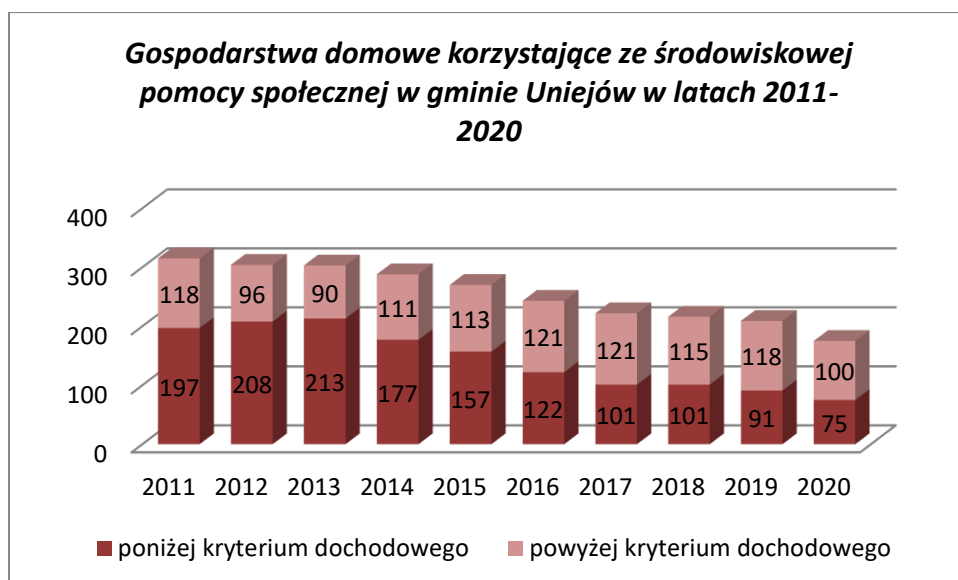
	Ludność na aptekę ogólnodostępną										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŁÓDZKIE	2 922	2 912	2 925	2 734	2 658	2 620	2 722	2 961	2 962	2 947	25
Powiat poddębicki	3 490	3 806	3 214	3 206	3 191	2 759	3 434	3 426	2 727	2 707	-783
Uniejów (3)	3 593	3 619	2 394	2 375	3 534	1 766	3 502	3 505	1 739	1 722	-1 871
Uniejów - miasto (4)	1 511	1 540	1 017	1 005	1 492	753	1 492	1 500	739	741	-770

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Warto zauważyć, że w 2012 r. wartość tego wskaźnika na obszarze gminy była wyższa od wartości dla województwa. Stąd też obserwowany wysoki spadek wartości wskaźnika na poziomie całej gminy Uniejów, jak również na terenie miasta.

Wg danych GUS na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów nie funkcjonują placówki stacjonarnej pomocy społecznej. Z kolei ze środowiskowej opieki społecznej w 2020 r. skorzystało 175 gospodarstw domowych. W porównaniu z 2011 r. liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Uniejów zmniejszyła się o 44% (w powiecie poddębickim o 48%, zaś w województwie łódzkim o 38%).

Wykres 14 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Uniejów w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Warto zaznaczyć, że zmieniła się struktura korzystających wg kryterium dochodowego: do 2015 r. przeważały gospodarstwa poniżej tego kryterium, w roku 2016 ich udział był niemal równy z gospodarstwami powyżej kryterium dochodowego, po 2016 r. ze środowiskowej pomocy społecznej

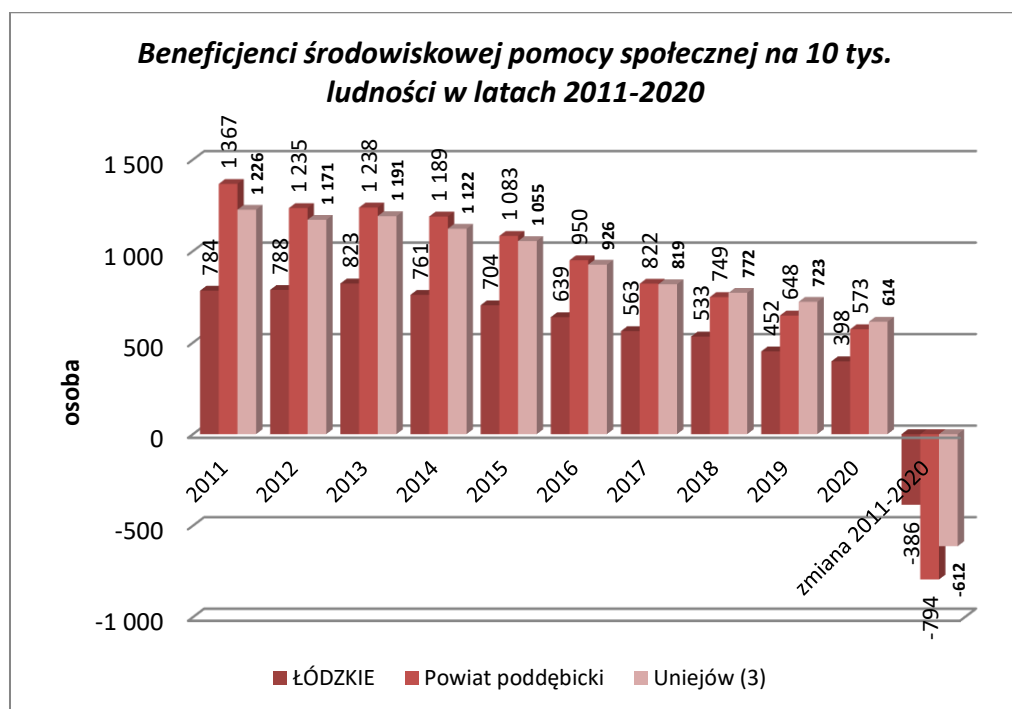
korzystało więcej gospodarstw powyżej kryterium dochodowego. W powiecie struktura ta zaczęła się wyrównywać dopiero w latach 2017 – 2020, zaś na poziomie województwa nadal przeważają gospodarstwa domowe poniżej kryterium dochodowego (ok. 60 - 70%).

Tabela 24 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2011-2020

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej ogółem-												
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2011-2020	udział w 2011
	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[%]
ŁÓDZKIE	82 689	83 734	87 674	82 398	77 788	73 154	67 436	70 164	56 867	51 552	-31 137	-38%
Powiat poddębicki	1 781	1 659	1 701	1 641	1 507	1 371	1 245	1 188	1 054	926	-855	-48%
Uniejów (3)	315	304	303	288	270	243	222	216	209	175	-140	-44%
poniżej kryterium dochodowego												
ŁÓDZKIE	53 860	60 433	63 378	58 722	55 865	50 245	43 608	45 035	33 253	30 167	-23 693	-44%
Powiat poddębicki	999	1 121	1 156	1 036	968	794	682	634	541	477	-522	-52%
Uniejów (3)	197	208	213	177	157	122	101	101	91	75	-122	-62%
powyżej kryterium dochodowego												
ŁÓDZKIE	28 828	23 304	24 296	23 676	21 923	22 909	23 828	25 129	23 615	21 384	-7 444	-26%
Powiat poddębicki	782	538	545	605	539	577	563	554	513	449	-333	-43%
Uniejów (3)	118	96	90	111	113	121	121	115	118	100	-18	-15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 15 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 25 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w latach 2011-2020

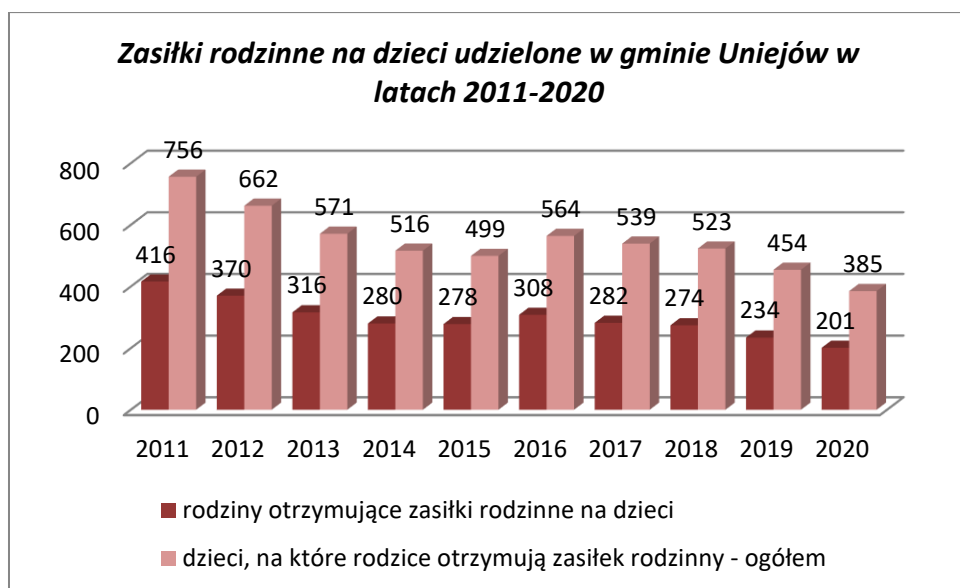
beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności												
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2011- 2020	udział w 2011
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]
ŁÓDZKIE	784	788	823	761	704	639	563	533	452	398	-386	-49%
Powiat poddębicki	1 367	1 235	1 238	1 189	1 083	950	822	749	648	573	-794	-58%
Uniejów (3)	1 226	1 171	1 191	1 122	1 055	926	819	772	723	614	-612	-50%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Biorąc pod uwagę relatywizowaną liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności należy zauważyć, że w ciągu ostatniej dekady jej liczba zmniejszyła się na wszystkich poziomach: gminy (o 50% wartości z 2011 r.), powiatu (o 58% wartości z 2011 r.) i województwa (o 49% wartości z 2011 r.). Nadal wartość tego wskaźnika dla gminy Uniejów jest wyższa niż dla województwa łódzkiego (podobnie jak w 2011 r.), a nawet przekroczyła wartość dla powiatu poddębickiego.

Wg danych GUS w ostatnim dziesięcioleciu liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów spadła o 215 rodzin, co stanowi 52% liczby rodzin otrzymujących takie zasiłki w roku 2011. Tendencja spadkowa wystąpiła również na poziomie powiatu poddębickiego (spadek o 1 043 rodziny, co stanowi 42% liczby rodzin pobierających zasiłki z 2011 r.), natomiast na poziomie województwa zanotowano spadek liczby rodzin o 39% liczby rodzin otrzymujących zasiłki na dzieci w roku 2011.

Wykres 16 Zasiłki rodzinne na dzieci udzielone w gminie Uniejów w latach 2011-2020

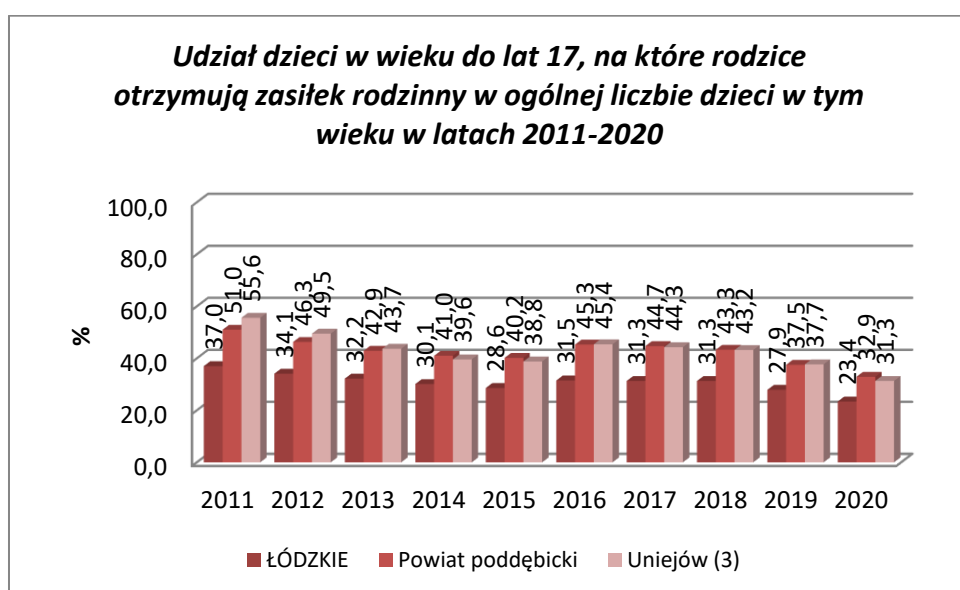

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analogicznie w latach 2011 – 2020 zanotowano spadek liczby dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłki rodzinne. Na całym obszarze gminy Uniejów w 2020 r. wskaźnik ten był mniejszy o 49% wartości z roku 2011. W analizowanym dziesięcioleciu rokrocznie rodzina otrzymywała zasiłek na średnio dwójkę dzieci.

Analizując udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (tj. w populacji osób w wieku przedprodukcyjnym) należy zauważyć, że w ostatnim dziesięcioleciu wartość tego wskaźnika zmalała dla gminy Uniejów o 24 p.proc. Niemniej jednak rokrocznie wartości tego wskaźnika dla gminy przekraczały wartości wskaźnika na poziomie całego województwa łódzkiego i utrzymywały się na podobnym poziomie jak w przypadku powiatu poddębickiego.

Wykres 17 Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 26 Zasiłki rodzinne województwo/powiat/gmina wieku w latach 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci										
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	96 359	87 827	81 626	75 474	70 388	75 713	75 651	73 964	65 798	53 202
Powiat poddębicki	2 307	2 051	1 868	1 749	1 681	1 859	1 809	1 740	1 471	1 264
Uniejów (3)	416	370	316	280	278	308	282	274	234	201
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem										
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŁÓDZKIE	179 264	164 538	152 702	141 032	132 332	143 761	141 977	141 335	125 235	105 318
Powiat poddębicki	4 312	3 919	3 523	3 310	3 192	3 521	3 447	3 306	2 844	2 506
Uniejów (3)	756	662	571	516	499	564	539	523	454	385
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny										

	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŁÓDZKIE	162 076	148 428	138 300	127 857	120 136	131 540	130 622	131 053	116 345	97 634
Powiat poddębicki	3 890	3 507	3 160	2 974	2 868	3 209	3 157	3 053	2 638	2 318
Uniejów (3)	678	599	517	467	449	515	492	485	423	351
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku										
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
ŁÓDZKIE	37,0	34,1	32,2	30,1	28,6	31,5	31,3	31,3	27,9	23,4
Powiat poddębicki	51,0	46,3	42,9	41,0	40,2	45,3	44,7	43,3	37,5	32,9
Uniejów (3)	55,6	49,5	43,7	39,6	38,8	45,4	44,3	43,2	37,7	31,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Należy zauważyć, iż w 2011 r. ponad połowa osób w wieku przedprodukcyjnym (55,66%) na obszarze gminy Uniejów była objęta wsparciem w ramach zasiłku rodzinnego. Z kolei w roku 2020 już niespełna $\frac{1}{3}$ osób do 17 roku życia była objęta wsparciem.

Tabela 27 Świadczenia z programu „Rodzina 500 plus” udzielone w latach 2017-2020

	2017	2018	2019	2020	zmiana 2017-2020	udział w 2017 r.
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie						
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	
ŁÓDZKIE	234 748	219 787	296 108	395 884	161 136	69%
Powiat poddębicki	4 653	4 413	5 332	6 822	2 169	47%
Uniejów (3)	732	709	874	1 111	379	52%
% w powiecie	16%	16%	16%	16%	17%	-
wydatki na świadczenia wychowawcze						
	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	
ŁÓDZKIE	1 427 945 714	1 348 030 001	1 859 645 037	2 431 479 069	1 003 533 355	70%
Powiat poddębicki	28 075 360	26 713 281	33 240 444	41 407 243	13 331 883	47%
Uniejów (3)	4 443 463	4 284 433	5 458 537	6 894 982	2 451 519	55%
% w powiecie	16%	16%	16%	17%	18%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które udzielano świadczenia wychowawczego „Rodzina 500 plus” w latach 2017 – 2020 wzrosła zarówno na poziomie gminy, powiatu jak i całego województwa, przy czym wzrost (o 52% przeciętnej miesięcznej liczby dzieci z 2017 r.) obserwowany w gminie Uniejów był wyższy niż analogiczny wzrost na poziomie powiatu poddębickiego ale niższy niż na poziomie województwa łódzkiego. Niemalże rokrocznie przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze w gminie Uniejów stanowi 16% analogicznej liczby dzieci w powiecie.

W 2020 r. wypłacono pierwsze świadczenia z Programu „Dobry Start” - dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. Wynosi ono 300 zł i jest niezależne od dochodu uzyskiwanego przez rodzinę. Świadczenie przysługuje na każde dziecko, które kontynuuje naukę w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 lat, a w

przypadku dziecka niepełnosprawnego do ukończenia 24 lat. W gminie Uniejów świadczenie to wypłacono na 799 dzieci, co stanowi 17% liczby dzieci, na które takie świadczenie wypłacono na terenie całego powiatu poddębickiego (4 739 osób).

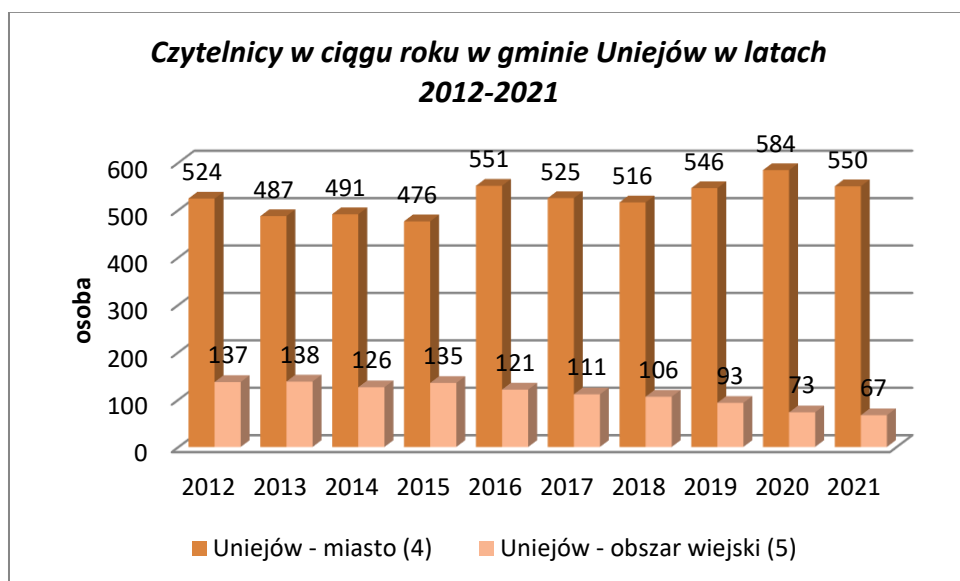
W kontekście kondycji społeczności lokalnych na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na następujące zjawiska:

- obserwowany w ostatnim dziesięcioleciu wzrost udzielonych porad lekarskich,
- obserwowany spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej czy liczby pobieranych zasiłków rodzinnych jest z jednej strony pozytywnym kierunkiem zmiany, jednak w dużej mierze może być konsekwencją zmniejszającej się populacji mieszkańców gminy oraz zmian w kryteriach dochodowych uprawniających do pobierania świadczeń.

2.5. KULTURA

Zgodnie z danymi GUS w 2021 r. na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów funkcjonowały 4 biblioteki – jedna na terenie miasta i 3 na obszarze wiejskim. Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia obserwujemy stopniowy spadek liczby czytelników na obszarze wiejskim, podczas gdy na terenie miasta liczba czytelników ulegała zmianom, ostatecznie w 2021 r. przyjmując wartość wyższą niż w roku 2012.

Wykres 18 Czytelnicy w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Odnosząc liczbę czytelników do liczby mieszkańców ogółem w ostatnich dziesięciu latach ok. 9% mieszkańców całej gminy czyta książki, w mieście czytelnicy stanowili średnio 17% mieszkańców, zaś na obszarze wiejskim zaledwie 3% mieszkańców czytało książki. Dla województwa łódzkiego oraz powiatu poddębickiego wartości te wynosiły odpowiednio średnio 22% oraz 14% mieszkańców.

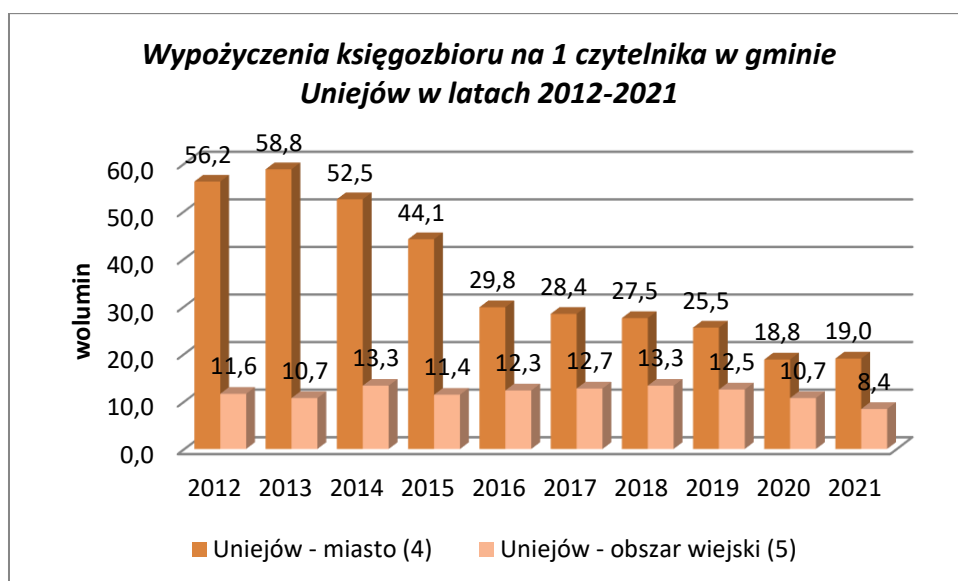
Tabela 28 Odsetek czytelników w liczbie mieszkańców w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ŁÓDZKIE	24%	24%	23%	23%	23%	22%	22%	22%	19%	19%
Powiat poddębicki	15%	15%	15%	15%	14%	13%	14%	13%	11%	11%
Uniejów (3)	9%	9%	9%	9%	10%	9%	9%	9%	9%	9%
Uniejów - miasto (4)	17%	16%	16%	16%	18%	17%	17%	18%	20%	19%
Uniejów - obszar wiejski (5)	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	2%	2%	2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ostatnich dziesięciu latach zmniejszyła się intensywność korzystania z księgozbioru bibliotek przez czytelników. Największy spadek zanotowano na terenie miasta Uniejów – z 56,2 wolumina na czytelnika w 2012 r. do 19 woluminów na czytelnika w 2021 r. Czytelnictwo na obszarze wiejskim przez niemal całą dekadę utrzymywało się na podobnym poziomie nieco ponad 10 woluminów na czytelnika. Dopiero w 2021 r. spadło poniżej tego poziomu do wartości 8,4 woluminów na czytelnika.

Wykres 19 Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ostatniej dekadzie czytelnictwo na obszarze całego województwa łódzkiego utrzymywało się na poziomie ok. 19,7 woluminów na czytelnika – podobną wartość przyjmowało czytelnictwo na terenie powiatu poddębickiego (19 woluminów na czytelnika).

Tabela 29 Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

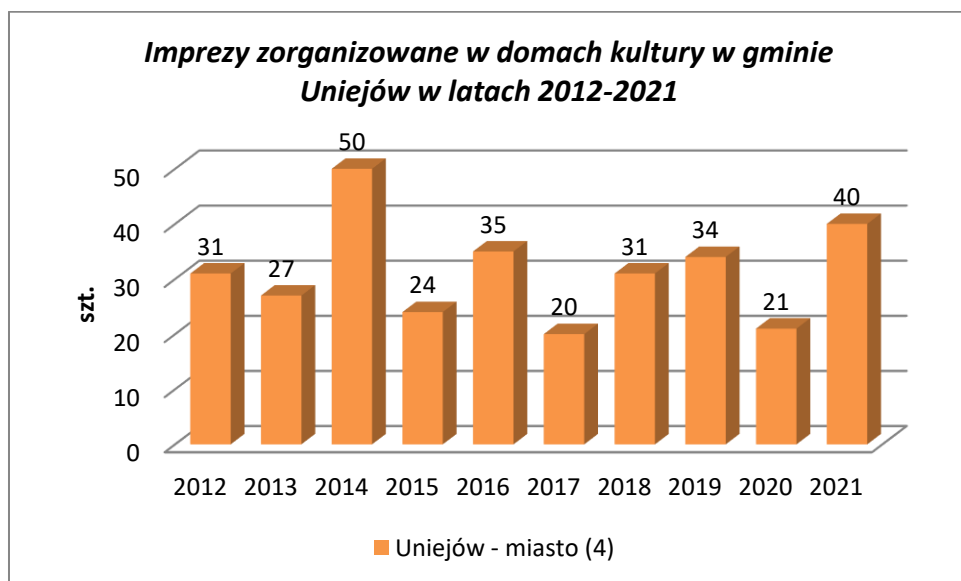
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
[wol.]	[wol.]	[wol.]	[wol.]	[wol.]	[wol.]	[wol.]	[wol.]	[wol.]	[wol.]

ŁÓDZKIE	20,3	20,5	20,4	20,1	20,4	20,0	19,4	18,7	17,5	20,1
Powiat poddębicki	20,3	20,5	21,7	19,0	18,4	18,1	17,1	17,3	18,1	19,2
Uniejów (3)	47,0	48,2	44,5	36,9	26,6	25,7	25,1	23,6	17,9	17,8
Uniejów - miasto (4)	56,2	58,8	52,5	44,1	29,8	28,4	27,5	25,5	18,8	19,0
Uniejów - obszar wiejski (5)	11,6	10,7	13,3	11,4	12,3	12,7	13,3	12,5	10,7	8,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Aktywne uczestniczenie w kulturze związane jest z działalnością ośrodków kultury. W 2021 r. funkcjonował jeden ośrodek kultury na terenie miasta Uniejów i był to jeden z dwóch ośrodków kultury na obszarze powiatu poddębickiego. Liczba imprez w nim zorganizowanych wzrosła z 31 w 2012 r. do 40 w roku 2021. Na przestrzeni ostatniej dekady liczba organizowanych imprez podlegała rocznym fluktuacjom – najwięcej imprez zorganizowano w 2014 r. (50), najmniej w 2017 r. (20).

Wykres 20 Imprezy organizowane w domach/centrach/ośrodkach kultury w gminie Uniejów w latach 2012-2021

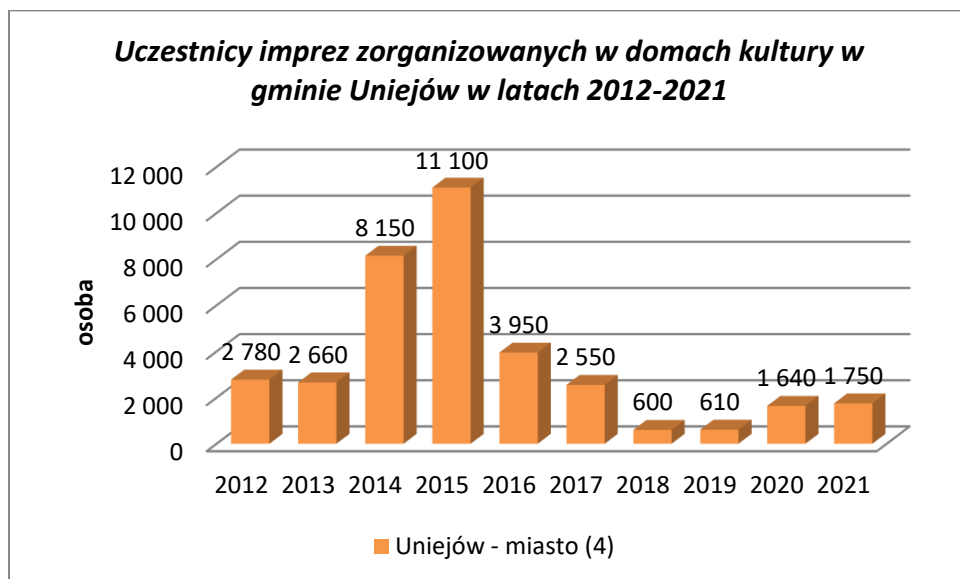

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W odniesieniu do powiatu poddębickiego należy podkreślić, że imprezy zorganizowane w Uniejowie przez ostatnie dwa analizowane lata stanowiły 83% - 100% imprez w powiecie. We wcześniejszych latach ich udział nie przekraczał 50% imprez organizowanych w powiecie poddębickim. Warto zauważyć, że w latach 2013, 2015-2019 liczba imprez organizowanych w Uniejowie była wręcz niższa niż liczba imprez organizowanych w drugim ośrodku kultury funkcjonującym w powiecie.

W latach 2014-2015 organizowane imprezy miały największą liczbę uczestników. Z kolei lata 2018-2019 są latami o najniższej frekwencji – w odniesieniu do roku 2019 przyczyną tego stanu rzeczy był niewątpliwie lockdown ogłoszony z powodu pandemii COVID-19.

Wykres 21 Uczestnicy imprez organizowanych w domach/centrach/ośrodkach kultury w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Choć w kolejnych latach liczba uczestników zaczęła wzrastać to nie osiągnęła nadal poziomu z roku 2012. Biorąc pod uwagę średnią liczbę uczestników zorganizowanych imprez rok 2015 można uznać, za rok najbardziej obleganych imprez (średnio 462 osoby na imprezę). Obserwowany spadek uczestnictwa w imprezach organizowanych w ośrodku kultury może być związany z nieufnością do udziału w imprezach w przestrzeniach zamkniętych wynikającą z doświadczeń pandemii COVID-19.

Tabela 30 Średnia liczba uczestników jednej imprezy zorganizowanej w domu kultury w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Uniejów (3)	90	99	163	463	113	128	19	18	78	44
ŁÓDZKIE	131	169	122	110	120	110	107	113	143	77
Powiat poddębicki	139	112	152	241	112	103	155	83	78	73

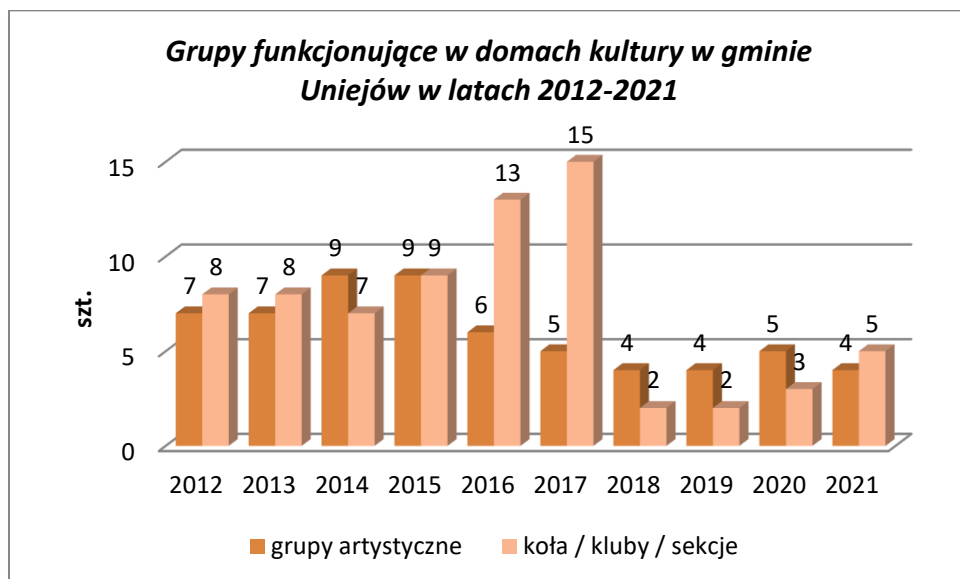
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ramach działających domów kultury na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów w roku 2021 funkcjonowały 4 grupy artystyczne posiadające łącznie 66 członków oraz 5 kół/klubów/sekcji posiadających łącznie 291 członków.

Wśród grup artystycznych w 2021 r. w gminie Uniejów funkcjonowały: dwie grupy folklorystyczne (liczące łącznie 21 członków), jedna grupa wokalna (chór) z 15 członkami i jedna grupa taneczna licząca 30 członków.

Z kolei wśród kół/klubów/sekcji w gminie Uniejów w 2021 r. funkcjonowały: jedna sekcja plastyczna/techniczna licząca 30 członków, jedna sekcja taneczna licząca również 30 członków, jedna sekcja muzyczna licząca 7 członków, jedna sekcja turystyczna i sportowo-rekreacyjna licząca 12 członków oraz jeden Uniwersytet Trzeciego Wieku liczący 212 członków.

Wykres 22 Grupy funkcjonujące w centrach/domach/ośrodkach kultury w gminie Uniejów w latach 2012-2021

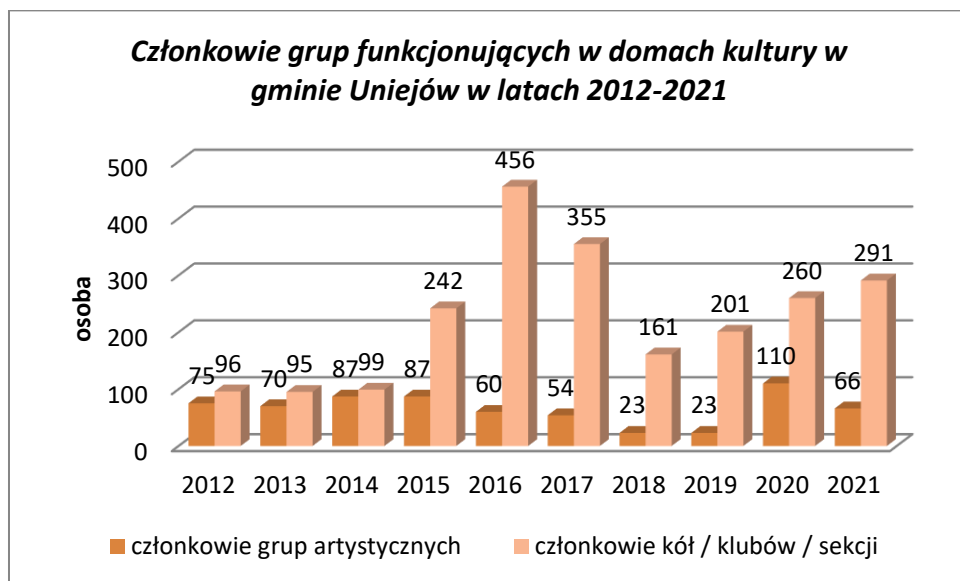

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W porównaniu z 2012 r. zarówno liczba grup artystycznych jak i kół/klubów/sekcji zmalała. Do 2015 r. funkcjonowały dwie grupy teatralne liczące łącznie 20 członków. W 2019 r. funkcjonowała jedna grupa muzyczna – instrumentalna licząca 3 członków, choć warto zauważyć, iż w 2012 r. takich grup było trzy z łączną liczbą 15 członków. Warto zauważyć, iż w ostatnich dwóch latach grupy artystyczne są jedynymi takimi grupami na obszarze całego powiatu poddębickiego, wcześniej poza nimi funkcjonowały również grupy artystyczne w drugim domu kultury - w latach 2014-2017 przewyższające swoją liczbą liczbę grup artystycznych z gminy Uniejów.

Podobną sytuację obserwujemy w przypadku kół/klubów/sekcji – w roku 2021 funkcjonowały one tylko na terenie gminy Uniejów, choć w poprzednich latach ich liczba w drugim funkcjonującym w powiecie domu kultury przewyższała liczbę kół z Uniejowa. Warto nadmienić, iż w latach 2016-2017 funkcjonowały: koło informatyczne (w 2016 r. dwa koła liczące łącznie członków i w 2017 r. jedno koło liczące 10 członków), sekcja fotograficzna i filmowa (licząca 10 członków w 2016 r. i 8 członków w 2017 r.); w latach 2012-2015 oraz 2017 funkcjonowały dwie sekcje teatralne liczące łącznie średnio 17 osób; zaś w latach 2012-2013 jedno koło terapeutyczne liczące 20 członków.

Wykres 23 Członkowie grup artystycznych funkcjonujących w centrach/domach/ośrodkach kultury w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni ostatniej dekady liczba członków grup artystycznych funkcjonujących w domu kultury w gminie Uniejów zmalała o 12% liczby członków w 2012 r. Z kolei liczba członków kół/klubów/sekcji wzrosła ponad trzykrotnie względem roku 2012.

Tabela 31 Średnia liczba członków grup funkcjonujących w domach kultury w latach 2012-2021

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Uniejów (3)	grupy artystyczne	11	10	10	10	10	11	6	6	22	17
	koła/kluby/sekcje	12	12	14	27	35	24	81	101	87	58
powiat poddębicki	grupy artystyczne	14	13	11	12	17	14	9	11	22	17
	koła/kluby/sekcje	13	12	16	22	24	20	22	26	55	58
ŁÓDZKIE	grupy artystyczne	15	16	16	17	17	16	17	17	17	16
	koła/kluby/sekcje	26	24	29	27	24	22	21	21	21	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

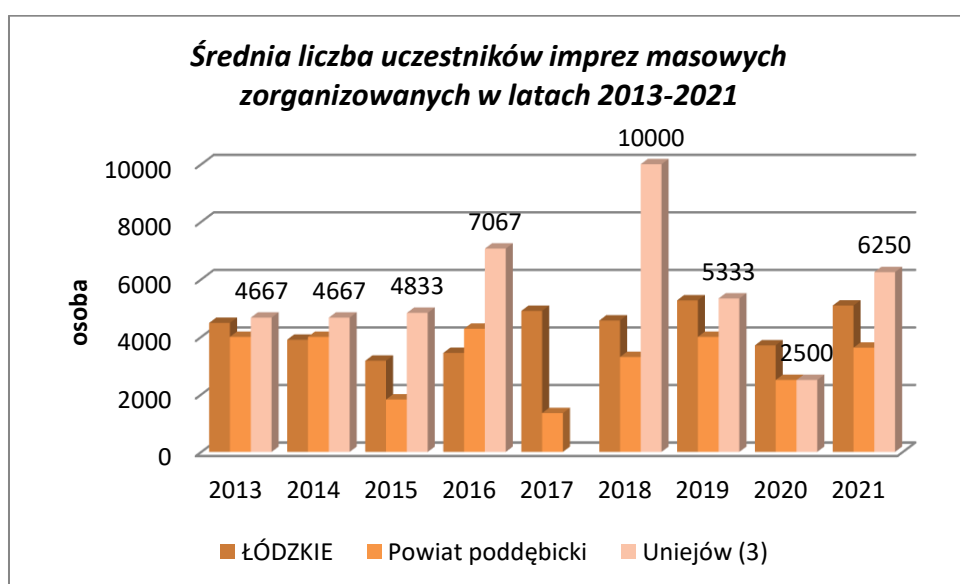
W porównaniu do całego obszaru województwa łódzkiego można zaobserwować, iż od 2016 r. liczebność kół/klubów/sekcji w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów przewyższała średnią liczebność tychże w województwie – osiągając w roku 2019 maksymalną wartość 101 osób. Z kolei liczebność grup artystycznych w gminie była niższa od średniej liczebności grup artystycznych w łódzkiem, poza dwoma ostatnimi latami (2020-2021).

Ważnym elementem dostępu do kultury jest jej infrastruktura. Wg danych GUS w 2021 r. ośrodek kultury w Uniejowie posiadał jedną salę widowiskową z liczbą 40 miejsc. Była to jedyna sala widowiskowa na obszarze powiatu poddębickiego. Wejście do budynku, w którym mieści się ośrodek

kultury jest przystosowane do wjazdu wózka inwalidzkiego. Z uwagi na fakt, iż obiekt znajduje się pod opieką konserwatora zabytków oraz ze względów technicznych nie ma możliwości pełnego zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Jednakże pomimo tego, że w budynku nie ma windy, dla osób na wózkach dostępny jest główny hol i sala widowiskowa na parterze. Ponadto do budynku i wszystkich jego pomieszczeń można wejść z psem asystującym lub psem przewodnikiem.

W latach 2013-2016 i 2019 organizowano corocznie trzy imprezy masowe, w roku 2017 nie było żadnej takiej imprezy w gminie Uniejów, w latach 2018 i 2021 zorganizowano jedną imprezę masową, zaś w roku 2020 dwie – i były to jedyne imprezy masowe w całym powiecie poddębickim. Choć liczba imprez organizowanych w gminie Uniejów była niemal co roku niższa niż w powiecie to należy zauważyć, iż cieszyły się one większym zainteresowaniem uczestników w porównaniu do całego powiatu czy nawet województwa łódzkiego.

Wykres 24 Średnia liczba uczestników imprez masowych organizowanych w latach 2013-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 32 Imprezy masowe i uczestnicy województwo/powiat/gmina w latach 2013-2021

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ŁÓDZKIE	liczba imprez masowych								
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
	221	270	251	267	268	327	338	69	97
	4	4	13	6	2	5	5	2	2
Powiat poddębicki	3	3	3	3	0	1	3	2	1
Uniejów (3)	uczestnicy imprez ogółem								
ŁÓDZKIE	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
	990 943	1 053 054	795 601	919 076	1 313 463	1 493 690	1 780 652	255 636	493 575
	16 000	16 000	23 700	25 700	2 700	16 500	20 000	5 000	7 250
	14 000	14 000	14 500	21 200	0	10 000	16 000	5 000	6 250
Powiat poddębicki	średnia liczba uczestników imprez								
Uniejów (3)	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]

ŁÓDZKIE	4484	3900	3170	3442	4901	4568	5268	3705	5088
Powiat poddębicki	4000	4000	1823	4283	1350	3300	4000	2500	3625
Uniejów (3)	4667	4667	4833	7067	-	10000	5333	2500	6250

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W dziedzinie kultury na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na tendencję do zmiany formy uczestnictwa w kulturze z pasywnej na bardziej aktywną, co świadczy o rosnącym zapotrzebowaniu na tego typu usługi oraz stanowi potencjał dla działalności obywatelskiej:

- spadek zainteresowania korzystaniem z bibliotek na obszarze wiejskim (na przestrzeni ostatniej dekady zmniejszyła się liczba czytelników), w mieście pomimo wzrostu liczby czytelników wypożyczenia książek znacząco zmniejszyły się od roku 2012,
- spadek zainteresowania imprezami organizowanymi w ośrodku kultury (średnia liczba uczestników imprezy w 2021 r. była dwukrotnie niższa od średniej liczby uczestników w 2012 r. i dziesięciokrotnie niższa od średniej liczby uczestników w 2015 r., który był rokiem najwyższego uczestnictwa w imprezach organizowanych przez ośrodek kultury) – ten spadek można poniekąd tłumaczyć nieufnością do uczestnictwa w imprezach organizowanych w przestrzeniach zamkniętych po doświadczeniach związanych z pandemią COVID-19,
- wzrost zainteresowania udziałem w zajęciach grup artystycznych oraz kół/klubów/sekcji działających w ośrodku kultury (wzrost średniej liczby członków tychże grup na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat),
- wzrost uczestnictwa w imprezach masowych również na tle województwa łódzkiego i powiatu poddębickiego.

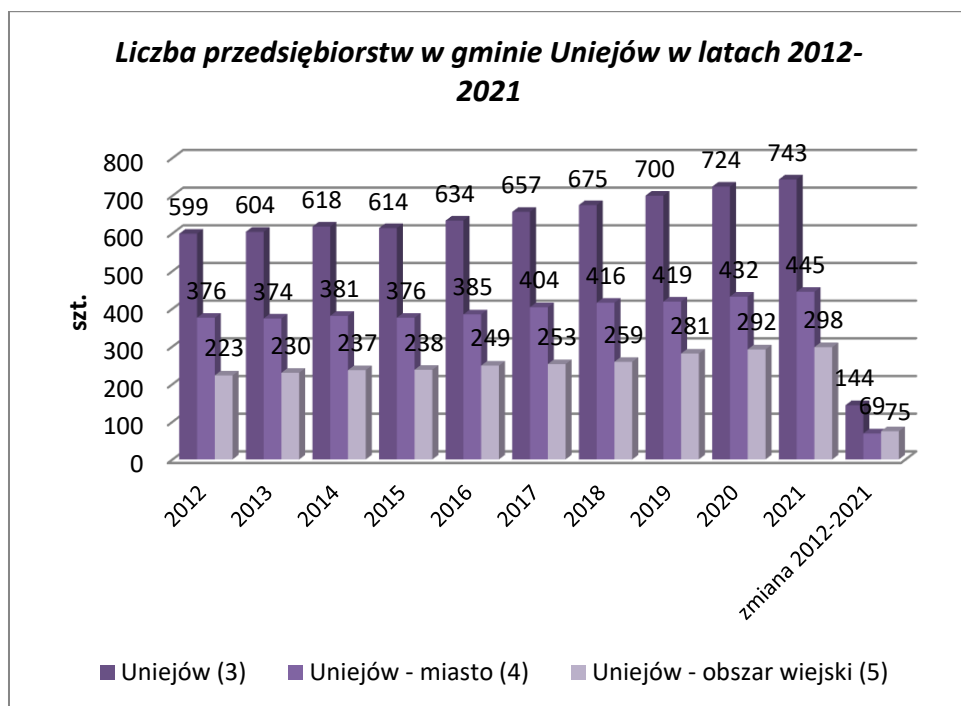
3. SFERA GOSPODARCZA

3.1. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Liczba i struktura wielkości podmiotów gospodarczych

W 2021 r. w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów zarejestrowanych było 743 podmioty gospodarcze, co stanowi 20% wszystkich podmiotów gospodarczych w powiecie poddębickim. Na przestrzeni ostatniej dekady liczba firm wzrosła o 144 – jest to przyrost rzędu 24% liczby firm z roku 2012.

Wykres 25 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 33 Liczba podmiotów gospodarczych województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021
	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]
ŁÓDZKIE	234	237	239	241	243	245	247	254	261	269	
Powiat poddębicki	079	915	578	462	280	855	502	322	498	581	35 502
Uniejów (3)	3 131	3 233	3 227	3 238	3 223	3 230	3 277	3 417	3 541	3 628	497
Uniejów - miasto (4)	599	604	618	614	634	657	675	700	724	743	144
Uniejów - obszar wiejski (5)	376	374	381	376	385	404	416	419	432	445	69
	223	230	237	238	249	253	259	281	292	298	75

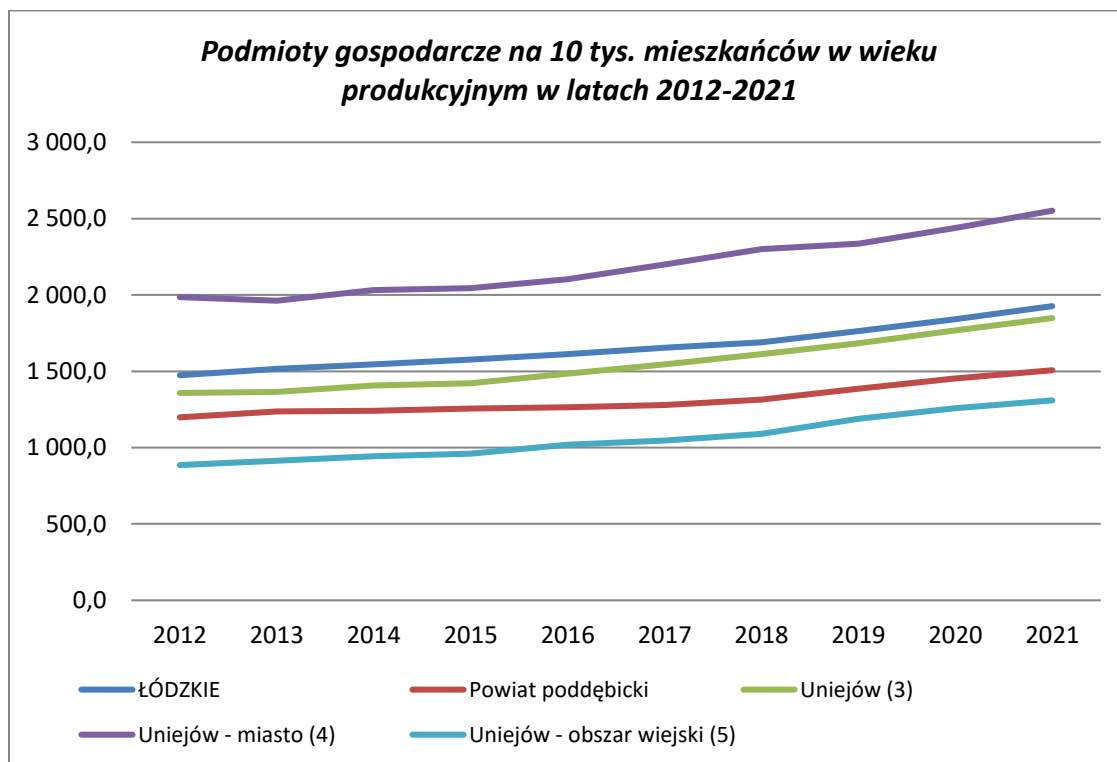
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w ciągu ostatnich 10 lat była nieco większa na obszarze wiejskim (wzrost o 34% liczby firm z 2012 r.) niż ta, obserwowana w mieście (wzrost o 18% liczby firm z 2012 r.). Na tle województwa łódzkiego (wzrost o 15% liczby firm z 2012 r.) i powiatu poddębickiego (wzrost o 16% liczby firm z 2012 r.) gmina Uniejów zanotowała wyższy wzrost liczby przedsiębiorstw – jako całość a także w poszczególnych podobszarach – miasto i obszar wiejski.

Biorąc pod uwagę wskaźnik liczby podmiotów na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów osiągał on wyższe wartości bezwzględne jak i relatywną dynamikę wzrostu

niż miało to miejsce dla powiatu poddębickiego. Wskaźnik ten dla miasta osiągał w ostatniej dekadzie wyższe wartości niż dla całego województwa łódzkiego, z kolei na obszarze wiejskim niższe wartości niż dla powiatu poddębickiego.

Wykres 26 Podmioty na 10000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 34 Podmioty na 10000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	1 473,9	1 516,6	1 544,8	1 577,7	1 612,3	1 654,1	1 690,3	1 763,4	1 841,1	1 926,7	452,8
Powiat poddębicki	1 198,2	1 237,6	1 242,2	1 255,5	1 263,4	1 278,7	1 313,7	1 385,4	1 452,6	1 506,7	308,5
Uniejów (3)	1 358,0	1 365,6	1 407,7	1 422,3	1 483,7	1 544,4	1 612,5	1 683,5	1 768,4	1 848,3	490,3
Uniejów - miasto (4)	1 986,3	1 962,2	2 030,9	2 043,5	2 103,8	2 200,4	2 300,9	2 335,6	2 439,3	2 551,6	565,3
Uniejów - obszar wiejski (5)	885,6	913,8	942,7	960,8	1 019,2	1 046,3	1 089,2	1 188,7	1 257,0	1 309,3	423,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W ostatniej dekadzie można zaobserwować wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy miejsko-wiejskiej Uniejów wyrażający się wskaźnikiem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców – wartość wskaźnika w 2021 r. była wyższa o 162 osoby w porównaniu do roku 2012 i jest to wyższy wzrost niż w powiecie poddębickim (105 osób) i całym

województwie łódzkim (126 osób). Równie wysoki wzrost zanotowano dla obszaru wiejskiego i w odniesieniu do wartości wskaźnika w 2012 r. wzrost ten wyniósł 35% co jest wartością wyższą niż dla powiatu poddębickiego (17%) i województwa łódzkiego (18%).

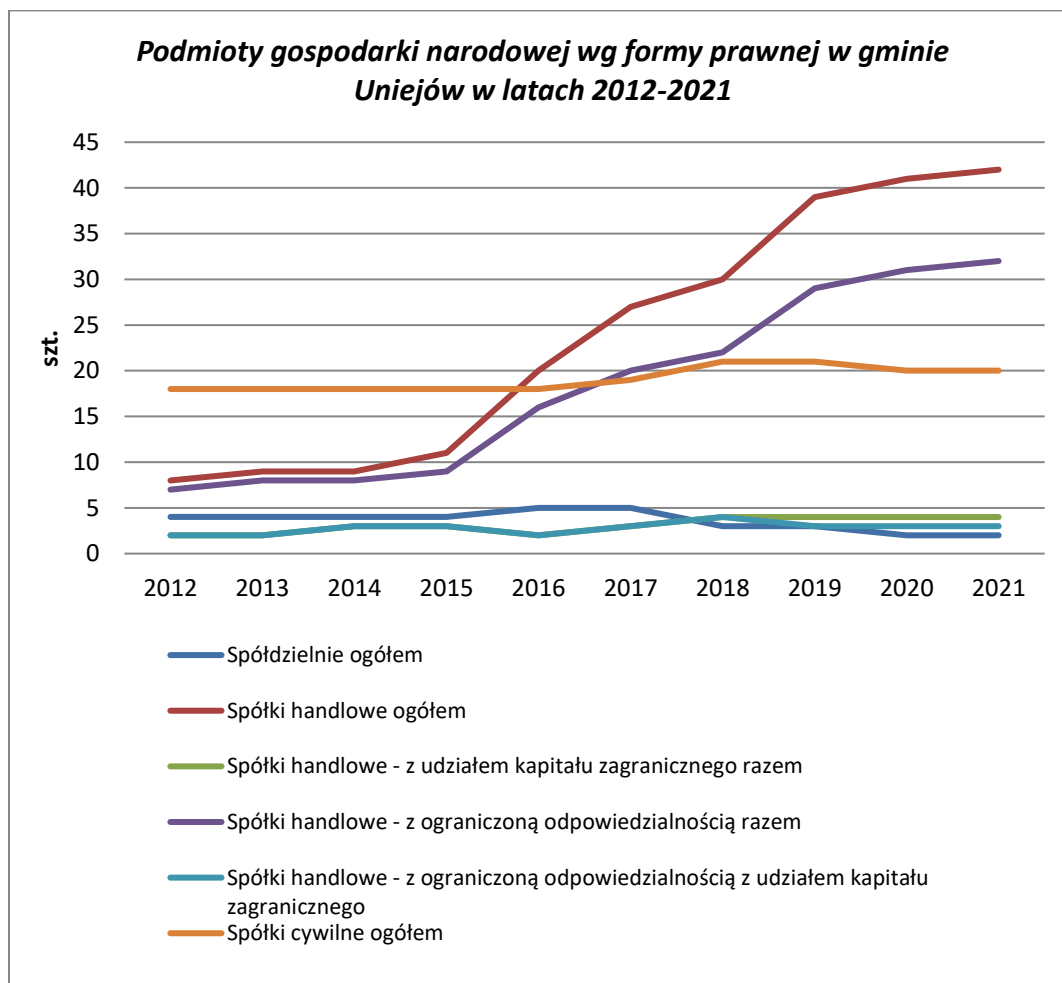
Tabela 35 Wybrane wskaźniki dotyczące osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 000 mieszkańców	712	713	735	728	740	765	792	802	841	874	162
udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki narodowej ogółem (%)	85,5	85,4	85,4	84,5	82,5	82,2	82,2	80,3	80,8	81,0	-4,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Z kolei w odniesieniu do obszaru firm ogółem udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w 2021 r. spadł o 4,5 pp. wobec wartości z 2012 r. W strukturze przedsiębiorstw w ostatnim dziesięcioleciu wskaźnik ten dla całej gminy jak i jej poszczególnych obszarów przyjmował rokrocznie wyższe wartości niż w powiecie poddębickim (od 81,6% do 80%) i województwie łódzkim (od 76,5% do 74,9%).

Wykres 27 Podmioty gospodarki narodowej wg formy prawnej w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Na przestrzeni ostatnich 10 lat wzrosła również liczba spółek handlowych. Ich liczba w gminie w 2021 r. jest niemal pięciokrotnie wyższa od liczby w 2012 r. na terenie miasta i niemal czterokrotnie wyższa w porównaniu z 2012 r. na obszarze miejskim. Są to wzrosty wyższe niż zanotowane w powiecie poddębickim (o 81% liczby spółek handlowych w 2012 r.) i województwie łódzkim (o 55% liczby spółek handlowych w 2012 r.).

Tabela 36 Podmioty gospodarki narodowej w latach 2012-2021 wg formy prawnej

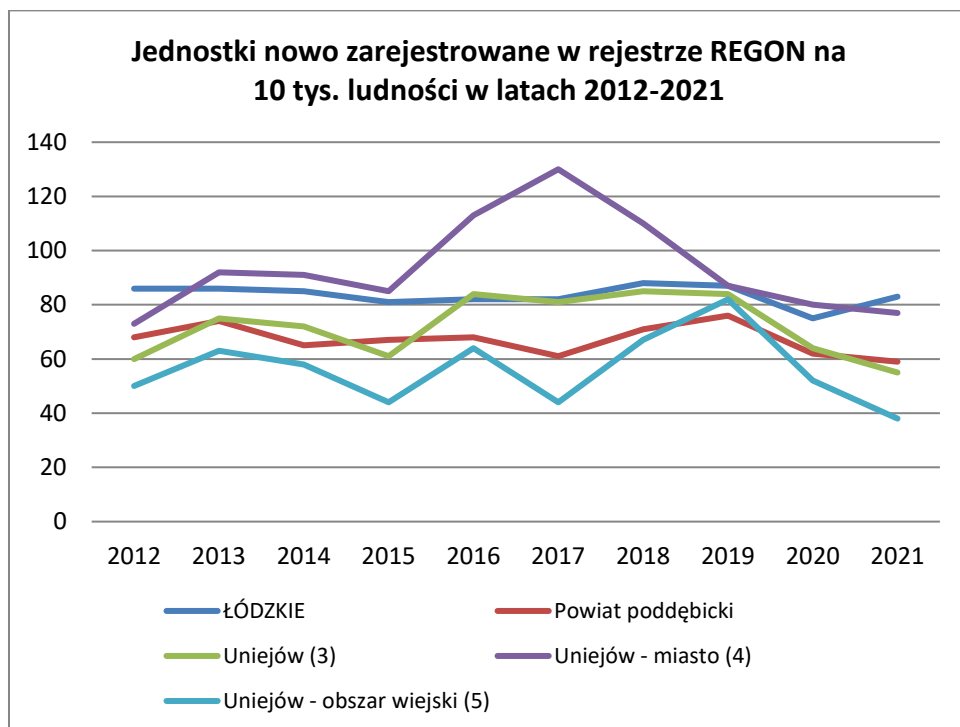
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021
	Spółdzielnie ogółem										
ŁÓDZKIE	958	995	991	981	1 028	1 033	693	679	653	637	-321
Powiat poddębicki	21	21	21	21	22	22	14	14	11	10	-11
Uniejów (3)	4	4	4	4	5	5	3	3	2	2	-2
Uniejów - miasto (4)	4	4	4	4	4	4	2	2	1	1	-3
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1

Spółki handlowe ogółem											
ŁÓDZKIE	15 946	17 214	18 451	20 084	21 771	23 316	21 162	22 000	23 005	24 657	8 711
Powiat poddębicki	80	90	94	99	115	129	129	138	143	145	65
Uniejów (3)	8	9	9	11	20	27	30	39	41	42	34
Uniejów - miasto (4)	6	7	7	8	16	22	25	32	33	33	27
Uniejów - obszar wiejski (5)	2	2	2	3	4	5	5	7	8	9	7
Spółki handlowe - z udziałem kapitału zagranicznego razem											
ŁÓDZKIE	2 953	3 076	3 166	3 288	3 382	3 525	2 739	2 616	2 488	2 554	-399
Powiat poddębicki	11	12	13	13	11	12	10	10	10	10	-1
Uniejów (3)	2	2	3	3	2	3	4	4	4	4	2
Uniejów - miasto (4)	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	1
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
Spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością razem											
ŁÓDZKIE	12 697	13 814	14 829	16 204	17 607	18 830	16 562	17 220	18 113	19 860	7 163
Powiat poddębicki	58	69	73	76	88	98	95	104	109	110	52
Uniejów (3)	7	8	8	9	16	20	22	29	31	32	25
Uniejów - miasto (4)	5	6	6	6	12	16	18	23	24	24	19
Uniejów - obszar wiejski (5)	2	2	2	3	4	4	4	6	7	8	6
Spółki handlowe - z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem kapitału zagranicznego											
ŁÓDZKIE	2 846	2 962	3 042	3 163	3 250	3 381	2 606	2 485	2 350	2 419	-427
Powiat poddębicki	9	11	12	12	11	12	10	9	9	9	0
Uniejów (3)	2	2	3	3	2	3	4	3	3	3	1
Uniejów - miasto (4)	2	2	3	3	2	2	3	2	2	2	0
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
Spółki cywilne ogółem											
ŁÓDZKIE	16 436	16 615	16 716	16 816	16 912	16 989	17 075	17 141	17 237	17 333	897
Powiat poddębicki	127	130	130	133	135	137	141	145	146	143	16
Uniejów (3)	18	18	18	18	18	19	21	21	20	20	2
Uniejów - miasto (4)	14	14	14	14	14	15	16	16	15	15	1
Uniejów - obszar wiejski (5)	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Analizując dynamikę wskaźnika nowo zarejestrowanych podmiotów na 10 tys. ludności w ostatnim dziesięcioleciu należy zauważyć, że o ile na terenie miasta Uniejów ich liczba rosła w latach 2015-2017 po czym zaczęła spadać, to na obszarze wiejskim zauważalna jest odwrotna tendencja – w roku 2017 zanotowano spadek wartości wskaźnika, po którym aż do 2019 r. jego wartości rosły. W porównaniu do 2012 r. wskaźnik wzrósł jedynie na terenie miasta. Na obszarze wiejskim, na terenie całej gminy jak również w powiecie poddębickim i województwie łódzkim wartości tego wskaźnika są niższe w 2021 r. niż w 2012 r.

Wykres 28 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 37 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2012-2021

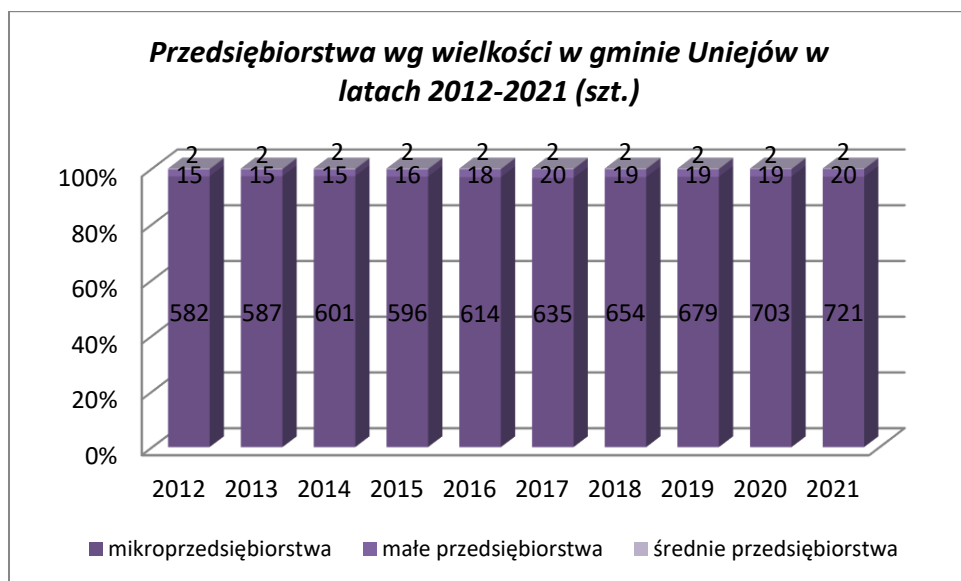
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	86	86	85	81	82	82	88	87	75	83	-3
Powiat poddębicki	68	74	65	67	68	61	71	76	62	59	-9
Uniejów (3)	60	75	72	61	84	81	85	84	64	55	-5
Uniejów - miasto (4)	73	92	91	85	113	130	110	87	80	77	4
Uniejów - obszar wiejski (5)	50	63	58	44	64	44	67	82	52	38	-12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych i rodzaje działalności

Na obszarze całej gminy funkcjonowało w 2021 r. 721 mikroprzedsiębiorstw (co stanowi 21% liczby mikroprzedsiębiorstw w powiecie poddębickim), 20 małych przedsiębiorstw (co stanowi 19% liczby małych przedsiębiorstw w powiecie poddębickim) i 2 średnie przedsiębiorstwa (co stanowi 10% średnich przedsiębiorstw w powiecie poddębickim). W ostatniej dekadzie struktura wielkości przedsiębiorstw nie zmieniła się znacząco.

Wykres 29 Struktura przedsiębiorstw w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Na przestrzeni ostatnich 10 lat ok. rocznie 60% mikroprzedsiębiorstw i ok. 70% małych przedsiębiorstw miało swoją siedzibę w mieście. Oba średnie przedsiębiorstwa funkcjonujące w gminie Uniejów mają swoją lokalizację na terenie miasta.

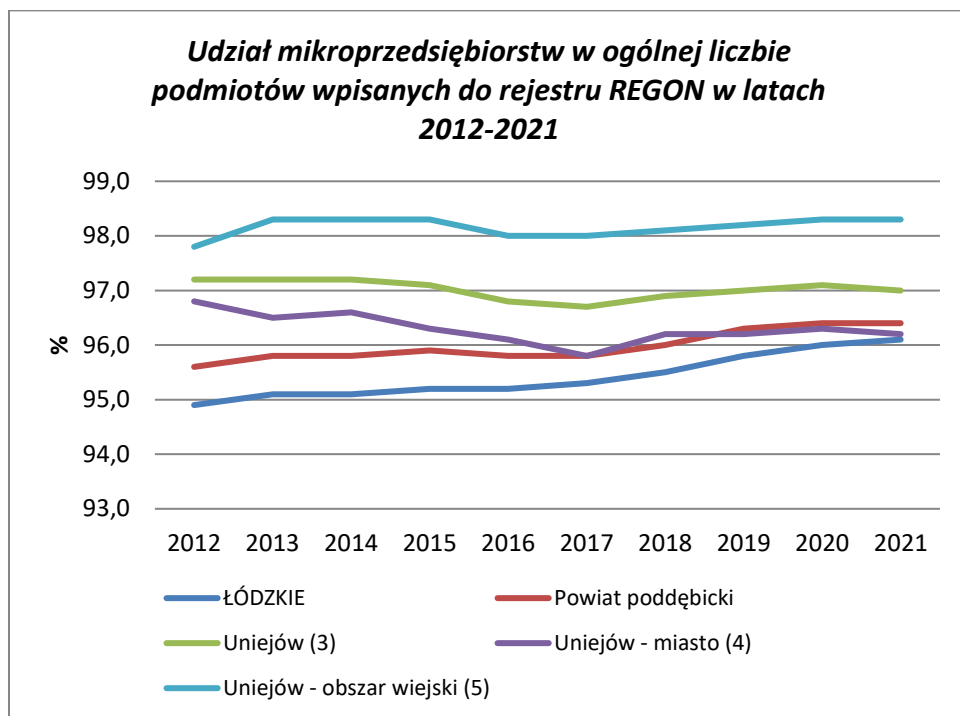
Tabela 38 Przedsiębiorstwa wg wielkości w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
mikroprzedsiębiorstwa										
Uniejów (3)	582	587	601	596	614	635	654	679	703	721
Uniejów - miasto (4)	364	361	368	362	370	387	400	403	416	428
Uniejów - obszar wiejski (5)	218	226	233	234	244	248	254	276	287	293
małe przedsiębiorstwa										
Uniejów (3)	15	15	15	16	18	20	19	19	19	20
Uniejów - miasto (4)	10	11	11	12	13	15	14	14	14	15
Uniejów - obszar wiejski (5)	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5
średnie przedsiębiorstwa										
Uniejów (3)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Uniejów - miasto (4)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Udział mikroprzedsiębiorstw w liczbie firm jest wysoki – w województwa łódzkiego i powiatu poddębickiego najwyższe wartości osiągał rocznie na obszarze wiejskim gminy Uniejów. Odsetek ten jest również wyższy od wartości dla województwa i powiatu dla całego obszaru gminy. Od roku 2017 wskaźnik ten wzrasta w gminie Uniejów po dwuletnim spadku, podczas gdy zarówno na obszarze województwa łódzkiego jak i powiatu poddębickiego obserwowany jest trend wzrostowy przez całą ostatnią dekadę.

Wykres 30 Udział mikroprzedsiębiorstw ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

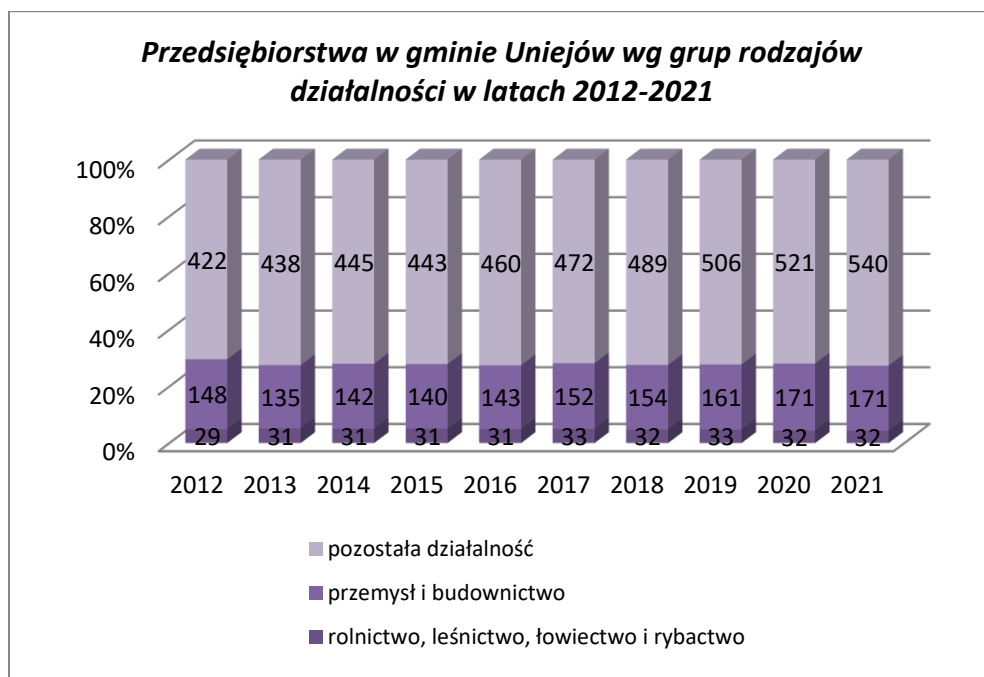
Tabela 39 Udział mikroprzedsiębiorstw ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2012-2021

udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
ŁÓDZKIE	94,9	95,1	95,1	95,2	95,2	95,3	95,5	95,8	96,0	96,1
Powiat poddębicki	95,6	95,8	95,8	95,9	95,8	95,8	96,0	96,3	96,4	96,4
Uniejów (3)	97,2	97,2	97,2	97,1	96,8	96,7	96,9	97,0	97,1	97,0
Uniejów - miasto (4)	96,8	96,5	96,6	96,3	96,1	95,8	96,2	96,2	96,3	96,2
Uniejów - obszar wiejski (5)	97,8	98,3	98,3	98,3	98,0	98,0	98,1	98,2	98,3	98,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Ok. 5% zarejestrowanych firm działa w obszarze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, ok. 20% w obszarze przemysłu i budownictwa, zaś 75% w zakresie pozostałej działalności. Struktura ta pozostaje niezmienna od 2012 r.

Wykres 31 Rodzaje podmiotów gospodarczych w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Podobną strukturę można zaobserwować na obszarze całego województwa łódzkiego (nieco niższy odsetek firm z obszaru rolnictwa, zaś wyższy odsetek firm z obszaru przemysłu i budownictwa) oraz w powiecie poddębickim (nieznacznie niższy odsetek firm z obszaru pozostałej działalności, zaś wyższy z obszaru przemysłu i budownictwa).

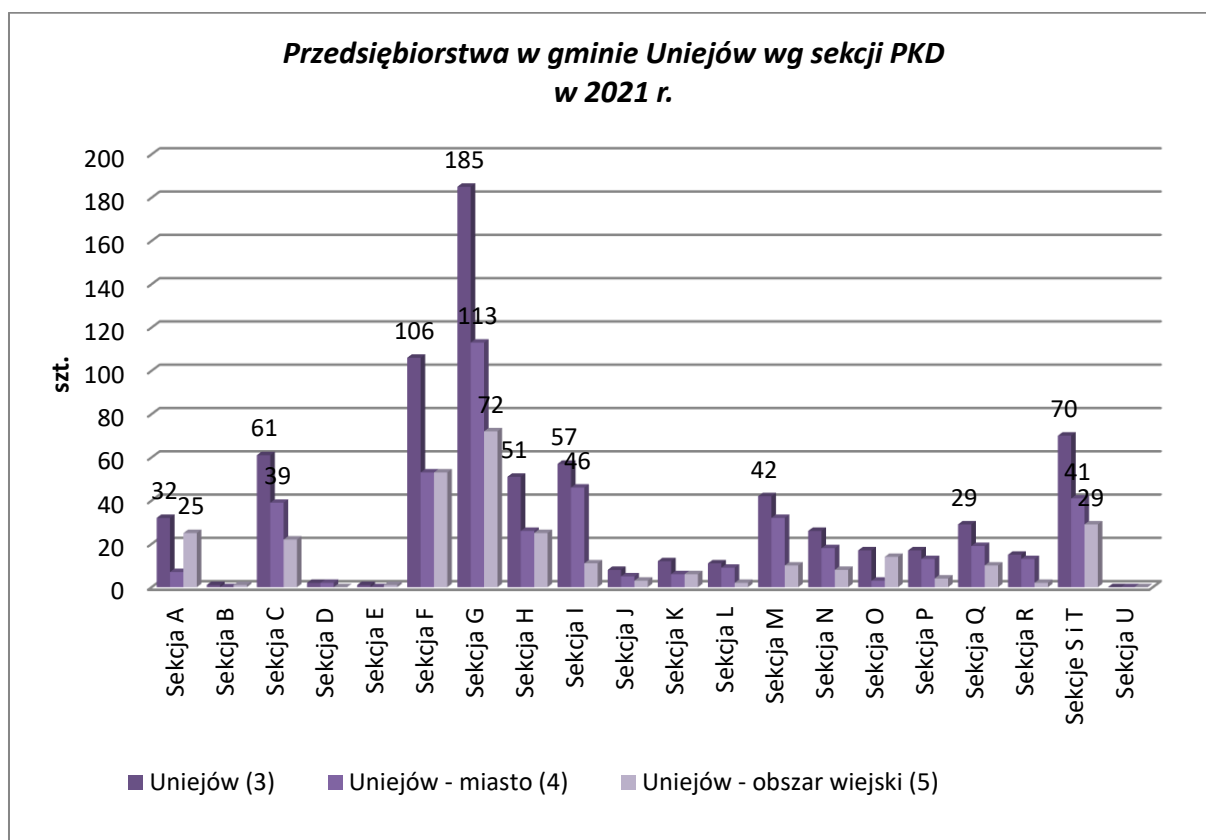
Tabela 40 Rodzaje podmiotów gospodarczych w gminie Uniejów w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo									
ŁÓDZKIE	4 738	4 676	4 066	4 040	4 051	4 022	3 894	3 909	3 919	3 995
Powiat poddębicki	172	174	148	156	151	148	146	154	148	155
Uniejów (3)	29	31	31	31	31	33	32	33	32	32
Uniejów - miasto (4)	11	9	7	7	7	7	6	6	6	7
Uniejów - obszar wiejski (5)	18	22	24	24	24	26	26	27	26	25
	przemysł i budownictwo									
ŁÓDZKIE	54 126	54 415	54 323	54 428	54 571	55 369	55 749	58 083	60 356	62 281
Powiat poddębicki	733	741	752	750	729	732	768	822	880	900
Uniejów (3)	148	135	142	140	143	152	154	161	171	171
Uniejów - miasto (4)	89	79	83	80	79	87	87	87	94	94
Uniejów - obszar wiejski (5)	59	56	59	60	64	65	67	74	77	77
	pozostała działalność									
ŁÓDZKIE	175 215	178 824	181 189	182 994	184 658	186 464	187 859	192 330	197 223	203 305
Powiat poddębicki	2 226	2 318	2 327	2 332	2 343	2 350	2 363	2 441	2 513	2 573
Uniejów (3)	422	438	445	443	460	472	489	506	521	540
Uniejów - miasto (4)	276	286	291	289	299	310	323	326	332	344

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W 2021 r. najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25% wszystkich przedsiębiorstw). W tej sekcji odnotowano też największy spadek liczby przedsiębiorstw względem roku 2012. Ponad połowa firm w tej sekcji ma swoją siedzibę na terenie miasta. Druga pod względem liczebności firm była sekcja F (Budownictwo). W tej sekcji rozkład firm między miastem a obszarem wiejskim jest równy. W sekcji F względem 2012 r. przybyło 18 firm co jest trzecim co do wielkości obserwowanym wzrostem (na równi z przyrostem w sekcji M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna) zaraz za przyrostem w sekcji S (Pozostała działalność usługowa) i T (Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) oraz sekcji I (Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi).

Wykres 32 Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON w gminie Uniejów w 2021 r. wg sekcji PKD

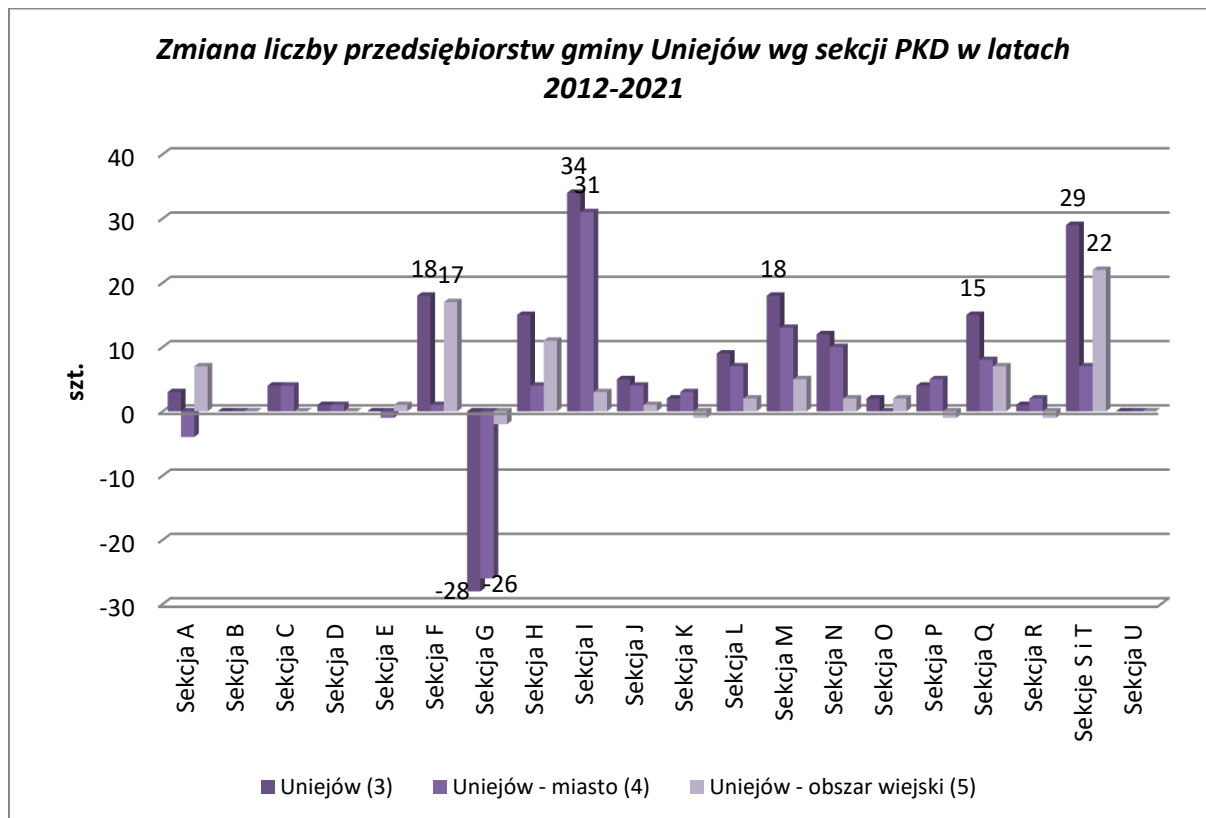

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

8% - 9% przedsiębiorstw funkcjonujących w 2021 r. zarejestrowanych było w sekcji C (Przetwórstwo przemysłowe), S (Pozostała działalność usługowa) i T (Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) oraz w sekcji I (Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi). W trzech ostatnich ww. sekcjach zanotowano największy przyrost liczby firm względem roku 2012.

Od 4% do 7% firm z całego obszaru gminy Uniejów w 2021 r. zarejestrowanych było w sekcjach: M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) oraz Q (Opieka zdrowotna i pomoc społeczna).

Wykres 33 Zmiana liczby przedsiębiorstw gminy Uniejów w latach 2012-2021 wg sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Relatywnie najwyższy przyrost liczby firm w ostatniej dekadzie odnotowano w sekcji L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (o niemal pięciokrotność liczby firm z 2012 r.). Kolejne co do wielkości wzrosty zanotowano w sekcjach: J – Informacja i komunikacja (o 167% liczby firm z 2012 r.), I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (o 148% liczby firm z 2012 r.), Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 107% więcej firm z 2012 r.) oraz D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (o 100% liczby firm z 2012 r.). Na obserwowane przyrosty w ww. sekcjach główny wpływ miał wzrost liczby firm z terenu miasta Uniejów, jedynie w sekcji Q przyrost liczby firm na obszarze wiejskim miał znaczący udział.

Z kolei największy (i jedyny na obszarze całej gminy miejsko-wiejskiej Uniejów) spadek dotyczy liczby przedsiębiorstw w sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle (o 13% liczby firm z 2012 r.). Na ten spadek wpłynęło w dużej mierze wyrejestrowanie firm z terenu miasta Uniejów. Na obszarze powiatu poddębickiego w czterech sekcjach odnotowano spadek liczby firm względem roku 2012: sekcja G, K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, D, A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Na tle powiatu poddębickiego gmina miejsko-wiejska Uniejów jest na pierwszym miejscu pod względem liczby firm zarejestrowanych w sekcji:

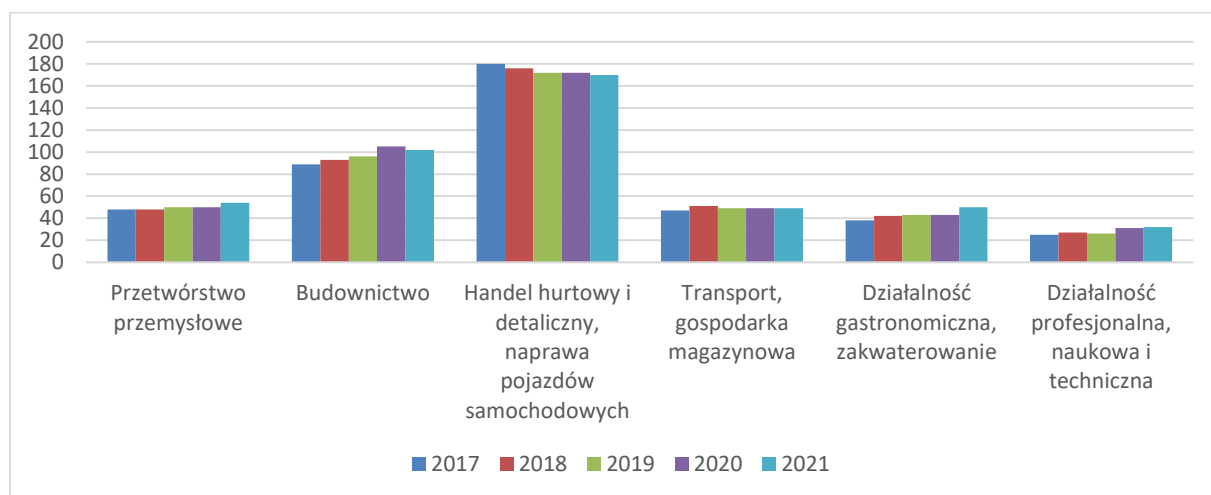
- Sekcji C – Przetwórstwo przemysłowe (dział 11 – produkcja napojów);
- Sekcji I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (dział 55 – zakwaterowanie);
- Sekcji N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (dział 78 – działalność związana z zatrudnieniem; dział 79 – działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane);
- Sekcji R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (dział 92 – działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi).

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA MIESZKAŃCÓW DO 26 ROKU ŻYCIA

Pośredni wpływ na przyszłe dochody budżetu będą też miały osoby do 26 roku życia. Ich liczba w 2020 zmalała o 175 osób, a łączny dochód do opodatkowania wyniósł niespełna 2,9 mln zł przy 8,6 mln zł w 2019 r. Tym samym z punktu widzenia lokalnej gospodarki, jak również skutków dla budżetu gminy istotne jest podejmowanie działań mających na celu „zatrzymywanie” osób kończących 26 rok życia na terenie gminy. Stanowią one bowiem istotny potencjał w szczególności w kontekście wymiany pokoleniowej na rynku pracy. Z danych demograficznych wynika bowiem, że w 2021 r. zmniejszyła się luka pomiędzy osobami wchodzącymi na rynek pracy (20-24 lata) a osobami, które będą osiągały wiek emerytalny (60-64 lata). W 2021 r. luka ta wyniosła 113 osób, podczas gdy w 2020 r. były to 134 osoby.

Struktura lokalnej gospodarki wg sekcji PKD wskazuje, że do gałęzi gospodarki lokalnej, które zyskały na znaczeniu zaliczyć można m.in. handel hurtowy i detaliczny oraz naprawę pojazdów samochodowych, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarkę magazynową, a także działalność gastronomiczną i zakwaterowanie.

Wykres 34 Struktura lokalnej gospodarki wg sekcji PKD w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Biorąc pod uwagę położenie komunikacyjne Uniejowa, a także istotne gałęzie gospodarki lokalnej, należy zauważyć, że oprócz handlu detalicznego istotna jest również branża transportowa. Z kolei

wzrasta udział działalności związanej z gastronomią i zakwaterowaniem. Powyższe wskazuje, że konieczne jest szersze otwarcie lokalnej gospodarki na pozostałe regiony kraju, np. na województwo wielkopolskie. Jest to związane również z potencjałem siły roboczej w ościennych regionach, ale także wykorzystaniem szansy tkwiącej w gospodarce opartej na źródłach geotermalnych. Będzie to stanowiło pełniejsze wykorzystanie funkcji komunikacyjnej Uniejowa, jak również może przyczynić się do stabilizacji i rozszerzenia oferty ze strony przedsiębiorców (np. w zakresie gastronomii i zakwaterowania). Z danych wynika bowiem, że w 2021r. wzrosło znaczenie tego obszaru gospodarki nie tylko w stosunku do 2020 r. ale także lat wcześniejszych. Dodatkowo jest to obszar gospodarki, który może się rozwijać i wpływać na atrakcyjność i konkurencyjność lokalnej gospodarki, podczas gdy budownictwo ma charakter bardziej incydentalny i silniej uzależniony od koniunktury rynkowej.

W obszarze gospodarki na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na następujące zjawiska:

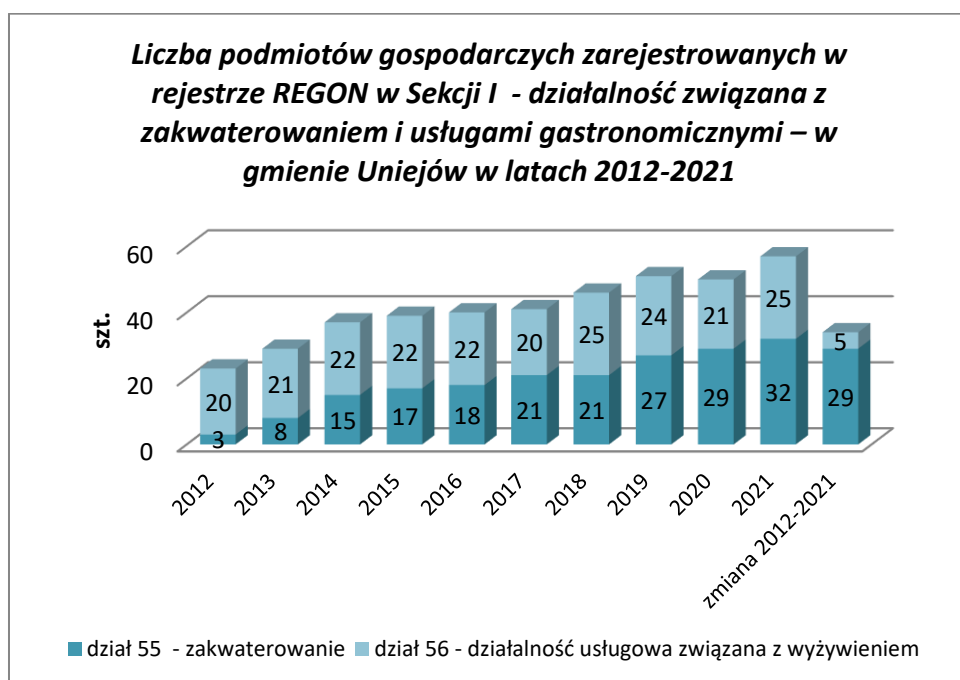
- relatywnie wyższa niż w województwie łódzkim i powiecie poddębickim zmiana liczby przedsiębiorstw w ostatniej dekadzie: większy przyrost liczby firm, wyższy wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców wyrażający się wskaźnikiem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców, ponad pięciokrotny przyrost liczby spółek handlowych (a w szczególności spółek handlowych z ograniczoną odpowiedzialnością);
- spadek liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności;
- koncentrację przedsiębiorstw na terenie miasta Uniejów (rocznie 60% mikroprzedsiębiorstw, ok. 70% małych przedsiębiorstw i oba średnie przedsiębiorstwa miało swoją siedzibę w mieście);
- niezmienna od dekady struktura firm pod względem rodzajów działalności (ok. 5% zarejestrowanych firm działa w obszarze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, ok. 20% w obszarze przemysłu i budownictwa, zaś 75% w zakresie pozostałej działalności);
- najwyższy przyrost w ostatniej dekadzie liczby przedsiębiorstw w sekcji I (Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), co uplasowało ją na 5. miejscu spośród wszystkich sekcji działalności gospodarczej;
- pomimo najwyższego spadku w ostatniej dekadzie liczby firm w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) nadal liczy ona największą liczbę przedsiębiorstw;
- specjalizację gminy na tle powiatu poddębickiego w sekcjach: C - Przetwórstwo przemysłowe (dział 11 – produkcja napojów), I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (dział 55 – zakwaterowanie), N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (dział 78 – działalność związana z zatrudnieniem; dział 79 – działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej) oraz R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (dział 92 – działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi);
- aktywne wspieranie aktywności ekonomicznej mieszkańców, w tym przedsiębiorczości poprzez prowadzoną politykę podatkową gminy;
- widoczny jest negatywny wpływ pandemii COVID-19 na aktywność ekonomiczną mieszkańców w 2020 r.;

- zmniejszeniu uległa luka pomiędzy osobami wchodzącymi na rynek pracy a osobami w wieku przedemerytalnym;
- kluczowe jest zatrzymanie młodych osób kończących 26 rok życia i kontynuowanie aktywności ekonomicznej na terenie gminy;
- przed pandemią odnotowany wzrost wystawionych PIT 11 dla pracowników z obcej gminy (tzw. osób dojezdnych) wskazuje na konieczność wykorzystania funkcji komunikacyjnej gminy jako szansa na zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności lokalnej gospodarki;
- handel detaliczny, a także usługi w zakresie gastronomii i zakwaterowania stanowią potencjał dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy.

3.2. TURYSTYKA

Jedną z ważnych gałęzi gospodarki jest turystyka i powiązane z nią usługi. Na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów w 2021 r. w sekcji I (Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) działało 57 podmiotów, 46 na terenie miasta, 11 na obszarze wiejskim. Udział sekcji I w ilości podmiotów ogółem na przestrzeni dziesięciu lat wzrósł z 4% do 8%.

Wykres 35 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w Sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 41 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w Sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – w gminie Uniejów w latach 2012-2021

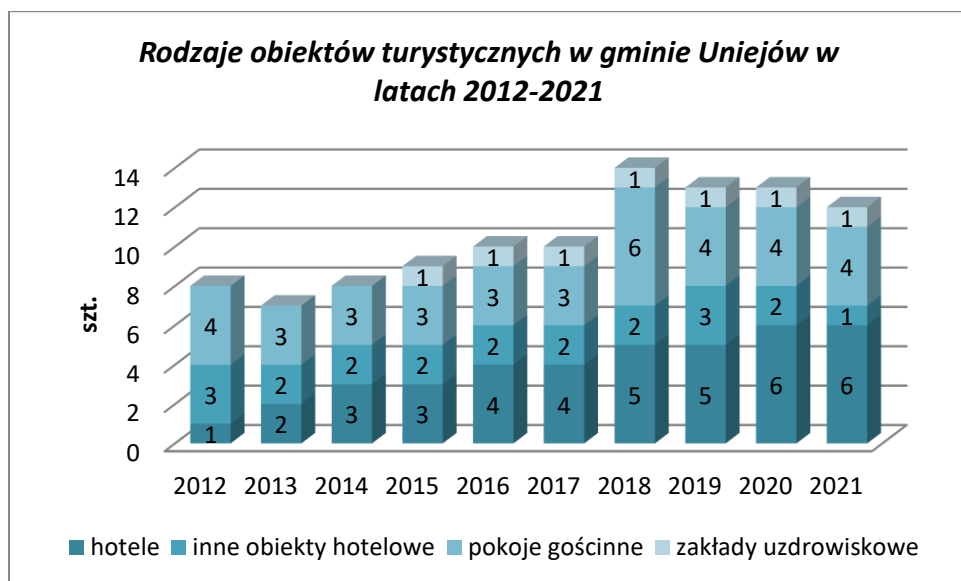
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Sekcja I									
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	5 813	5 836	5 861	5 869	5 918	5 982	6 073	6 229	6 449	6 772
Powiat poddębicki	78	86	96	106	104	103	116	125	131	144
Uniejów (3)	23	29	37	39	40	41	46	51	50	57
Uniejów - miasto (4)	15	20	28	30	32	34	38	42	40	46
Uniejów - obszar wiejski (5)	8	9	9	9	8	7	8	9	10	11
	dział 55 - zakwaterowanie									
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	685	712	740	771	789	820	864	928	971	1 080
Powiat poddębicki	8	13	21	26	24	26	29	36	40	43
Uniejów (3)	3	8	15	17	18	21	21	27	29	32
Uniejów - miasto (4)	3	7	14	16	17	20	20	24	25	27
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	1	1	1	1	1	1	3	4	5
	dział 56 - działalność usługowa związana z wyżywieniem									
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	5 128	5 124	5 121	5 098	5 129	5 162	5 209	5 301	5 478	5 692
Powiat poddębicki	70	73	75	80	80	77	87	89	91	101
Uniejów (3)	20	21	22	22	22	20	25	24	21	25
Uniejów - miasto (4)	12	13	14	14	15	14	18	18	15	19
Uniejów - obszar wiejski (5)	8	8	8	8	7	6	7	6	6	6

Warto zwrócić uwagę, iż większy wzrost – niemal dziesięciokrotny - dotyczy działu 55 – zakwaterowanie. Większość podmiotów gospodarczych, zarówno z działu 55 jak i 56 ma swoje siedziby na terenie miasta.

Wg danych GUS na obszarze gminy Uniejów w 2021 r. funkcjonowało 12 obiektów turystycznych, co stanowiło 79% obiektów turystycznych w powiecie poddębickim i 5% takich obiektów w całym województwie łódzkim. Względem roku 2012 liczba obiektów wzrosła o połowę.

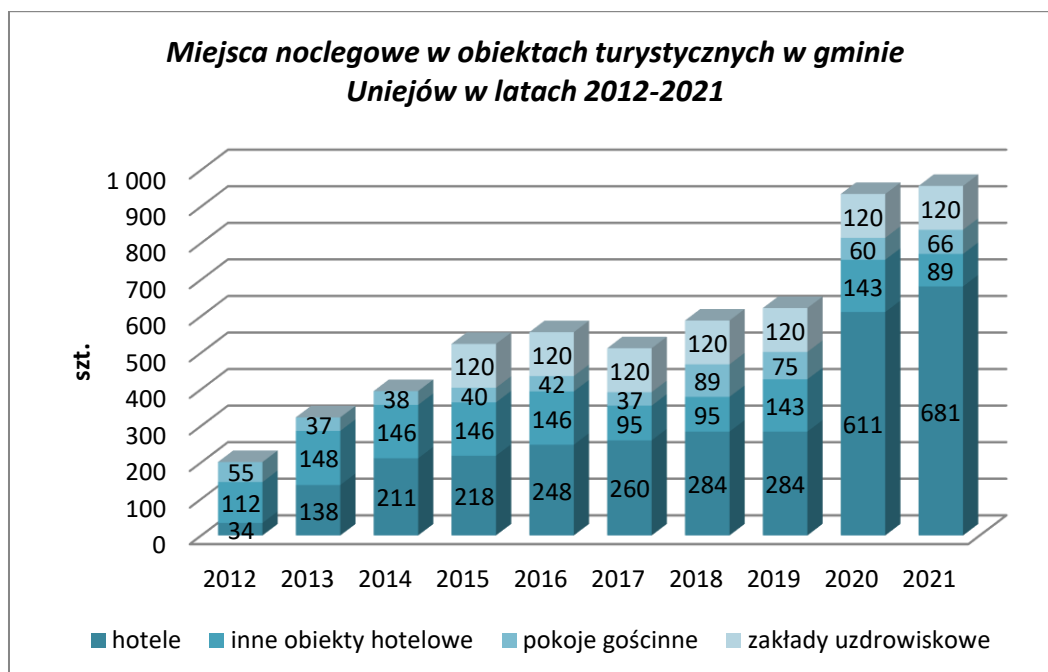
Wykres 36 Rodzaje obiektów turystycznych w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat wzrosła liczba hoteli oraz zakładów uzdrowiskowych (otwarto Uzdrowisko Uniejów Park), natomiast spadła liczba innych obiektów hotelowych. W 2021 r. aż 4 spośród 6 hoteli na terenie gminy Uniejów posiadały standard czterogwiazdkowy. Biorąc pod uwagę liczbę miejsc noclegowych we wszystkich obiektach turystycznych zanotowano niemal pięciokrotny ich wzrost względem roku 2012. Największy wzrost miejsc noclegowych dotyczy hoteli – w 2021 r. miejsc noclegowych jest niemal dwudziestokrotnie więcej niż w roku 2012. Również wysoki wzrost dotyczy zakładów uzdrowiskowych, co wynika z faktu, iż w 2012 r. nie było żadnego uzdrowiska na terenie gminy Uniejów, tak samo jak na terenie całego województwa łódzkiego.

Wykres 37 Miejsca noclegowe w obiektach turystycznych w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba miejsc noclegowych oferowanych w pokojach gościnnych wzrosła w ostatniej dekadzie o 20% liczby miejsc z 2012 r. Z kolei zmniejszyła się liczba miejsc w innych obiektach hotelowych o 21% liczby miejsc z 2012 r.

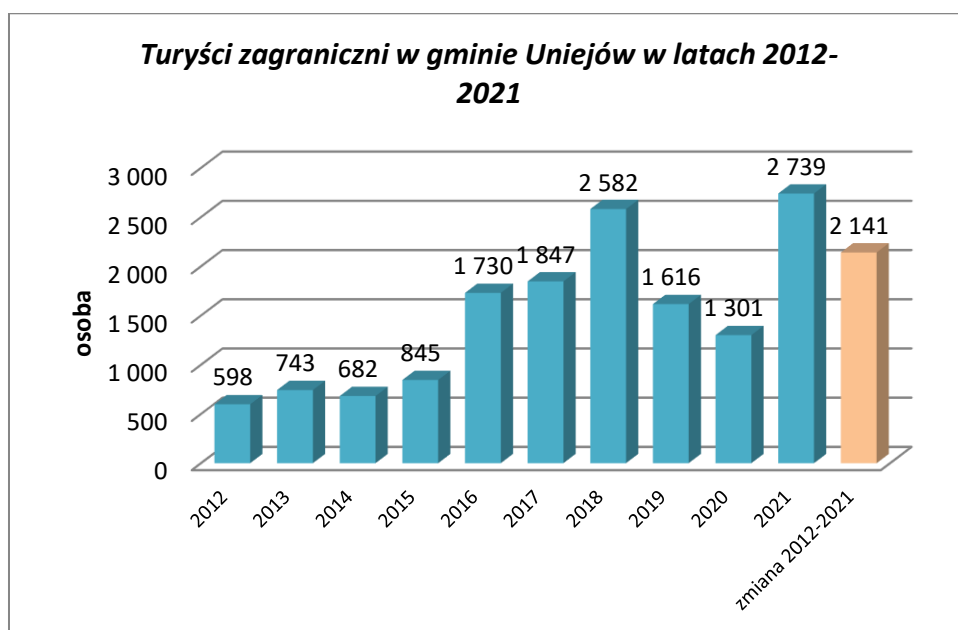
Wyposażenie obiektów hotelowych w zaplecze sportowo rekreacyjne w 2021 r. wg danych GUS przedstawiało się następująco:

- 1 obiekt posiadał boisko do siatkówki lub koszykówki,
- 3 obiekty posiadały kryte baseny,
- 1 obiekt posiadał basen otwarty,
- 3 obiekty posiadały siłownie,
- 4 obiekty posiadały sauny,
- 5 obiektów oferowało zabiegi SPA,
- 4 obiekty oferowało zabiegi rehabilitacyjne (tj. masaże, fizykoterapia),
- 3 obiekty oferowało zajęcia prowadzone przez instruktora (np. fitness, joga, aerobik, gimnastyka),
- 3 obiekty posiadały stół do bilardu,
- 2 obiekty posiadały stół do tenisa stołowego,
- 6 obiektów posiadało wypożyczalnię sprzętu turystycznego (np. rowery, nordic walking, narty, łyżwy, rolki),
- 4 obiekty posiadały pokój zabaw dla dzieci.

Ponadto 7 obiektów turystycznych posiadało 24 sale konferencyjne o łącznej liczbie miejsc 1 240 (wszystkie sale konferencyjne znajdowały się w obiektach na terenie miasta Uniejów). Około ¾ tych sal posiadało pełne wyposażenie obejmujące: nagłośnienie (71%), mikrofon bezprzewodowy (71%),

projektor multimedialny (86%), zestaw do wideokonferencji (71%), obsługę techniczną (71%), ekran (86%), flipchart (100%), komputer/laptop (71%) oraz sieć Wi-Fi (100%).

Wykres 38 Turyści zagraniczni w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 42 Turyści zagraniczni województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

Liczba turystów zagranicznych											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
ŁÓDZKIE	155 397	148 488	169 951	199 712	175 063	189 561	194 876	192 899	64 235	63 596	-91 801
Powiat poddębicki	658	821	789	927	1 816	1 905	2 655	1 685	1 329	2 871	2 213
Uniejów (3)	598	743	682	845	1 730	1 847	2 582	1 616	1 301	2 739	2 141
Uniejów - miasto (4)	598	743	682	845	1 725	1 847	2 582	1 616	1 301	2 739	2 141
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0

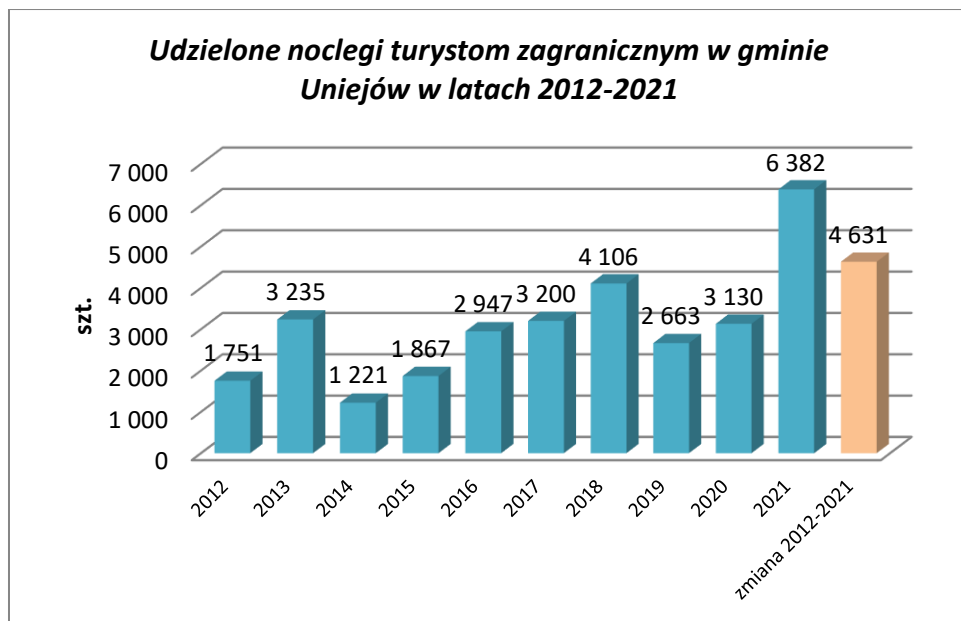
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat liczba turystów zagranicznych odwiedzających gminę miejsko-wiejską Uniejów wzrosła ponad czterokrotnie z 598 osób w 2012 r. do 2 739 osób w 2021 r. (co stanowiło 95% turystów zagranicznych w powiecie poddębickim). Z kolei na poziomie całego województwa łódzkiego zanotowano w tym czasie spadek liczby turystów zagranicznych o 59% liczby z 2012 r.

Aż do roku 2019 wśród turystów zagranicznych przeważali mieszkańcy państw Europy, Ameryki Północnej, Rosji oraz Japonii (ok. 90% turystów zagranicznych). Od 2020 r. większość turystów zagranicznych odwiedzających gminę Uniejów pochodzi spoza ww. krajów (62% w 2020 r. i 75% w 2021 r.). W 2021 r. najwięcej turystów z Europy przyjechało z Niemiec (133 osoby) i Danii (113 osób). W tej

grupie udzielono też największej liczby noclegów (odpowiednio 487 i 286). W ostatniej dekadzie zanotowano najwyższy wzrost liczby odwiedzających gminę Uniejów właśnie z Danii (o 89 osób względem 2012 r.), zaś największy spadek dotyczył turystów pochodzących z Węgier (o 789 osób względem roku 2012). W 2021 r. średnio najdłużej przebywali na terenie gminy turyści z Ukrainy (12 noclegów) oraz z Estonii (8 noclegów). Średnio po 5 noclegów wykupywali turyści z Finlandii, Luksemburga i Norwegii.

Wykres 39 Udzielone noclegi turystom zagranicznym w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 43 Udzielone noclegi turystom zagranicznym województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

Noclegi udzielone turystom zagranicznym											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	323 135	301 942	329 377	367 598	344 725	364 930	531 483	507 950	251 707	251 506	-71 629
Powiat poddębicki	1 837	3 342	1 454	2 034	3 144	3 274	4 402	2 752	3 368	7 142	5 305
Uniejów (3)	1 751	3 235	1 221	1 867	2 947	3 200	4 106	2 663	3 130	6 382	4 631
Uniejów - miasto (4)	1 751	3 235	1 221	1 867	2 936	3 200	4 106	2 663	3 130	6 382	4 631
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W odniesieniu do udzielonych noclegów turystom zagranicznym obserwowany wzrost jest nieznacznie niższy – w 2021 r. w gminie Uniejów udzielono o 264% noclegów więcej niż w roku 2012. Liczba noclegów w 2021 r. stanowiła 89% liczby noclegów udzielonych turystom zagranicznym w całym

powiecie poddębickim. Na poziomie województwa spadek wyniósł 22% noclegów udzielonych w 2012 r. Średnia liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym w ostatnich dziesięciu latach oscylowała między 2 a 3 noclegami, za wyjątkiem roku 2013, gdy wyniosła 5 noclegów.

Warto zauważyć, iż na stronie internetowej gminy miejsko-wiejskiej Uniejów zamieszczono spis obiektów zakwaterowania i gastronomii, w którym wyszczególniono:

- 14 hoteli i pensjonatów,
- 33 obiekty oferujące pokoje gościnne,
- 7 apartamentów,
- 4 domki całoroczne,
- 4 gospodarstwa agroturystyczne,
- 11 restauracji,
- 13 punktów gastronomicznych¹⁹.

Biorąc pod uwagę powyższą rozbieżność między danymi GUS a danymi umieszczonymi na stronie internetowej gminy Uniejów można domniemywać, że dane zbierane w statystykach GUS mogą być niedoszacowane względem rzeczywistości.

Wśród walorów turystycznych stanowiących o atrakcyjności turystycznej możemy wyróżnić:

- walory krajoznawcze:
 - naturalne,
 - antropogeniczne,
- walory wypoczynkowe.

Naturalne walory krajoznawcze to obszary ochrony przyrody, które na terenie gminy Uniejów zajmują powierzchnię 6 389,63 ha, co stanowi niemal 50% powierzchni całej gminy. Wśród wszystkich obszarów chronionych:

- 60,6% stanowią obszary chronionego krajobrazu,
- 37,1% stanowią obszary specjalnej ochrony (OSO),
- 1,3% stanowią specjalne obszary ochrony (SOO),
- 1% stanowią zespoły przyrodniczo – krajobrazowe oraz użytki ekologiczne²⁰.

Obszary chronionego krajobrazu na terenie gminy Uniejów (OChK):

- Nadwarciański OChK: 6 296,0 ha (na terenie gminy znajduje się północna część obszaru obejmująca dolinę Warty i pokrywająca się z obszarem ptasim NATURA 2000 „Dolina Środkowej Warty”),
- OChK Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej: 41,0 ha (na terenie gminy znajduje się zachodnia część obszaru, pokrywa się ona z obszarem ptasim NATURA 2000 o tej samej nazwie),
- Uniejowski OChK: 1,4 ha (choć w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody GDOŚ nie ma informacji o tym obszarze, to na mapie dostępnej na geoserwisie GDOŚ jest on zaznaczony).

¹⁹ <http://uniejew.gotopoland.eu/pl/turystyka/hotele-i-restauracje-uniejow.html> Dostęp dnia 26.09.2022.

²⁰ <https://uniejew.geoportal-krajowy.pl/natura-2000#formy-ochrony-przyrody> Dostęp dnia: 26.09.2022.

Na terenie gminy w północnej części znajduje się specjalny obszary ochrony (SOO) Pradoliny Bzury-Neru: 137,0 ha, który pokrywa się z obszarem siedliskowym NATURA 2000 o tej samej nazwie. Ponadto na obszarze gminy znajdują się dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- Uroczysko Zieleń: 79,0 ha z cennym kompleksem lasów łęgowych oraz łąk i pastwisk śródleśnych wraz ze starorzeczem Niwy i oczkami wodnymi z dobrze wykształconą granicą polno - leśną,
- Zabytkowy Park Podworski w Czepowie Dolnym: 4,7 ha, gdzie przedmiotem ochrony jest drzewostan parku otaczającego siedzibę właściciela majątku, gros drzewostanu stanowiący szkielet parku liczy około 150 - 200 lat,

a także 5 użytków ekologicznych o powierzchni: 13,0 ha, 2,4 ha, 1,6 ha, 0,43 ha, 0,4 ha²¹.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów posiada również walory krajoznawcze o charakterze antropogenicznym. Zgodnie z wykazem zabytków dostępnym na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi na obszarze gminy Uniejów znajduje się 52 zabytków.

Tabela 44 Wykaz zabytków nieruchomości na terenie gminy miejsko- wiejskiej Uniejów

LP	MIEJSCOWOŚĆ	NAZWA OBIEKTU	DATA	NR REJESTRU
1	Brzozówka	Dom (chałupa)	poł. XIX w.	
2	Brzozówka	Dom (chałupa)	I. 30. XX w.	
3	Czepów Dolny	Park dworski	I poł. XIX w.	A/432/174
4	Czepów Dolny	Gorzelnia w zespole folwarcznym	I poł. XIX w.	
5	Czepów Dolny	Pozostałości zabudowań folwarcznych	I poł. XIX w.	
6	Dąbrowa	Cmentarz ewangelicki	ok. poł. XIX w.	
7	Dąbrowa	Obora	pocz. XX w.	
8	Dąbrowa	Stodoła	pocz. XX w.	
9	Felicjanów	Dom	przed 1901 r.	
10	Lekaszyn	Dom (chałupa)	ok. 1900 r.	
11	Orzeszków Kolonia	Dwór murowany	1843 r.	
12	Ostrowsko	Dom (chałupa)	przed 1901 r.	
13	Różniatów	Dom	ok. 1900 r.	
14	Skotniki	Obora	1899 r.	
15	Skotniki	Dom	3 ćw. XIX w.	
16	Spicymierz	Cmentarz parafialny	początek XIX w.	
17	Spicymierz	Dom	1905 r.	
18	Spicymierz	Historyczny układ przestrzenny Spicymierza	XIII w.	
19	Stanisławów	Dom	1906 r.	
20	Uniejów	Park w zespole zamkowo-pałacowym	II poł. XIX w.	A/481/222
21	Uniejów	Cerkiew murowana	ok. 1885 r.	A/397/139
22	Uniejów	Zamek w zespole zamkowo-pałacowym	XIV w.	A/256/714
23	Uniejów	Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Floriana	I poł. XIV w. (1394 r.), I poł. XVII w.	A/245/104

²¹ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> Dostęp dnia: 26.09.2022.

24	Uniejów	Cmentarz ewangelicki	początek XIX w.	
25	Uniejów	Cmentarz żydowski	-	
26	Uniejów	Dom	XVIII / XIX w.	
27	Uniejów	Dom	1880 r.	
28	Uniejów	Dom	pocz. XX w.	
29	Uniejów	Budynek gospodarczy	1928 r.	
30	Uniejów	Dom	kon. XIX w.	
31	Uniejów	Dom z kuźnią	ok. 1910 r.	
32	Uniejów	Dom	1912 r.	
33	Uniejów	Budynek gospodarczy	pocz. XX w.	
34	Uniejów	Kaplica cmentarna na terenie cmentarza par.	I. 70. XIX w.	
35	Uniejów	Dom	XIX / XX w.	
36	Uniejów	Cmentarz przykościelny parafialny	XV w.	
37	Uniejów	Dworek murowany	ok. 1845 r.	A/360/102
38	Uniejów	Historyczny układ przestrzenny Uniejowa	XIII / XIV w.	
39	Wielenin	Cmentarz choleryczny	połowa XIX w.	
40	Wielenin	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	I poł. XIX w.	
41	Wielenin	Dom	1 ćw. XX w.	
42	Wielenin	Obora	1 ćw. XX w.	
43	Wielenin	Stodoła	1 ćw. XX w.	
44	Wielenin	Kościół par. p.w. św. Jakuba Ap. i św. Doroty	1926 r.	
45	Wielenin - Kolonia	Obora	1928 r.	
46	Wilamów	Kościół par. p.w. św. Wojciecha i Stanisława B.M.	1894 r.	
47	Wilamów	Plebania przy kościele par. p.w. św. Wojciecha i Stanisława B.M.	przed 1939 r.	
48	Wilamów	Młyn motorowy	I. 30. XX w.	
49	Wilamów	Cmentarz choleryczny	połowa XIX w.	
50	Wilamów	Kościół parafialny rzymsko-katolicki pw. św. Wojciecha i Stanisława	1894 r.	
51	Wilamów	Cmentarz parafialny	połowa XIX w.	
52	Zaborów	Dom	1900 r.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru ewidencji zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi²².

Spśród obecnie funkcjonujących szlaków turystycznych, których trasy przebiegają w całości bądź częściowo na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów na szczególną uwagę zasługują:

- ścieżka dydaktyczna „Zielen” prowadząca przez Uniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, który jest częścią obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Warty” (długość ścieżki wynosi 2,7 km, a czas przejścia to 1,5 do 2 godzin),

²² https://www.wuoz-lodz.pl/Rejestr_i_wojewodzka_ewidencja_zabytkow_z_podzialem_na_powiaty,109
Dostęp dnia 26.09.2022.

- szlak kajakowy rzeką Wartą z Uniejowa do Zbiornika Jeziorsko (długość szlaku 23 km, czas spływu - 4 godz.), do Koła (długość szlaku - 35 km, czas spływu – 6 godz.), do Poznania (długość szlaku - 222 km, czas spływu - 6 dni),
- najdłuższy w Europie szlak konny po województwie łódzkim im. Henryka Dobrzańskiego „Hubala” (długość całego szlaku wynosi 1447 km, w tym 25 km po Ziemi Uniejowskiej),
- rowerowy szlak „Po Ziemi Uniejowskiej”: Uniejów – Ostrowsko – Kuczki – Góry – Wilamów – Czepów – Rożniatów – Wielenin – Czekaj – Uniejów (całkowita długość szlaku - 26,3 km),
- „Nadwarciański Szlak Rowerowy (całkowita długość szlaku do Poznania wynosi 260 km): Uniejów – Koło (40 km), Uniejów – Zbiornik Jeziorsko (23 km), Uniejów – Józefów (8,8 km), Uniejów – Spycimierz (2,4 km), Uniejów – Osina (8 km),
- rowerowy szlak „Gorących Źródeł” (całkowita długość szlaku wynosi 200 km): Uniejów – Stęplew (12 km), Uniejów – Pęczniew (29 km), Uniejów – Zygry (58 km), Uniejów - Aleksandrów (63,5 km), Uniejów – Łódź (74 km),
- rowerowy „Szlak bursztynowy” (odcinek nadwarciański: 15,5 km – Świnice Warckie, 19 km – Zbiornik Jeziorsko),
- pieszo-rowerowy szlak św. Faustyny Kowalskiej (całkowita długość szlaku - 30 km): Uniejów, plac Kolegiacki – Czekaj – Brzeziny – Wielenin – Kozanki Wielkie (10,7 km),
- ścieżka edukacyjno-turystyczna w parku zamkowym w Uniejowie.

Zlokalizowane na obszarze gminy Uniejów zasoby naturalne stanowią podstawę dla walorów wypoczynkowych, tj.:

- piesze wycieczki,
- spływy kajakowe,
- jazda konna,
- jazda rowerem,
- rekreacja w basenach termalnych.

Wśród najbardziej znaczących i popularnych atrakcji turystycznych gminy Uniejów należy wymienić Spycimierskie Boże Ciało znajdujące się na liście światowego niematerialnego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Spycimierskie Boże Ciało znane jest z 200 letniej tradycji sypania kwiatnych wzorzystych dywanów, gdzie dominują symbole i obrazy religijne, rozety i inne kompozycje kwiatowe. Tworzywem artystycznym – oprócz różnobarwnych kwiatów – są liście, gałązki krzewów, kłosa zbóż i kora drzew. Unikalność powyższej tradycji została potwierdzona 16 grudnia 2021 r. wpisem na Listę Reprezentatywną Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości UNESCO – jako jedna z trzech polskich tradycji.

Ponadto na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów organizowanych jest również szereg innych imprez i festiwali podnoszących atrakcyjność turystyczną gminy. Wśród nich należy wymienić:

- Wiosenne Pow-wow – Festiwal Muzyki i Tańca Indian Ameryki Północnej (organizowany w kwietniu).
- Noc Świętojańska (organizowana w czerwcu),
- Gminny Festiwal Strażackich Orkiestr Dętych (organizowany w lipcu),
- Festiwal muzyki świata (organizowany w lipcu),
- Earth Festival (organizowany w sierpniu),
- Jarmark Średniowieczny (organizowany w sierpniu),

- Indiański Festyn Rodzinny (organizowany w sierpniu).

Z kolei na bazie zasobu wód geotermalnych, które znajdują się 2 km pod powierzchnią ziemi stworzono bogatą ofertę zarówno dla turystów jak i mieszkańców gminy Uniejów. Dzięki zastosowaniu unikalnego na skalę kraju kaskadowego odbioru energii potencjał wód geotermalnych jest wykorzystywany w maksymalnym stopniu:

- do ogrzewania miejskiego zaopatrującego w ciepło 80% budynków na terenie miasta Uniejów (m.in. Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich),
- do kąpeli rehabilitacyjnych i rekreacyjnych w obiektach leczniczych i basenowych (kompleks termalno-basenowy „Termy Uniejów”, czterogwiazdkowy Apart hotel „Termy Uniejów”, czterogwiazdkowy hotel Medical SPA Lawendowe Termy, Uzdrowisko Uniejów Park oraz czterogwiazdkowy hotel Uniejów ecoActive&Spa),
- do podgrzewania w okresie zimowym murawy boisk piłkarskich (kompleks boisk im. Włodzimierza Smolarka).

Ponadto w różnych częściach miasta zlokalizowane są tężnie termalne, fontanny i czerpnie wody termalnej.

Warto zauważyć, iż funkcjonowanie kompleksowych produktów turystycznych wpływa nie tylko na zwiększenie ruchu turystycznego na obszarze gminy Uniejów, ale również w konsekwencji na rozwój gospodarki i podniesienie poziomu życia mieszkańców. Na szczególną uwagę zasługuje kompleks obiektów „Termy Uniejów” (kompleks termalno-basenowy, kompleks boisk piłkarskich im. W. Smolarka), którego właścicielem jest gmina (Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Termy Uniejów” Sp. z o.o.). Poza zarządzaniem obiektami „Term Uniejów” przedsiębiorstwo zarządza również gospodarką wodno-kanalizacyjną gminy, zajmuje się utrzymaniem zieleni miejskiej i oczyszczaniem miasta, a także gospodarką mieszkaniową oraz świadczy inne usługi na rzecz mieszkańców gminy Uniejów.

Należy podkreślić, iż gmina Uniejów podejmuje szereg działań, by wykorzystać swoją atrakcyjność turystyczną, którą organizuje głównie wokół funkcji uzdrowiskowych (od 2012 r. Uniejów ma status uzdrowiska – jedynego w Polsce uzdrowiska termalnego). Na stronie internetowej gminy można znaleźć wszelkie potrzebne informacje dotyczące dostępnych atrakcji turystycznych, zaplecza gastronomicznego oraz hotelowego. Ponadto gmina realizuje projekty związane z poszerzeniem oferty turystycznej oraz ich promocją, m.in.:

- Utworzenie interaktywnego punktu turystyki geotermalnej w Uniejowie (projekt realizowany przy wsparciu z RPO Wł 2014-2020, Poddziałanie VI.2.1 Rozwój gospodarki turystycznej, wartość całkowita projektu: 5 270 796,00 zł, dofinansowanie: 3 355 863,75 zł),
- Wykorzystanie potencjału Gminy Uniejów do nadania nowych funkcji turystycznych (projekt realizowany przy wsparciu z RPO Wł 2014-2020, Poddziałanie VI.2.1 Rozwój gospodarki turystycznej, wartość całkowita projektu: 2 985 825,00 zł, dofinansowanie: 1 683 500,00 zł).

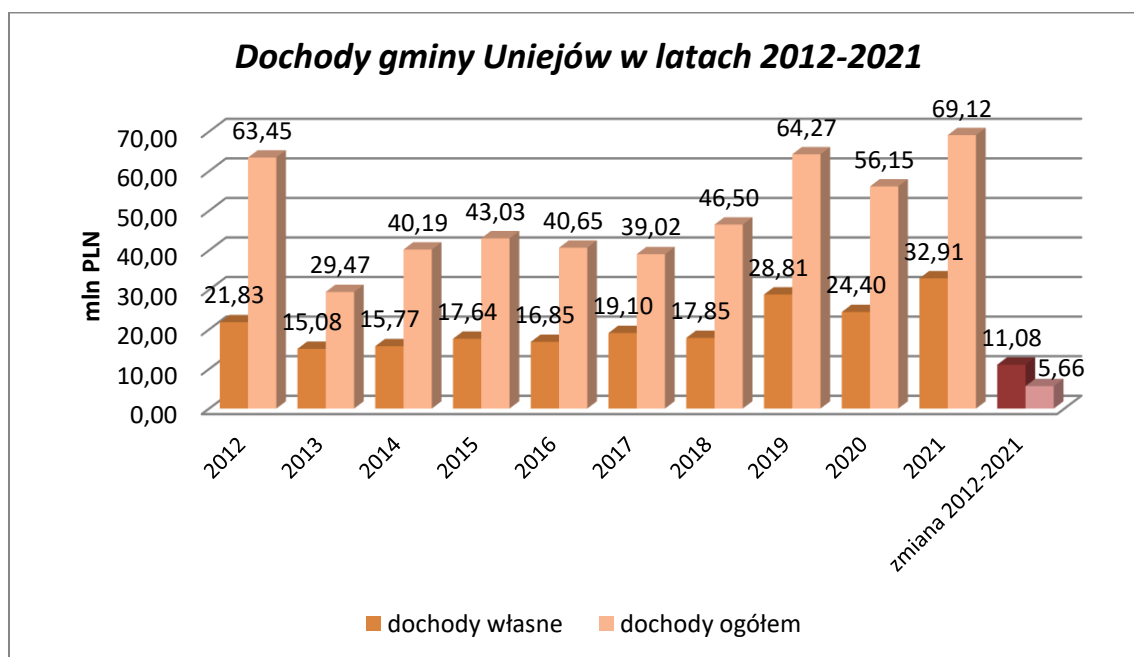
Na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów istnieje ogromny potencjał turystyczny bazujący na dostępnych zasobach kulturowych i naturalnych (w tym wód geotermalnych), wokół których budowana jest marka „Termy Uniejów” co w konsekwencji prowadzi do rozwoju ruchu turystycznego, infrastruktury oraz gospodarki. Przemyślany i kompleksowy sposób wykorzystania przez gminę

dostępnych zasobów zarówno dla potrzeb turystów jak i mieszkańców gminy Uniejów można uznać za szandarowy przykład dobrych praktyk.

3.3. SYTUACJA FINANSOWA GMINY

Biorąc pod uwagę dochody w 2021 r. gmina miejsko-wiejska Uniejów uzyskała je w wysokości 69 115 838,81 zł. W porównaniu do 2012 r. wpływy do budżetu zwiększyły się o 5 661 800,97 zł, ale należy zwrócić uwagę, iż w latach 2013-2018 dochody nie przekraczały poziomu 50 mln zł.

Wykres 40 Dochody gminy Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

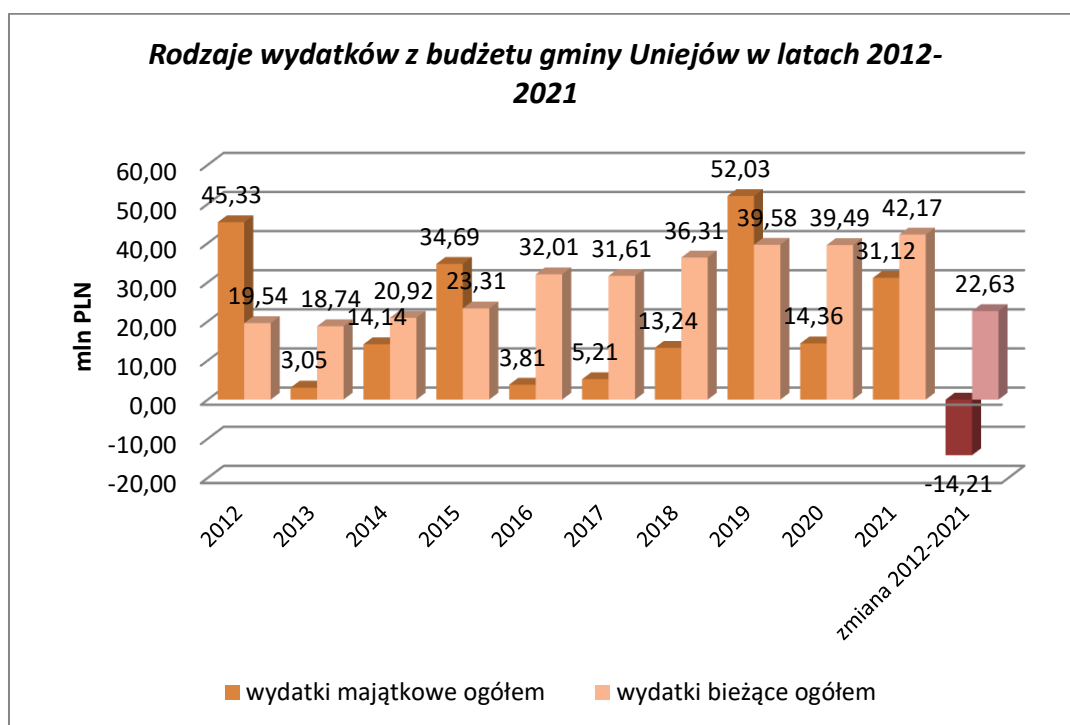
Dochody własne gminy w ostatniej dekadzie uzyskały bardziej stabilny rozkład w 2021 r. odnotowując wzrost wobec roku 2012 o 11 080 718,80 zł. Największy udział w dochodach własnych miały wpływy z podatków – od 62% w 2012 r. do 88% w 2013 r. – i stanowiły nieco ponad 70% dochodów własnych gminy Uniejów w 2021 r.. Wśród nich najbardziej znaczące są wpływy z podatku od nieruchomości (ok. 40% wpływów z podatków), z podatków ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw (ok. 30% wpływów z podatków) oraz udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (ok. 20% wpływów z podatków). Dochody z majątku gminy stanowiły znaczący odsetek dochodów własnych w latach 2012-2013 (średnio 30%), ale w późniejszych latach ich udział się zmniejszył do niecałych 10%. Odwrotną tendencję zaobserwowano dla wpływów z usług, które w pierwszych czterech analizowanych latach nie przekraczały 5% dochodów własnych gminy, zaś od 2016 r. utrzymują się na podobnym poziomie 15-20%. Największy udział wpływów innych (wpływy z opłaty skarbowej, wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw, środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł) zanotowano w 2020 r. – ok. 15% dochodów własnych gminy Uniejów.

W przeliczeniu dochodów ogółem na mieszkańca w gminie Uniejów w 2021 r. odnotowano wartość 9 983,51 zł, co jest najwyższym wynikiem w ostatnich dziesięciu latach. Porównując do 2012 r. wartość dochodów na 1 mieszkańca wzrosła o 1 193,64 zł.

Pod względem płatności w zakresie budżetu środków europejskich ich najwyższa wartość wynosiła 29 047 164,37 zł w 2012 r. W latach 2013-2021 płatności nie przekraczały kwoty 15 mln zł, uzyskując najniższe wartości w roku 2013 i 2017 w kwocie nieco ponad 2 mln zł.

W 2022 r. gmina Uniejów wydała 73 287 255,60 zł, przy czym należy zauważyć, że w roku 2019 wydatki wyniosły jeszcze więcej, bo 91,61 mln zł. Biorąc pod uwagę główne rodzaje wydatków w porównaniu z 2012 r. zmniejszyły się wydatki majątkowe, zaś wydatki bieżące wzrosły, co dało łączny wzrost wydatków o 8 419 787,71 zł. O ile wydatki bieżące na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat utrzymują stabilny trend rosnący, tak w przypadku wydatków majątkowych cykl wysokich wzrostów jest krótszy (2-3 lata) przyjmując w ostatnim roku cyklu wartość wyższą niż wydatki bieżące, co wpływa znacząco na ostateczną wysokość wydatków gminy.

Wykres 41 Wydatki gminy Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

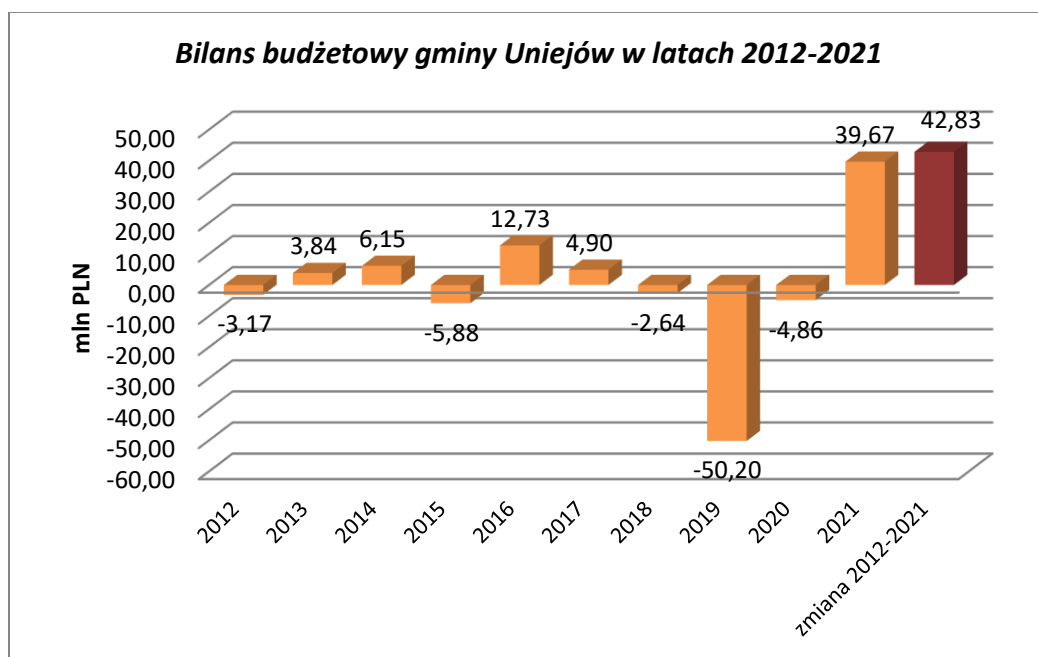
Wśród wydatków bieżących największy udział stanowią rokrocznie wydatki bieżące jednostek budżetowych (ok. 45% wydatków bieżących ogółem). Kolejnym co do wielkości wydatkiem bieżącym są wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (20-25% wydatków bieżących ogółem). Nieco mniej stanowią wydatki na zakup materiałów i usług (15-20%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (10-18% wydatków bieżących ogółem). Najmniejszy udział w wydatkach bieżących stanowią dotacje oraz wydatki na obsługę długu. Z kolei patrząc na działy klasyfikacji budżetowej rokrocznie zauważalnie wysoki udział w wydatkach stanowią te ponoszone w Dziale 801 - Oświata i wychowanie (średnio 19%). Nieco niższy odsetek stanowią wydatki Działu 750 - Administracja publiczna (średnio 15%). Od 2017 r. – odkąd pojawiły się wydatki w Dziale 855 Rodzina – stanowią one również średnio 15% wydatków

gminy. W ww. Działach co roku wydatkowana jest zauważalna w całym budżecie kwota, z obserwowanym trendem rosnącym. W pozostałych Działach jedynie w pojedynczych latach zdarzały się wysokie na tle całego budżetu wydatki. I tak np. w 2012 r. wydatki poniesione w Dziale 926 - Kultura fizyczna stanowiły 26% wydatków gminy (w pozostałych latach udział tych wydatków nie przekraczał poziomu 1%); wydatki w Dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w 2015 r. stanowiły aż 28% wszystkich wydatków, w 2019 r. – 23% zaś w 2012 r. – 20%; wydatki w Dziale 630 – Turystyka w 2019 r. stanowiły 22% wydatków gminy, natomiast wydatki w Dziale 852 - Pomoc społeczna w 2016 r. stanowiły 21% wszystkich wydatków.

W przeliczeniu wydatków na 1 mieszkańca w 2021 r. gmina Uniejów uzyskała wynik 10 586,05 zł, co jest drugą co do wielkości wartością zanotowaną w ostatniej dekadzie (zaraz po wartości z 2019 r. wynoszącej 13 064,35 zł).

Porównując wielkość dochodów i wydatków w 2021 r. gmina Uniejów odnotowała dodatni bilans 39 665 529,64 zł. Na przestrzeni ostatniej dekady gmina w pięciu latach uzyskała stratę (2012, 2015, 2018-2020) i tyleż samo razy wykazała zysk.

Wykres 42 Wydatki gminy Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Patrząc całościowo na dochody i wydatki z całej ostatniej dekady bilans gminy Uniejów jest dodatni z wartością 522 468,31 zł. Zaś w porównaniu do 2012 r. bilans w roku 2021 był wyższy o 42 833 485,98 zł.

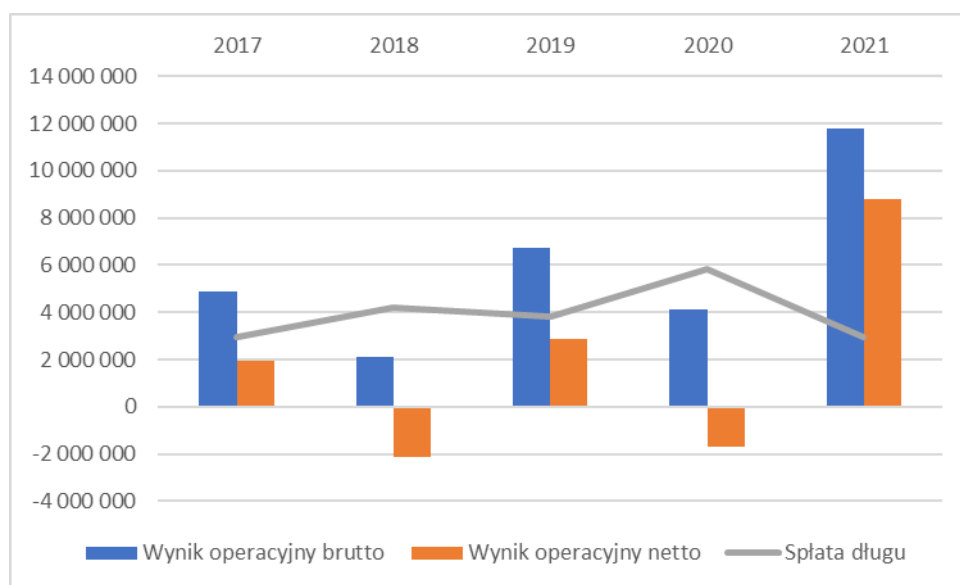
Analizę stanu finansów lokalnych Gminy Uniejów przeprowadzono w oparciu o dane pochodzące ze sprawozdań budżetowych publikowanych przez Ministerstwo Finansów z wykonania budżetów JST dla ostatnich pięciu lat, tzn. za lata 2017-2021. Z kolei na potrzeby analizy aktywności ekonomicznej mieszkańców jako źródło danych zastosowano informacje POLTAX prezentowane na <https://przedsiębiorczosc.monitorrozwoju.pl/>. Okres analizy aktywności ekonomicznej mieszkańców obejmuje lata 2017-2020 i jest związany z dostępnością danych. W analizie potencjału gospodarki

lokalnej wykorzystano również dane pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS, dla których przyjęty zakres czasowy obejmuje lata 2017-2021.

SYTUACJA BUDŻETOWA (DOCHODY, WYDATKI, DŁUG I RÓWNOWAŻENIE BUDŻETU)

Głównym punktem analizy była ocena poziomu nadwyżki operacyjnej brutto i netto, które warunkują potencjał rozwojowy gminy. Wynik operacyjny netto oznacza różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi pomniejszoną o spłaty długu. Zdolność do finansowania rozwoju lokalnego przejawia się zatem w zdolności do spłaty i obsługi długu, wielkości środków własnych, które mogą stanowić wkład własny do realizacji zadań inwestycyjnych, rozwoju usług publicznych, a są jednym z kluczowych elementów wpływającym na zdolność absorpcji środków zewnętrznych.

Wykres 43 Wynik operacyjny i spłata długu

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych publikowanych przez Ministerstwo Finansów, <https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe>.

Dokonując oceny elementów równoważenia budżetu należy zwrócić uwagę, że w każdym z analizowanych lat gmina osiągała dodatnie wartości wyniku operacyjnego (nadwyżka operacyjna brutto). Z kolei w przypadku wyniku budżetu bieżącego pomniejszonego o spłaty długu w latach 2018 i 2020 osiągnięto ujemne wartości. W obu przypadkach sytuacja jest związana ze zwiększonym poziomem spłaty długu (rozchody na spłaty długu). Ujemne wyniki wyniku operacyjnego netto wskazują na ograniczone możliwości finansowania własnego wydatków majątkowych. Tym samym wydatki majątkowe w 2018 r. i 2020 r. były finansowane z dochodów majątkowych lub z wykorzystaniem instrumentów dłużnych. Docelowo zatem kluczowe jest utrzymanie nadwyżki operacyjnej umożliwiającej pełne pokrycie planowanej spłaty długu, a także częściowe finansowanie zadań majątkowych.

Elementami pozytywnie wpływającymi na poziom nadwyżki operacyjnej są:

- rosnący udział dochodów własnych w dochodach ogółem,
- stabilny poziom źródeł dochodów własnych, w tym dochodów podatkowych,

- stabilizacja struktury wydatków bieżących, a w szczególności wydatków sztywnych na wynagrodzenia i składki od nich naliczane,
- zmniejszenie w 2021 r. luki finansowej w oświacie (różnica między dochodami „oświatowymi” a wydatkami „oświatowymi”) w stosunku do 2019 r.

Z punktu widzenia oceny sytuacji budżetowej istotnym obszarem jest finansowanie wydatków majątkowych oraz obszar związany z zadłużeniem. Jednym z wyznaczników struktury finansowania wydatków majątkowych jest ich pokrycie dochodami majątkowymi. Średni poziom wskaźnika w latach 2017-2021 wyniósł 56,07%, jednak najwyższy poziom został osiągnięty w 2020r. gdy wydatki majątkowe były finansowe w znacznej części (87,4%) z dochodów majątkowych. Jest to potwierdzenie wcześniej sformułowanych wniosków w zakresie ujemnego wyniku operacyjnego netto. Gmina nie miała wówczas możliwości wyasygnowania z części bieżącej budżetu środków o charakterze bieżącym celem finansowania inwestycji.

Ponadto należy zwrócić uwagę na udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Średni poziom w latach 2017-2021 wyniósł 33,36%. W tym miejscu kluczowe jest zwrócenie uwagi na zagrożenie związane z ryzykiem przeinwestowania, które może mieć miejsce w sytuacji zaciągania długu na finansowanie inwestycji. Z punktu widzenia bezpieczeństwa w zakresie spłaty i obsługi długu niezbędne jest monitorowanie sytuacji związanej ze źródłami finansowania wydatków majątkowych. Najwyższy poziom wskaźnika miał miejsce w latach 2019 (56,8%) i 2021 (42,5%). W tych samych latach zrealizowano najwyższe przychody z tytułu zaciągnięcia długu: odpowiednio 28,6 mln zł w 2019 r. i 14,5 mln zł w 2021r. Dodatkowo w rzeczonych latach zrealizowano najwyższe wydatki majątkowe: 52,0 mln zł w 2019 r. i 31,1 mln zł w 2021 r. Zatem dług stanowił jedno z istotnych źródeł finansowania wydatków majątkowych i dodatkowo rozchodów na spłaty długu. Na zakończenie niniejszej części warto zauważyć, że zadłużenie na koniec 2021 r. wyniosło nominalnie 63,6 mln zł, a w relacji do dochodów ogółem 92,07%. Z tego względu w szczególności zaleca się monitorowanie ryzyka związanego z bezpieczeństwem spłaty i obsługi długu, a w szczególności również w zakresie zwiększonych kosztów obsługi długu w najbliższych latach.

W obszarze sytuacji finansowej gminy miejsko-wiejskiej Uniejów najważniejsze są następujące zjawiska:

- wzrost samodzielności dochodowej w latach 2019-2021,
- relatywnie stabilny poziom nadwyżki operacyjnej brutto,
- stabilna struktura wydatków bieżących,
- konieczność zapewnienia zrównoważonej spłaty długu w latach objętych WPF,
- wysoki poziom zadłużenia w relacji do dochodów ogółem,
- wzrost ryzyka finansowego związanego ze zwiększonymi kosztami obsługi długu,
- możliwe ograniczenie możliwości finansowania wydatków majątkowych ze środków własnych w związku z sytuacją ekonomiczną w najbliższych latach.

4. SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA

4.1. HISTORIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA UNIEJOWA

Uniejów to miasto z niemal tysiącletnią historią, co pozwala uznać miejscowość za jedno z najstarszych miast w Polsce. Pierwsze pisemne wzmianki miejscowości *Unieievo* pochodzą z bulli papieża Innocentego II, wydanej w 1136 r.

W XII w. Uniejów był wspomniany jedynie jako osada położona w pobliżu Spycimierza należącego do arcybiskupów gnieźnieńskich i pełniącego ważną funkcję kasztelanii. Z biegiem lat ranga Uniejowa zaczęła rosnąć, co wiązało się z wpływem Kościoła na rozwój miasta. Pierwszym arcybiskupem przebywającym w Uniejowie w XII w. był Bogumił, późniejszy błogosławiony i święty, obecnie patron miasta.

Uniejów otrzymał przywilej lokacyjny przed 1290 r. z rąk arcybiskupa Jakuba Świnki, który w 1283 r. ufundował szpital i kościół św. Ducha.

W 1331 r. miasto zostało zniszczone przez Krzyżaków. Istniejące wówczas świątynie zrabowano i spalono. Po okresie zniszczeń nastąpił rozkwit gospodarczy i ludnościowy miasta, który przypadł na II poł. XIV i XV w. W IV w. wytyczono szachownicowy układ miasta lokacyjnego z rynkiem, który pozostał w swoim pierwotnym miejscu do czasów współczesnych.

W mieście osiedlało się coraz więcej mieszkańców, rozwijało się rzemiosło, w tym: kuśnierstwo, tkactwo, szewstwo, krawiectwo. Powstawały cechy rzemiosł oraz odbywały się targi i jarmarki. Działali też piekarze, rzeźnicy, prasołowie (kupcy zajmujący się sprzedażą soli). W okresie tym wzniesiono kościół pw. Wniebowzięcia NMP.

W latach 1360-1365 na lewym brzegu rzeki Warty wzniesiono zamek obronny, w którym arcybiskupi gnieźnieńscy przechowywali w czasie wojen swój skarbiec, księgi oraz archiwa. W okazałej budowli odbywały się synody diecezjalne i zjazdy duchowieństwa. Do końca XVIII w. zamek pełnił funkcję rezydencji arcybiskupów gnieźnieńskich. Uniejowska budowla obronna pierwotnie została wzniesiona w stylu gotyckim, przebudowana w XVII stuleciu w stylu renesansowym. Zamek przetrwał w prawie oryginalnej formie do czasów współczesnych.

Od połowy XVII w. miasto zaczęło podupadać na skutek wojen szwedzkich. Po II rozbiorze Polski władze pruskie przeprowadziły sekularyzację dóbr arcybiskupich. W 1836 r. dobra uniejowskie wraz z miastem i zamkiem otrzymał hrabia Karol Toll. W połowie XIX w. nastąpiły kolejne przebudowy zamku, założono park zamkowy w stylu angielskim. W roku 1870 władze carskie pozbawiły Uniejów praw miejskich - miasto odzyskało je dopiero po 49 latach. W 1918 r. budowlę przejęły władze Rzeczypospolitej Polski. Działało tu gimnazjum, a później pensjonat

Rysunek 18 Zamek w Uniejowie przed II Wojną Światową (A)

Rysunek 19 Zamek w Uniejowie w 2022 r. (B).

Rysunek 20 Widok Uniejowa w 1938 r.(A)

Rysunek 21 Widok Uniejowa w 2022 r. (B)

Źródło: <https://uniejow.pl/twoja-gmina-twoj-urzad/historia/>.

Kolejny okres największych zmian w tkance miejskiej dla Uniejowa to czas II wojny światowej. W czasie działań wojennych pożar strawił większą część zabudowy rynku. Miasto było kilkakrotnie odbijane Niemcom. Zamek został poważnie zniszczony, wykorzystywano go jako magazyn zboża i nawozów. Po wyzwoleniu w 1945 r. przez wiele lat usuwano ślady wojenne.

Okres intensywnego rozwoju po wojnie przypadł dopiero na lata 80. i 90. XX w. W tym czasie wybudowano nową szkołę, osiedla mieszkalne, przychodnię, apteki, banki oraz pawilony handlowe. Przełom tysiącleci – początek XXI w. to czas dynamicznych przemian społecznych i gospodarczych, dla których ważnym impulsem było odnalezienie i zastosowanie wody geotermalnej oraz fundusze europejskie. W 1999 r. powołana została spółka Geotermia Uniejów, która przystąpiła do budowy miejskiego systemu grzewczego opartego na energii geotermalnej. W mieście powstał kompleks termalno-basenowy „Termy Uniejów”, wyremontowano zamek i zrewitalizowano park zamkowy. Uniejów od 2012 r. ma status miejscowości uzdrowiskowej.

RYNEK MIEJSKI – NAJWAŻNIEJSZA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

Rysunek 22 Uniejów na Mapie Kwatermistrzostwa z 1843 r.(A)

Źródło: Topograficzna Karta Królestwa Polskiego, arkusz Łęczycza; <http://maps.mapywig.org> oraz https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.

Rysunek 23 Uniejów na mapie topograficznej – BDOT 10k z 2022 r. (B).

Źródło: Topograficzna Karta Królestwa Polskiego, arkusz Łęczycza; <http://maps.mapywig.org> oraz https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.

Po II wojnie światowej zrujnowanych rynków miejskich czasami nie odbudowywano nawet dekadę. Jednocześnie następował na nich rozwój funkcji transportowych (przystanki autobusowe, miejsca parkingowe), a budowa tranzytowych arterii odciążających centra miejskie wciąż uznawana jest za jedno z wyzwań stojących przed wieloma małymi miastami. Po wojnie pojawiła się na rynkach zielen, jednak wprowadzano ją bezplanowo, co skutkowało jej chaotycznym rozwojem. ,

W przypadku uniejowskiego rynku, który z trzech stron obudowany jest zwartymi pierzejami, nie odnotowano żadnych problemów przy identyfikacji zabudowy przyrynkowej²³.

Rynek w Uniejowie jest najmniejszym spośród rynków małych miast województwa łódzkiego. Kształtem plac rynku zbliżony jest do kwadratu o długości boku ok. 80 m, zaś całe miasto lokacyjne miało wymiary 240 x 255 m²³. Współcześnie plac rynkowy łączy funkcje rekreacyjną, reprezentacyjną i transportową.

Dominantę w wnętrzu urbanistycznym stanowi dzwonnica przy kolegiacie znajdującej się na północny-wschód od placu rynkowego. Przy trzech krawędziach rynku zabudowa jest zwarta i tworzy tym samym pierzeje. Przy zachodniej krawędzi placu zlokalizowano tylko jeden budynek, pozostała część tej krawędzi jest niezabudowana, co powoduje otwarcie na skwer przy Kolegiacie Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Brak zamknięcia placu od zachodu związany jest ze zniszczeniami z czasów II wojny światowej i nieodbudowaniem tej pierzei. Obecne zagospodarowanie skweru stanowi pewną kontynuację funkcji rekreacyjnej rynku. Wprowadzono tam zieleni wysoką, która częściowo domyka krajobrazowo plac od zachodu²⁴.

W większości małych miast województwa łódzkiego rynki są silnie domknięte. Przy rynku w Uniejowie zdecydowanie dominuje zabudowa dwukondygnacyjna, która znajduje się przy blisko 90% długości ścian frontowych. Pozostałe 10% stanowi natomiast zabudowa jednokondygnacyjna. W II dekadzie XXI w. pojawiały się koncepcje odbudowy zachodniej pierzei i rearanżacji placu – do końca 2022 r. nie zostały one jednak podjęte.

Rysunek 24 Rynek w Uniejowie w 1938 r. (A)

Rysunek 25 Rynek w Uniejowie w 2022 r. (B).

Źródło: Urząd Miasta w Uniejowie / www.uniejow.pl

Według badań z 2020 r. udziały funkcji usługowej i mieszkaniowej w powierzchni całkowitej zabudowy przyrynkowej w Uniejowie niemal się równoważą. Bardzo nieznacznie przeważała funkcja usługowa (53%). Taka proporcja funkcji w zabudowie przyrynkowej charakterystyczna jest dla większości miast w województwie łódzkim o zbliżonej wielkości. Zazwyczaj w zabudowie dwukondygnacyjnej partery zajmują usługi, zaś piętra przeznaczone są na mieszkania. Od normy tej odbiegają zazwyczaj małe

²³ S. 84

²⁴ S. 85

miasta, będące siedzibą powiatu. Co do zasady są to ośrodki nieco większe, w których więcej budynków przyrynkowych pełni wyłącznie funkcje usługowe (np. Poddębice, Pajęczno). W 2020 r. w rynku nie zidentyfikowano pustych, nieużytkowanych lokali.

Według skali opracowanej przez J. Gehla, wartość 6,3 usług w zabudowie przyrynkowej w Uniejowie na 100 m w krawędzi placu uznać trzeba za średni poziom nasycenia lokali. Nie uwzględniając zachodniej, niezabudowanej pierzei, wskaźnik ten wyniósłby 8,5.

Wśród zidentyfikowanych działalności gospodarczych w zabudowie przyrynkowej w Uniejowie dominował handel, w tym sklepy spożywcze, wielobranżowe. Drugą co do liczebności grupę stanowią lokale gastronomiczne. Znalazły się tu także działalność hotelowa oraz usługi fryzjerskie. Są to zatem w większości tzw. usługi społeczne tj. takie, które skłaniają ludzi do przebywania razem, mają charakter egzogeniczny - „wychodzą” z ofertą realizacji naszych potrzeb.

4.2. POLITYKA PRZESTRZENNA

Wg stanu na koniec 2022 r. w gminie Uniejów obowiązywała zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Uniejów z 2009 r. (Uchwała LII/311/09 Rady Miejskiej w Uniejowie z dnia 8 grudnia 2009 r.). Uchwała zmieniła wcześniej uchwalone Studium z 1998 r.

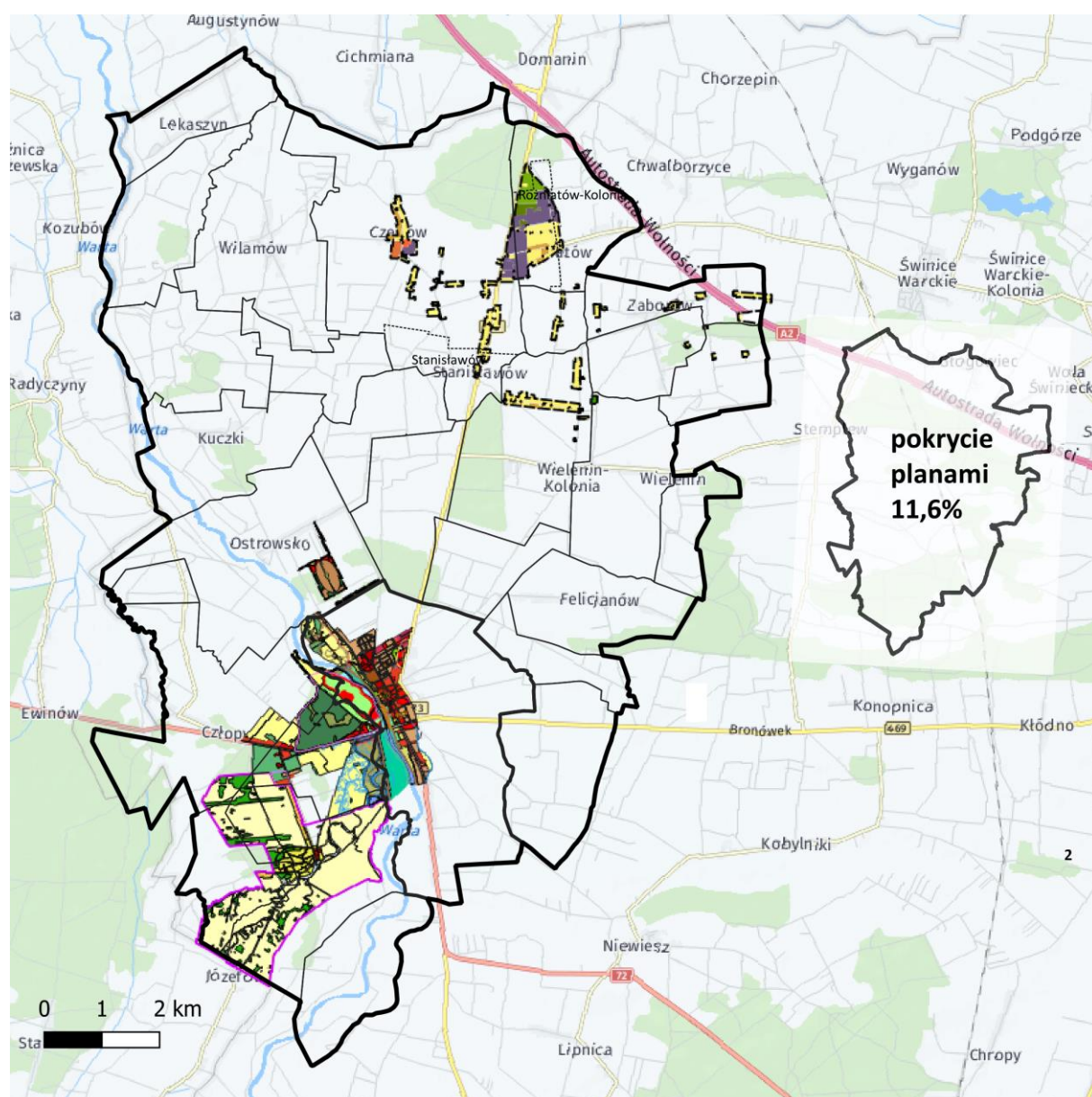
W gminie obowiązywało 5 Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Pokrycie gminy planami miejscowymi na koniec 2021 r. wyniosło 1499,8 ha tj. 11,6% powierzchni gminy. Łączna powierzchnia gruntów rolnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nierolnicze wyniosła 11,5 ha. Łączna powierzchnia gruntów leśnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nieleśne wyniosła 4 ha.

W 2022 r. na etapie projektu znajdowały się 2 plany miejscowe o łącznej powierzchni 4600 ha. Ich uchwalenie spowoduje wzrost wskaźnika pokrycia planami z 11,6% na ponad 47%.

Akty planowania przestrzennego jakimi są plany miejscowe stanowią prawo miejscowe i są właściwym narzędziem do prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Należy mieć na uwadze, iż w świetle obowiązującej ustawy o planowaniu przestrzennym zapisy i kierunki rozwoju zapisane i wskazane w studium mogą być realizowane jedynie poprzez plan miejscowy, który musi być z nim zgodny. Na obszarze bez planów miejscowych kierunki zapisane w studium nie mają mocy prawnej.

Atutem gminy Uniejów jako jednostki miejsko-wiejskiej jest to, że polityka przestrzenna miasta, jak i jego otoczenia jest w gestii jednej jednostki samorządowej. Wartość ta winna być odpowiednio wykorzystana dla kształtowania przestrzeni na zasadach zrównoważonego rozwoju, skupiania zabudowy, zapewnieniu odpowiedniego dostępu do infrastruktury technicznej, usług społecznych i komunikacji zbiorowej. Proces ten winien opierać się na zasadach dbałości o interes społeczny, środowisko przyrodnicze i finanse gminy, przed interesem jednostkowym.

Rysunek 26 Pokrycie gminy planami miejscowymi w 2022 r.

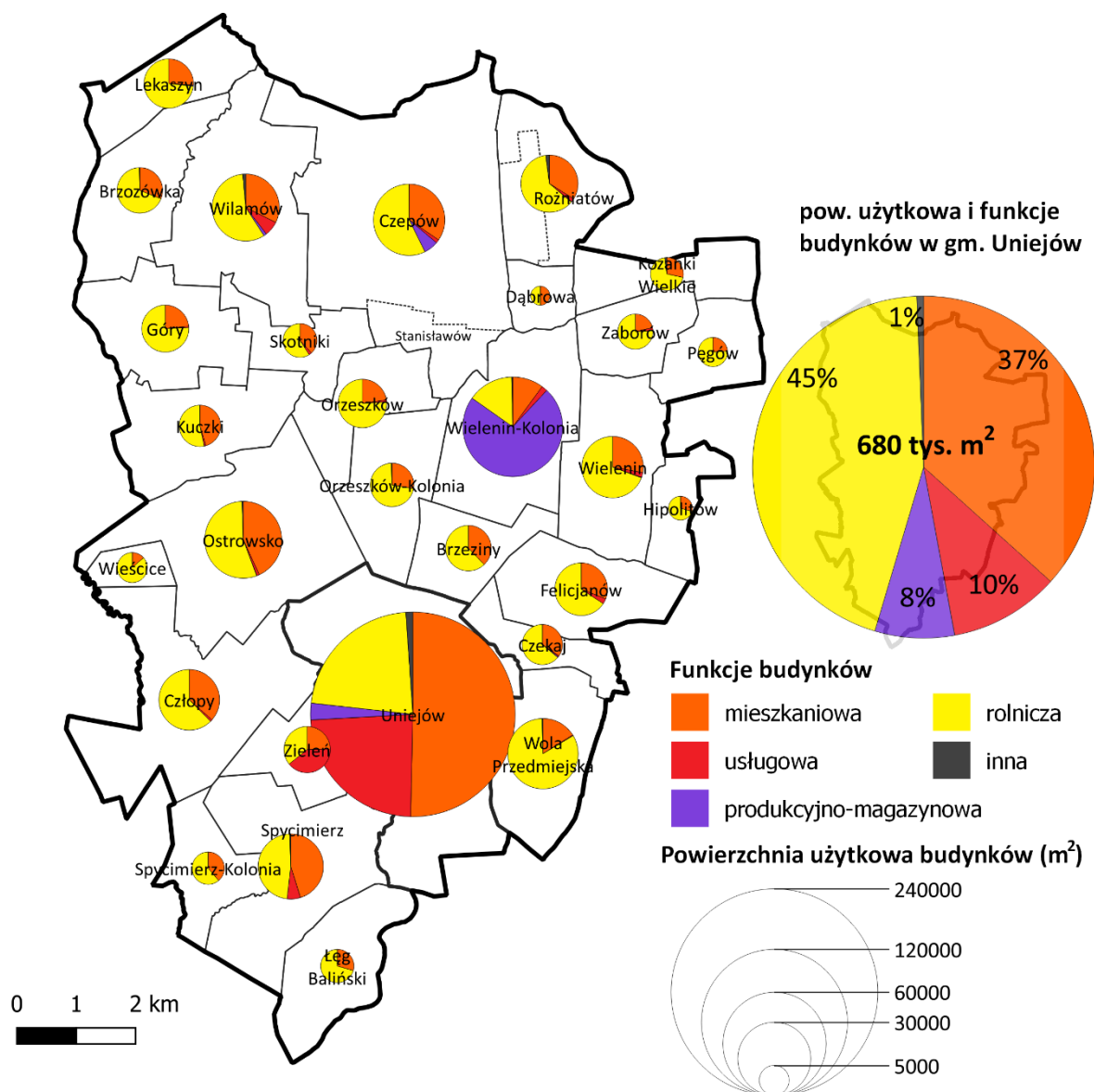

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://uniejow.geoportalgminy.pl>.

4.3. STRUKTURA FUNKCYJALNO-PRZESTRZENNA

4.3.1. FUNKCJE ZABUDOWY

Rysunek 27 Struktura funkcjonalna zabudowy w Uniejowie wg miejscowości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT, www.geoportal.gov.pl.

Struktura funkcjonalna miejscowości została przedstawiona w oparciu o funkcje dominujące budynków. Powierzchnia użytkowa budynków w całej gminie wyniosła około 680 tys. m² w tym ponad 241 tys. (37%) to zabudowa mieszkaniowa. Znaczący udział ma zabudowa rolnicza stanowiąca aż 45% ogółu zabudowy. Przemysł i usługi stanowiły łącznie 18%.

W większości miejscowości gminy dominują dwie funkcje tj. rolnicza i mieszkaniowa. W miejscowościach tych usługi stanowią nieznaczny odsetek zabudowy, pełniąc rolę jedynie usług podstawowych. Są to miejscowości o dominacji działalności rolniczej. Poza miastem Uniejowem,

większym udziałem usług charakteryzują się miejscowości stanowiące lokalne ośrodki wspierające ośrodek gminny: Wilamów, Spycimierz, Wielenin (wraz z Wielenin-Kolonią). Wysoki udział usług odnotowano też we wsi Zielenin stanowiąca bezpośrednie sąsiedztwo i wpływ rozwoju miasta.

Funkcja produkcyjno-magazynowa skupiona jest przede wszystkim we wsi Wielenin-Kolonia. Znajduje się tam największe w gminie przedsiębiorstwo, firma K_FLEX specjalizująca się w produkcji elastycznych materiałów izolacyjnych i akustycznych. Powierzchnia produkcyjna skupiona jest także na obszarze wsi Czepów oraz na terenie miasta Uniejowa.

Miasto Uniejów z racji swojej rangi i wielkości ma najbogatszą strukturę funkcjonalną. Jako jedyna miejscowość w gminie posiada udział powierzchni mieszkaniowej powyżej 50% ogółu zabudowy, zaś rolniczej poniżej 25%. Niemal około 24% zabudowy stanowi zabudowa usługowa. Przemysł i inna zabudowa to około 2-3% ogółu.

4.3.2. OBSZARY O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Na podstawie analiz zwartości zabudowy, jej wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, przeprowadzonych w ramach raportu diagnostycznego, wyznaczono obszary o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (WZS). Uznano, że są to obszary, które wykazują określony stopień zwartości zabudowy, posiadają dostęp do sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, do podstawowych usług publicznych oraz transportu publicznego.

Za minimalny stopień zwartości struktur zabudowy przyjęto zgrupowanie co najmniej 40 budynków, niebędących budynkami o funkcji pomocniczej²⁵, w którym odległości pomiędzy sąsiadującymi budynkami nie przekraczają 100 m. Za obszary posiadające dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przyjęto te, które położone są w granicach wyznaczonych aglomeracji wodno-sciekowych przyjmując dodatkowo bufor 200 m. Za obszary wyposażone w wystarczającym stopniu w infrastrukturę społeczną przyjęto te, które położone są w odległości do 3000 m od szkoły podstawowej.

W praktyce planistycznej przyjmuje się, że obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej to tereny o wysokim stopniu zwartości zabudowy, wyposażone w układ dróg (ulic) oraz w niezbędną infrastrukturę społeczną i techniczną w takim zakresie, że zlokalizowanie na tych obszarach nowej zabudowy nie wymaga istotnych inwestycji infrastrukturalnych.

Obszar niespełniający jednej z dwóch ww. dostępności do aglomeracji wodno-sciekowej lub szkół uznany został za nie w pełni niewykształcony, ale zwarty obszar (ZS).

4.3.2. OCENA ZWARTOŚCI I ROZPROSZENIA ZABUDOWY W GMINIE UNIEJÓW

Na mapie analitycznej przedstawiono analizę zwartości zabudowy na terenie gminy Uniejów. W analizie za minimalny stopień zwartości struktur zabudowy przyjęto zgrupowanie co najmniej 40 budynków, niebędących budynkami o funkcji pomocniczej, w którym odległości pomiędzy sąsiadującymi budynkami nie przekraczają 100 m (obrys poprowadzony w odległości 50 m od zewnętrznych krawędzi skrajnych budynków). Tak wyznaczone obszary zwartej zabudowy obejmują ok. 66% wszystkich terenów zabudowy na terenie gminy. Pozostałe 34% terenów zabudowy występuje

²⁵ Wyłączono budynki rolnicze, magazyny, garaże.

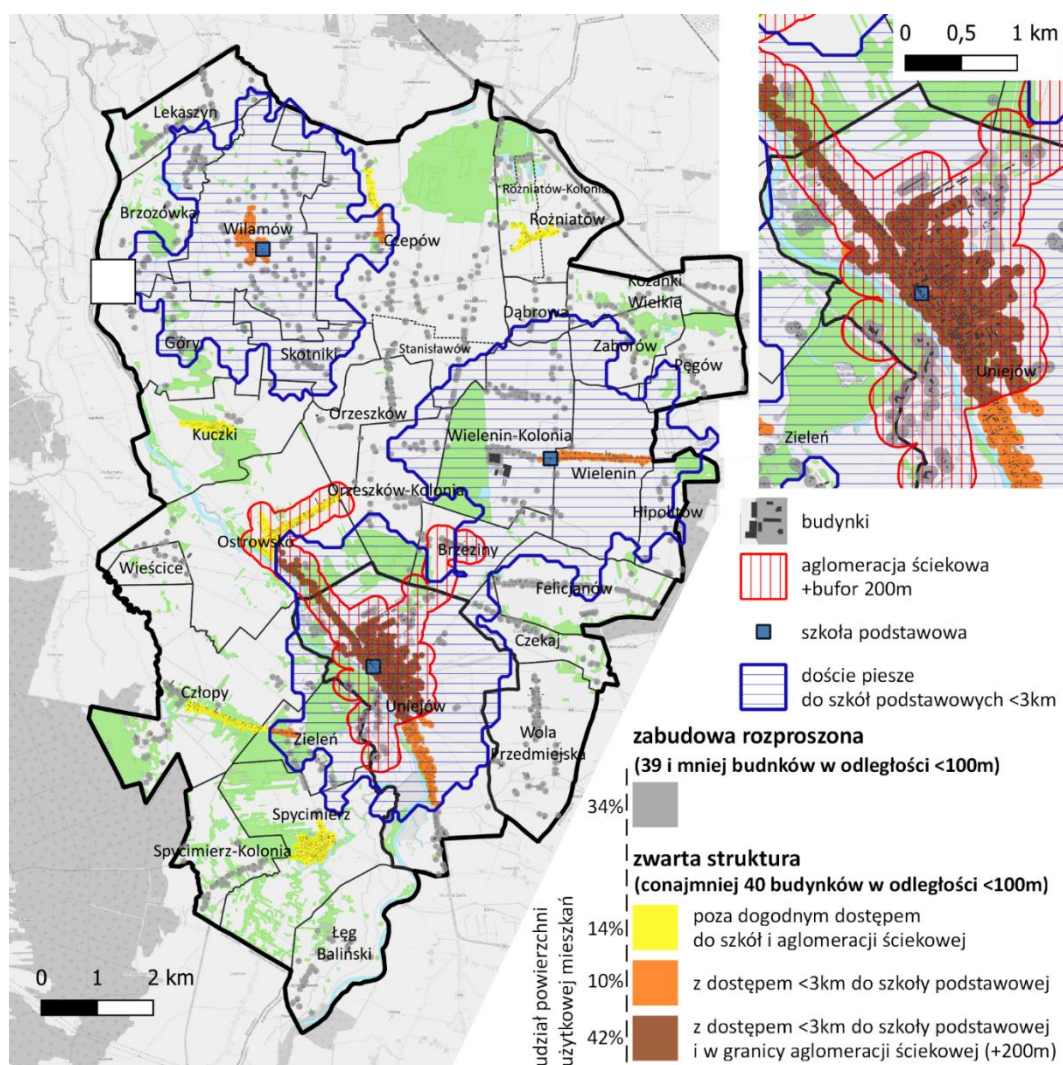
w formach mniejszych zgrupowań zabudowy (poniżej 40 budynków) i w formie zabudowy rozproszonej.

Na terenie gminy dominuje regularna, planowa zabudowa miejska Uniejowa oraz otaczająca zabudowa o charakterze wiejskim, o niskiej intensywności, rozciągnięta wzdłuż dróg. Jedną z nielicznych wsi o odmiennej strukturze jest Spycimierz, który w XIV w. otrzymał lokację miejską. Gród utracił znaczenie na rzecz sąsiedniego Uniejowa w XV w, kiedy został zdegradowany.

Strukturę mniej rozciągniętą od pozostałych wsi ulicowych wykazuje też Wilamów. Większość obszaru północnej części gminy, poza kilkoma obszarami zwartymi, stanowi zabudowa rozproszona, często samotnicza. Zabudowa zwarta skupiona jest głównie w mieście i we wsiach z nim graniczących. Zabudowa podmiejska, poza ww. Spycimierzem ma charakter wsi ulicowych.

Obszar aglomeracji wodno-ściekowej obejmuje jedynie miasto Uniejów i wsie sąsiadujące, położone na północ od niego.

Rysunek 28 Zwartość i rozproszenie zabudowy w Gminie Uniejów

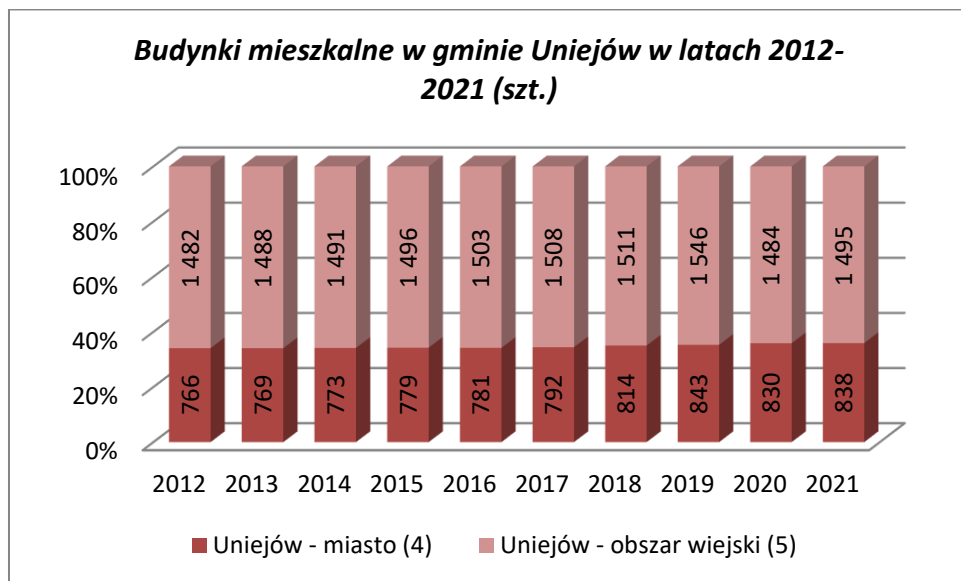

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT, www.geoportal.gov.pl.

4.4. MIESZKALNICTWO

W roku 2021 na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów znajdowało się 2 333 budynków mieszkalnych, z czego 36% na terenie miasta Uniejów. W porównaniu z rokiem 2012 liczba budynków mieszkalnych wzrosła o 85, co stanowi 4% ich liczby z 2012 r. (wzrost na poziomie zarówno powiatu jak i województwa łódzkiego był w tej dekadzie odpowiednio wyższy i wyniósł 6% i 9%). Warto zauważyć, iż zdecydowana większość nowych budynków została wybudowana w mieście Uniejów (72).

Wykres 44 Budynki mieszkalne w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Tabela 45 Budynki mieszkalne w gminie Uniejów w latach 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021
ŁÓDZKIE	431 051	433 939	437 039	440 364	443 696	447 405	451 108	462 648	460 905	468 071	37 020
Powiat poddębicki	12 201	12 275	12 338	12 394	12 459	12 542	12 630	13 019	12 812	12 891	690
Uniejów (3)	2 248	2 257	2 264	2 275	2 284	2 300	2 325	2 389	2 314	2 333	85
Uniejów - miasto (4)	766	769	773	779	781	792	814	843	830	838	72
Uniejów - obszar wiejski (5)	1 482	1 488	1 491	1 496	1 503	1 508	1 511	1 546	1 484	1 495	13

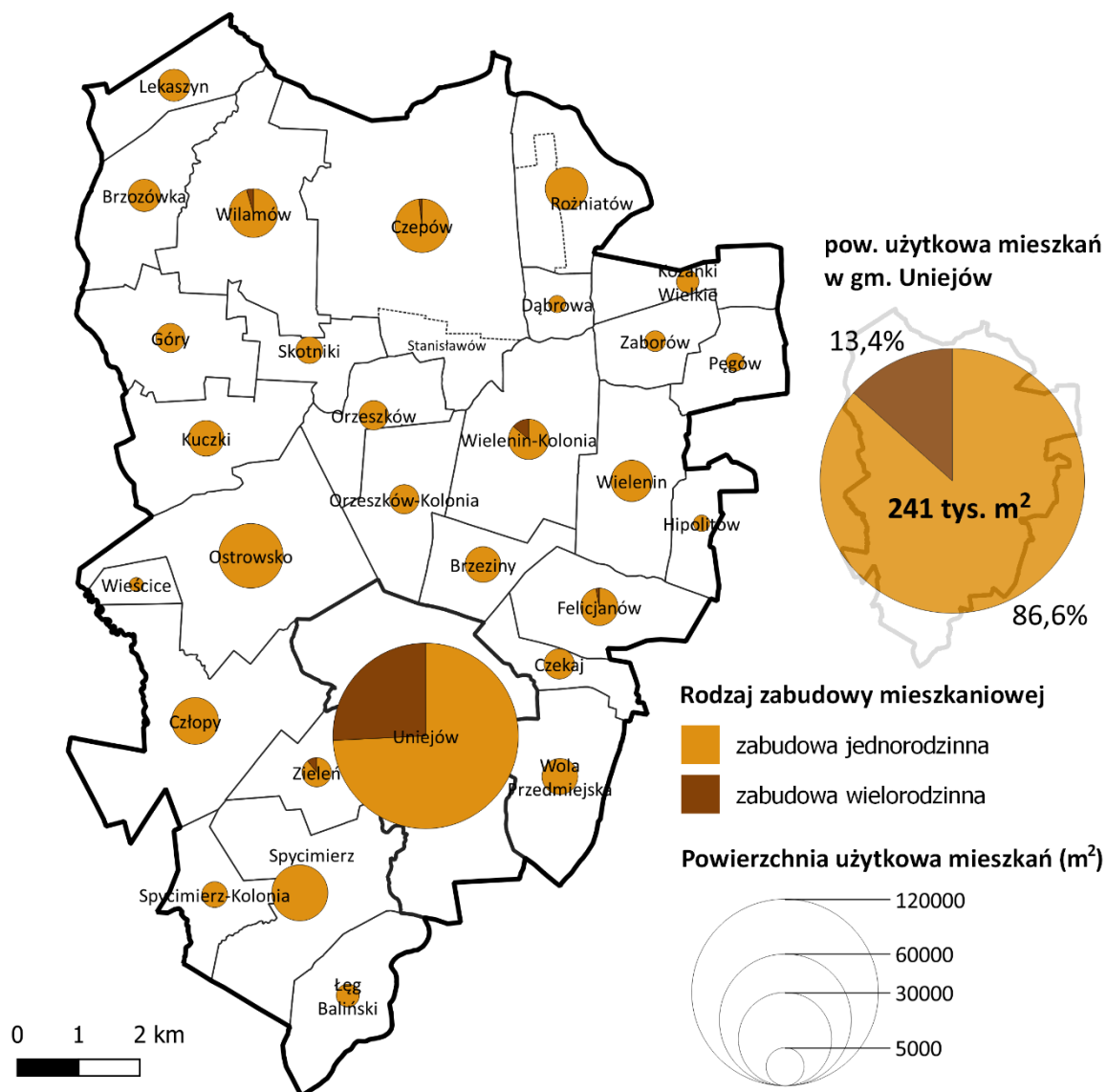
Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Budynki mieszkalne na obszarze całej gminy Uniejów w 2020 r. stanowiły 18% budynków mieszkalnych w powiecie poddębickim.

W 2021 r. oddano do użytkowania w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów 201 mieszkań, z czego 185 na terenie miasta. Był to rekordowy rok pod względem oddanych mieszkań na przestrzeni całej ostatniej dekady. Mieszkania oddane do użytkowania w całej gminie w 2021 r. stanowiły 60% mieszkań oddanych do użytkowania na obszarze powiatu poddębickiego.

Budynki mieszkaniowe oferowały łącznie ponad 241 tys. m² powierzchni użytkowej mieszkań (PUM). 86,6% PUM stanowiła zabudowa jednorodzinna, zaś 13,4% wielorodzinna, zlokalizowana głównie w mieście Uniejów. Powierzchnia użytkowa mieszkań w mieście stanowiła około 45% całego zasobu gminy.

Rysunek 29 Powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Uniejów wg miejscowości i rodzaju zabudowy

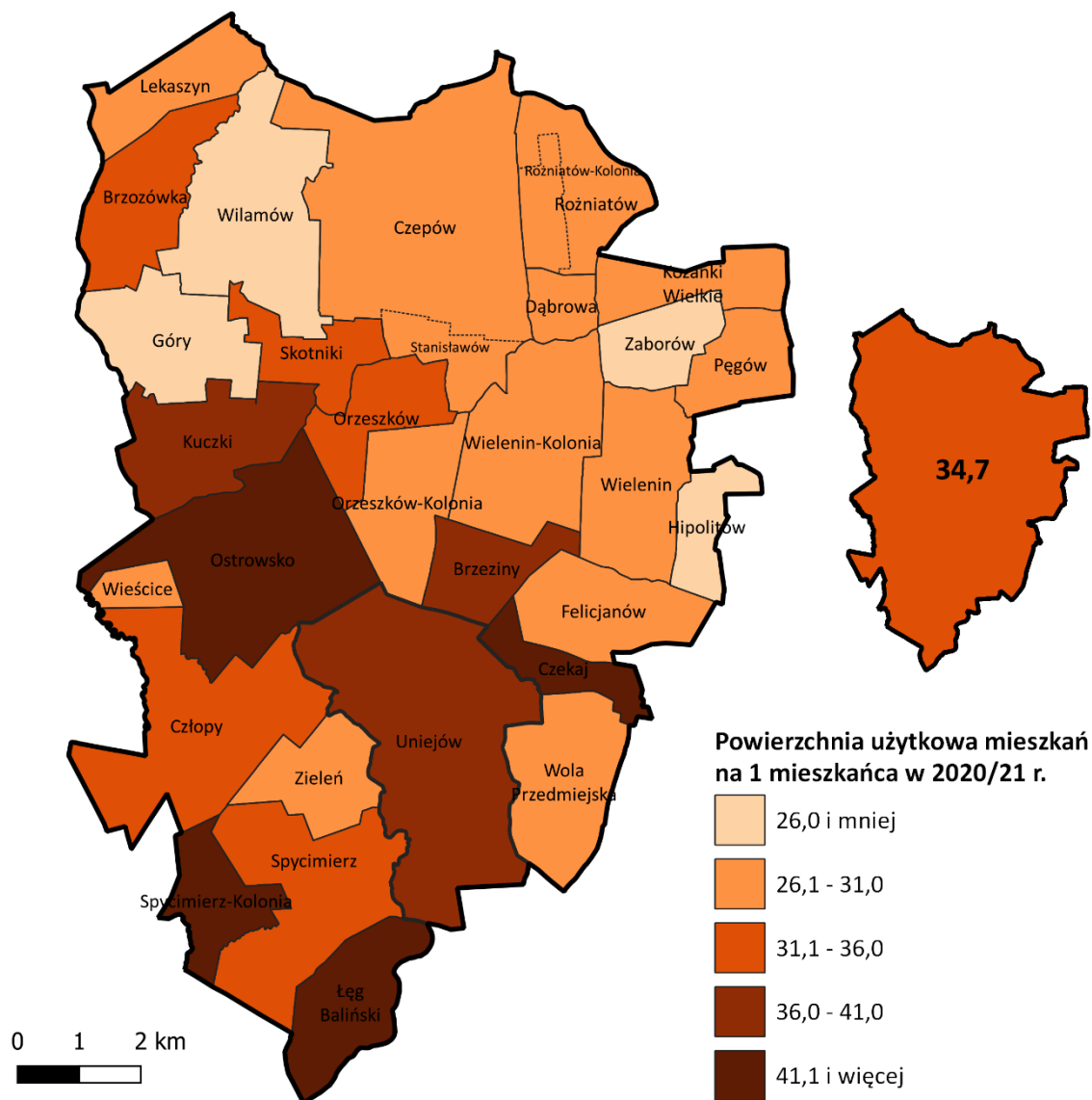
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT, www.geoportal.gov.pl.

Powierzchnia użytkowa mieszkań przypadająca na jednego mieszkańca w gminie wyniosła średnio 34,7 m² PUM w 2021 r.²⁶ Najmniejszy ww. wskaźnik obejmował miejscowości części północnej gminy. Najniższe wartości odnotowały miejscowości Wilamów, Góry, Zaborów i Hipolitów. Wartości

²⁶ Dane PUM oparto o publikowany wskaźnik dla całej gminy z 2020 r., oraz dane BDOT i dane ludnościowe wg korekty NSP z 2021 r.

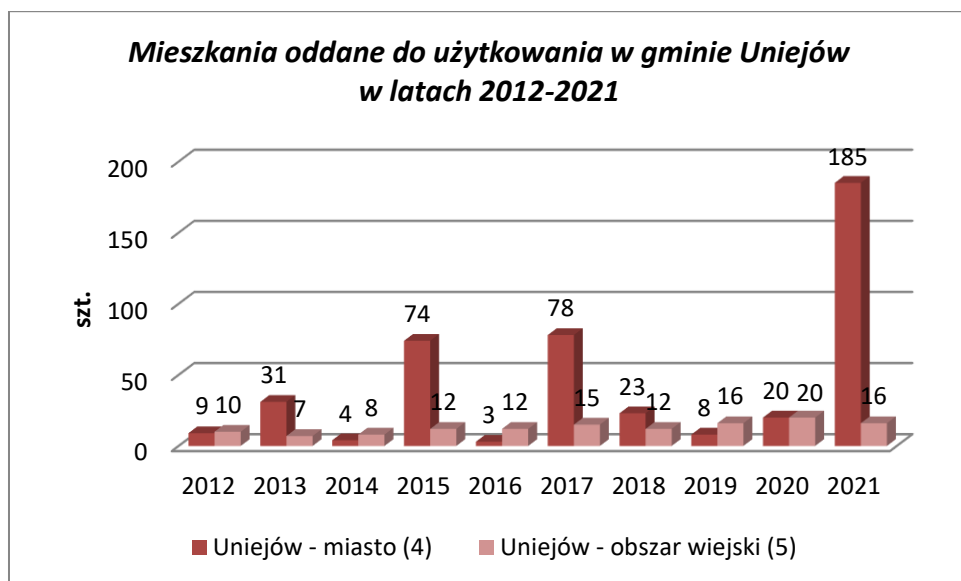
największe odnotowano w miejscowościach wiejskich stanowiących bezpośrednie otoczenia miasta Uniejowa, w tym Ostrowsko, Czekaj, Łęg Baliński, Spycimierz-Kolonia. W samym mieście Uniejów tzw. standard zamieszkiwania był wyższy od średniej gminy i wyniósł około 37 m² PUM/ 1 mieszkańca.

Rysunek 30 Powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Uniejów wg miejscowości i rodzaju zabudowy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT i NSP 2021, www.geoportal.gov.pl oraz www.bdl.stat.gov.pl.

Wykres 45 Mieszkania oddane do użytkowania w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Tabela 46 Sytuacja mieszkaniowa w gminie

mieszkania											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmian a 2012- 2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	8 019	6 009	6 501	7 150	7 065	7 473	8 046	9 730	11 283	12 052	4 033
Powiat poddębicki	124	130	97	182	106	199	140	137	152	337	213
Uniejów (3)	19	38	12	86	15	93	35	24	40	201	182
Uniejów - miasto (4)	9	31	4	74	3	78	23	8	20	185	176
Uniejów - obszar wiejski (5)	10	7	8	12	12	15	12	16	20	16	6
izby											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmian a 2012- 2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	34	28	29	32	30	33	33	39	42 782	48 309	14 005
Powiat poddębicki	304	879	793	067	886	090	743	232			
Uniejów (3)	609	590	486	755	538	809	722	709	803	1 252	643
Uniejów - miasto (4)	89	126	62	253	77	273	192	131	217	538	449
Uniejów - obszar wiejski (5)	47	86	19	182	13	198	124	45	113	452	405
	42	40	43	71	64	75	68	86	104	86	44
powierzchnia użytkowa mieszkań											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmian a 2012- 2021
	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]
ŁÓDZKIE	862	758	769	804	790	846	844	947	1 022	1 171	309
	342	813	798	768	229	324	005	351	506	519	177

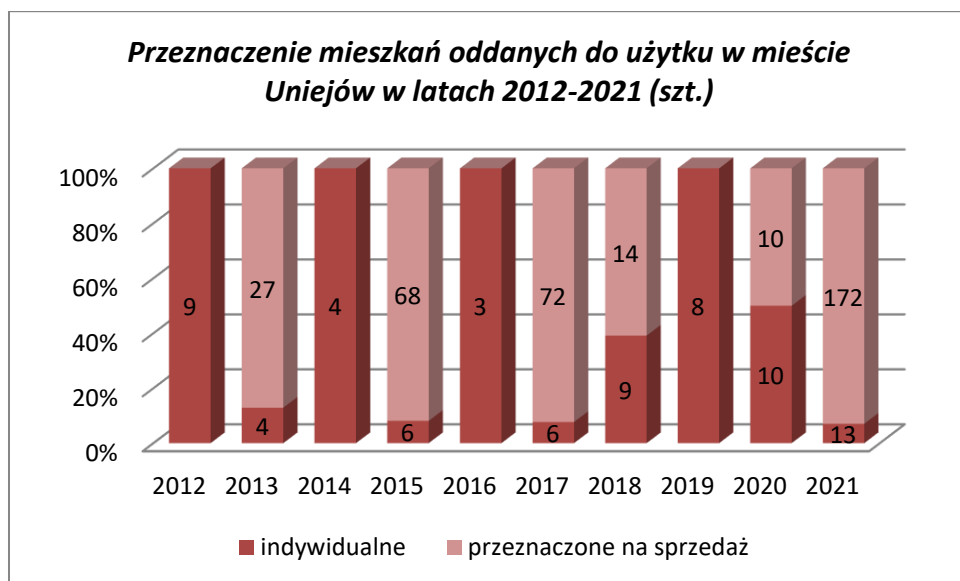
Powiat poddębicki	16 787	16 212	13 110	19 878	13 777	20 523	17 932	18 341	19 865	31 320	14 533
Uniejów (3)	2 527	3 278	1 626	6 725	2 129	6 766	5 162	3 890	5 166	12 966	10 439
Uniejów - miasto (4)	1 437	2 100	543	4 336	393	4 510	3 020	1 407	2 705	10 360	8 923
Uniejów - obszar wiejski (5)	1 090	1 178	1 083	2 389	1 736	2 256	2 142	2 483	2 461	2 606	1 516
mieszkania indywidualne											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmian a 2012- 2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	4 312	4 387	4 211	4 317	4 287	4 498	4 271	4 382	4 499	5 509	1 197
Powiat poddębicki	124	103	97	114	104	127	119	127	142	165	41
Uniejów (3)	19	11	12	18	15	21	21	23	30	29	10
Uniejów - miasto (4)	9	4	4	6	3	6	9	8	10	13	4
Uniejów - obszar wiejski (5)	10	7	8	12	12	15	12	15	20	16	6
mieszkania przeznaczone na sprzedaż											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmian a 2012- 2021
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	3 472	1 535	1 936	2 563	2 519	2 731	3 483	5 223	6 699	6 129	2 657
Powiat poddębicki	0	27	0	68	0	72	21	10	10	172	172
Uniejów (3)	0	27	0	68	0	72	14	1	10	172	172
Uniejów - miasto (4)	0	27	0	68	0	72	14	0	10	172	172
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach: 2013, 2015 i 2017 również zaobserwowano relatywnie wysoką liczbę oddanych do użytkowania mieszkań w mieście Uniejów, przy czym warto zauważyć, iż były to nieduże mieszkania (średnia liczba izb wynosiła 2 lub 3, zaś średnia powierzchnia użytkowa od 56 m² do 68 m²). W pozostałych latach, gdy oddawano mniej mieszkań były one większe (liczyły średnio od 4 do 6 izb i od 131 m² do 176 m²). Z kolei na obszarze wiejskim liczba oddawanych do użytku mieszkań nie podlegała tak dużym wahaniom jak w mieście, średnia liczba izb wynosiła od 4 do 6 zaś średnia powierzchnia od 109 m² (2012 r.) do 199 m² (2015 r.).

W ww. latach boomu mieszkaniowego zdecydowana większość oddanych mieszkań w mieście Uniejów przeznaczona była na sprzedaż. Z kolei w latach 2012, 2014, 2016 i 2019 wszystkie oddane mieszkania w mieście przeznaczone były do użytku indywidualnego.

Wykres 46 Przeznaczenie mieszkań oddanych do użytku w mieście Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Budownictwo mieszkaniowe w gminie Uniejów w 2021 r. odnotowało znacząco wysokie wyniki na tle powiatu poddębickiego czy województwa łódzkiego pod względem liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 10 tys. ludności. Wskaźnik ten w gminie Uniejów wyniósł 290, podczas gdy w powiecie 53,1, zaś w województwie zaledwie 18. Równie wysokie wartości odnotowano w roku 2015 i 2017.

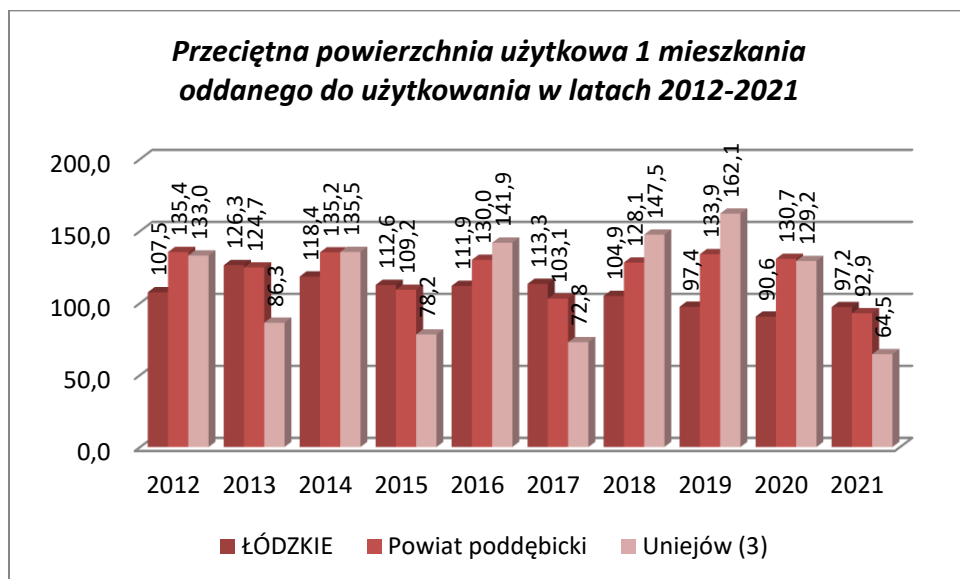
Tabela 47 Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności w latach 2012-2021

	mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności										zmiana 2012- 2021
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
ŁÓDZKIE	31,7	23,9	25,9	28,6	28,4	30,1	32,6	39,6	46,1	49,7	18,0
Powiat poddębicki	29,6	31,1	23,2	43,7	25,5	48,0	33,9	33,3	37,0	82,7	53,1
Uniejów (3)	26	53	17	120	21	132	50	34	57	290	264

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Pod względem przeciętnej powierzchni mieszkań oddanych do użytkowania obserwujemy, iż w latach boomu w gminie Uniejów oddawano mieszkania o niższej przeciętnej powierzchni niż w powiecie poddębickim i województwie łódzkim. Z kolei w latach 2016, 2018 i 2019 przeciętna powierzchnia oddawanych mieszkań w Uniejowie była wyższa niż w powiecie i województwie.

Wykres 47 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w latach 2012-2021

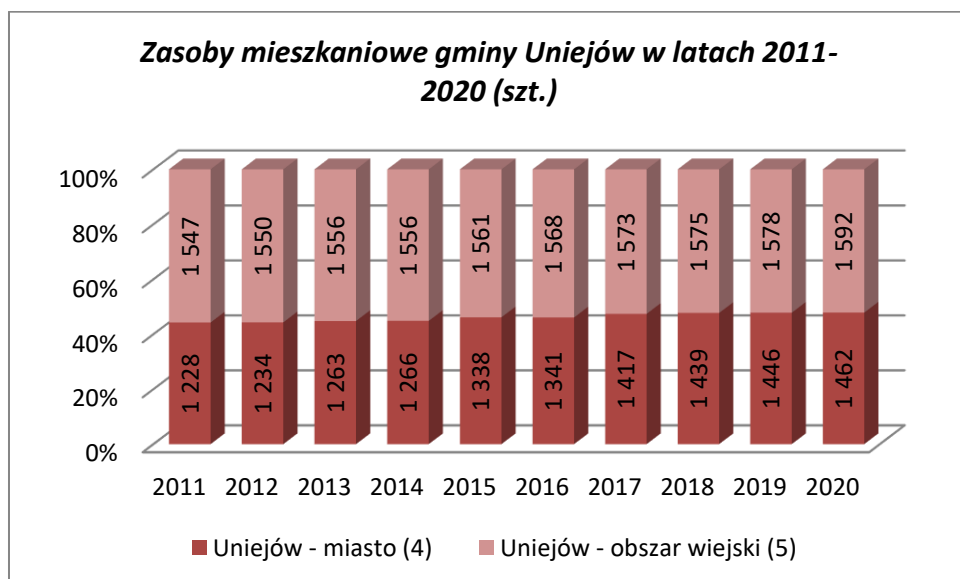

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Podobne tendencje, skorelowane z przeciętną powierzchnią mieszkania, obserwujemy w przypadku liczby izb w oddanych do użytkowania mieszkaniach. W latach 2015, 2017 i 2021, gdy oddano więcej mieszkań w gminie Uniejów niż w powiecie i województwie, były to mieszkania o mniejszej liczbie izb.

W 2020 r. gmina miejsko-wiejska Uniejów posiadała w swoich zasobach 3 054 mieszkania, z czego 52% na obszarze wiejskim. Od 2011 r. liczba mieszkań w zasobach gminy wzrosła o 279, zaś w przyroście tym większy udział miał wzrost liczby mieszkań na terenie miasta (o 234 mieszkania).

Wykres 48 Zasoby mieszkaniowe gminy Uniejów w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

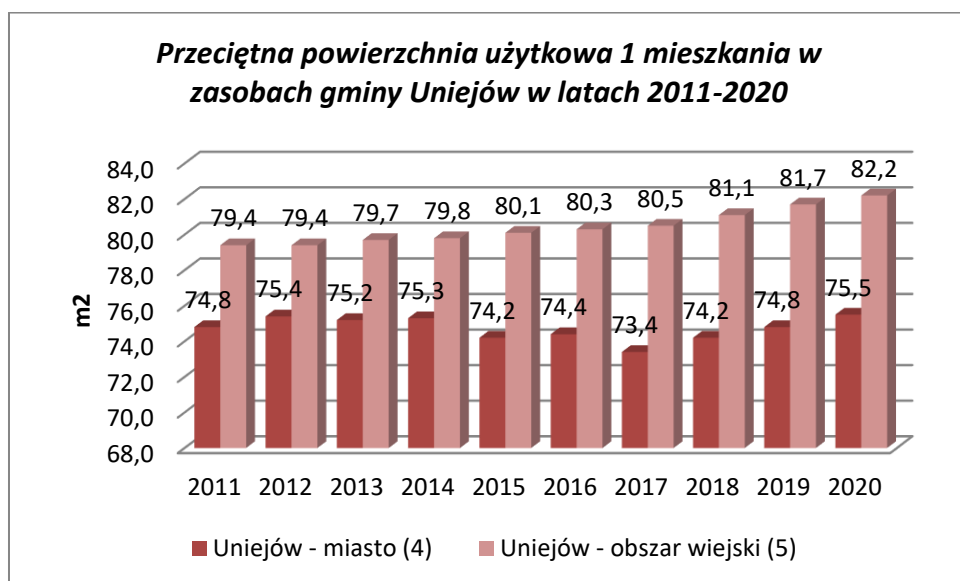
Tabela 48 Zasoby mieszkaniowe województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020

Mieszkania w zasobach jst											
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2011- 2020
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	980	987	992	997	1 003	1 009	1 016	1 023	1 032	1 042	62 035
	821	561	415	770	933	883	310	324	240	856	
Powiat poddębicki	15 072	15 137	15 237	15 296	15 427	15 504	15 656	15 743	15 826	15 936	864
Uniejów (3)	2 775	2 784	2 819	2 822	2 899	2 909	2 990	3 014	3 024	3 054	279
Uniejów - miasto (4)	1 228	1 234	1 263	1 266	1 338	1 341	1 417	1 439	1 446	1 462	234
Uniejów - obszar wiejski (5)	1 547	1 550	1 556	1 556	1 561	1 568	1 573	1 575	1 578	1 592	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Zarówno w mieście jak i na obszarze wiejskim gminy Uniejów mieszkania będące w zasobach gminy mają średnio po 4 izby. Z kolei średnia powierzchnia tych mieszkań jest odrobinę wyższa na obszarze wiejskim (od 79 m² w 2011 r. do 82 m² w 2020 r.) niż w mieście (ok. 75 m²).

Wykres 49 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach gminy Uniejów w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w zasobach gminy Uniejów była rokrocznie wyższa od przeciętnej powierzchni mieszkania w zasobach województwa łódzkiego, ale niższa od przeciętnej powierzchni mieszkania w zasobach powiatu poddębickiego. Z kolei w odniesieniu do liczby mieszkańców przeciętna powierzchnia mieszkania na 1 osobę w ostatniej dekadzie była wyższa w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów niż w powiecie i województwie.

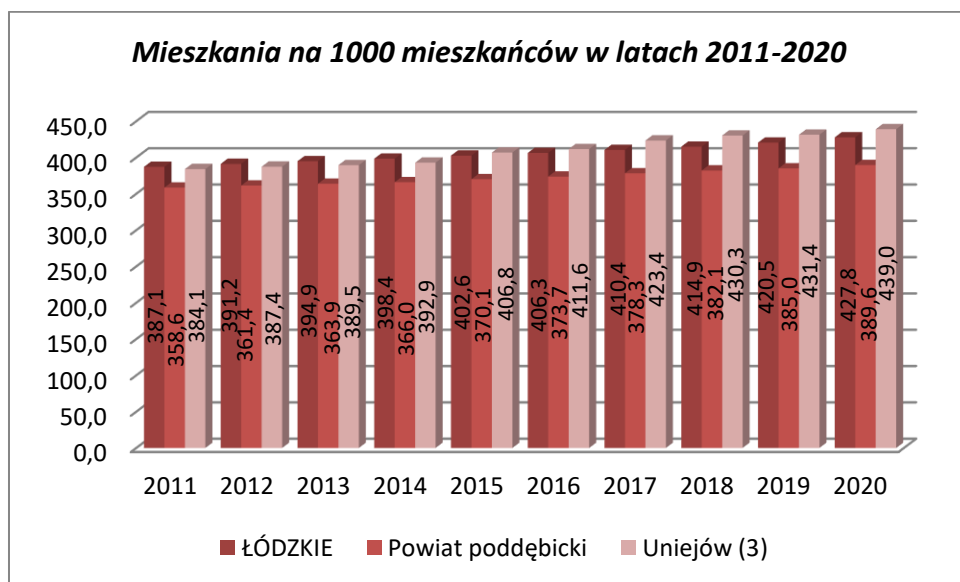
Tabela 49 Powierzchnia użytkowa mieszkań w zasobach mieszkaniowych jst w latach 2011-2020

		przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]
ŁÓDZKIE		67,6	67,8	68,1	68,4	68,7	68,9	69,2	69,4	69,7	69,9
Powiat poddębicki		80,3	80,5	80,8	81,1	81,2	81,4	81,6	81,9	82,2	82,6
Uniejów (3)		77,4	77,6	77,6	77,8	77,4	77,5	77,1	77,8	78,4	79,0
Uniejów - miasto (4)		74,8	75,4	75,2	75,3	74,2	74,4	73,4	74,2	74,8	75,5
Uniejów - obszar wiejski (5)		79,4	79,4	79,7	79,8	80,1	80,3	80,5	81,1	81,7	82,2
		przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]	[m2]
ŁÓDZKIE		26,2	26,5	26,9	27,3	27,6	28,0	28,4	28,8	29,3	29,9
Powiat poddębicki		28,8	29,1	29,4	29,7	30,1	30,4	30,9	31,3	31,6	32,2
Uniejów (3)		29,7	30,1	30,2	30,6	31,5	31,9	32,7	33,5	33,8	34,7
Uniejów - miasto (4)		30,6	30,8	30,8	31,3	33,0	33,4	34,5	35,8	36,1	37,3
Uniejów - obszar wiejski (5)		29,1	29,5	29,8	30,0	30,4	30,8	31,3	31,8	32,1	32,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Pod względem liczby mieszkań na 1000 mieszkańców gmina miejsko-wiejska Uniejów rokrocznie w ostatnich dziesięciu latach posiadała więcej mieszkań niż powiat poddębicki, a od roku 2015 również więcej niż województwo łódzkie.

Wykres 50 Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Tabela 50 Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2011-2020

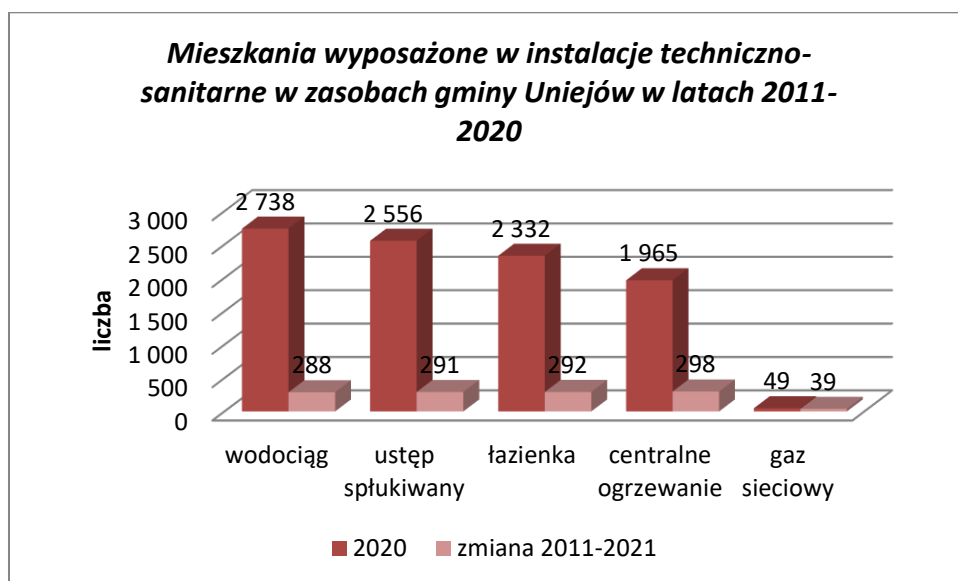
mieszkania na 1000 mieszkańców											
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2011-2020

	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]
ŁÓDZKIE	387,1	391,2	394,9	398,4	402,6	406,3	410,4	414,9	420,5	427,8	40,7
Powiat poddębicki	358,6	361,4	363,9	366,0	370,1	373,7	378,3	382,1	385,0	389,6	31,0
Uniejów (3)	384,1	387,4	389,5	392,9	406,8	411,6	423,4	430,3	431,4	439,0	54,9
Uniejów - miasto (4)	409	409	410	415	444	449	471	482	482	494	85,6
Uniejów - obszar wiejski (5)	367	372	374	377	380	384	388	392	394	398	31,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

W 2020 r. najwięcej mieszkań w zasobach gminy Uniejów miało dostęp do wodociągu - 2 738 mieszkań (89,7% mieszkań w zasobach gminy), następnie spłukiwanego ustępu – 2 556 mieszkań (83,7% mieszkań w zasobach gminy), łazienki – 2 332 mieszkania (76,4% mieszkań w zasobach gminy) i centralnego ogrzewania – 1 965 mieszkań (64,3% mieszkań w zasobach gminy). Zaledwie 49 mieszkań w zasobach gminy Uniejów (tj. 1,6% mieszkań w zasobach gminy) posiadało w 2020 r. dostęp do gazu sieciowego.

Wykres 51 Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w zasobach gminy Uniejów w latach 2011-2020

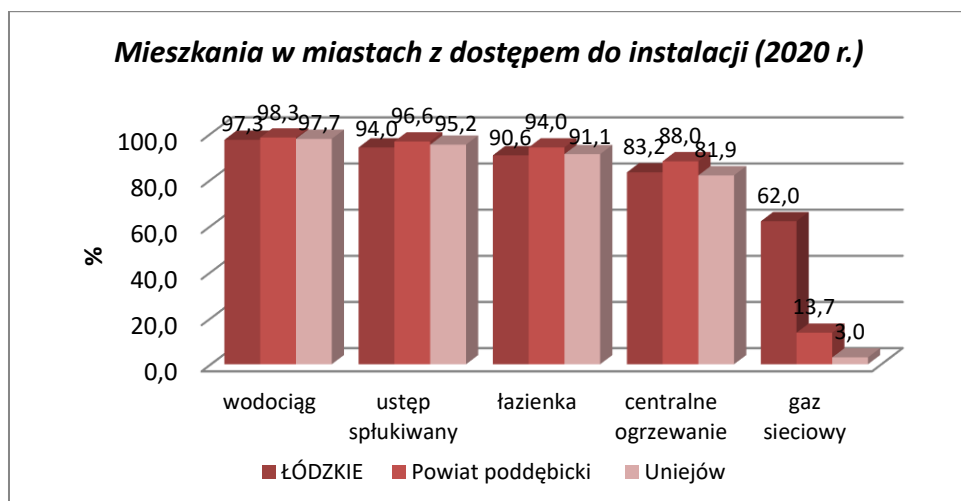

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Wobec roku 2011 najwięcej mieszkań uzyskało dostęp do gazu sieciowego - 39 mieszkań (tj. niemal czterokrotnie więcej niż mieszkań z dostępem do gazu w 2011 r.). Od 2011 r. o 18% wzrosła liczba mieszkań z dostępem do centralnego ogrzewania (298 mieszkań), o 14% wzrosła liczba mieszkań z dostępem do łazienki (292 mieszkania), o 13% wzrosła liczba mieszkań z dostępem do spłukiwanego ustępu (291 mieszkań), zaś o 12% wzrosła liczba mieszkań z dostępem do wodociągu (288 mieszkań).

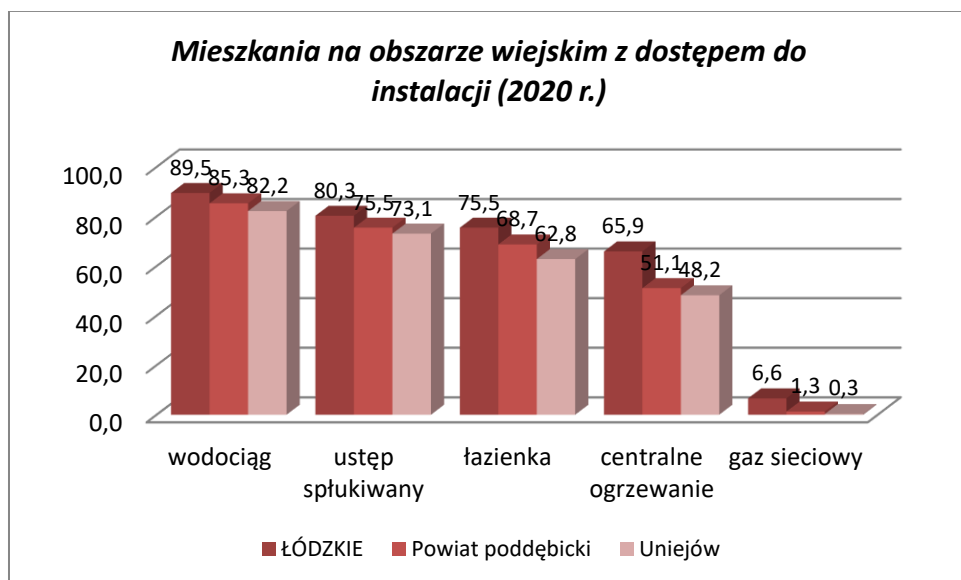
W porównaniu do województwa łódzkiego i powiatu poddębickiego udział mieszkań wyposażonych w poszczególne instalacje w zasobach mieszkaniowych zarówno w mieście jak i na obszarze wiejskim gminy Uniejów w 2020 r. osiągał niższe wartości.

Wykres 52 Mieszkania w miastach z dostępem do instalacji w 2020 r

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Wykres 53 Mieszkania na obszarze wiejskim z dostępem do instalacji w 2020 r

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

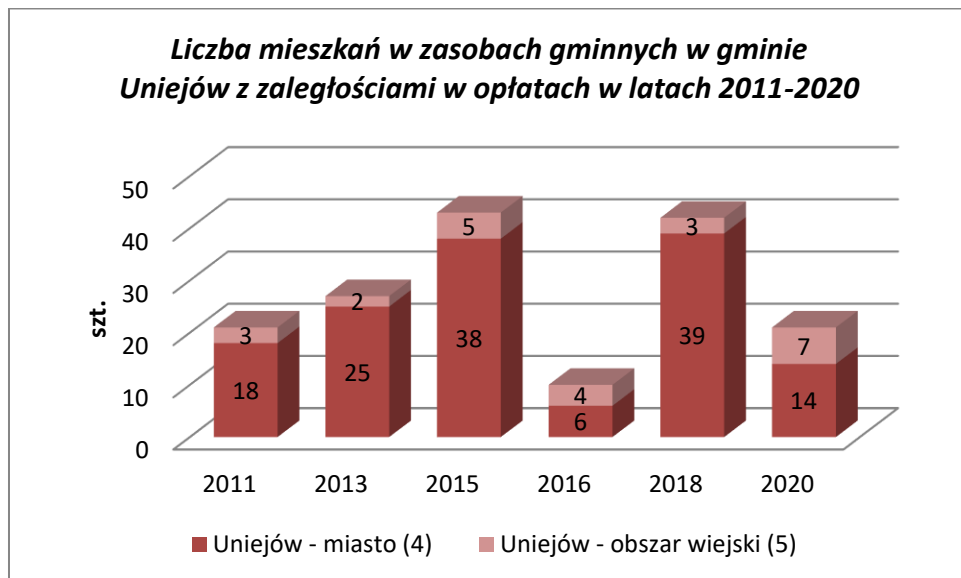
I choć przyrost mieszkań z dostępem do sieci gazowej był relatywnie najwyższy od 2011 r. to wciąż udział takich mieszkań w zasobach mieszkaniowych gminy jest nadal bardzo niski. Dysproporcję między gminą Uniejów a powiatem czy województwem widać szczególnie na terenach miejskich.

W 2020 r. gmina Uniejów wynajmowała 141 lokali (109 w mieście, 32 na obszarze wiejskim) o łącznej powierzchni 6 150 m². Najem socjalny dotyczył 19 mieszkań (130 m². Wg danych GUS w 2020 r. 39 gospodarstw domowych oczekiwało na najem lokalu mieszkalnego z zasobów gminy Uniejów.

Zarówno w roku 2011 jak i 2020 lokatorzy 21 mieszkań (15% wynajmowanych mieszkań) zalegali z opłatami za mieszkanie, przy czym proporcja między terenem miasta a obszarem wiejskim zmieniała się na korzyść miasta (liczba zalegających z opłatami zmniejszyła się). Warto zauważyć, iż w latach 2015

i 2018 mieszkań z zaległościami w opłatach było najwięcej (odpowiednio 43 i 42). Z kolei w roku 2016 zaledwie 10 mieszkań posiadało zaległości w opłatach.

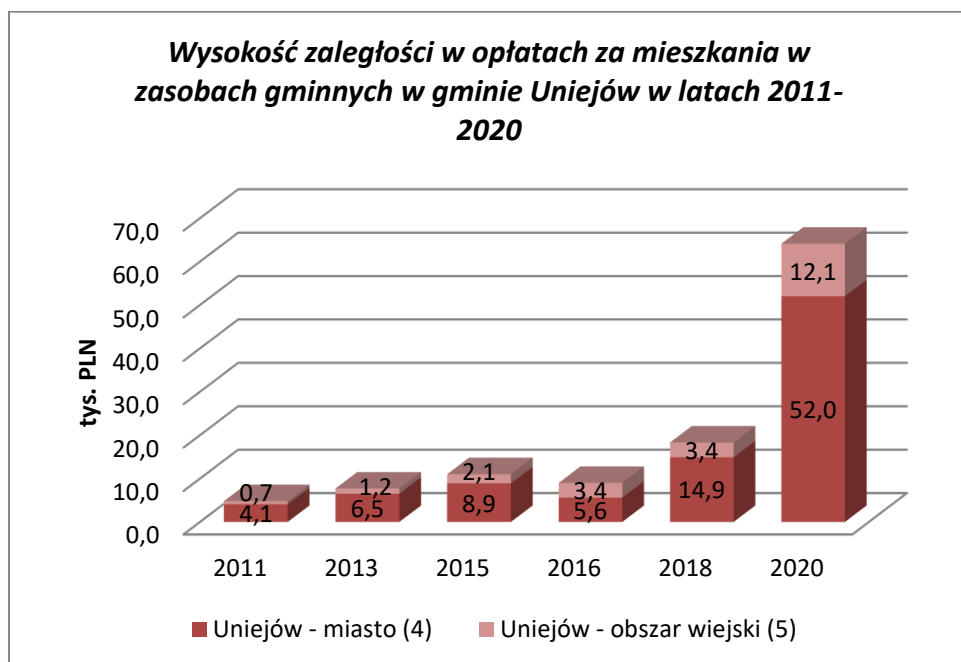
Wykres 54 Liczba mieszkań w zasobach gminy Uniejów z zaległościami w opłatach w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Z kolei biorąc pod uwagę kwoty zaległości w opłatach za mieszkanie można zaobserwować tendencję rosnącą na przestrzeni ostatniej dekady. Co może świadczyć o pogarszającej się sytuacji materialnej mieszkańców gminy Uniejów wynajmujących od gminy lokale.

Wykres 55 Wysokość zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminy Uniejów w latach 2011-2020

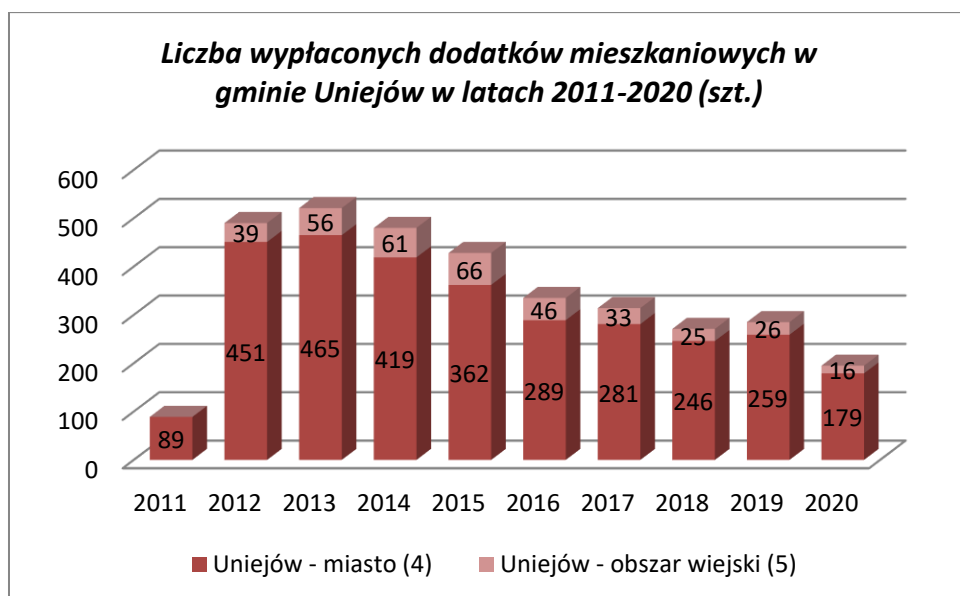

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

W 2020 r. łączna kwota zaległości wyniosła 63 100 zł i była wyższa od zaległości w roku 2011 o 59 300 zł – niemal trzynastokrotnie więcej niż w roku 2011. Drastyczny wzrost zaległości zanotowano między rokiem 2018 a 2020. Dla porównania na obszarze całego powiatu poddębickiego liczba mieszkań posiadających zaległości spadła od 2011 r. o 11%, natomiast same zaległości wzrosły niemal siedmiokrotnie wobec roku 2011.

W roku 2020 w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów wypłacono łącznie 195 dodatków mieszkaniowych (o 106 więcej niż w roku 2011) na kwotę 21 200 zł. Zdecydowana większość tych dodatków (92%) została wypłacona użytkownikom mieszkań na terenie miasta Uniejów.

Wykres 56 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w gminie Uniejów w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Tabela 51 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2011-2020
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych											
	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]
ŁÓDZKIE	327 753	335 418	344 164	338 875	312 194	285 059	254 205	225 014	206 685	184 844	-142 909
Powiat poddębicki	2 650	4 225	3 274	3 134	3 044	2 704	2 276	1 704	1 579	1 315	-1 335
Uniejów (3)	89	490	521	480	428	335	314	271	285	195	106
Uniejów - miasto (4)	89	451	465	419	362	289	281	246	259	179	90
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	39	56	61	66	46	33	25	26	16	16
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych											
	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]	[zł]
ŁÓDZKIE	55 222	60 595	66 539	68 243	62 038	56 843	51 291	46 506	42 408	41 028	-14 194 583
Powiat poddębicki	894	420	045	625	756	615	783	597	313	311	
Uniejów	413 197	474 352	533 083	495 786	536 727	481 279	323 291	228 759	212 242	196 264	-216 933

Uniejów (3)	12 034	59 979	64 935	52 475	48 699	38 417	34 135	33 617	32 799	21 200	9 166
Uniejów - miasto (4)	12 034	53 984	57 423	45 733	40 571	31 616	30 224	30 556	28 798	18 515	6 481
Uniejów - obszar wiejski (5)	0	5 995	7 512	6 742	8 128	6 801	3 911	3 061	4 001	2 685	2 685

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Warto zauważyć, iż choć rok 2011 był rokiem rekordowo niskiej liczby wypłaconych dodatków mieszkaniowych na przestrzeni ostatniej dekady, to zarówno na terenie powiatu poddębickiego jak i całego województwa łódzkiego liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych spadła o odpowiednio 50% i 44% liczby dodatków z 2011 r.

Wykres 57 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych użytkownikom lokali w gminie Uniejów w latach 2011-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

W gminie Uniejów dodatki mieszkaniowe w ostatniej dekadzie były wypłacane przede wszystkim użytkownikom lokali gminnych, spółdzielczych oraz prywatnych (z wyłączeniem wspólnot mieszkaniowych). Wśród tych trzech grup jedynie w grupie użytkowników lokali prywatnych zmniejszyła się liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych, choć gdyby punktem odniesienia uczynić rok 2012 sytuacja już przedstawiałaby się korzystnie dla wszystkich grup. Na tle zmian w analogicznym czasie na obszarze powiatu i województwa łódzkiego obserwowany między rokiem 2011 a 2020 wzrost liczby mieszkańców pobierających dodatki mieszkaniowe w gminie Uniejów może świadczyć o ich pogarszającej się sytuacji materialnej.

4.4.1. ZMIANY PRZEPISÓW W KONTEKŚCIE ANALIZ BILANSU TERENÓW MIESZKANIOWYCH

Zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzona w 2015 r. nałożyła obowiązek weryfikacji ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin pod kątem potrzeb i możliwości rozwoju, w tym obowiązek sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę. Podstawą bilansu jest określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

W świetle projektu zmiany ustawy (projekt zmian z 11.10.2022 r.) istotną rolę dla wymiaru przestrzennego zyskuje strategia rozwoju gminy. Wg pkt 13b projektu ustawy „ustalenia planu ogólnego określa się uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności: politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego”. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (projekt zmian z 22.04.22.) w pkt 5 wskazuje, że jednym z elementów wymaganych w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, mają być „kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej”.

W ramach opracowania diagnozy obliczone zostało maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową. Przeprowadzono także analizę zwartości zabudowy. Celem ww. analiz jest wskazanie ogólnych zasad i rekomendacji dla rozwoju sieci osadniczej gminy, które wskazywane będą w studium, planach miejscowych lub (w wypadku przyjęcia projektu ustawy) w planie ogólnym.

4.4.2. MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWE TERENY MIESZKANIOWO- USŁUGOWE

Prognozowana liczba mieszkańców gminy, przy prognozowanych (zgodnie z projektem rozporządzenia do ustawy o planowaniu) standardach zamieszkiwania oraz przy zwiększeniu zapotrzebowania na nową zabudowę o 30% dla okresu kierunkowego 2030 r. generuje maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową przy założeniu standardu zamieszkiwania²⁷ na poziomie około 39,7 m²/mieszkańca w 2030 r. na około 22,3 tys. m² PUM, dla około 562 osób do 2030 r.

Wg stanu na styczeń 2023 r. nie sporządzono nowszych prognoz ludnościowych dla gmin niż 2030 r. Zakładając jednak utrzymanie liczby ludności do 2040 r. oraz proporcjonalny przyrost wskaźnika powierzchni mieszkaniowej przypadającej na 1 mieszkańca można szacować do 2040 r.: maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową przy założeniu standardu zamieszkiwania²⁸ na poziomie około 44,7 m²/mieszkańca w 2040 r. na około 64,6 tys. m² PUM, dla około 1445 osób do 2040 r.

²⁷ Powierzchnia użytkowa mieszkań przypadająca na 1 mieszkańca. Obliczenia na podstawie wzoru z projektu rozporządzenia do nowej ustawy o planowaniu

²⁸ Powierzchnia użytkowa mieszkań przypadająca na 1 mieszkańca. Obliczenia na podstawie wzoru z projektu rozporządzenia do nowej ustawy o planowaniu

Tabela 52 Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Gmina	Liczba ludności			Standard zamieszkiwania (PUM/mieszkańca)			Powierzchnia użytkowa mieszkań			Zapotrzebowanie na nową zabudowę	
	w osobach			m ² /osobę			m ² (ogółem)			w osobach	w PUM (m ²)
	2021 r.	2030 r.	2040 r.	2020 r.	2030 r.	2040 r.	2020 r.	2030 r.	2040 r.	do 2040 r.	
Uniejów (m-w ²⁹)	6807	6508	6508 ₃₀	34,7	39,7	44,7	241213	263514	305816	1445	64603

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W obszarze mieszkalnictwa na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na następujące zjawiska:

- 2021 r. był rekordowym rokiem pod względem oddanych mieszkań na przestrzeni całej ostatniej dekady (w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów oddano do użytkowania 201 mieszkań - z czego 185 na terenie miasta – co stanowiło 60% mieszkań oddanych do użytkowania na obszarze powiatu poddębickiego);
- budownictwo mieszkaniowe w gminie Uniejów w 2021 r. odnotowało znacząco wysokie wyniki na tle powiatu poddębickiego czy województwa łódzkiego pod względem liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 10 tys. ludności;
- w latach boomu (2015, 2017, 2021) w gminie Uniejów oddawano mieszkania o niższej przeciętnej powierzchni (i mniejszej liczbie izb) niż w powiecie poddębickim i województwie łódzkim; z kolei w latach 2016, 2018 i 2019 przeciętna powierzchnia oddawanych mieszkań w Uniejowie (jak i liczba izb) była wyższa niż w powiecie i województwie;
- pod względem liczby mieszkań na 1000 mieszkańców gmina miejsko-wiejska Uniejów rokrocznie w ostatnich dziesięciu latach posiadała więcej mieszkań niż powiat poddębicki, a od roku 2015 również więcej niż województwo łódzkie;
- w 2020 r. najwięcej mieszkań w zasobach gminy Uniejów miało dostęp do wodociągu (89,7% mieszkań w zasobach gminy), następnie splukiwanego ustępu (83,7% mieszkań w zasobach gminy), łazienki (76,4% mieszkań w zasobach gminy) i centralnego ogrzewania (64,3% mieszkań w zasobach gminy); choć przyrost mieszkań z dostępem do sieci gazowej od 2011 r. był relatywnie najwyższy to wciąż udział takich mieszkań w zasobach mieszkaniowych gminy jest nadal bardzo niski (1,6% mieszkań w zasobach gminy) - dysproporcję między gminą Uniejów a powiatem czy województwem widać szczególnie na terenach miejskich;
- w 2020 r. lokatorzy 21 mieszkań (15% wynajmowanych mieszkań) zalegali z opłatami za mieszkanie na łączną kwotę 63 100 zł, która była niemal trzynastokrotnie wyższa od zaległości w roku 2011;
- w roku 2020 w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów wypłacono łącznie 195 dodatków mieszkaniowych (o 106 więcej niż w roku 2011) na kwotę 21 200 zł podczas gdy w analogicznym okresie czasu zarówno na terenie powiatu poddębickiego jak i całego

²⁹ Gmina miejsko-wiejska

³⁰ Brak danych prognozy liczby ludności na 2040 r. dla gmin – dla obliczeń przyjęto dane z prognozy za 2030 r, tj. przyjęto optymistyczne założenie utrzymania liczby ludności.

województwa łódzkiego liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych spadła o odpowiednio 50% i 44% liczby dodatków z 2011 r.;

- obserwowane na przestrzeni ostatniej dekady zmiany w obszarze kwot zaległości w opłatach za mieszkania oraz w wypłacanych dodatkach mieszkaniowych mogą świadczyć o pogarszającej się sytuacji materialnej mieszkańców gminy miejsko – wiejskiej Uniejów.

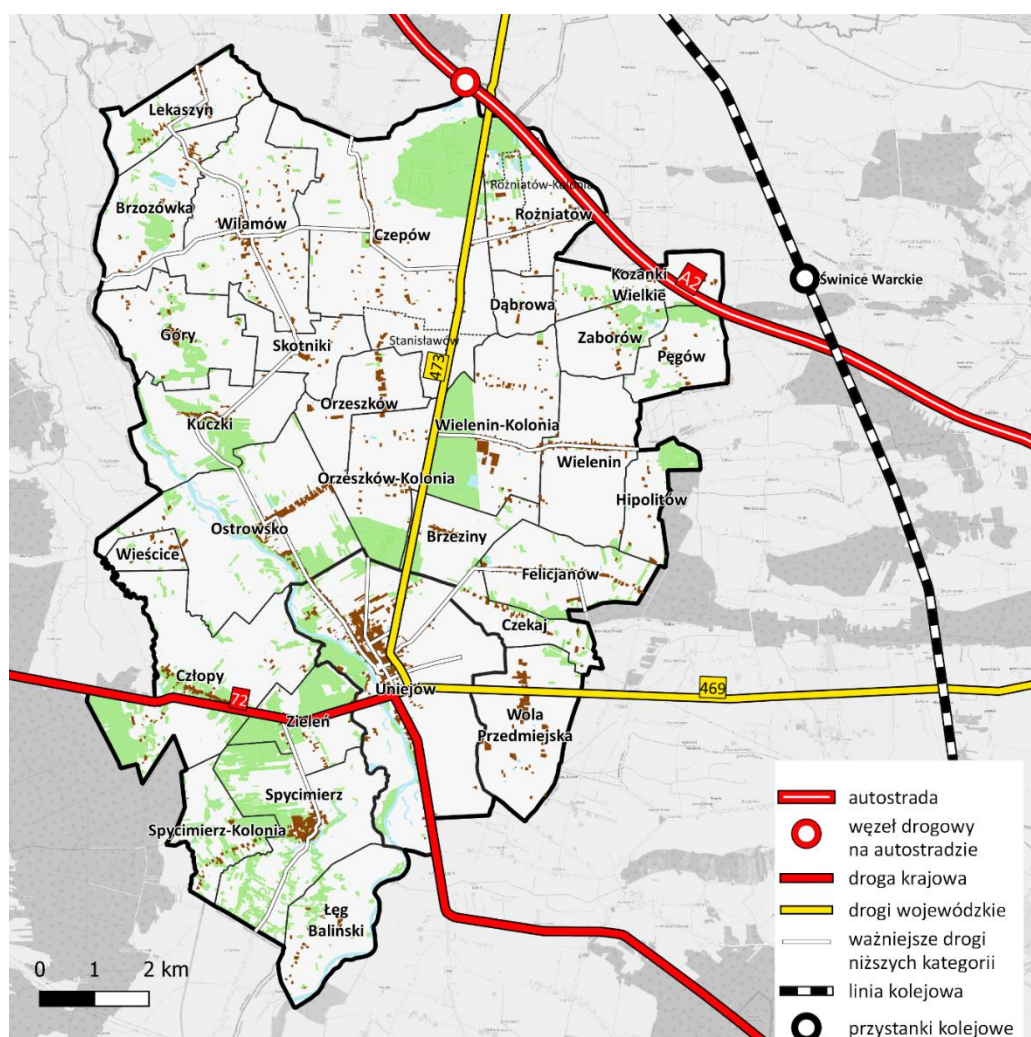
4.5. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA (DROGOWA, KOLEJOWA, SYSTEM ŚCIEŻEK/TRAS ROWEROWYCH)

Sieć dróg na obszarze gminy Uniejów pozwala na swobodną komunikację samochodową zarówno wewnątrz gminy, jak i z okolicznymi gminami czy powiatami.

Przez południowe tereny gminy przebiega trasa drogi krajowej nr 72 Rawa Mazowiecka – Łódź – Konin na odcinku o długości 8,589 km. Z kolei północno-wschodnie krańce gminy w dwóch miejscach przecina trasa autostrady A2 (Autostrada Wolności) o łącznej długości 3,881 km. Najbliższy węzeł umożliwiający wjazd na autostradę znajduje się poza obszarem gminy Uniejów w pobliskim Dąbiu. Wg danych Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego w 2020 nawierzchnia drogi krajowej 72 na odcinku od południowej granicy gminy do Uniejowa wskazywała na stan ostrzegawczy, zaś na odcinku od Uniejowa do zachodniej granicy gminy posiadała stan pożądany³¹.

³¹ Regionalny Plan Transportowy Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027 (projekt), str. 57.

Rysunek 31 Sieć dróg na obszarze gminy Uniejów

Źródło: Opracowanie własne.

Przez gminę przebiegają również trasy dwóch dróg wojewódzkich: z północy na południe o nr 473 (Koło – Łask) oraz z zachodu na wschód nr 469 (Uniejów – Łęczyca/Ozorków). W 2021 r. stan nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 473 został oceniony jako dobry (klasa A, szerokość jezdni wynosi co najmniej 7 m) z uwagi na fakt, iż na przedmiotowym odcinku w perspektywie unijnej 2014-2020 przeprowadzono inwestycje. Natomiast stan nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 469 oceniono jako zły (klasa D, szerokość jezdni wynosi między 5,50 m a 5,99 m)³², co oznacza, że nawierzchnia ma liczne i rozległe uszkodzenia domagające się natychmiastowego remontu.

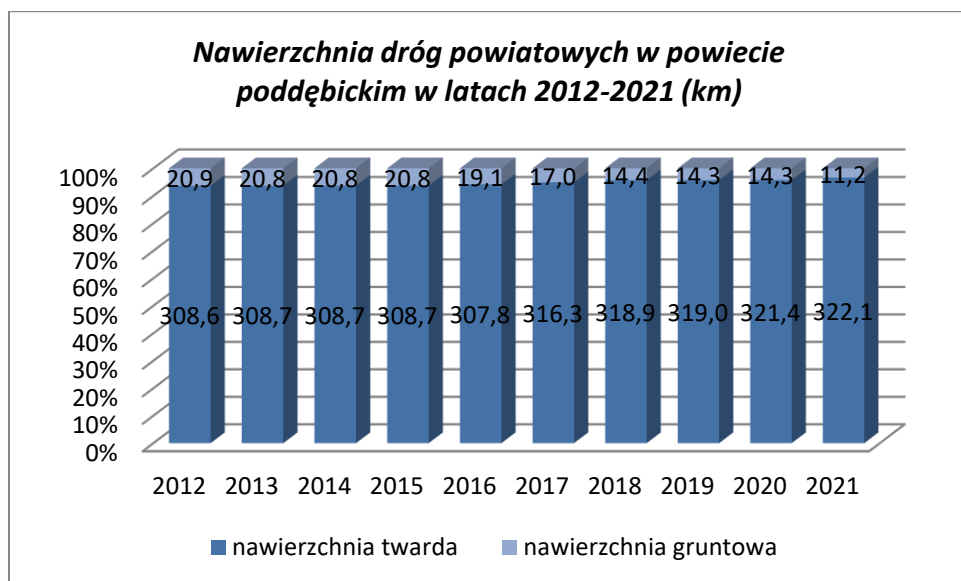
Na obszarze gminy przebiega trasa osiemnastu dróg powiatowych o łącznej długości 40,8 km.

W 2021 r. 3% długości dróg powiatowych w powiecie poddębickim³³ o łącznej długości 11,2 km posiadało nawierzchnię gruntową. Pozostałe 322,1 km dróg powiatowych miało nawierzchnię twardą, w tym 99% nawierzchnię twardą ulepszoną.

³² J.w.

³³ GUS nie publikuje danych w rozbiu na poszczególne gminy.

Wykres 58 Nawierzchnia dróg powiatowych w powiecie poddębickim w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 53 Drogi powiatowe i ich nawierzchnie województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

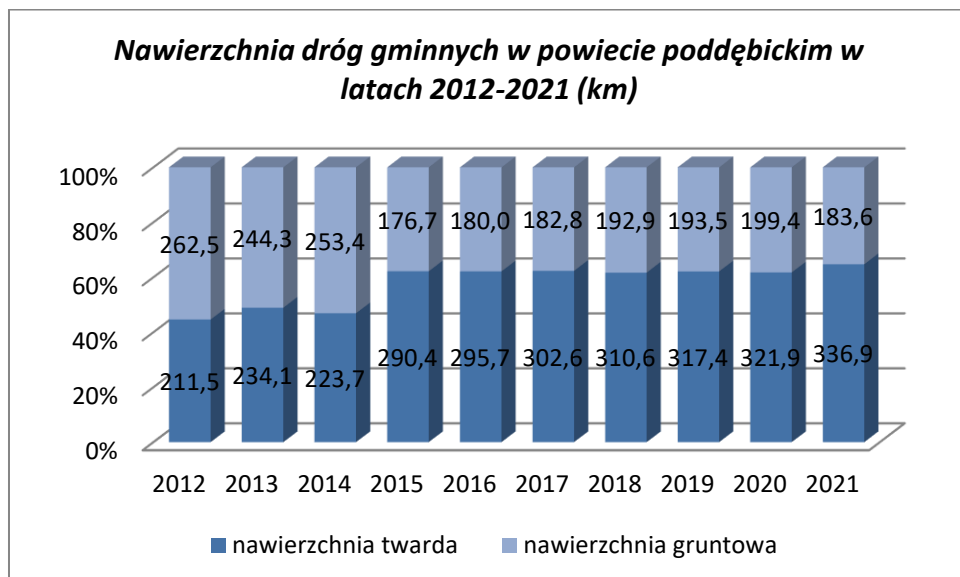
drogi powiatowe ogółem										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	7854,6	7846,5	7867,6	7827,8	7848,8	7812,7	7792,3	7789,3	7790,2	7770,4
Powiat poddębicki	329,5	329,5	329,5	329,5	326,9	333,3	333,3	333,3	335,7	333,3
nawierzchnia twarda										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	7433,7	7426,7	7455,8	7446,3	7486,5	7463,8	7445,6	7444,6	7472,9	7463,1
Powiat poddębicki	308,6	308,7	308,7	308,7	307,8	316,3	318,9	319	321,4	322,1
% w ogółem	94%	94%	94%	94%	94%	95%	96%	96%	96%	97%
nawierzchnia twarda ulepszona										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	7247,2	7239,1	7273,4	7269,4	7325,7	7323,6	7317,7	7320,5	7339,7	7339,2
Powiat poddębicki	300,4	300,8	300,8	300,8	300	310,8	313,5	315,4	317,7	318,5
% w twardej	97%	97%	97%	97%	97%	98%	98%	99%	99%	99%
nawierzchnia gruntowa										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	420,9	419,8	411,8	381,5	362,3	348,9	346,7	344,7	317,3	307,3
Powiat poddębicki	20,9	20,8	20,8	20,8	19,1	17	14,4	14,3	14,3	11,2
% w ogółem	6%	6%	6%	6%	6%	5%	4%	4%	4%	3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W zarządzie gminy znajduje się 50 dróg publicznych o łącznej długości 100 km, wśród których ponad 93 km (93%) posiada nawierzchnię asfaltową.

Wg danych GUS w 2021 r. drogi gminne w powiecie poddębickim w 38% posiadały nawierzchnię gruntową o łącznej długości 183,6 km. Pozostałe 62% dróg o łącznej długości 336,9 km posiada nawierzchnię twardą, z czego 99% nawierzchnię twardą ulepszoną.

Wykres 59 Nawierzchnia dróg gminnych w powiecie poddębickim w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 54 Drogi gminne i ich nawierzchnie województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

drogi gminne ogółem										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	15089,6	15173,9	15689,9	15651,4	15473,3	15400,5	15404,2	15395,6	15661,4	15765,4
Powiat poddębicki	474	478,4	477,1	467,1	475,7	485,4	503,5	510,9	521,3	520,5
nawierzchnia twarda										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	9113,7	9332,9	9866,3	9922,7	10109,5	10404,8	10510,9	10715,4	10978,4	11142,8
Powiat poddębicki	211,5	234,1	223,7	290,4	295,7	302,6	310,6	317,4	321,9	336,9
% w ogółem	45%	49%	47%	62%	62%	62%	62%	62%	62%	65%
nawierzchnia twarda ulepszona										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	7657,2	7890,7	8446,5	8502,4	8617,4	8876,6	9095,1	9358,6	9699,8	9898
Powiat poddębicki	172,2	193,1	203,3	275,7	281	287,1	295	302,8	320,1	335,1
% w twardej	81%	82%	91%	95%	95%	95%	95%	95%	99%	99%
nawierzchnia gruntowa										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021

	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	5975,9	5841	5823,6	5728,7	5363,8	4995,7	4893,3	4680,2	4683	4622,6
Powiat poddębicki	262,5	244,3	253,4	176,7	180	182,8	192,9	193,5	199,4	183,6
% w ogółem	55%	51%	53%	38%	38%	38%	38%	38%	38%	35%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Na terenie gminy Uniejów nie ma linii kolejowej ani stacji kolejowej. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w miejscowości Kłudna – 10 km od Uniejowa.

W gminie Uniejów jest 2,4 km dróg dla rowerów. Długość tych dróg nie zmieniła się od 2012 r., podczas gdy na poziomie powiatu poddębickiego kilometrów dróg dla rowerów zwiększył się względem 2012 r. o 104%, zaś na poziomie województwa łódzkiego o 179%.

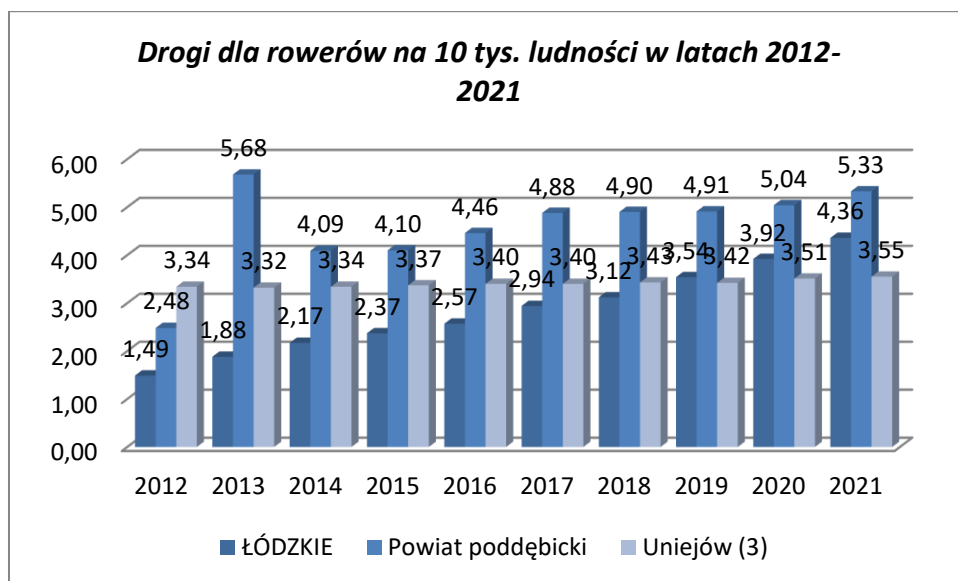
Tabela 55 Drogi dla rowerów w latach 2012-2021

	drogi dla rowerów ogółem											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	zmiana 2012- 2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[%]
ŁÓDZKIE	375,0	471,9	543,8	591,8	639,5	728,5	769,2	868,5	945,9	1 044,6	669,6	179%
Powiat poddębicki	10,4	23,8	17,1	17,1	18,5	20,2	20,2	20,2	20,2	21,2	10,8	104%
Uniejów (3)	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,0	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W odniesieniu do liczby mieszkańców należy zauważyć, iż w 2012 r. długość dróg dla rowerów na 10 tys. ludności w gminie Uniejów wynosiła więcej (3,34 km) niż na dla powiatu (2,48 km) czy województwa (1,49 km), zaś w 2021 r. wskaźnik na poziomie gminy miał już najniższą wartość (3,55 km w gminie wobec 5,33 km w powiecie i 4,36 km w województwie).

Wykres 60 Drogi dla rowerów na 10 tys. ludności w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 56 Drogi dla rowerów na 10 tys. ludności w latach 2012-2021

drogi dla rowerów na 10 tys. ludności										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]
ŁÓDZKIE	1,49	1,88	2,17	2,37	2,57	2,94	3,12	3,54	3,92	4,36
Powiat poddębicki	2,48	5,68	4,09	4,10	4,46	4,88	4,90	4,91	5,04	5,33
Uniejów (3) ³⁴	3,34	3,32	3,34	3,37	3,40	3,40	3,43	3,42	3,51	3,55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W obszarze infrastruktury drogowej i kolejowej na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na:

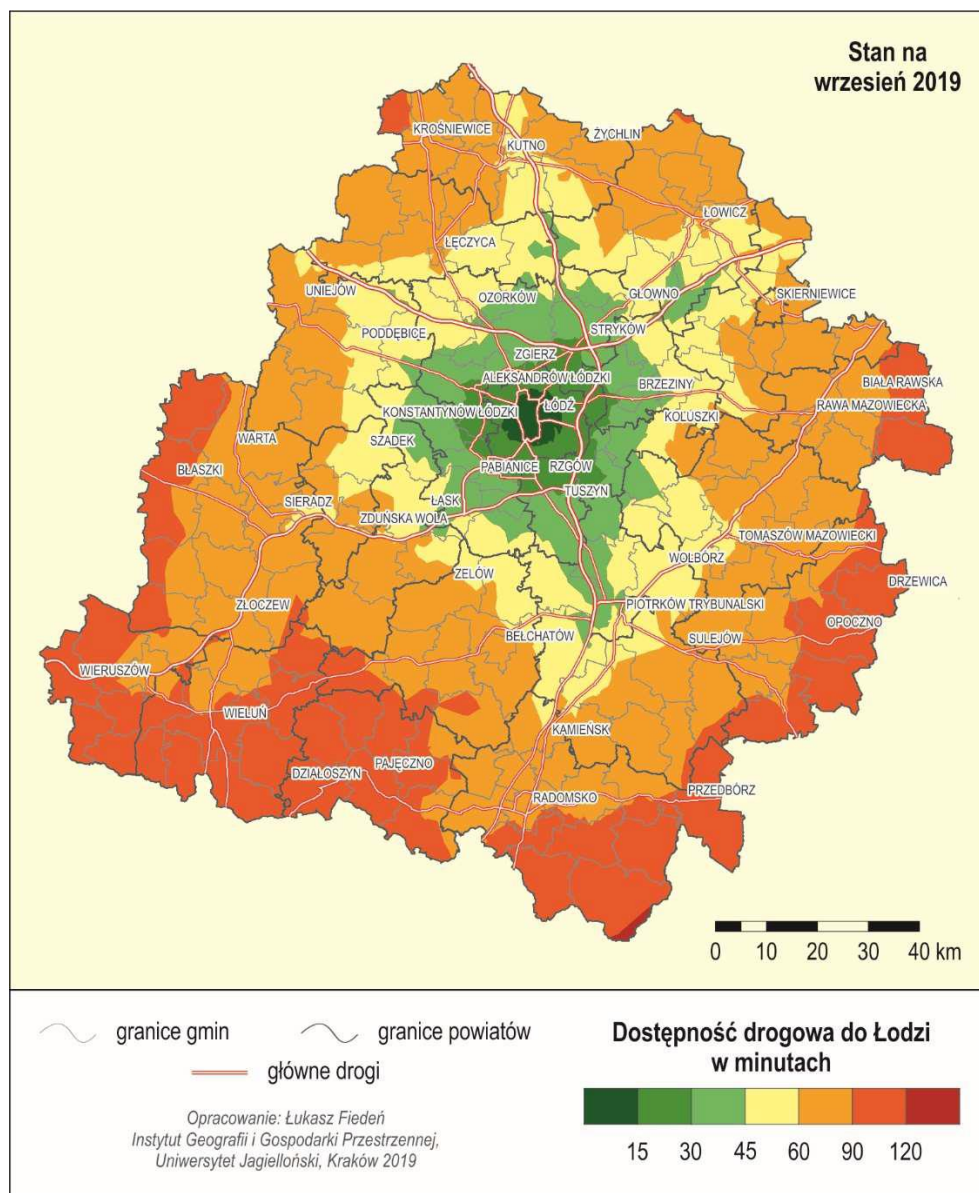
- ostrzegawczy stan drogi krajowej 72 na odcinku od południowej granicy gminy do Uniejowa,
- zły stan nawierzchni drogi wojewódzkiej 469 (od Uniejowa na wschód) wymagającej natychmiastowego remontu,
- stosunkowo wysoki udział dróg gruntowych w drogach gminnych (32,5%),
- brak infrastruktury kolejowej,
- stagnację dotyczącą długości dróg rowerowych – w ostatniej dekadzie ich długość się nie zmieniła i wynosi 2,4 km, co świadczy o praktycznym braku systemu ścieżek rowerowych. Należy zaznaczyć w kontekście turystycznego potencjału gminy, że ścieżki/trasy rowerowe są istotnym elementem zwiększenia atrakcyjności turystycznej, a ponadto przyczyniają do zmiany systemu transportowego w mieście przez stworzenie zachęt do korzystania z roweru jako środka transportu.

³⁴ <https://www.andrewbus.pl/rozklad-jazdy.html>, dostęp: 17.11.2022 r.

4.6. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA OBSZARU I ORGANIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO

W 2019 r.³⁵ dostępność drogowa gminy Uniejów do stolicy województwa wynosiła na większości obszaru gminy między 60 a 90 min. Jedynie z północno-wschodnich sołectw posiadających dobre połączenie z węzłem na A2 do Łodzi można było dojechać od 45 min do godziny³⁶.

Rysunek 32 Dostępność drogowa do Łodzi w minutach w 2019 r.

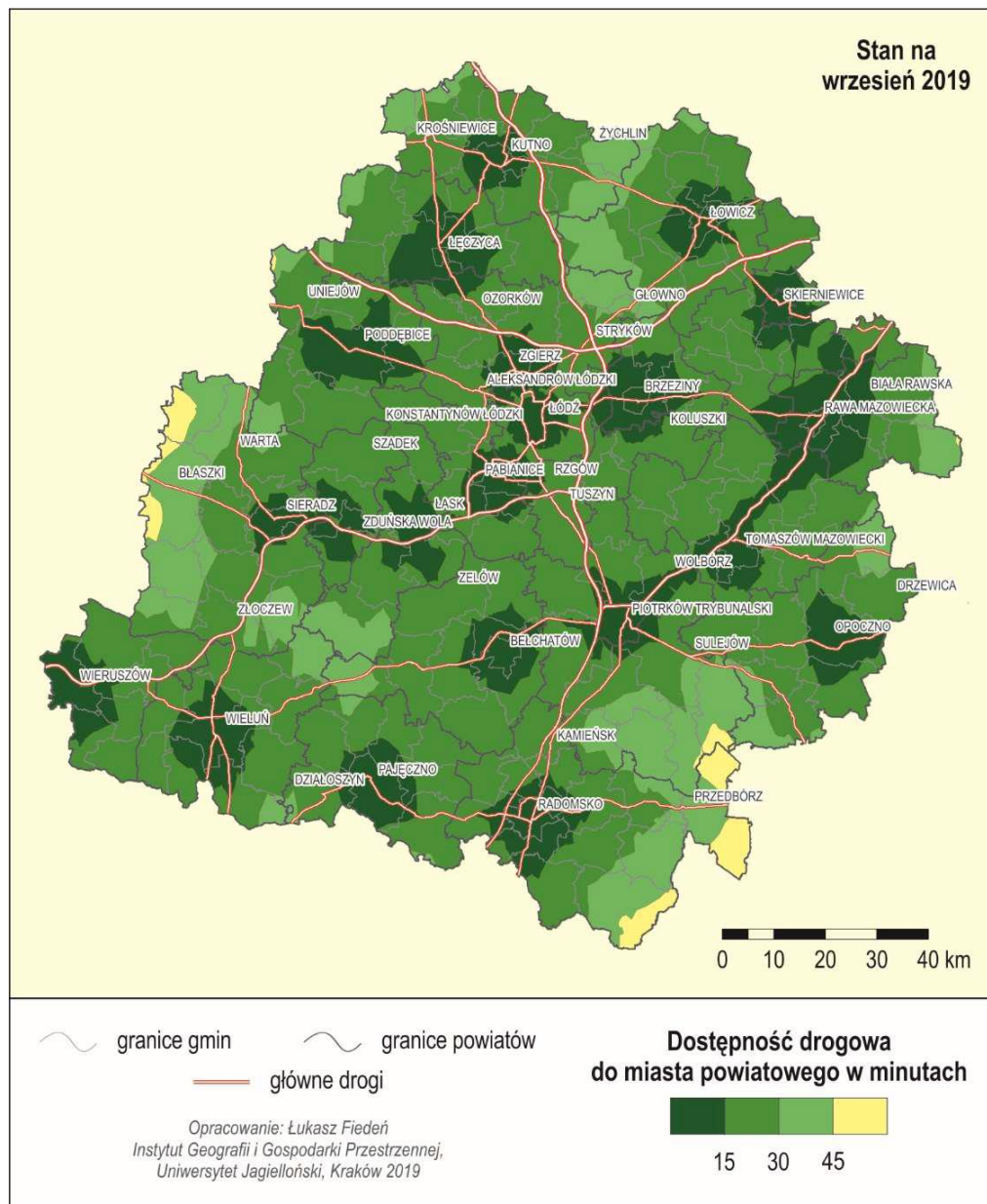
Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport częściowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

³⁵ Dane przytaczane za 2019 r. pochodzą z „Analizy relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport częściowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”, Kraków 2019, IGiPZ PAN oraz IGiP UJ.

³⁶ Tamże, str. 17.

Niemal z całego obszaru gminy Uniejów do miasta powiatowego można było w 2019 r. dojechać od 15 do 30 min. Jedynie z północno-zachodniego krańca czas dojazdu do miasta powiatowego był dłuższy: od 30 do 45 min, a nawet powyżej 45 min³⁷.

Rysunek 33 Dostępność drogowa do miasta powiatowego w województwie łódzkim w 2019 r.

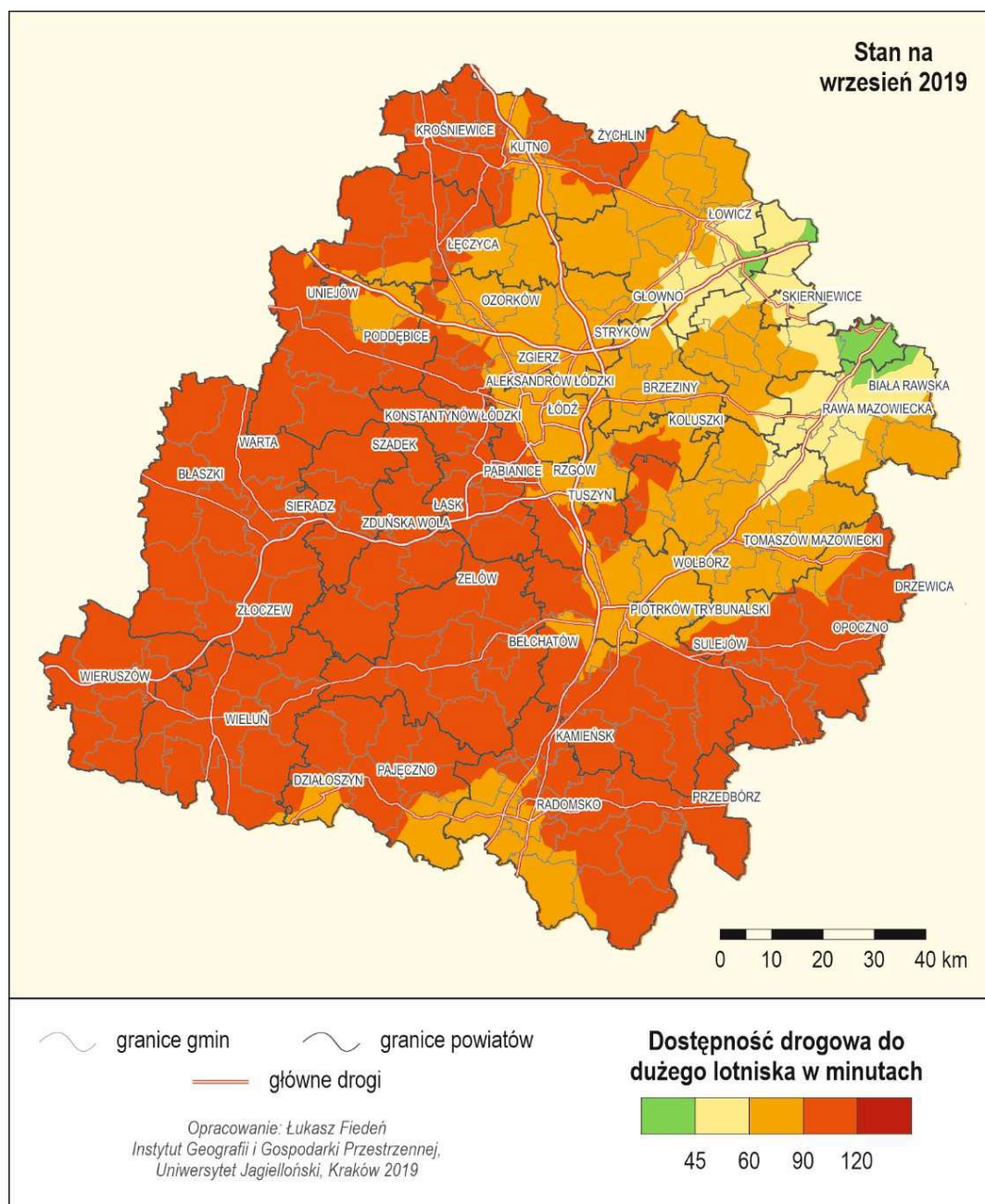
Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport cząstkowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

Również na niemal całym obszarze gminy Uniejów dostępność drogowa do dużego lotniska wynosiła w 2019 r. od 90 do 120 min. Z sołectw z najszybszym dostępem do węzła autostrady A2 do dużego lotniska można było dojechać od 60 do 90 min³⁸.

³⁷ Tamże, str. 19.

³⁸ Tamże, str. 21.

Rysunek 34 Dostępność drogowa do dużego lotniska w województwie łódzkim w 2019 r.

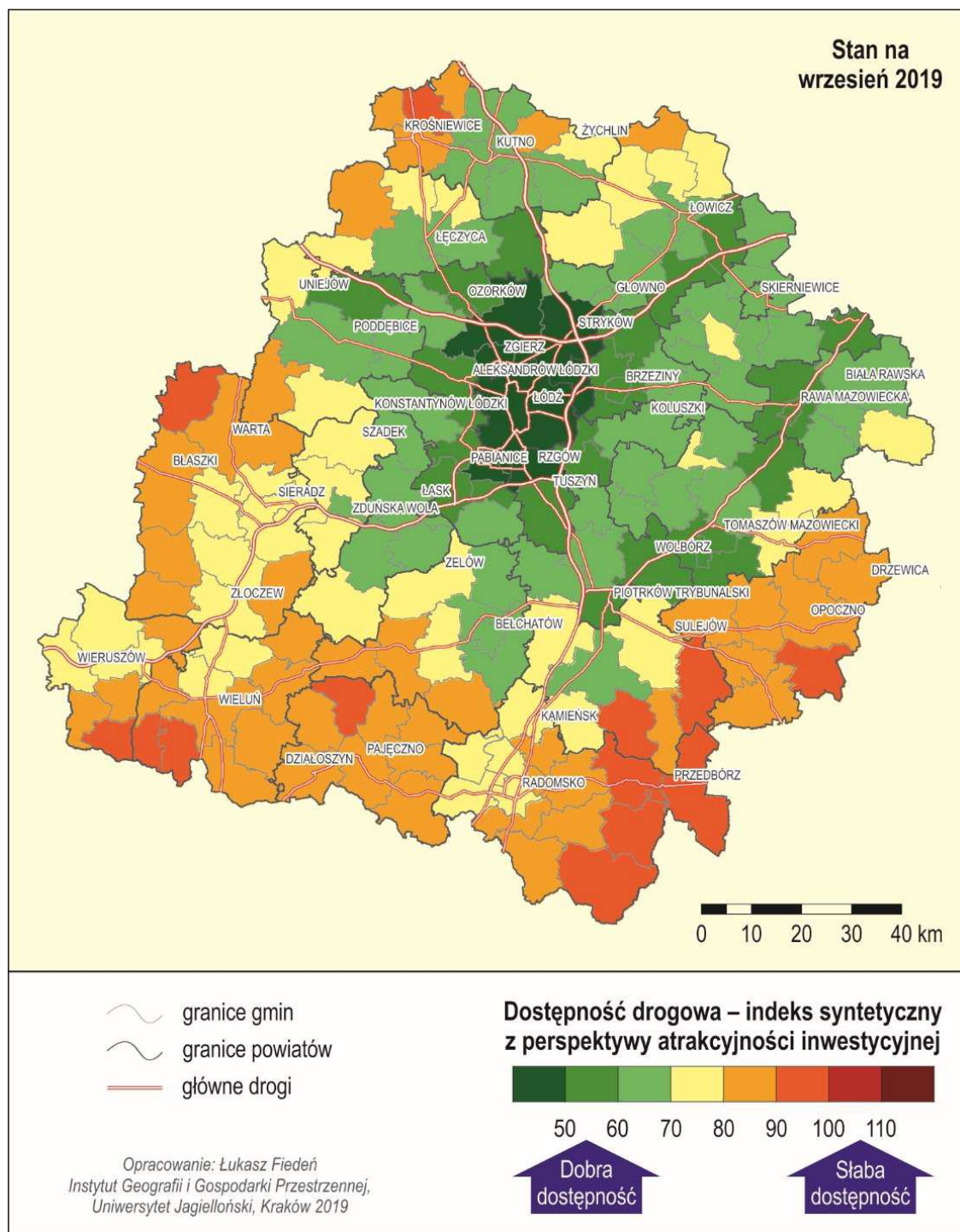

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport cząstkowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

W ujęciu syntetycznym z perspektywy atrakcyjności inwestycyjnej cały obszar gminy Uniejów charakteryzuje się przeciętną/średnią dostępnością drogową³⁹.

³⁹ Tamże, str. 22.

Rysunek 35 Indeks syntetyczny dostępności drogowej w województwie łódzkim z perspektywy atrakcyjności inwestycyjnej w 2019 r.

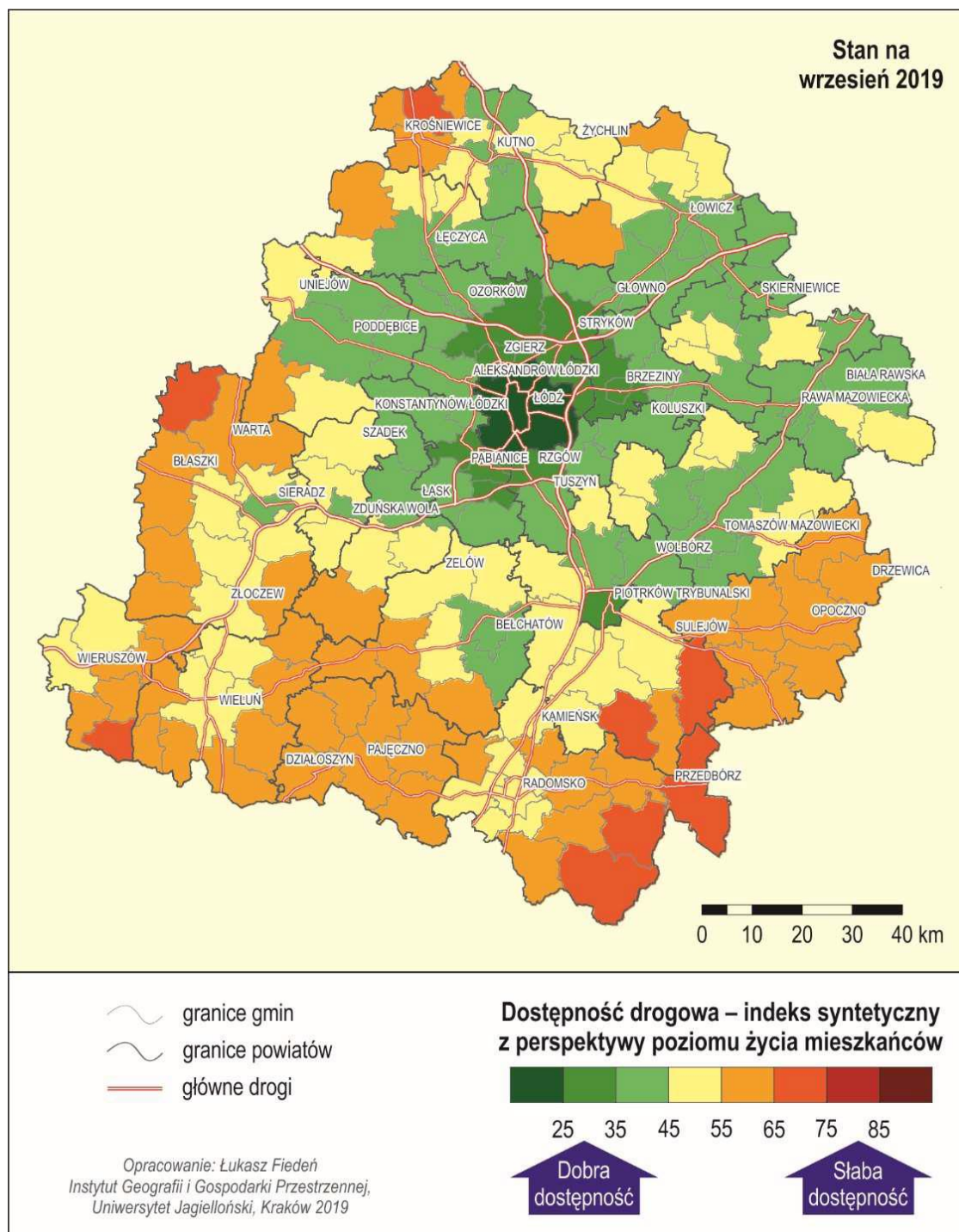

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport częściowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

Podobna dostępność drogowa obserwowana była w gminie Uniejów w 2019 r. z perspektywy życia mieszkańców⁴⁰.

⁴⁰ Tamże, str. 23.

Rysunek 36 Syntetyczny indeks dostępności drogowej w województwie łódzkim z perspektywy poziomu życia w 2019 r.

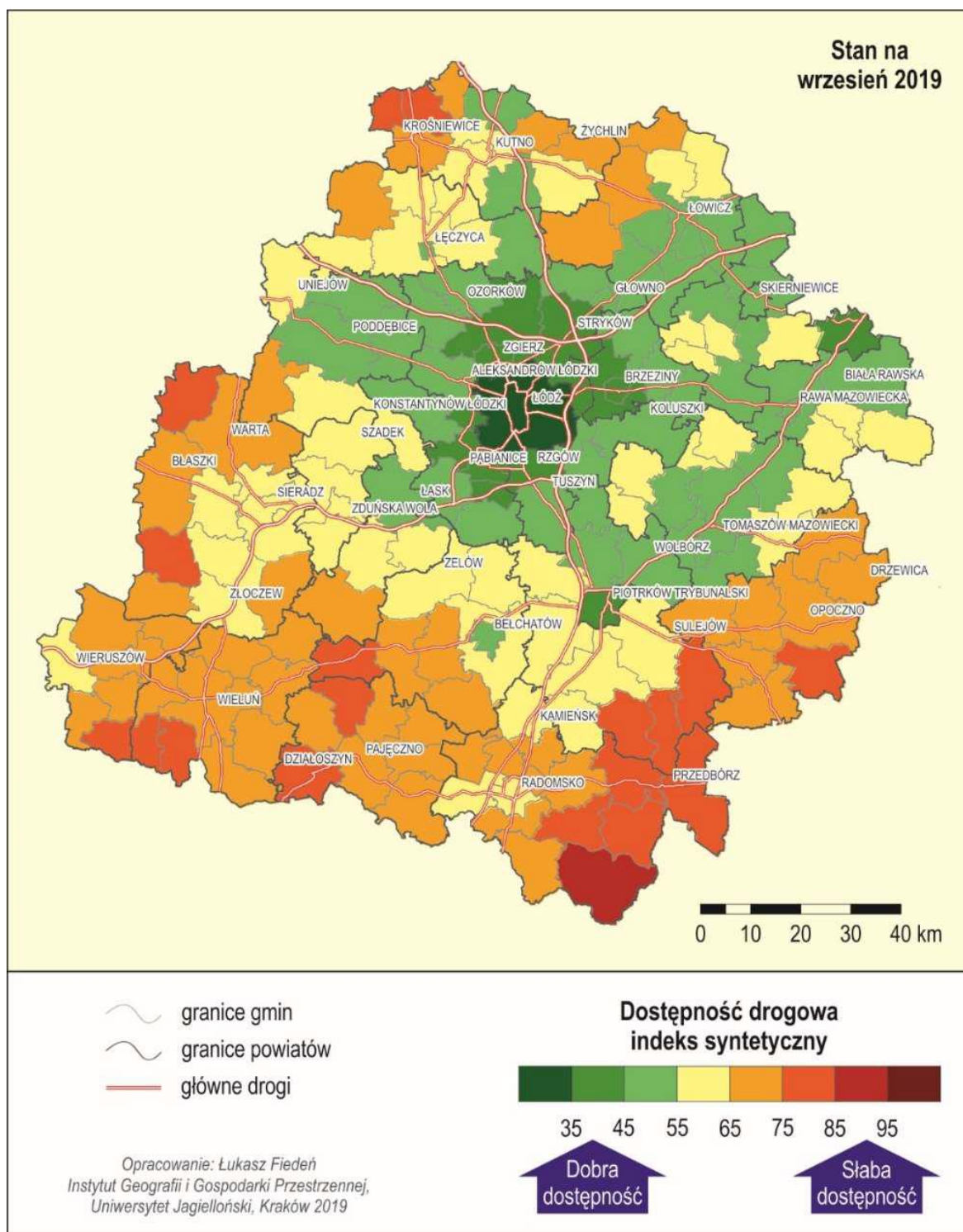

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport częściowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

Syntetyczny indeks dostępności drogowej uwzględniający oba ww. indeksy (z wagą 50/50) również plasuje gminę Uniejów na przeciętnej pozycji⁴¹.

⁴¹ Tamże, str. 24.

Rysunek 37 Indeks syntetyczny dostępności drogowej w województwie łódzkim w 2019 r.

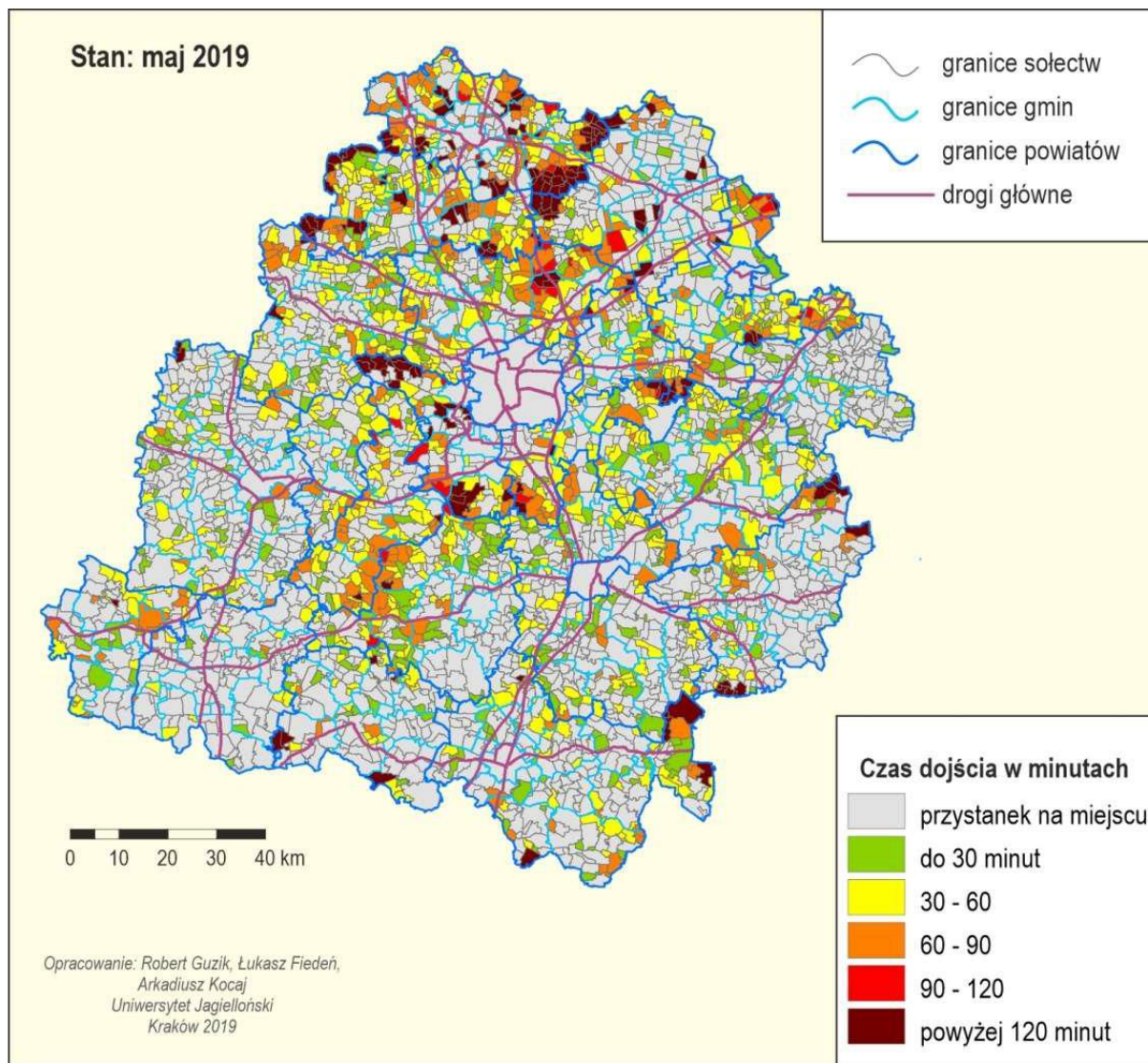

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport częściowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

Wg analizy przeprowadzonej w 2019 r. na ok. połowie obszaru gminy Uniejów zlokalizowany był przystanek. Na pozostałym obszarze czas dojazdu do najbliższego przystanku jednostkowo wynosił do

pół godziny, zaś w większości od 30 do 90 min. Na tle powiatu poddębickiego były to jedne z najbardziej niekorzystnych wartości⁴².

Rysunek 38 Czas dojścia z miejscowości wiejskich do najbliższego przystanku komunikacji publicznej w województwie łódzkim w 2019 r.

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport cząstkowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

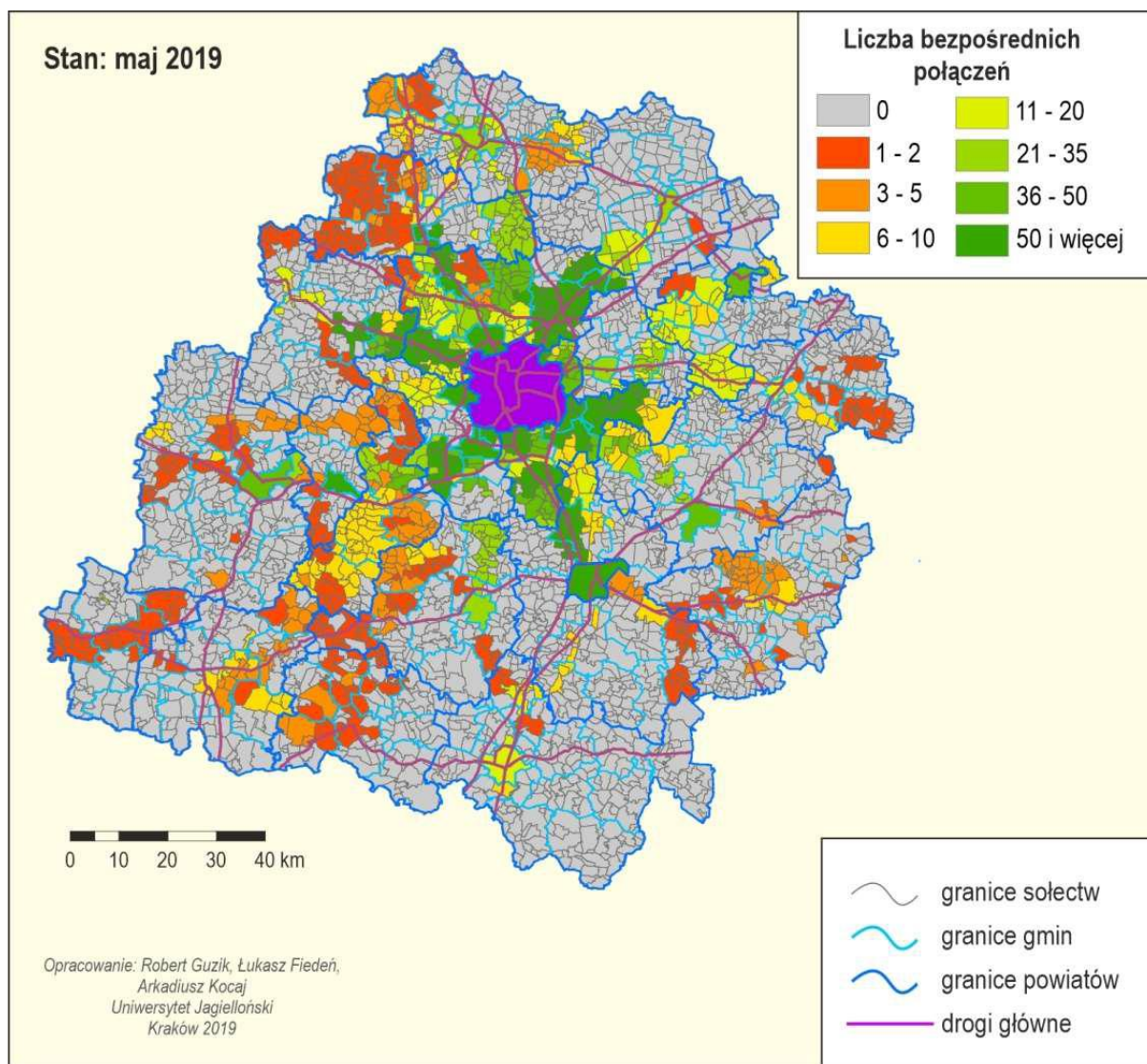
W 2019 r. bezpośrednie połączenia komunikacją publiczną do Łodzi poza miastem Uniejów posiadały jednostkowe sołectwa na północy gminy⁴³. W całym powiecie poddębickim w większości gmin nie było bezpośrednich połączeń z miastem Łódź, jedynie na południowo – wschodnich krańcach powiatu położonych najbliżej miasta wojewódzkiego takie połączenia były w liczbie wyższej od połączeń w gminie Uniejów.

⁴² Tamże, str. 47.

⁴³ Tamże, str. 48.

Zarówno posiadanie bezpośrednich połączeń jak i odległość do najbliższego przystanku komunikacji publicznej, umożliwiającego dojazd do Łodzi (z przesiadką lub bez) determinowały czas dotarcia komunikacją publiczną do stolicy województwa, który wynosił na jednostkowych obszarach gminy od jednej do ponad dwóch godzin⁴⁴.

Rysunek 39 Liczba bezpośrednich połączeń komunikacją publiczną do Łodzi w 2019 r.

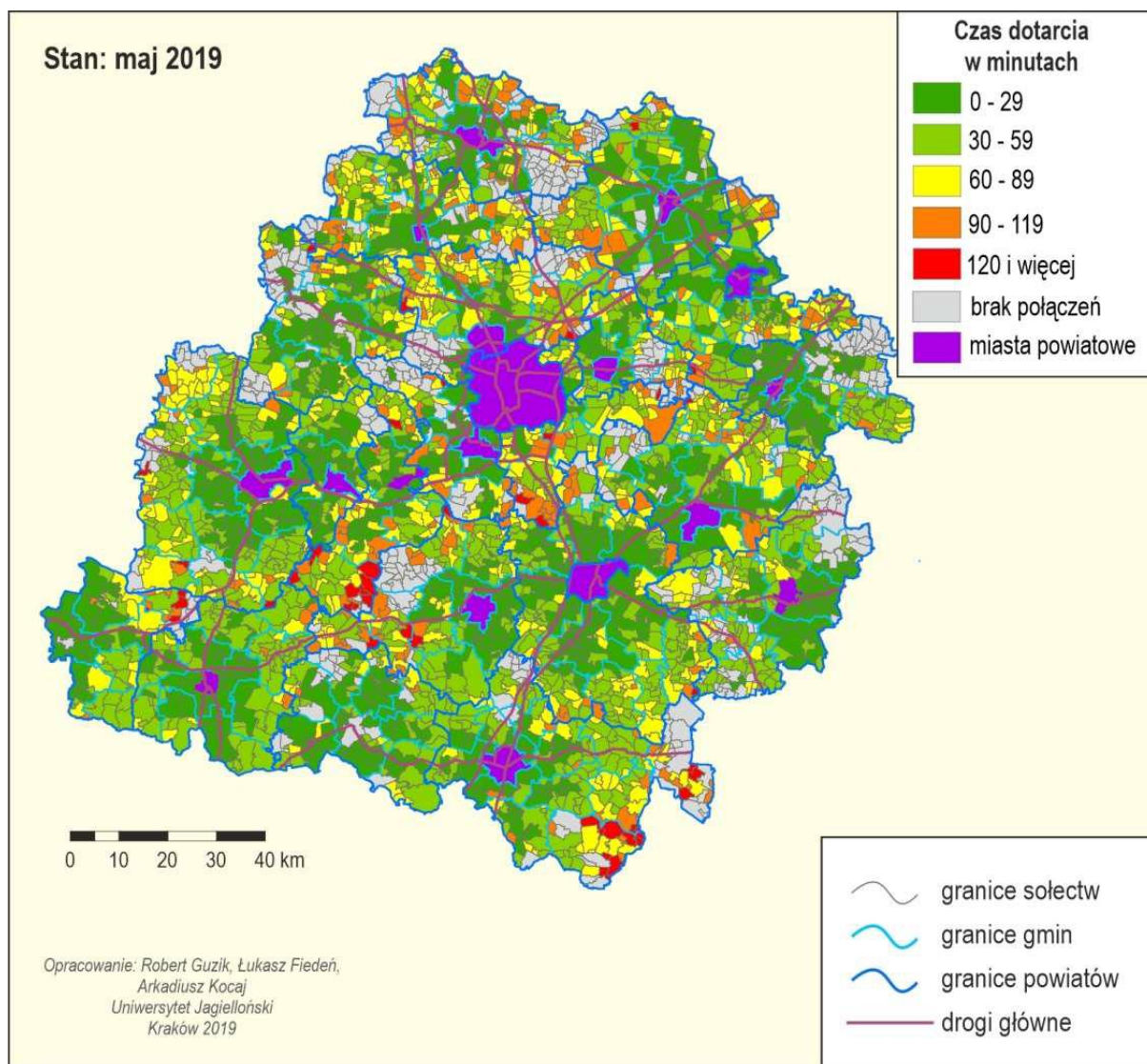
Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport cząstkowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

Biorąc pod uwagę powyższe należy zauważyć, iż dostępność komunikacyjna do stolicy województwa na obszarze gminy Uniejów jest zróżnicowana: relatywnie najkorzystniej wygląda sytuacja w mieście Uniejów i okolicznych sołectwach wchodzących w skład uzdrowiska (stosunkowo najwięcej bezpośrednich połączeń i najkrótszy czas dojazdu), z północnych krańców gminy również można dojechać do Łodzi choć już w dłuższym czasie, natomiast centralny obszar gminy jest pozbawiony w miarę dogodnego połączenia.

⁴⁴ Tamże, str. 49.

Stosunkowo duża część obszaru gminy w 2019 r. nie posiadała połączeń do miasta powiatowego (poza Uniejowem i ościennymi sołectwami uzdrowskowymi oraz sołectwami na północy gminy)⁴⁵. Na pozostałym obszarze czas dotarcia do Poddębic był bardzo zróżnicowany, od 30 do 90 min⁴⁶.

Rysunek 40 Czas dotarcia komunikacją miejską do własnego miasta powiatowego w województwie łódzkim w 2019 r.

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport cząstkowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

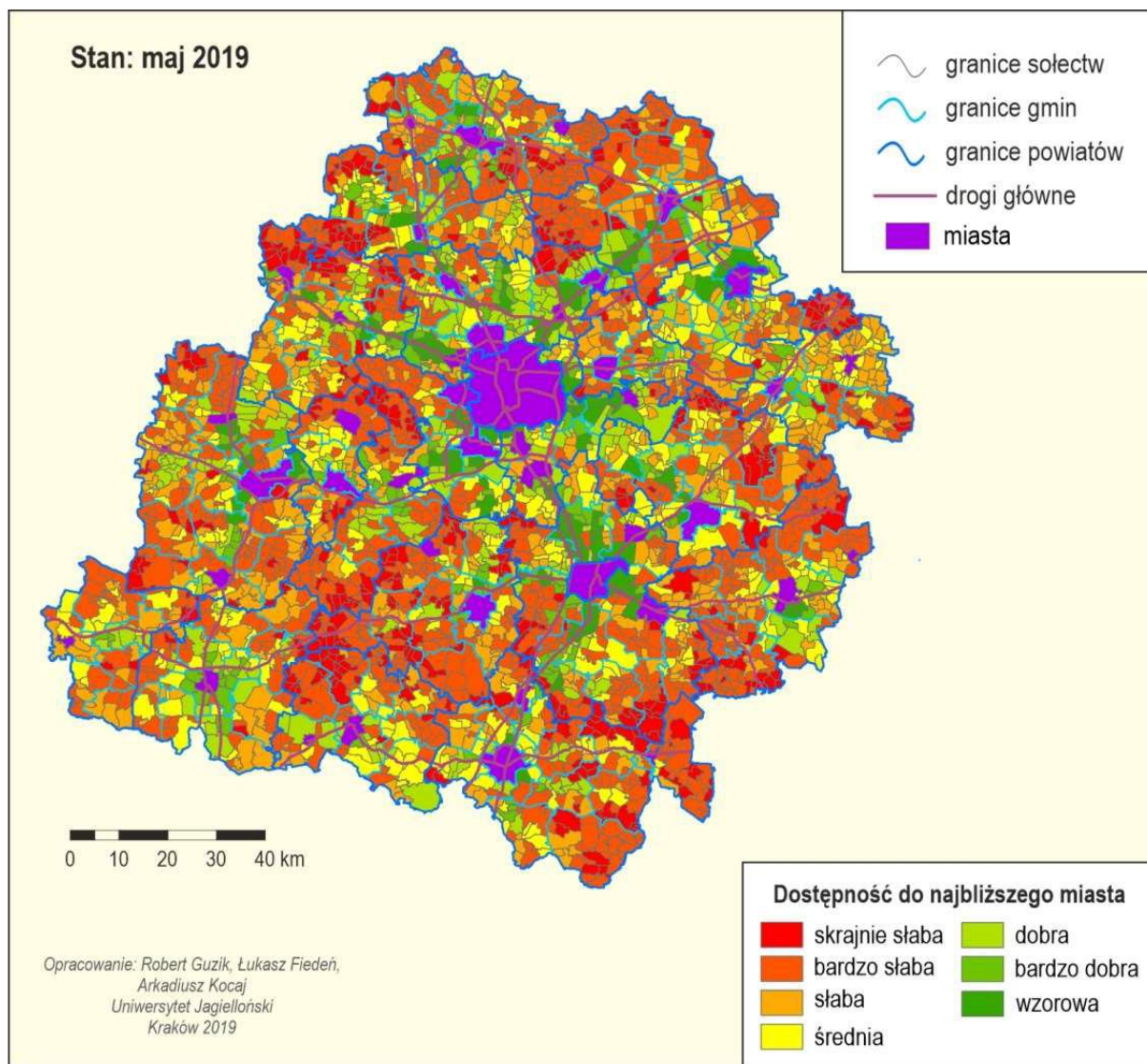
Biorąc pod uwagę cały obszar powiatu poddębickiego w gminie Uniejów obserwujemy najwięcej „białych plam” świadczących o braku dogodnego połączenia z miastem powiatowym. Sytuacja taka niewątpliwie wpływa na funkcjonalne połączenie gminy z resztą powiatu.

⁴⁵ Tamże, str. 51.

⁴⁶ Tamże, str. 52.

Północna część obszaru gminy Uniejów w 2019 r. charakteryzowała się skrajnie słabą, bardzo słabą bądź słabą dostępnością z miejscowości wiejskich do najbliższego miasta⁴⁷.

Rysunek 41... Dostępność do najbliższego miasta z miejscowości wiejskich w województwie łódzkim w 2019 r.

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport częściowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

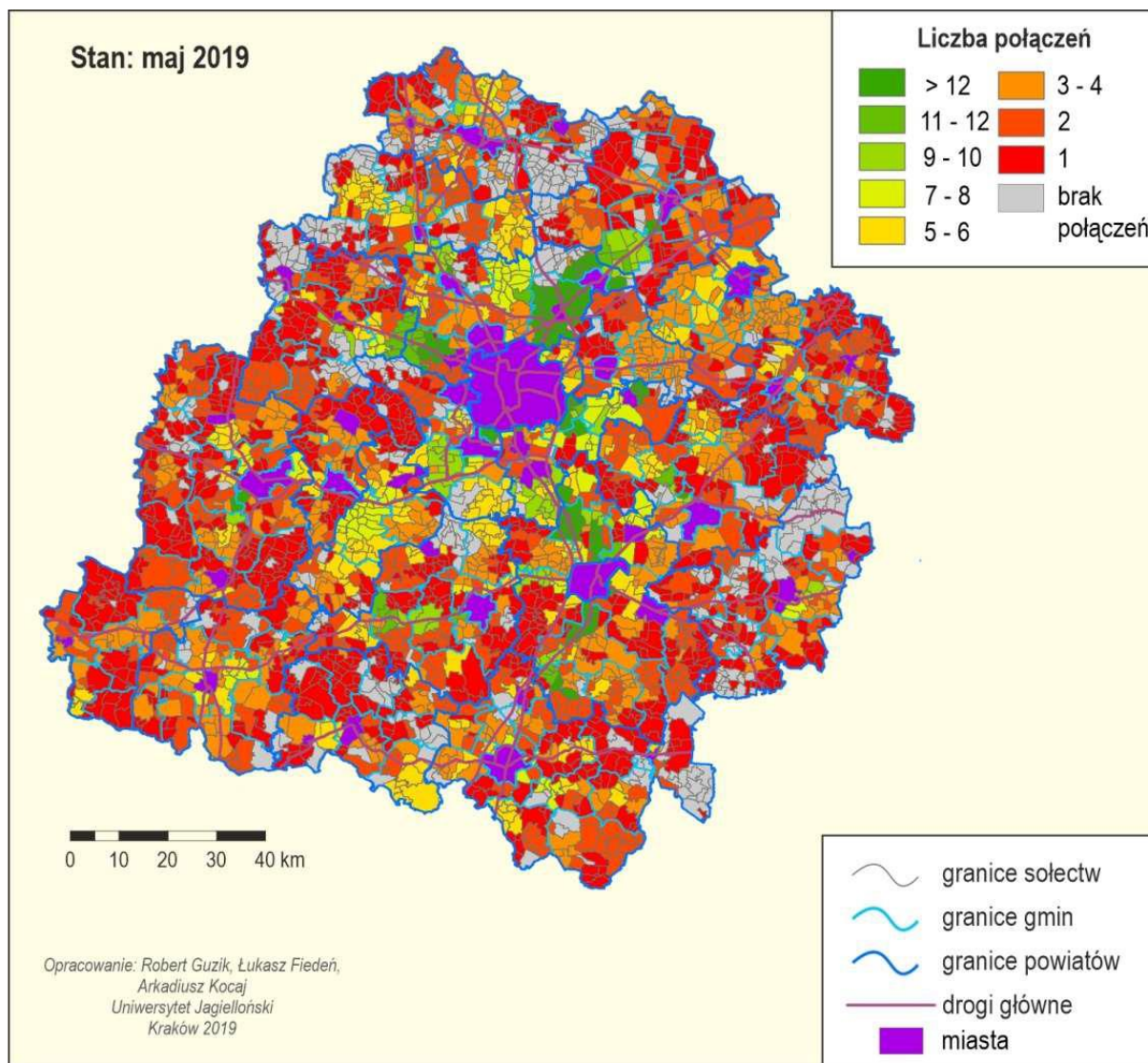
Na tle pozostałych gmin powiatu poddębickiego funkcjonalność wewnętrznych połączeń komunikacji publicznej wsi z miastami jest w gminie Uniejów niska.

Niemal cały obszar gminy nie posiadał połączeń komunikacją publiczną w godzinach porannych (6:00 do 8:00) do najbliższego miasta⁴⁸. Sytuacja taka niekorzystnie wpływa na dostępność do pracy oraz szkół ponadpodstawowych ograniczając możliwość dojazdów komunikacją publiczną i wymuszając korzystanie z własnych środków lokomocji.

⁴⁷ Tamże, str. 54.

⁴⁸ Tamże, str. 55.

Rysunek 42 Liczba bezpośrednich połączeń między godziną 6:00 a 8:00 do najbliższego miasta (dni robocze) w województwie łódzkim w 2019 r.

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport cząstkowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

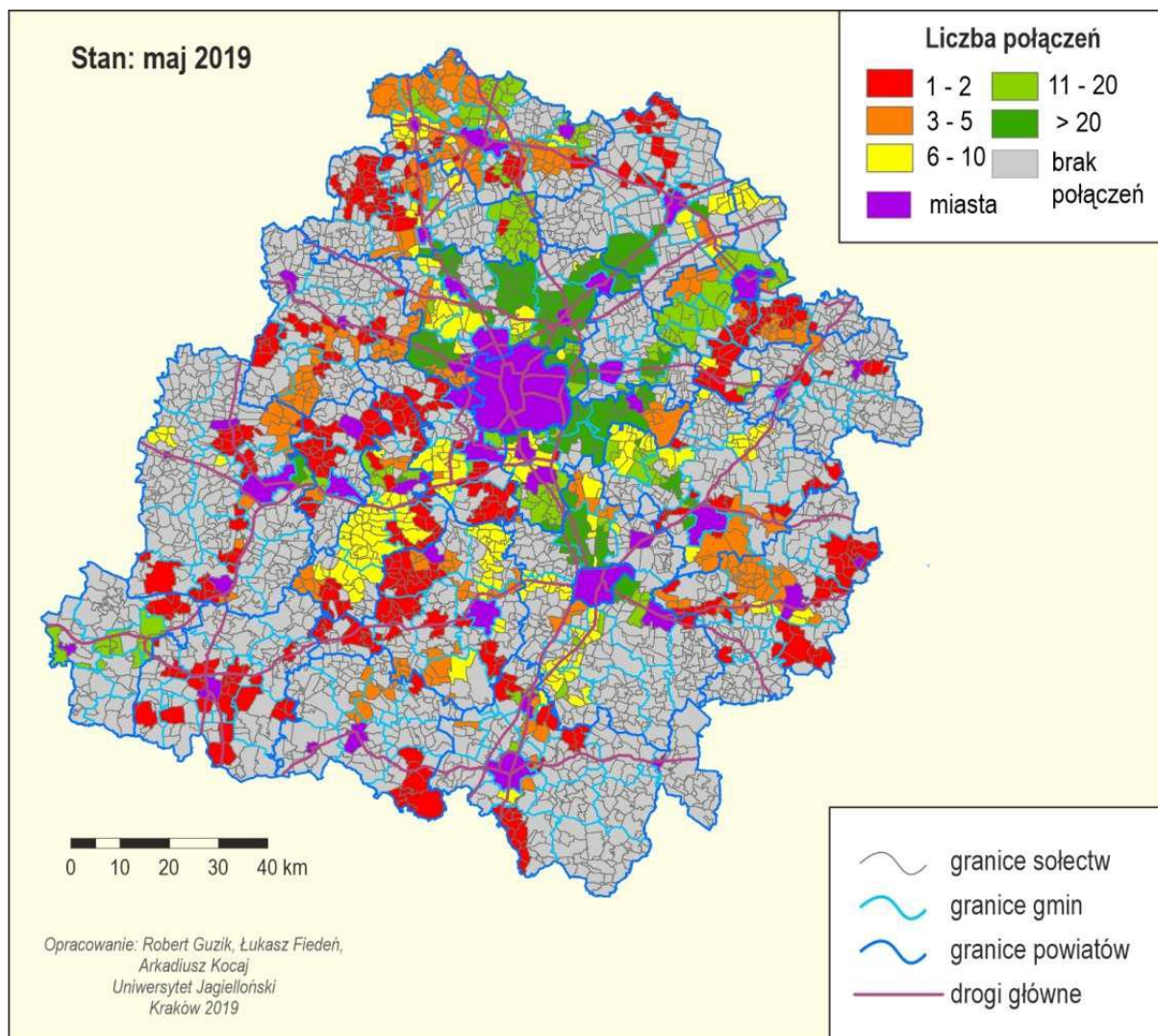
Pojedyncze sołectwa były skomunikowane z Uniejowem od poniedziałku do piątku jednym bądź dwoma połączeniami.

Z kolei w niedziele i dni świąteczne w 2019 r. na terenie całej gminy nie było połączeń komunikacją publiczną do najbliższego miasta⁴⁹.

Z powyższych analiz wyłania się wniosek, iż w 2019 r. system komunikacji publicznej w gminie Uniejów nie obejmował całego obszaru gminy i nie pozwalał na dogodną komunikację ani wewnątrz gminy, ani z miastem powiatowym, ani z miastem wojewódzkim.

⁴⁹ Tamże str. 56.

Rysunek 43... Liczba bezpośrednich połączeń do najbliższego miasta w niedziele i dni świąteczne w województwie łódzkim w 2019 r.

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport cząstkowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”.

Wg danych GUS w 2021 r. na terenie gminy Uniejów było 36 przystanków autobusowych, podczas gdy zgodnie z uchwałą Nr XXIX/216/2020 Rady Miejskiej w Uniejowie z dnia 11 maja 2020 r. takich przystanków wskazano 33. Wg informacji podanych na stronie internetowej gminy Uniejów międzymiastowy transport publiczny jest realizowany przez PKS Łódź oraz ANDREWBUS & Maltrans. Wyszukiwarka połączeń PKS w Łodzi nie znalazła żadnych połączeń przebiegających przez Uniejów. Z kolei na stronie internetowej drugiej z ww. firm przewozowych rozkład jazdy zawiera połączenia⁵⁰:

- z Uniejowa do Łodzi: 11 połączeń od poniedziałku do piątku, 9 połączeń w sobotę, 6 połączeń w niedziele i święta;
- z Uniejowa do Kaczk Średnich: 1 połączenie od poniedziałku do piątku;
- z Uniejowa do Turka: 9 połączeń od poniedziałku do piątku;

⁵⁰ <https://www.andrewbus.pl/rozklad-jazdy.html>, dostęp: 17.11.2022 r.

- z Uniejowa przez Wilamów, Rożniatów, Wielenin do Uniejowa: 2 połączenia od poniedziałku do piątku;
- z Łodzi do Uniejowa: 12 połączeń od poniedziałku do piątku, 9 połączeń w sobotę, 6 połączeń w niedzielę i święta;
- z Poddębic do Uniejowa: 14 połączeń od poniedziałku do piątku, 9 połączeń w sobotę, 6 połączeń w niedzielę i święta;
- z Turka do Uniejowa: 8 połączeń od poniedziałku do piątku;
- z Przykony do Uniejowa: 8 połączeń od poniedziałku do piątku;
- z Kaczek Średnich do Uniejowa: 1 połączenie w dni nauki szkolnej.

Posługując się metodyką zaproponowaną przez IGiPZ PAN oraz IGiGP UJ w „Analizie relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem”⁵¹ miasto Uniejów można zakwalifikować do typu VP5 charakteryzującego się dominacją połączeń przychodzących (67% wszystkich połączeń), niskim wskaźnikiem połączeń (111 połączeń) i niskim wskaźnikiem obsługiwanych kierunków (5 obsługiwanych kierunków). Połączenia w 84% dotyczą zasięgu wewnątrz województwa.

Wobec analizy przeprowadzonej w 2019 r. zmniejszył się wskaźnik połączeń, ale zmienił się charakter dominujących połączeń (w 2019 r. dominowały połączenia wychodzące), zwiększył się udział połączeń wewnątrz województwa (w 2019 r. wynosił on 72%) oraz zwiększył się wskaźnik obsługiwanych kierunków (w 2019 r. wynosił on 3,6). Pomimo tych zmian miasto Uniejów nie zmieniło swojego miejsca w generalnej typologii - stosunkowo niskie wskaźniki siły i zasięgu powiązań jakie posiada plasują go wśród miast lokalnych.

W obszarze dostępności komunikacyjnej i organizacji transportu publicznego na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na:

- przeciętną dostępność drogową gminy (niemal cały obszar gminy znajduje się w zasięgu izochrony 60-90 min dostępu do Łodzi, 90-120 min dostępu do dużego lotniska 15-45 min dostępu do miasta powiatowego) - stosunkowo najlepsza dostępność drogowa dotyczy sołectw położonych najbliżej węzła na autostradzie A2 w Dąbiu,
- zróżnicowaną dostępność komunikacją publiczną do Łodzi: najkorzystniej przedstawia się sytuacja w mieście Uniejów i okolicznych sołectwach wchodzących w skład uzdrowiska (stosunkowo najwięcej bezpośrednich połączeń i najkrótszy czas dojazdu), z północnych krańców gminy również można dojechać do Łodzi choć już w dłuższym czasie, natomiast centralny obszar gminy jest pozbawiony dogodnego połączenia,
- największą liczbę „białych plam” w gminie na tle powiatu poddębickiego świadczących o braku dogodnego połączenia z miastem powiatowym,
- niską na tle pozostałych gmin powiatu poddębickiego funkcjonalność wewnętrznych połączeń komunikacji publicznej wsi z miastami,

⁵¹ IGiPZ PAN oraz IGiGP UJ: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem. Raport cząstkowy, Komponent 3: Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna, Województwo Łódzkie”, Kraków 2019, str. 38.

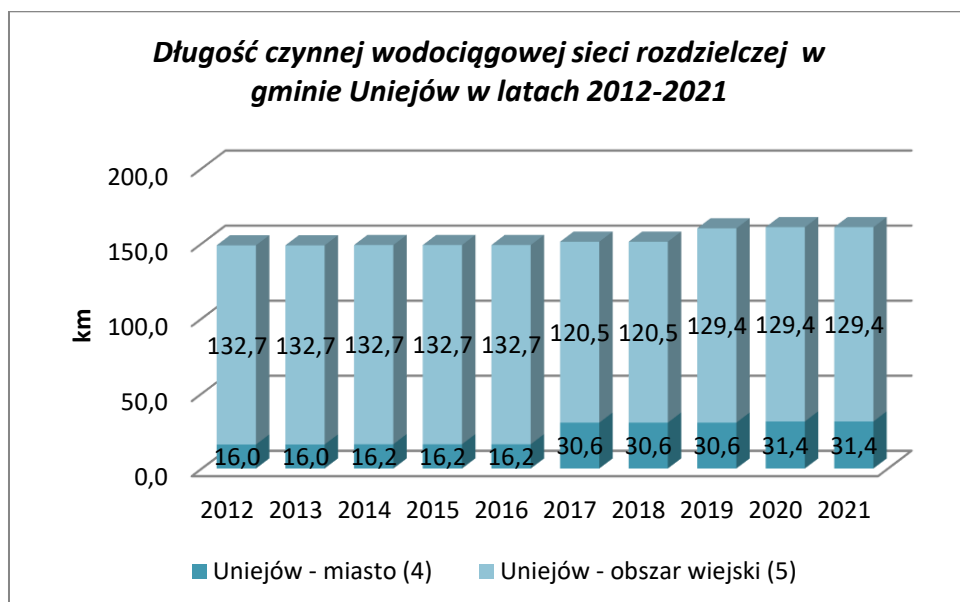
- niekorzystny z punktu widzenia dostępności do pracy i szkolnictwa ponadpodstawowego brak na niemal całym obszarze gminy komunikacji publicznej w godzinach porannych (6:00 do 8:00) do najbliższego miasta.

4.7. INFRASTRUKTURA I GOSPODARKA WODNO – KANALIZACYJNA

INFRASTRUKTURA WODNO – KANALIZACYJNA

Na obszarze całej gminy Uniejów w 2021 r. było 160,8 km czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej, co stanowi 15% tejże sieci w powiecie poddębickim. Wobec roku 2012 w mieście Uniejów przybyło 15,4 km czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej (wzrost o 96% długości sieci w 2012 r.), zaś na obszarze wiejskim długość sieci wodociągowej zmniejszyła się o 3,3 km.

Wykres 61 Długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Tabela 57 Długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

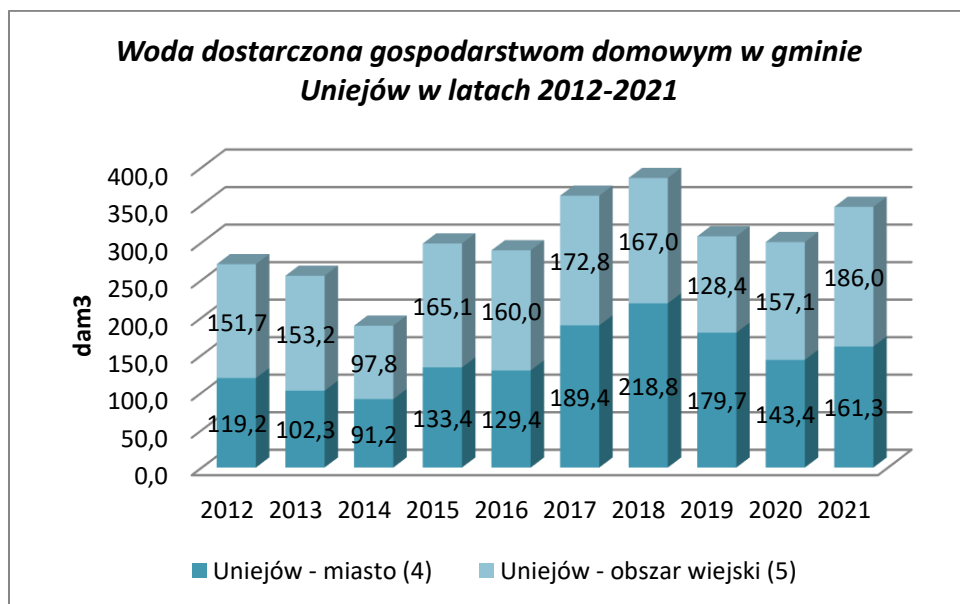
	długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	zmiana 2012- 2022
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	%
ŁÓDZKIE	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	1 451,2	7%
Powiat poddębicki	198,8	415,8	572,2	754,5	894,2	064,8	114,4	275,7	452,4	650,0		
Uniejów (3)	1 032,8	1 004,1	1 012,9	1 018,3	1 024,1	1 033,9	1 036,1	1 045,9	1 046,7	1 053,9	21,1	2%
	148,7	148,7	148,9	148,9	148,9	151,1	151,1	160,0	160,8	160,8	12,1	8%
Uniejów - miasto (4)	16,0	16,0	16,2	16,2	16,2	30,6	30,6	30,6	31,4	31,4	15,4	96%

Uniejów - obszar wiejski (5)	132,7	132,7	132,7	132,7	132,7	120,5	120,5	129,4	129,4	129,4	-3,3	-2%
------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Poprzez sieć wodociągową do gospodarstw domowych w gminie Uniejów dostarczono łącznie 347,3 dam³ wody (co stanowi 22% wody dostarczonej gospodarstwu domowemu w powiecie poddębickim), z czego 186 dam³ (46%) na obszarze wiejskim, zaś 161,3 dam³ (54%) na terenie miasta Uniejów.

Wykres 62 Woda dostarczona gospodarstwu domowemu w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Tabela 58 Woda dostarczona gospodarstwu domowemu województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

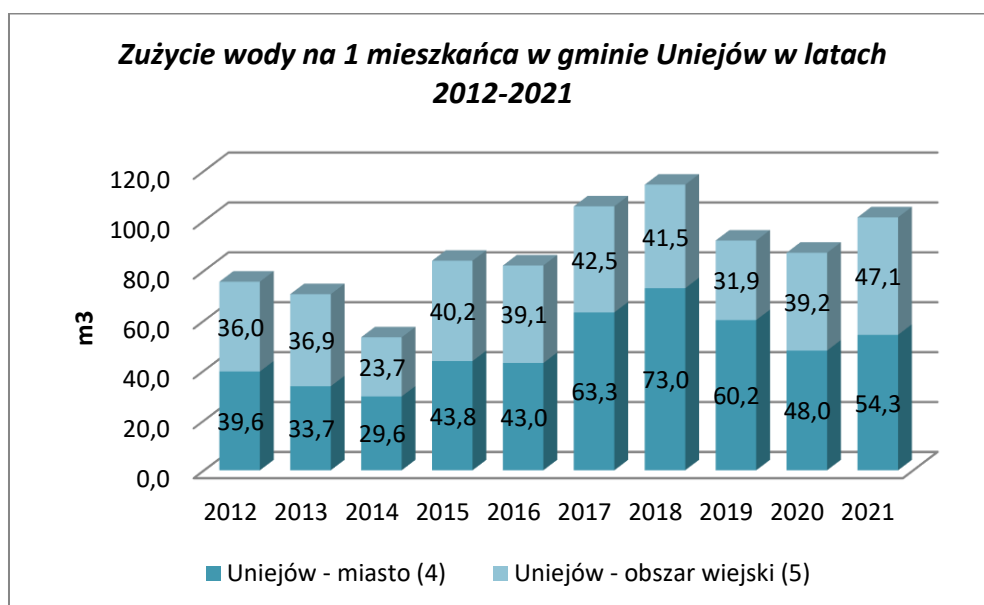
	woda dostarczona gospodarstwom domowym											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	zmiana 2012- 2022
	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	%
ŁÓDZKIE	89 403,6	87 305,6	85 844,1	92 723,6	90 117,3	88 214,5	92 404,3	93 536,7	92 447,9	90 060,2	656,6	1%
Powiat poddębicki Uniejów (3)	1 523,3	1 493,4	1 482,6	1 718,4	1 670,1	1 564,8	1 673,8	1 647,9	1 601,1	1 607,7	84,4	6%
	270,9	255,5	189,0	298,5	289,4	362,2	385,8	308,1	300,5	347,3	76,4	28%
Uniejów - miasto (4)	119,2	102,3	91,2	133,4	129,4	189,4	218,8	179,7	143,4	161,3	42,1	35%
Uniejów - obszar wiejski (5)	151,7	153,2	97,8	165,1	160,0	172,8	167,0	128,4	157,1	186,0	34,3	23%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Wobec roku 2012 ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym wzrosła zarówno na terenie miasta Uniejów (o 35% ilości wody dostarczonej w 2012 r.), jak i na obszarze wiejskim (o 23% ilości wody dostarczonej w 2012 r.). Choć należy zauważyć, iż na przestrzeni ostatniej dekady wzrost ten nie ma charakteru ciągłego, obserwowane są okresy spadku dostarczanej wody (rok 2014, 2016, 2019), jak i dużego wzrostu (rok 2015, 2017, 2021).

W 2021 r. zużycie wody na 1 mieszkańca w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów wyniosło 50,2 m³, co jest wynikiem wyższym niż na poziomie powiatu poddębickiego (39,5 m³ na mieszkańca) a także wyższym niż na poziomie województwa łódzkiego (37,4 m³ na mieszkańca). Względem roku 2012 zużycie wody na mieszkańca w gminie Uniejów wzrosło o 12,7 m³, podczas gdy w powiecie wzrosło o 3,2 m³, zaś w województwie o 2m³.

Wykres 63 Zużycie wody na mieszkańca w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Tabela 59 Zużycie wody na mieszkańca województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

	zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021	zmiana 2012-2022
	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	%
ŁÓDZKIE	35,4	34,7	34,2	37,1	36,2	35,6	37,4	38,0	37,8	37,4	2,0	6%
Powiat poddębicki	36,3	35,8	35,4	41,2	40,2	37,8	40,6	40,0	39,0	39,5	3,2	9%
Uniejów (3)	37,5	35,5	26,2	41,7	40,7	51,3	54,9	43,9	42,9	50,2	12,7	34%
Uniejów - miasto (4)	39,6	33,7	29,6	43,8	43,0	63,3	73,0	60,2	48,0	54,3	14,7	37%

Uniejów - obszar wiejski (5)	36,0	36,9	23,7	40,2	39,1	42,5	41,5	31,9	39,2	47,1	11,1	31%
---	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Także biorąc pod uwagę obszar miast i wsi w gminie Uniejów zużycie wody na mieszkańca wyróżnia się na tle powiatu poddębickiego i województwa łódzkiego. Szczególnie w mieście Uniejów od 2017 r. zużycie wody na 1 mieszkańca jest zauważalnie wyższe niż na poziomie powiatu czy województwa. Z kolei na obszarze wiejskim na przestrzeni ostatniej dekady zauważalne było okresowo niższe zużycie wody na mieszkańca niż na poziomie powiatu czy województwa.

Tabela 60 Zużycie wody na 1 mieszkańca w miastach i na obszarach wiejskich w latach 2012-2021

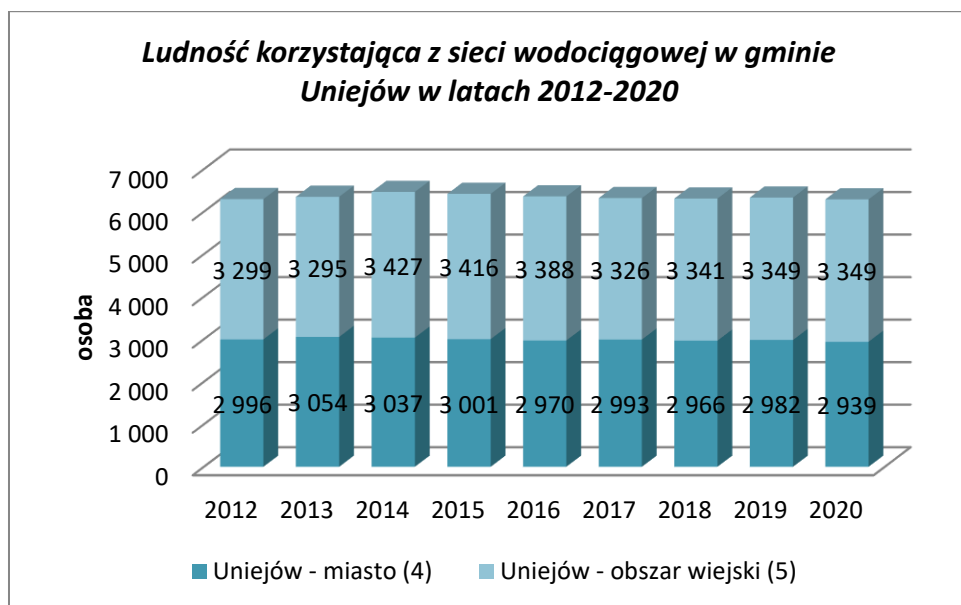
	zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca										
	2011 [m3]	2012 [m3]	2013 [m3]	2014 [m3]	2015 [m3]	2016 [m3]	2017 [m3]	2018 [m3]	2019 [m3]	2020 [m3]	2021 [m3]
ŁÓDZKIE	35,6	35,5	35,2	34,3	35,6	35,0	34,7	35,6	35,8	36,1	35,9
Powiat poddębicki	36,4	38,3	38,0	37,7	41,5	40,6	36,2	38,9	37,6	33,3	35,8
Uniejów - miasto (4)	30,2	39,6	33,7	29,6	43,8	43,0	63,3	73,0	60,2	48,0	54,3
	zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca										
	2011 [m3]	2012 [m3]	2013 [m3]	2014 [m3]	2015 [m3]	2016 [m3]	2017 [m3]	2018 [m3]	2019 [m3]	2020 [m3]	2021 [m3]
ŁÓDZKIE	32,5	35,1	33,8	34,1	39,8	38,4	37,0	40,4	41,6	40,4	40,0
Powiat poddębicki	35,7	35,6	35,0	34,6	41,1	40,0	38,3	41,1	40,8	41,0	41,8
Uniejów - obszar wiejski (5)	28,2	36,0	36,9	23,7	40,2	39,1	42,5	41,5	31,9	39,2	47,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

W 2020⁵² r. z sieci wodociągowej na obszarze gminy Uniejów korzystało łącznie 6 288 osób, z czego w mieście - 3 939 osób, zaś na obszarze wiejskim – 3 349 osób. Względem roku 2012 liczba osób korzystających z wodociągów w mieście Uniejów zmniejszyła się o 57 osób, na obszarze wiejskim wzrosła o 50 osób, co na poziomie całej gminy Uniejów daje bilans spadkowy o 7 osób. Z kolei zarówno na obszarze powiatu poddębickiego, jak i województwa łódzkiego obserwowany jest wzrost ludności korzystającej z wodociągów o odpowiednio 8% i 1% liczby ludności korzystającej z wodociągów w 2012 r.

⁵² GUS podaje dane dla tego wskaźnika dla roku 2021 jedynie na poziomie województwa łódzkiego.

Wykres 64 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012 – 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Tabela 61 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej województwo/powiat/gmina w latach 2012 – 2020

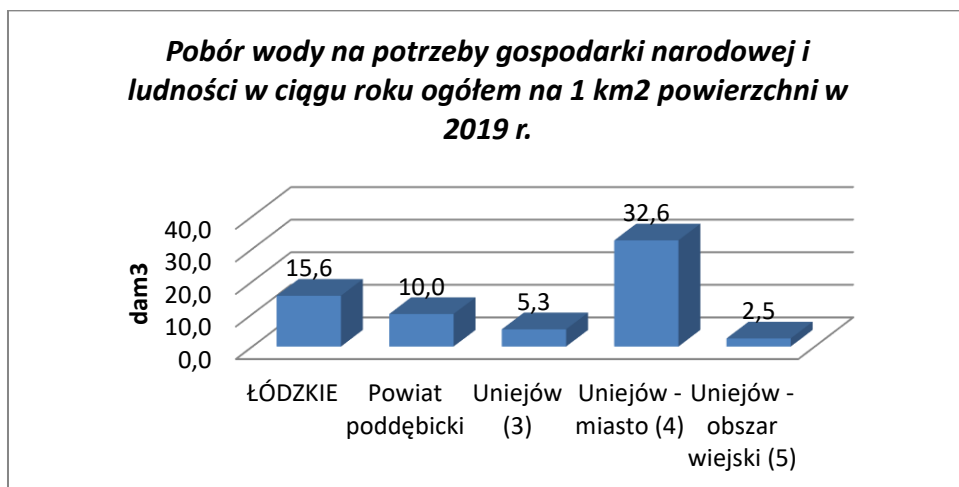
Nazwa	ludność korzystająca z sieci wodociągowej										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2012- 2020	zmiana 2012- 2020
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	%
ŁÓDZKIE	2 268	2 259	2 354	2 347	2 341	2 333	2 324	2 315	2 302	33 991,0	1%
Powiat poddębicki	400	239	639	058	063	248	927	522	391		
Uniejów (3)	34 187	34 231	37 577	37 533	37 413	37 319	37 220	37 191	37 029	2 842,0	8%
Uniejów - miasto (4)	6 295	6 349	6 464	6 417	6 358	6 319	6 307	6 331	6 288	-7,0	0%
Uniejów - obszar wiejski (5)	2 996	3 054	3 037	3 001	2 970	2 993	2 966	2 982	2 939	-57,0	-2%
	3 299	3 295	3 427	3 416	3 388	3 326	3 341	3 349	3 349	50,0	2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

ZUŻYCIE WODY

W 2019 r. w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów pobrano średnio 5,3 dam³ wody na 1 km². To o niemal połowę mniej niż w powiecie poddębickim i niemal o $\frac{2}{3}$ mniej niż w województwie łódzkim. Na terenie miasta Uniejów wskaźnik poboru wody jest relatywnie wysoki 32,6 dam³/km², co jest związane wprost z urbanistycznym charakterem tego obszaru. Warto zauważyć, iż w 2019 r. całość eksploatacji sieci wodociągowej pochodziła z wód podziemnych.

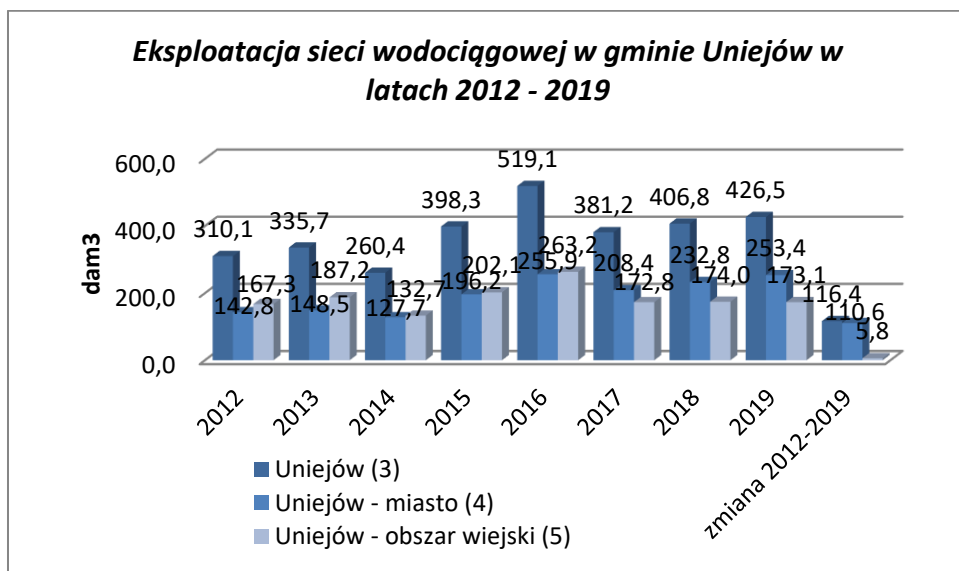
Wykres 65 Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku na 1 km² powierzchni w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Na przestrzeni lat 2012 – 2019⁵³ całe zużycie wody na obszarze gminy Uniejów związane było z eksploatacją sieci wodociągowej. Na przestrzeni ośmiu lat eksploatacja sieci wodociągowej wzrosła w całej gminie o 38% poziomu eksploatacji w 2012 r., na terenie miasta Uniejów o 77% poziomu eksploatacji w 2012 r., zaś na obszarze wiejskim o 3% poziomu eksploatacji w 2012 r. Dla porównania zmiana dla całego województwa łódzkiego wyniosła 6%, zaś dla powiatu poddębickiego 18%.

Wykres 66 Eksploatacja sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

⁵³ Dane za lata 2020 i 2021 nie są jeszcze dostępne w GUS.

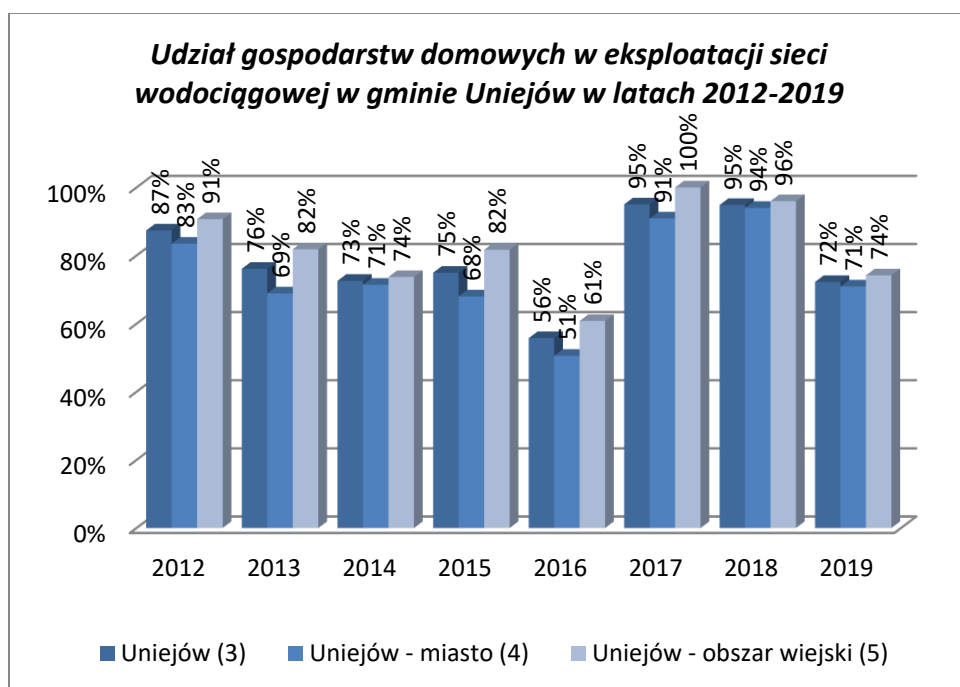
Tabela 62 Eksploatacja sieci wodociągowej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2019

eksploatacja sieci wodociągowej										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012- 2019	zmiana 2012- 2019
	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[%]
ŁÓDZKIE	113	110	107	115	113	111	118	120	7	6%
	062,8	381,9	725,2	987,3	189,0	468,1	219,3	087,5	024,7	
Powiat poddębicki	1 674,7	1 602,8	1 603,3	1 888,1	1 993,3	1 780,8	1 928,4	1 977,2	302,5	18%
Uniejów (3)	310,1	335,7	260,4	398,3	519,1	381,2	406,8	426,5	116,4	38%
Uniejów - miasto (4)	142,8	148,5	127,7	196,2	255,9	208,4	232,8	253,4	110,6	77%
Uniejów - obszar wiejski (5)	167,3	187,2	132,7	202,1	263,2	172,8	174,0	173,1	5,8	3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL

Udział gospodarstw domowych w eksploatacji sieci wodociągowej na przestrzeni ośmiu lat zmieniał się. W latach 2013 – 2015 i 2019 oscylował między 68% a 82%, w roku 2016 między 51% a 61%, zaś w latach 2012 i 2017 – 2018 wynosił od 83% do 100%.

Wykres 67 Udział gospodarstw domowych w eksploatacji sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012-2019

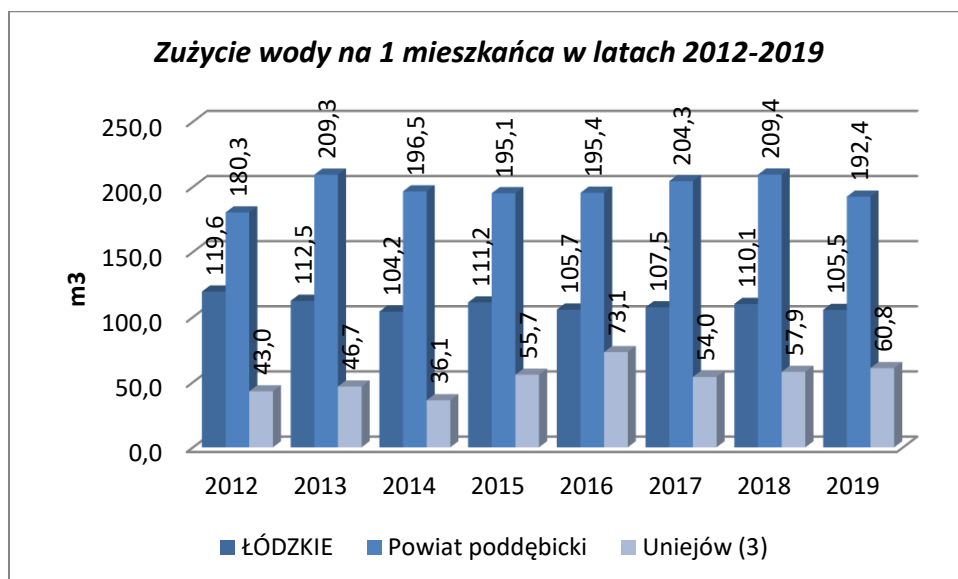

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W przeliczeniu na mieszkańca zużycie wody w gminie Uniejów rokrocznie na przestrzeni ośmiu lat osiągało niższe wartości niż w powiecie poddębickim czy województwie łódzkim. Jednak rysujące się tendencje są korzystniejsze w przypadku województwa, gdzie zużycie wody na mieszkańca spadło o 14,1 m³ (tj. 12% średniego zużycia w 2012 r.), jak również powiatu, gdzie zużycie wody wzrosło o 12,1 m³ (tj. 7% średniego zużycia w 2012 r.). Na obszarze całej gminy Uniejów na przestrzeni ośmiu lat

średnie zużycie wody wzrosło o 17,8 m³, co stanowi 41% średniego zużycia w 2012 r. Na terenie miasta wzrost ten jest jeszcze wyższy i wynosi 37,4 m³, tj. 79% średniego zużycia w 2012 r.

Wykres 68 Zużycie wody na 1 mieszkańca w latach 2012-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 63 Zużycie wody na 1 mieszkańca w latach 2012-2019

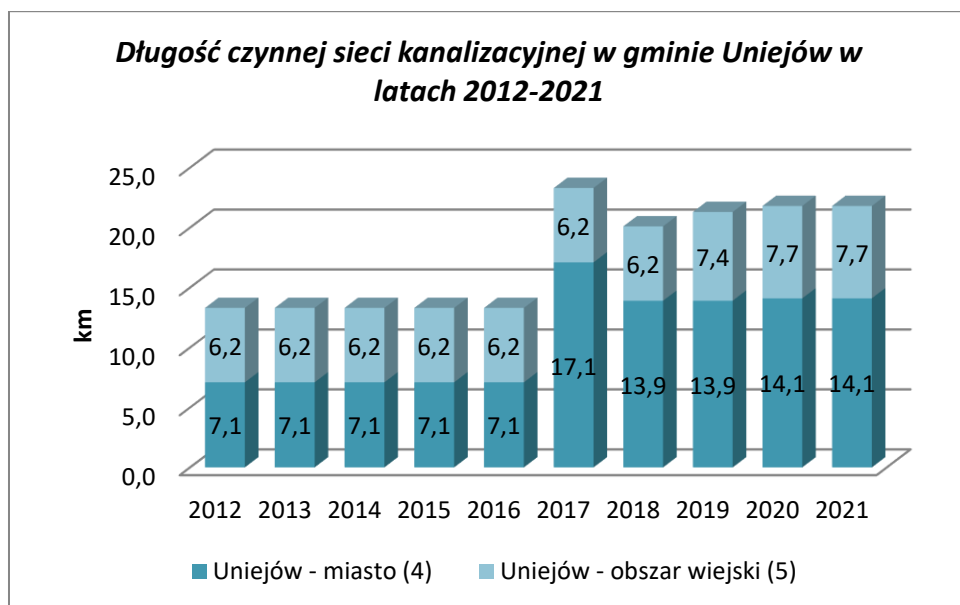
zużycie wody na 1 mieszkańca										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012-2019
	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[%]
ŁÓDZKIE	119,6	112,5	104,2	111,2	105,7	107,5	110,1	105,5	-14,1	-12%
Powiat poddębicki	180,3	209,3	196,5	195,1	195,4	204,3	209,4	192,4	12,1	7%
Uniejów (3)	43,0	46,7	36,1	55,7	73,1	54,0	57,9	60,8	17,8	41%
Uniejów - miasto (4)	47,5	48,8	41,5	64,4	85,0	69,7	77,7	84,9	37,4	79%
Uniejów - obszar wiejski (5)	39,7	45,1	32,1	49,1	64,3	42,5	43,2	43,0	3,3	8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

SIEĆ KANALIZACYJNA

W 2021 r. na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów było 21,8 km sieci kanalizacyjnej, co stanowi 17% długości sieci kanalizacyjnej w całym powiecie poddębickim. Wobec roku 2012 długość sieci kanalizacyjnej w mieście Uniejów wzrosła o 7 km (co stanowi 99% długości sieci kanalizacyjnej w roku 2012), zaś na obszarze wiejskim o 1,5 km (co stanowi 24% długości sieci kanalizacyjnej w 2012 r.).

Wykres 69 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Uniejów w latach 2012 – 2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Tabela 64 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej województwo/powiat/gmina w latach 2012 – 2021

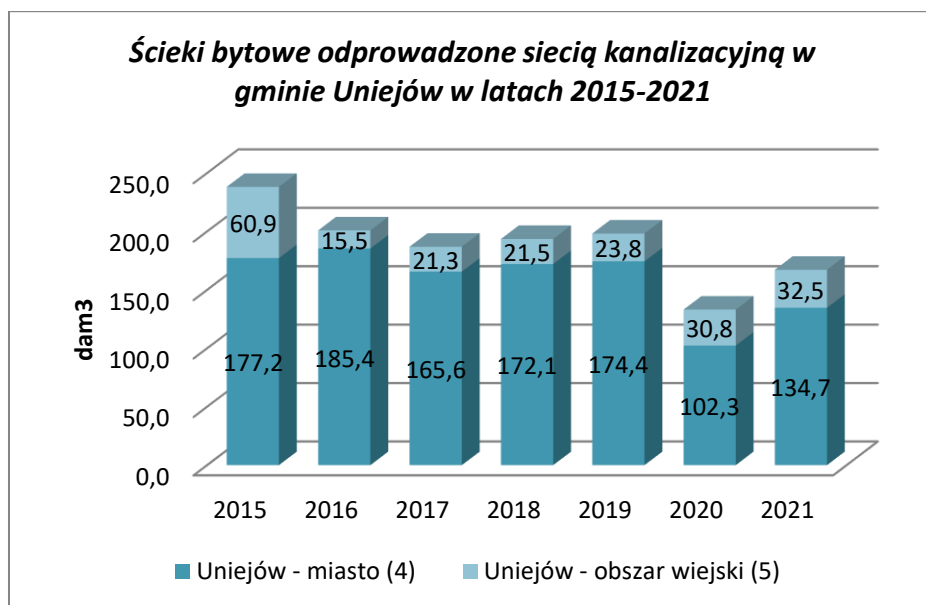
ŁÓDZKIE	długość czynnej sieci kanalizacyjnej											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	zmiana 2012- 2022
	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	[km]	%
	5 592,1	5 971,1	6 202,7	6 507,1	6 658,2	6 859,4	7 014,6	7 225,8	7 468,8	7 689,3	2 097,2	38%
Powiat poddębicki	81,9	81,9	85,5	89,5	89,8	100,1	101,1	110,8	111,5	125,3	43,4	53%
Uniejów (3)	13,3	13,3	13,3	13,3	13,3	23,3	20,1	21,3	21,8	21,8	8,5	64%
Uniejów - miasto (4)	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	17,1	13,9	13,9	14,1	14,1	7,0	99%
Uniejów - obszar wiejski (5)	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	7,4	7,7	7,7	1,5	24%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Na poziomie całej gminy Uniejów obserwowany na przestrzeni ostatniej dekady wzrost długości sieci kanalizacyjnej (o 64% długości sieci w 2012 r.) jest wyższy niż wzrost na poziomie powiatu poddębickiego (o 53% długości sieci w 2012 r.) oraz na poziomie województwa łódzkiego (o 38% długości sieci w 2012 r.).

W 2021 r. w gminie Uniejów siecią kanalizacyjną odprowadzono 167,2 dam³ ścieków bytowych, o 70,9 dam³ mniej niż w roku 2015. Rokrocznie ponad ¾ ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną w gminie Uniejów to ścieki z terenu miasta. Wobec roku 2015 na obszarze wiejskim gminy ładunek ścieków bytowych odprowadzanych kanalizacją zmniejszył się o 46,6% ładunku ścieków odprowadzanych w 2015 r., zaś na terenie miasta o 24% ładunku ścieków odprowadzanych w 2015 r.

Wykres 70 Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną w gminie Uniejów w latach 2015-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Tabela 65 Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną województwo/powiat/gmina w latach 2015-2021

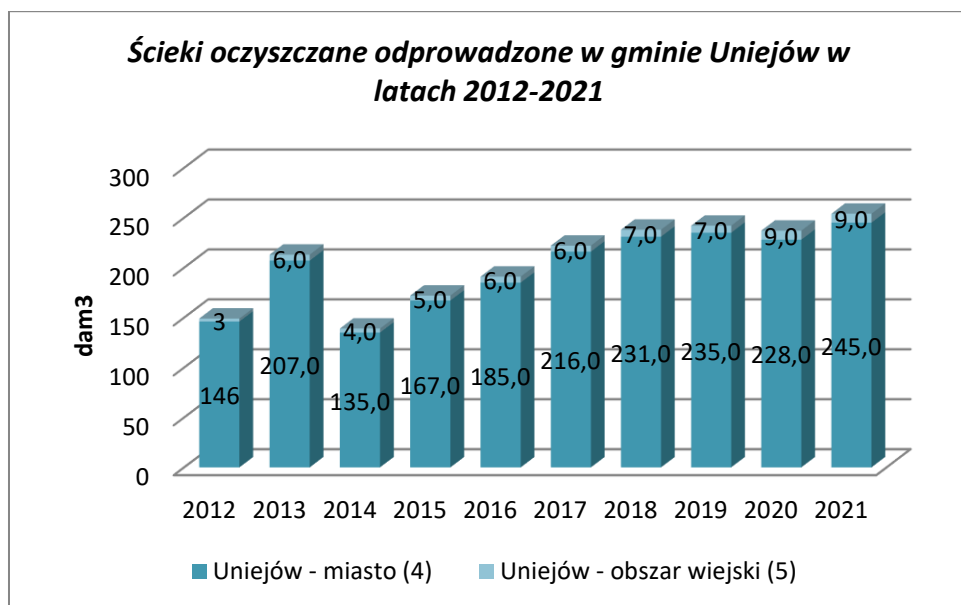
	ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2015- 2021	zmiana 2015- 2021
	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	%
ŁÓDZKIE	66 065,2	65 553,3	66 438,8	66 852,3	69 756,0	67 305,1	66 069,3	4,1	0,01%
Powiat poddębicki	612,3	580,2	492,0	468,9	515,8	456,3	529,4	-82,9	-13,54%
Uniejów (3)	238,1	200,9	186,9	193,6	198,2	133,1	167,2	-70,9	-29,78%
Uniejów - miasto (4)	177,2	185,4	165,6	172,1	174,4	102,3	134,7	-42,5	-23,98%
Uniejów - obszar wiejski (5)	60,9	15,5	21,3	21,5	23,8	30,8	32,5	-28,4	-46,63%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Obserwowany w gminie Uniejów na przestrzeni ostatnich sześciu lat spadek ilości ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną jest relatywnie wyższy niż spadek na poziomie powiatu poddębickiego (o 13,5% ładunku ścieków odprowadzonych w 2015 r.), jak i na poziomie województwa, gdzie odnotowano wzrost o 0,01% ładunku ścieków odprowadzonych w 2015 r.

W 2021 r. odprowadzono siecią kanalizacyjną w gminie Uniejów oczyszczone ścieki o ładunku 254 dam³, z czego 96% z terenu miasta Uniejów. Wobec roku 2012 odnotowano wzrost odprowadzonych oczyszczonych ścieków o 105 dam³, co stanowi 70% odprowadzonych oczyszczonych ścieków w 2012 r. Dla porównania wzrost na obszarze powiatu poddębickiego wyniósł 203 dam³, co stanowi 29% ładunku odprowadzonych oczyszczonych ścieków w 2012 r.

Wykres 71 Ścieki oczyszczane odprowadzone w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Tabela 66 Ścieki oczyszczane odprowadzone województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

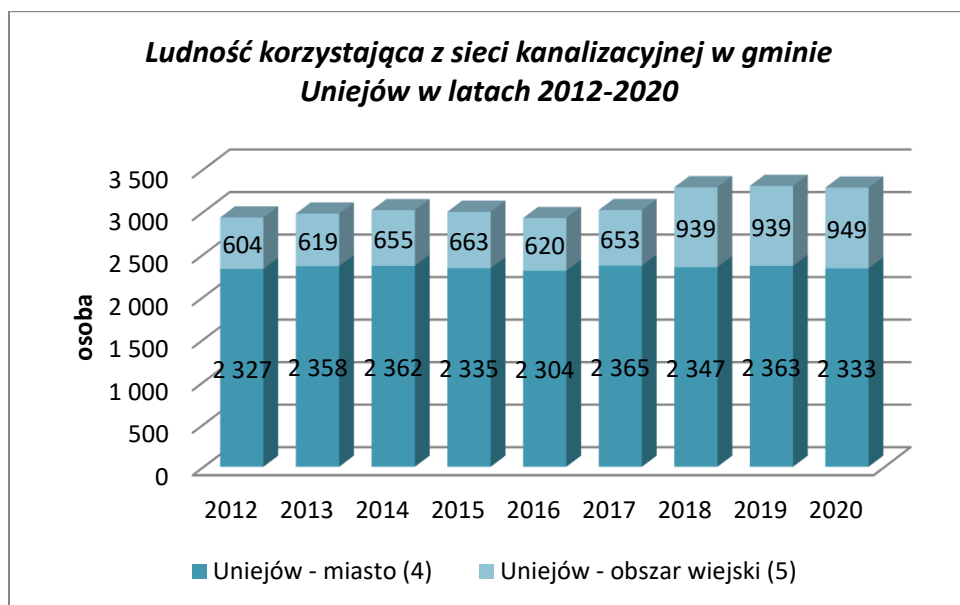
	ścieki oczyszczane odprowadzone											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	zmiana 2012- 2022
	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	%
ŁÓDZKIE	85 697	83 894,8	80 821,3	81 905,2	82 086,9	82 566,1	84 504,8	85 490,9	bd	bd	-	-
Powiat poddębicki	696	807,0	778,0	774,0	799,0	858,0	888,0	858,0	889,0	899,0	203,0	29%
Uniejów (3)	149	213,0	139,0	172,0	191,0	222,0	238,0	242,0	237,0	254,0	105,0	70%
Uniejów - miasto (4)	146	207,0	135,0	167,0	185,0	216,0	231,0	235,0	228,0	245,0	99,0	68%
Uniejów - obszar wiejski (5)	3	6,0	4,0	5,0	6,0	6,0	7,0	7,0	9,0	9,0	6,0	200%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

W 2020⁵⁴ r. łącznie na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów z sieci kanalizacyjnej korzystało 3 282 osób, z czego 71% było mieszkańcami miasta Uniejów. O ile wobec roku 2012 na terenie miasta liczba ludności korzystającej z kanalizacji wzrosła o 6 osób, tak na obszarze wiejskim wzrost ten liczy 345 osób, co stanowi ponad połowę (57%) liczby ludności korzystającej z kanalizacji w roku 2012. Na obszarze całej gminy liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej w ostatnim dziesięcioleciu wzrosła o 12% liczby ludności korzystającej z kanalizacji w 2012 r., zaś na terenie powiatu poddębickiego i województwa łódzkiego o odpowiednio 7% i 3% liczby ludności korzystającej z kanalizacji w 2012 r.

⁵⁴ GUS podaje dane dla tego wskaźnika dla roku 2021 jedynie na poziomie województwa łódzkiego.

Wykres 72 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w gminie Uniejów w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

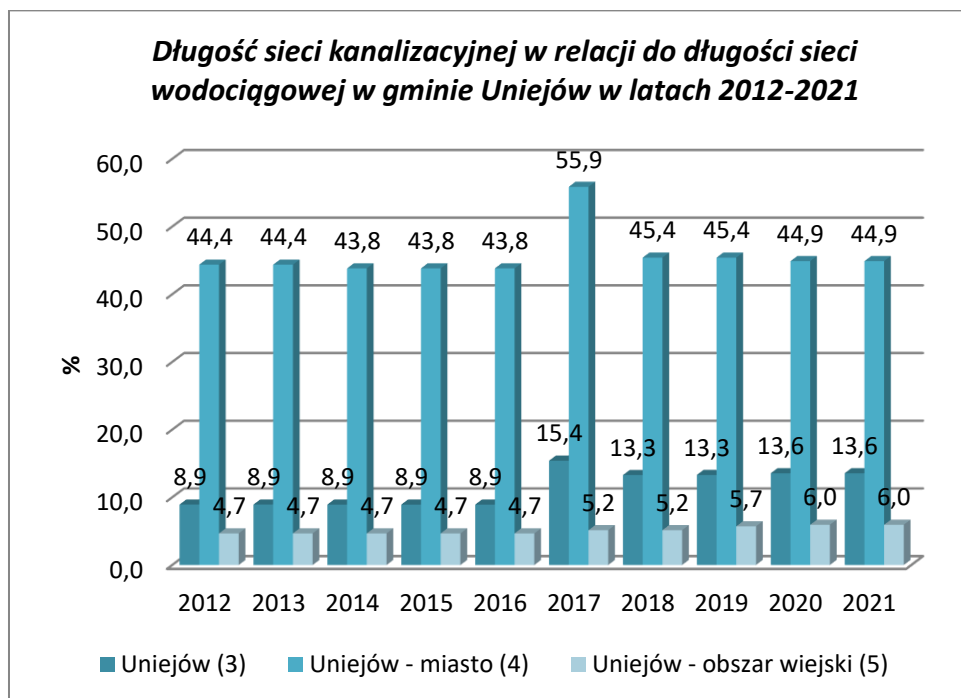
Tabela 67 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2020

	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2012- 2020	zmiana 2012- 2020
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	%
ŁÓDZKIE	1 523 806	1 531 625	1 567 569	1 579 826	1 584 161	1 583 045	1 579 529	1 578 178	1 571 482	47 676	3%
Powiat poddębicki	12 211	12 063	12 365	12 409	12 286	12 304	12 645	12 881	13 014	803	7%
Uniejów (3)	2 931	2 977	3 017	2 998	2 924	3 018	3 286	3 302	3 282	351	12%
Uniejów - miasto (4)	2 327	2 358	2 362	2 335	2 304	2 365	2 347	2 363	2 333	6	0%
Uniejów - obszar wiejski (5)	604	619	655	663	620	653	939	939	949	345	57%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do długości sieci wodociągowej w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w 2021 r. wyniósł 13,6%, i był o 4,6 p. proc. wyższy niż w roku 2012. Na terenie miasta Uniejów na przestrzeni ostatniej dekady niemal rokrocznie sieć wodociągowa była nieco ponad dwukrotnie dłuższa od sieci kanalizacyjnej. Z kolei na obszarze wiejskim stosunek ten jest zdecydowanie na korzyść długości sieci wodociągowej i oscyluje między 4,7% w 2012 r. do 6% w 2021 r. Na poziomie całego powiatu poddębickiego i województwa łódzkiego długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w 2021 r. wyniosła odpowiednio: 11,9% oraz 31,5%.

Wykres 73 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Tabela 68 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

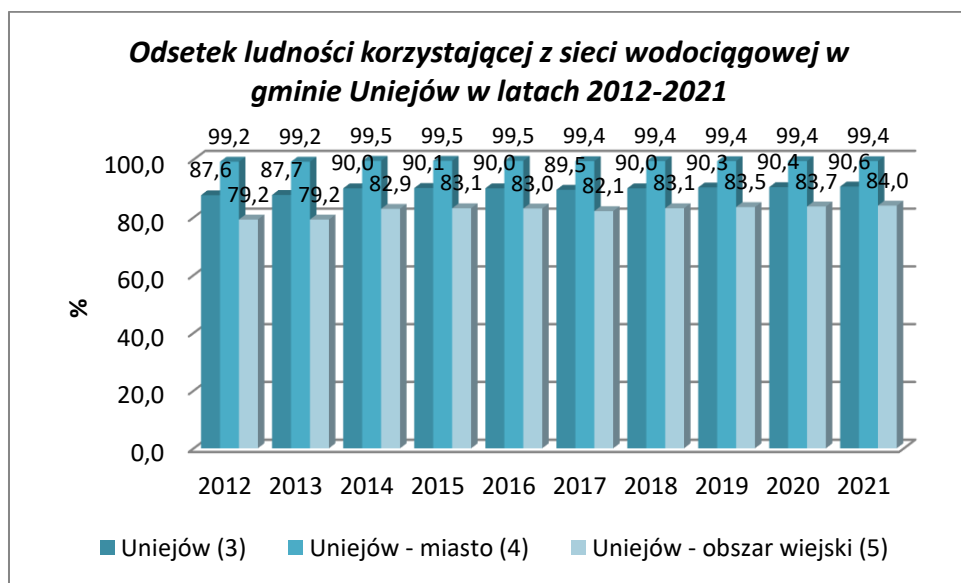
	ogółem										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	p.proc.
ŁÓDZKIE	25,2	26,6	27,5	28,6	29,1	29,7	30,4	31,0	30,9	31,5	6,3
Powiat poddębicki	7,9	8,2	8,4	8,8	8,8	9,7	9,8	10,6	10,6	11,9	3,9
Uniejów (3)	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	15,4	13,3	13,3	13,6	13,6	4,6
Uniejów - miasto (4)	44,4	44,4	43,8	43,8	43,8	55,9	45,4	45,4	44,9	44,9	0,5
Uniejów - obszar wiejski (5)	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	5,2	5,2	5,7	6,0	6,0	1,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

W 2021 r. na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów z sieci wodociągowej korzystało 90,6% ludności, co jest wartością wyższą o 3 p. proc. względem roku 2012. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat wartości tego wskaźnika dla całej gminy Uniejów były rokrocznie odrobinę niższe niż w województwie łódzkim. Zmiana wartości wskaźnika w ostatniej dekadzie na poziomie całej gminy jest niższa od zmiany zarówno na poziomie województwa (4,6 p. proc.) jak i powiatu poddębickiego (9 p. proc.).

Rozpatrując zasięg sieci wodociągowej na poszczególnych rodzajach obszarów należy zauważyć, iż miasto Uniejów rokrocznie osiągało wartości wskaźnika wyższe od tych na poziomie województwa łódzkiego oraz powiatu poddębickiego. W 2021 r. 99,4% ludności miasta Uniejów korzystało z sieci wodociągowej, podczas gdy dla miast województwa wskaźnik ten wyniósł 95,4%, zaś dla miast powiatu – 98%. Z kolei osoby korzystające z sieci wodociągowej na obszarze wiejskim gminy Uniejów stanowiły 84% ludności ogółem, co jest wartością niższą od obserwowanej na obszarach wiejskich w całym województwie (93%) oraz w powiecie poddębickim (88,2%). W ostatnich dziesięciu latach wskaźnik ten na obszarach wiejskich w gminie Uniejów odnotował wzrost na poziomie 4,8 p. proc., podczas gdy w województwie łódzkim wzrost ten wyniósł 11,2 p. proc., zaś w powiecie poddębickim 12,2 p. proc.

Wykres 74 Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Tabela 69 Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

wodociąg											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	p. proc.
ŁÓDZKIE	89,9	89,9	94,0	94,1	94,2	94,2	94,3	94,3	94,4	94,5	4,6
Powiat poddębicki	81,6	81,8	89,9	90,1	90,2	90,2	90,3	90,5	90,5	90,6	9,0
Uniejów (3)	87,6	87,7	90,0	90,1	90,0	89,5	90,0	90,3	90,4	90,6	3,0
w miastach											
ŁÓDZKIE	94,5	94,5	95,1	95,1	95,2	95,2	95,2	95,3	95,4	95,4	0,9
Powiat poddębicki	97,7	97,8	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	97,9	98,0	0,3
Uniejów - miasto (4)	99,2	99,2	99,5	99,5	99,5	99,4	99,4	99,4	99,4	99,4	0,2
na wsi											
ŁÓDZKIE	81,8	82,0	92,3	92,4	92,5	92,6	92,7	92,8	92,9	93,0	11,2

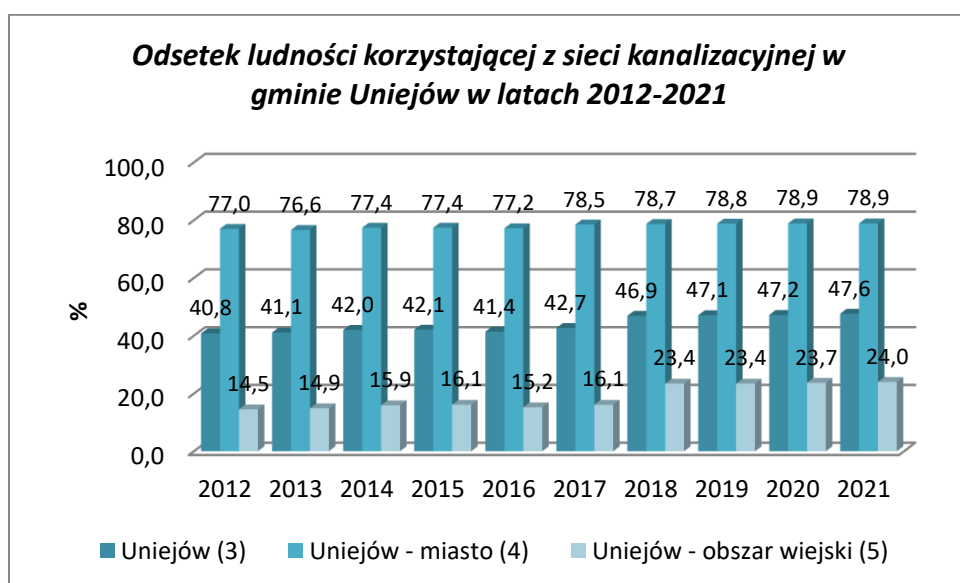
Powiat poddębicki	76,0	76,1	87,2	87,3	87,5	87,6	87,8	88,0	88,1	88,2	12,2
Uniejów - obszar wiejski (5)	79,2	79,2	82,9	83,1	83,0	82,1	83,1	83,5	83,7	84,0	4,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2021 r. w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów był ponad dwukrotnie niższy od odsetka ludności korzystającej z sieci wodociągowej i wyniósł 47,6%. Jest to wartość niższa od zanotowanej w województwie łódzkim (64,7%), zaś wyższa od zanotowanej w powiecie poddębickim (32,2%). Względem roku 2012 przyrost wartości wskaźnika na poziomie całej gminy wyniósł 6,8 p. proc. i jest to wyższa zmiana niż na poziomie województwa (4,3 p. proc.) czy powiatu (3 p. proc.).

Mierzony w ten sposób poziom skanalizowania w mieście Uniejów (78,9% ludności miasta) był w 2021 r. niższy niż w województwie łódzkim (87,5% ludności miast) i powiecie poddębickim (88,2% ludności miast). Z kolei obszary wiejskie gminy Uniejów na przestrzeni ostatniej dekady były rokrocznie lepiej skanalizowane od obszarów wiejskich w powiecie, zaś gorzej od obszarów wiejskich w całym województwie. W 2021 r. wskaźnik dla obszarów wiejskich gminy Uniejów wyniósł 24%, podczas gdy w województwie 27,5% zaś w powiecie 13,7%. Wzrost względem roku 2012 dla obszarów wiejskich gminy Uniejów wyniósł 9,5 p. proc. (niemal tyle samo co dla województwa – 9,6 p. proc.).

Wykres 75 Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL

Tabela 70 Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

	kanalizacja										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021

	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	p. proc.
ŁÓDZKIE	60,4	60,9	62,6	63,4	63,7	63,9	64,0	64,3	64,5	64,7	4,3
Powiat poddębicki	29,2	28,8	29,6	29,8	29,6	29,7	30,7	31,3	31,8	32,2	3,0
Uniejów (3)	40,8	41,1	42,0	42,1	41,4	42,7	46,9	47,1	47,2	47,6	6,8
w miastach											
ŁÓDZKIE	84,7	85,1	85,9	86,4	86,7	86,9	87,1	87,2	87,3	87,5	2,8
Powiat poddębicki	87,5	87,1	87,6	87,6	87,6	87,9	88,0	88,1	88,2	88,2	0,7
Uniejów - miasto (4)	77,0	76,6	77,4	77,4	77,2	78,5	78,7	78,8	78,9	78,9	1,9
na wsi											
ŁÓDZKIE	17,9	19,0	22,5	24,0	24,9	25,2	25,6	26,4	26,7	27,5	9,6
Powiat poddębicki	8,8	8,4	9,3	9,7	9,7	9,8	11,3	12,2	13,1	13,7	4,9
Uniejów - obszar wiejski (5)	14,5	14,9	15,9	16,1	15,2	16,1	23,4	23,4	23,7	24,0	9,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

OCZYSZCZANIE I GOSPODARKA ŚCIEKAMI

Na stan i jakość wód mają wpływ zanieczyszczenia z punktowych źródeł (ścieki odprowadzane w zorganizowany sposób systemami kanalizacyjnymi, pochodzące głównie z zakładów przemysłowych - potencjalne źródło zanieczyszczenia wód substancjami szczególnie szkodliwymi - i z aglomeracji miejskich wnoszące do wód powierzchniowych znaczące ładunki substancji biogenych - głównie związki azotu i fosforu - powodując eutrofizację tych wód); z powierzchniowych źródeł (zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych nieposiadających systemów kanalizacyjnych oraz z obszarów rolnych i leśnych powodujące zanieczyszczenie wód substancjami ropopochodnymi, związkami biogenymi oraz pestycydami) oraz ze źródeł liniowych (zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane opadami atmosferycznymi z powierzchni dróg oraz zanieczyszczenia pochodzące z rurociągów, kanałów ściekowych, osadowych).

W latach 2012 – 2019 na obszarze gminy Uniejów funkcjonowały dwie oczyszczalnie ścieków – po jednej na terenie miasta Uniejów oraz na obszarze wiejskim. Obie oczyszczalnie to oczyszczalnie biologiczne. Ich przepustowość na przestrzeni ośmiu lat uległa zmniejszeniu: o 287 m³/dobę w mieście oraz o 8 m³/dobę na obszarze wiejskim. Z kolei w tym samym okresie wzrosła ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na obszarze całej gminy o 350 osób, co stanowi 14% ludności korzystającej z oczyszczalni w roku 2012.

Tabela 71 Podstawowe dane o oczyszczalniach ścieków w latach 2012-2019

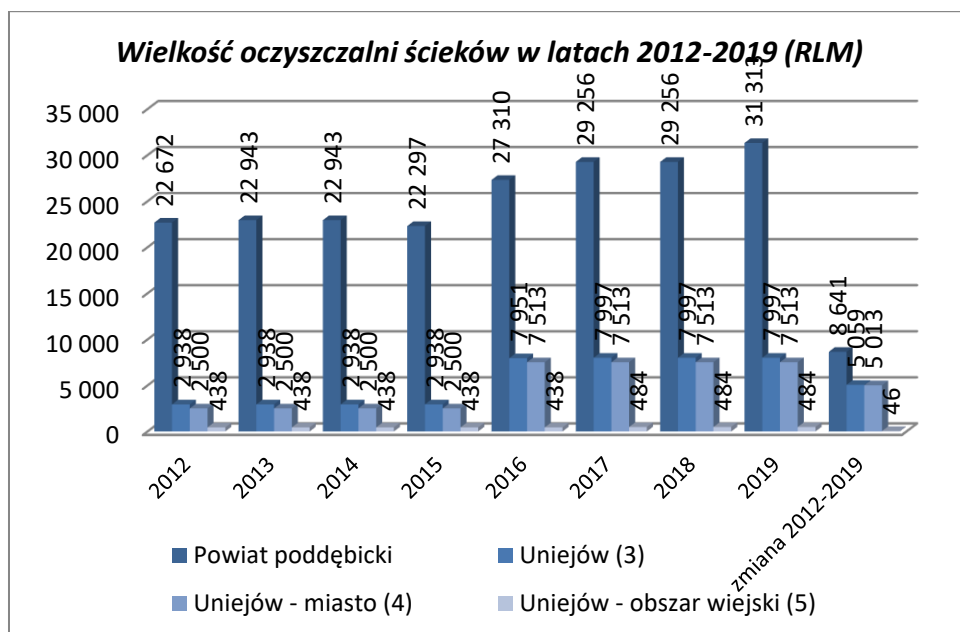
oczyszczalnie ogółem										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012- 2020
	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[%]
ŁÓDZKIE	249	265	269	269	268	271	266	271	22	9%
Powiat poddębicki	9	8	8	7	7	7	7	8	-1	-11%
Uniejów (3)	2	2	2	2	2	2	2	2	0	-
Uniejów - miasto (4)	1	1	1	1	1	1	1	1	0	-

Uniejów - obszar wiejski (5)	1	1	1	1	1	1	1	1	0	-
przepustowość ogółem										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012-2020
	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[m3/dobę]	[%]
ŁÓDZKIE	663 417	665 642	654 339	589 273	635 508	585 117	586 808	592 072	-71 345	-11%
Powiat poddębicki	5 298	5 098	5 098	5 053	4 816	4 976	4 976	5 050	-248	-5%
Uniejów (3)	1 065	1 065	1 065	1 065	778	770	770	770	-295	-28%
Uniejów - miasto (4)	987	987	987	987	700	700	700	700	-287	-29%
Uniejów - obszar wiejski (5)	78	78	78	78	78	70	70	70	-8	-10%
ludność korzystająca z oczyszczalni ogółem										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012-2020
	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[%]
ŁÓDZKIE	1 692 266	1 709 506	1 700 786	1 699 466	1 721 175	1 714 890	1 712 863	1 722 047	29 781	2%
Powiat poddębicki	12 951	13 014	13 129	11 543	12 421	12 569	12 819	12 955	4	0%
Uniejów (3)	2 470	2 510	2 515	2 517	2 520	2 505	2 820	2 820	350	14%
Uniejów - miasto (4)	2 150	2 180	2 185	2 179	2 200	2 200	2 500	2 500	350	16%
Uniejów - obszar wiejski (5)	320	330	330	338	320	305	320	320	0	0%

Źródło: GUS – BDL.

Biorąc pod uwagę wielkość oczyszczalni ścieków wyrażoną w równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) na przestrzeni ośmiu lat wielkość ta wzrosła w wartościach bezwzględnych na obszarze gminy Uniejów porównywalnie do wzrostu na obszarze całego powiatu poddębickiego. Relatywnie wobec roku 2012 wzrost w gminie Uniejów wyniósł 172% wielkości oczyszczalni w 2012 r., podczas gdy w powiecie wzrost ten wyniósł 38% wielkości oczyszczalni w 2012 r.

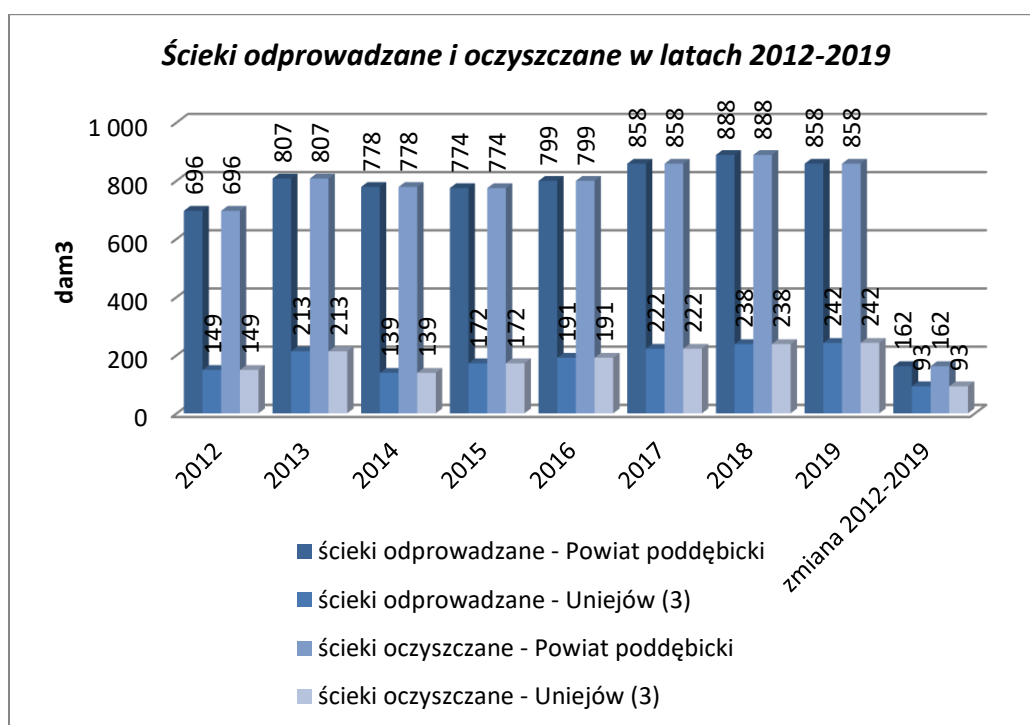
Wykres 76 Wielkość oczyszczalni ścieków w latach 2012-2019 (RLM)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Na przestrzeni lat 2012 – 2019 zarówno na poziomie powiatu poddębickiego, całej gminy Uniejów oraz miasta i obszaru wiejskiego wszystkie ścieki odprowadzane były oczyszczane. W porównaniu do roku 2012 ilość ścieków odprowadzonych (i zarazem oczyszczonych) wzrosła o 23% w powiecie, o 62% w całej gminie Uniejów, o 61% w mieście Uniejów, zaś o 133% na obszarze wiejskim. W wartościach bezwzględnych wzrost ilości ścieków odprowadzanych i oczyszczanych na obszarach wiejskich był najniższy i wyniósł 4 dam³. W tym samym okresie w całym województwie łódzkim odnotowano spadek ilości ścieków o 0,2% ich ilości w 2012 r.

Wykres 77 Ścieki odprowadzane i oczyszczane w latach 2012-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

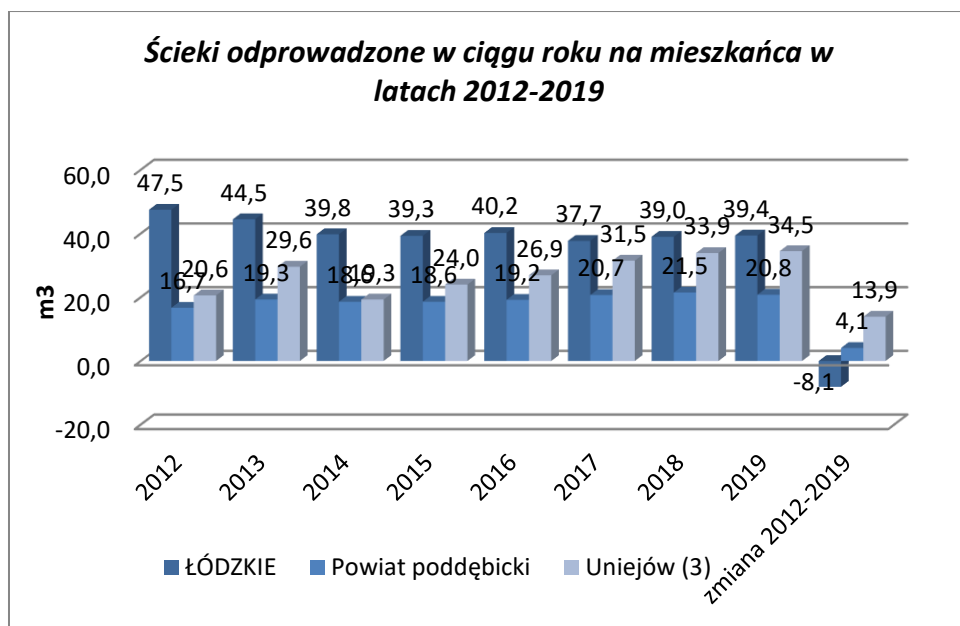
Tabela 72 Ścieki odprowadzane i oczyszczane województwo/powiat/gmina w latach 2012-2019

Ścieki odprowadzone ogółem										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012-2020
	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[%]
ŁÓDZKIE	85 697,0	83 894,8	80 821,3	81 905,2	82 086,9	82 566,1	84 504,8	85 490,9	-206	-0,2%
Powiat poddębicki	696	807	778	774	799	858	888	858	162	23,3%
Uniejów (3)	149	213	139	172	191	222	238	242	93	62,4%
Uniejów - miasto (4)	146	207	135	167	185	216	231	235	89	61,0%
Uniejów - obszar wiejski (5)	3	6	4	5	6	6	7	7	4	133,3%
Ścieki oczyszczane razem										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012-2020
	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[%]
ŁÓDZKIE	85 697	83 890	80 817	81 901	82 084	82 562	84 501	85 488	-209	-0,2%
Powiat poddębicki	696	807	778	774	799	858	888	858	162	23,3%
Uniejów (3)	149	213	139	172	191	222	238	242	93	62,4%
Uniejów - miasto (4)	146	207	135	167	185	216	231	235	89	61,0%
Uniejów - obszar wiejski (5)	3	6	4	5	6	6	7	7	4	133,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Na przestrzeni ośmiu lat ilość ścieków odprowadzanych w ciągu roku w przeliczeniu na mieszkańca wzrosła w gminie Uniejów o 13,9 m³, co stanowi 67% wartości tego wskaźnika w 2012 r. W powiecie poddębickim wskaźnik wzrósł o 4,1 m³, tj. 25% wartości z 2012 r., zaś w województwie łódzkim wartość wskaźnika spadła o 8,1 m³, co stanowi 17% jego wartości w 2012 r. W efekcie w 2019 r. wartość wskaźnika w gminie Uniejów (34,5 m³/osobę) zbliżyła się znacząco do wartości w województwie (39,4 m³/osobę).

Wykres 78 Ścieki odprowadzone w ciągu roku na mieszkańca w latach 2012 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 73 Ścieki odprowadzone w ciągu roku na mieszkańca województwo/powiat/gmina w latach 2012 – 2019

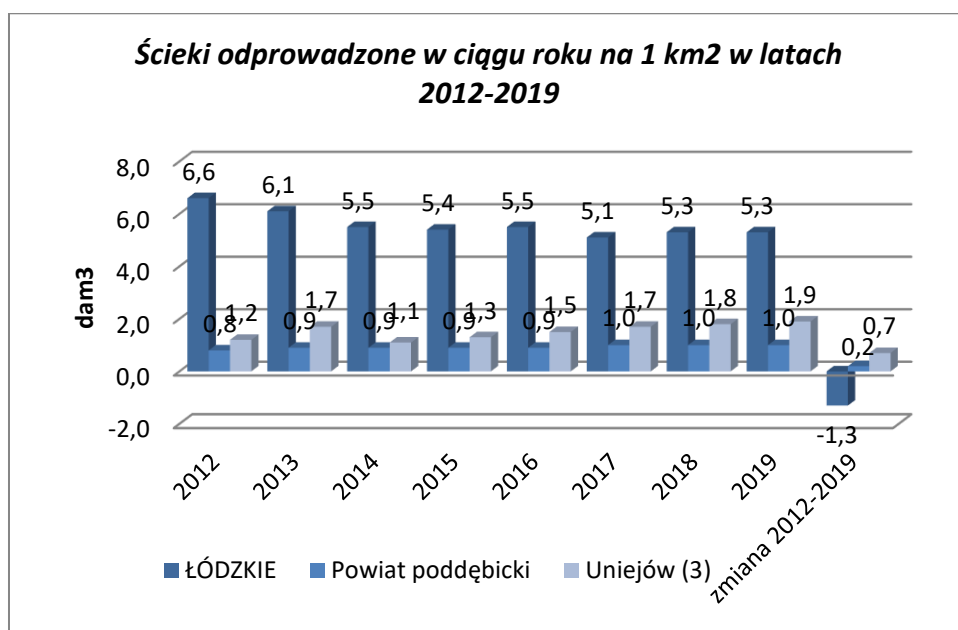
	Ścieki odprowadzone w ciągu roku na 1 mieszkańca									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012-2019
	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[m3]	[%]
ŁÓDZKIE	47,5	44,5	39,8	39,3	40,2	37,7	39,0	39,4	-8,1	-17%
Powiat poddębicki	16,7	19,3	18,6	18,6	19,2	20,7	21,5	20,8	4,1	25%
Uniejów (3)	20,6	29,6	19,3	24,0	26,9	31,5	33,9	34,5	13,9	67%
Uniejów - miasto (4)	48,5	68,1	43,8	54,8	61,5	72,2	77,1	78,7	30,2	62%
Uniejów - obszar wiejski (5)	0,7	1,4	1,0	1,2	1,5	1,5	1,7	1,7	1,0	143%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W odniesieniu do powierzchni ilość odprowadzonych ścieków w liczbach bezwzględnych nie wzrosła tak drastycznie: o 0,7 dam³/km² na obszarze gminy Uniejów, o 0,2 dam³/km² na obszarze powiatu poddębickiego, zaś na obszarze województwa łódzkiego zmniejszyła się o 1,3 dam³/km². Porównując

jednak do roku 2012 relatywny wzrost jest najwyższy w gminie Uniejów (o 58% wartości wskaźnika w 2012 r.).

Wykres 79 Ścieki odprowadzone w ciągu roku na 1 km² w latach 2012 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

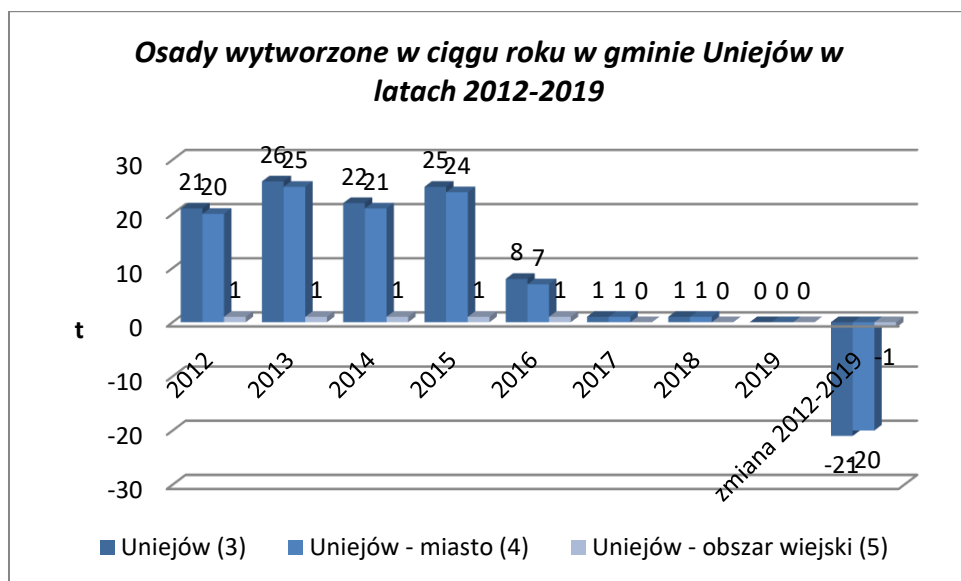
Tabela 74 Ścieki odprowadzone w ciągu roku na 1 km² w latach 2012 – 2019

	Ścieki odprowadzone w ciągu roku na 1 km ² powierzchni									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012-2019
	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[dam3]	[%]
ŁÓDZKIE	6,6	6,1	5,5	5,4	5,5	5,1	5,3	5,3	-1,3	-20%
Powiat poddębicki	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	0,2	25%
Uniejów (3)	1,2	1,7	1,1	1,3	1,5	1,7	1,8	1,9	0,7	58%
Uniejów - miasto (4)	12,2	17,3	11,3	13,9	15,4	18,0	19,3	19,6	7,4	61%
Uniejów - obszar wiejski (5)	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Należy zauważyć, iż na przestrzeni lat 2012 – 2019 zmniejszyła się w gminie Uniejów ilość osadów wytworzonych w ciągu roku w procesie oczyszczania ścieków z 21 t w 2012 r. do 0 t w 2019 r. (głównie w wyniku spadku odnotowanego w mieście Uniejów). Relatywnie podobnie duże spadki zaobserwowano w województwie łódzkim (o 89% ilości osadów w 2012 r.) i w powiecie poddębickim (o 93% ilości osadów w 2012 r.).

Wykres 80 Osady wytworzone w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2012-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 75 Osady wytworzone w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2012-2019.

	Osady wytworzone w ciągu roku									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana 2012-2019	zmiana 2012-2020
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	41 515	41 029	43 104	41 774	41 792	42 600	44 164	43 194	1 679	4%
Powiat poddębicki	177	232	198	185	198	148	192	149	-28	-16%
Uniejów (3)	21	26	22	25	8	1	1	0	-21	-100%
Uniejów - miasto (4)	20	25	21	24	7	1	1	0	-20	-100%
Uniejów - obszar wiejski (5)	1	1	1	1	1	0	0	0	-1	-100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W dziedzinie infrastruktury i gospodarki wodno-kanalizacyjnej na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na następujące zjawiska:

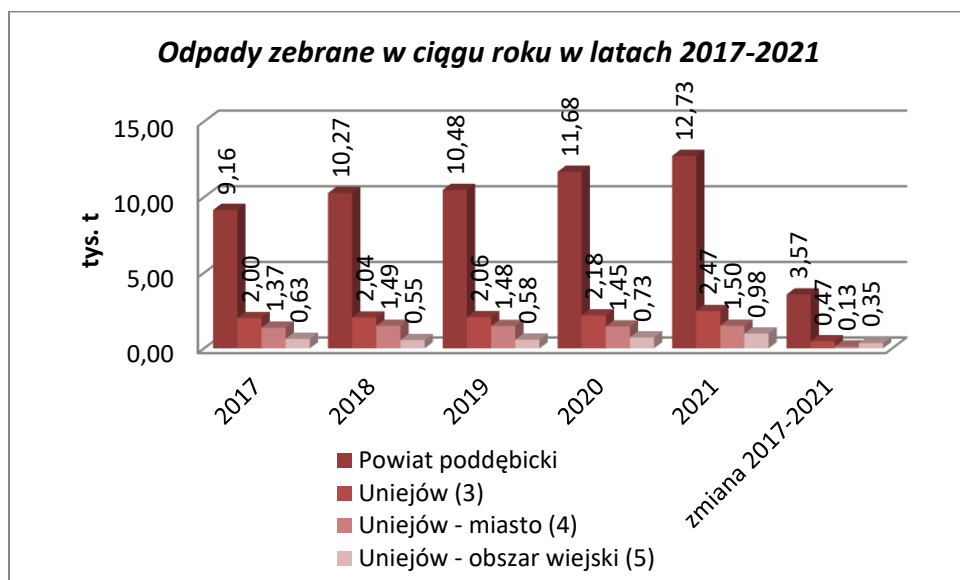
- niemal dwukrotny na przestrzeni ostatniej dekady wzrost długości czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej oraz czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Uniejów,
- stosunkowo wysokie na tle województwa łódzkiego i powiatu poddębickiego zużycie wody na mieszkańca na obszarze całej gminy Uniejów a także w odniesieniu do terenu miast i obszarów wiejskich, szczególnie warto podkreślić ze względu na nominalne zmniejszenie liczby osób korzystających z sieci wodociągowej na obszarze całej gminy,
- obserwowany w gminie Uniejów na przestrzeni ostatnich sześciu lat spadek ilości ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną, który jest relatywnie wyższy niż spadek na poziomie powiatu poddębickiego, jak i na poziomie województwa, przy jednoczesnym wzroście liczby ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej,

- relatywnie wyższy niż na poziomie powiatu poddębickiego wzrost ładunku ścieków oczyszczanych na przestrzeni ostatniej dekady,
- stosunkowo wysoko na tle powiatu poddębickiego skanalizowany obszar wiejski gminy Uniejów oraz porównywalny poziom zwodociągowania całej gminy wobec województwa łódzkiego czy powiatu poddębickiego.
- relatywnie wysoki w porównaniu do powiatu poddębickiego i województwa łódzkiego wzrost zużycia wody na mieszkańca w latach 2012 – 2019 (zużycie wody w gminie wzrosło o 17,8 m3, co stanowi 41% średniego zużycia w 2012 r., zaś na terenie miasta wzrost ten jest jeszcze wyższy i wynosi 37,4 m3, tj. 79% średniego zużycia w 2012 r.),
- relatywnie wysoki w porównaniu do powiatu poddębickiego i województwa łódzkiego wzrost odprowadzonych w ciągu roku ścieków na mieszkańca w latach 2012 – 2019 (ilość odprowadzonych ścieków w ciągu roku wzrosła o 13,9 m3/osobę, co stanowi 67% wartości tego wskaźnika w 2012 r.).

4.8. USŁUGI KOMUNALNE – GOSPODAROWANIE ODPADAMI

W roku 2021 w gminie Uniejów zebrano łącznie 2 473,27 t odpadów komunalnych, co stanowi 19% odpadów zebranych w całym powiecie poddębickim. Względem roku 2017⁵⁵ ilość zebranych odpadów w gminie Uniejów wzrosła o 476,03 t, czyli o 24% ilości odpadów zebranych w 2017 r. Podobny wzrost zanotowano w tych latach na poziomie całego województwa łódzkiego. Z kolei na poziomie powiatu wzrost wyniósł 39% ilości odpadów zebranych w 2017 r. Warto zauważyć, iż na terenie miasta Uniejów ilość zebranych odpadów wzrosła o jedynie 9% ilości odpadów zebranych w 2017 r., zaś na obszarze

Wykres 81 Odpady zebrane w ciągu roku w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

⁵⁵ GUS nie podaje danych dla lat wcześniejszych od 2017 r.

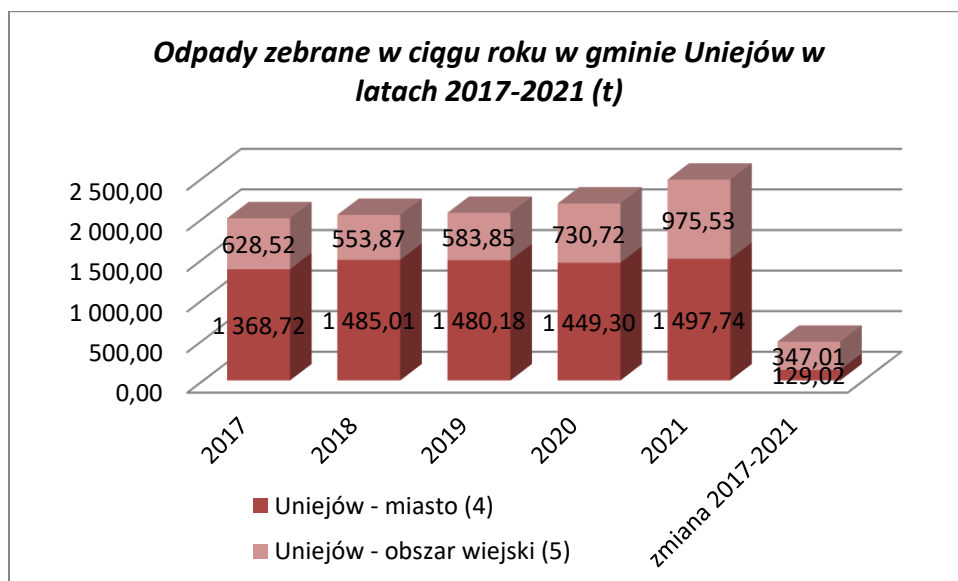
Tabela 76 Odpady zebrane w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2017-2021

	odpady komunalne zebrane w ciągu roku ogółem						
	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2017-2021	zmiana 2017-2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	705	788	818	850	876	170	24%
	883,10	497,04	988,57	660,68	156,83	273,73	
Powiat poddębicki	9 158,30	10 274,55	10 483,55	11 679,87	12 731,37	3 573,07	39%
Uniejów (3)	1 997,24	2 038,88	2 064,03	2 180,02	2 473,27	476,03	24%
Uniejów - miasto (4)	1 368,72	1 485,01	1 480,18	1 449,30	1 497,74	129,02	9%
Uniejów - obszar wiejski (5)	628,52	553,87	583,85	730,72	975,53	347,01	55%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Udział odpadów zebranych w mieście i na obszarze wiejskim w gminie Uniejów nieznacznie się zmienił: w 2017 r. 69% odpadów zebranych w gminie pochodziło z miasta, zaś w 2021 r. udział ten wyniósł 61% (analogicznie udział odpadów z obszaru wiejskiego wzrósł z 31% w 2017 r. do 39% w 2021 r.)

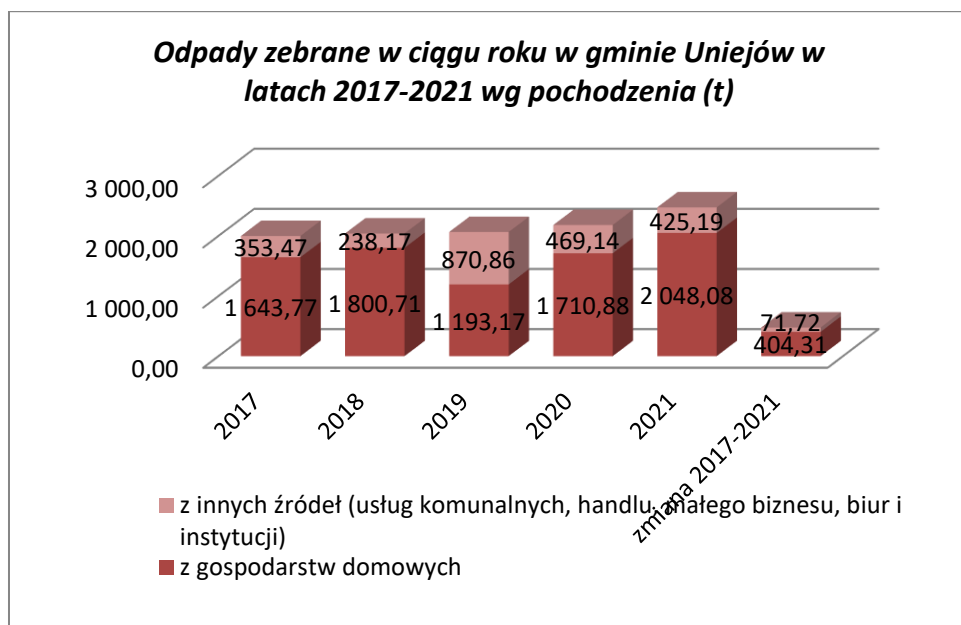
Wykres 82 Odpady zebrane w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Rokrocznie zdecydowana większość zebranych w gminie Uniejów odpadów pochodzi z gospodarstw domowych (78% - 88%). Jedynie w roku 2019 ilości odpadów zebranych z gospodarstw domowych oraz z innych źródeł (usługi komunalne, handel, mały biznes, biura i instytucje) były porównywalne (58% vs. 42%). Względem roku 2017 ilość odpadów zebranych z gospodarstw domowych wzrosła w gminie Uniejów o 25%, zaś odpadów zebranych z innych źródeł o 20%. Warto zauważyć, iż w mieście wzrost ilości odpadów zebranych z gospodarstw domowych wyniósł jedynie 6% ilości zebranych odpadów w 2017 r., podczas gdy na obszarze wiejskim aż 62%.

Wykres 83 Odpady zebrane w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2017-2020 wg pochodzenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 77 Odpady zebrane w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2017-2020 wg pochodzenia

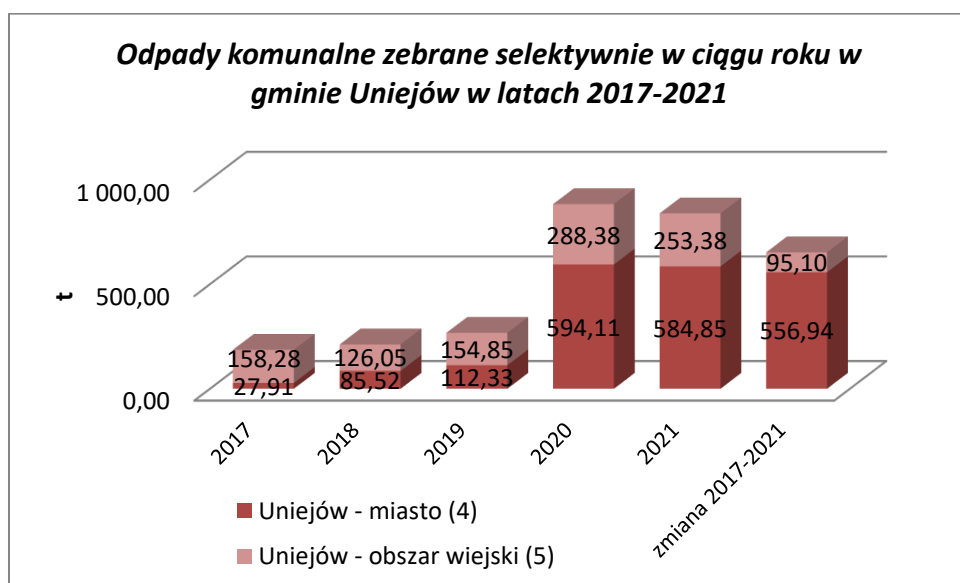
odpady zebrane z gospodarstw domowych							
	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2017-2021	zmiana 2017-2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	604 539,40	660 474,04	700 971,62	713 929,74	731 624,48	127 085,08	21%
Powiat poddębicki	7 804,20	9 068,96	8 827,33	10 290,66	11 076,40	3 272,20	42%
Uniejów (3)	1 643,77	1 800,71	1 193,17	1 710,88	2 048,08	404,31	25%
Uniejów - miasto (4)	1 098,59	1 302,84	657,18	1 063,51	1 164,78	66,19	6%
Uniejów - obszar wiejski (5)	545,18	497,87	535,99	647,37	883,30	338,12	62%
odpady zebrane z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)							
	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2017-2021	zmiana 2017-2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	101 343,70	128 023,00	118 016,95	136 730,94	144 532,35	43 188,65	43%
Powiat poddębicki	1 354,10	1 205,59	1 656,22	1 389,21	1 654,97	300,87	22%
Uniejów (3)	353,47	238,17	870,86	469,14	425,19	71,72	20%
Uniejów - miasto (4)	270,13	182,17	823,00	385,79	332,96	62,83	23%
Uniejów - obszar wiejski (5)	83,34	56,00	47,86	83,35	92,23	8,89	11%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W całej gminie Uniejów w roku 2021 selektywnie zebrano 838,23 t (tj. 23% odpadów zebranych selektywnie w całym powiecie poddębickim), z czego 70% w mieście. W roku 2020 obserwujemy

gwałtowny wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie w gminie, a w szczególności na terenie miasta. Co ciekawe na przestrzeni pięciu lat proporcje między odpadami zebranymi selektywnie w mieście i na obszarze wiejskim całkowicie się odwróciły: gdy w roku 2017 proporcja wynosiła 15% do 85% (odpady zebrane selektywnie w mieście vs. odpady zebrane selektywnie na obszarze wiejskim) tak w roku 2021 wyniosła ona 70% do 30%. Ilość odpadów zebranych selektywnie w gminie Uniejów wzrosła względem 2017 r. o 350% i jest to wyższy wzrost niż na poziomie powiatu poddębickiego (221%) a także województwa łódzkiego (77%). Na terenie miasta wzrost ten wyniósł aż 1995%, zaś na obszarze wiejskim zaledwie 60%.

Wykres 84 Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2017 – 2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 78 Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2017 – 2021

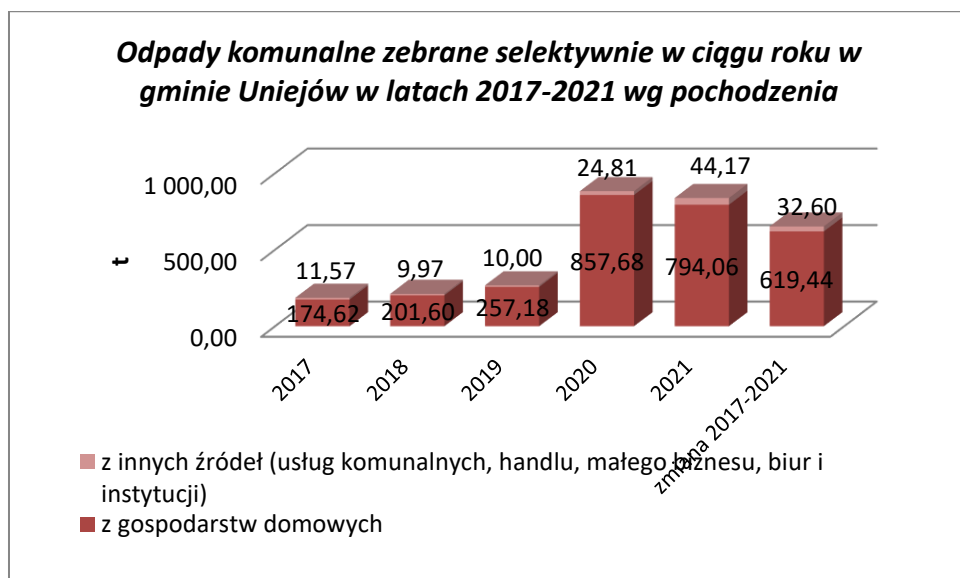
odpady zebrane selektywnie ogółem							
	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2017-2021	zmiana 2017-2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	194	241	266	329	345	150	77%
Powiat poddębicki	813,63	488,03	689,91	082,06	051,58	237,95	221%
Uniejów (3)	1 137,58	1 611,34	2 170,30	3 833,93	3 653,49	2 515,91	221%
Uniejów - miasto (4)	186,19	211,57	267,18	882,49	838,23	652,04	350%
Uniejów - obszar wiejski (5)	27,91	85,52	112,33	594,11	584,85	556,94	1995%
	158,28	126,05	154,85	288,38	253,38	95,10	60%
odpady zebrane selektywnie z gospodarstw domowych							
	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2017-2021	zmiana 2017-2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]

ŁÓDZKIE	168	218	243	284	304	135	81%
	244,81	779,94	111,32	997,00	065,22	820,41	
Powiat poddębicki	1 034,09	1 573,82	2 137,53	3 699,89	3 517,72	2 483,63	240%
Uniejów (3)	174,62	201,60	257,18	857,68	794,06	619,44	355%
Uniejów - miasto (4)	16,34	75,55	102,33	590,89	571,60	555,26	3398%
Uniejów - obszar wiejski (5)	158,28	126,05	154,85	266,79	222,46	64,18	41%
odpady zebrane selektywnie z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)							
	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2017-2021	zmiana 2017-2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	26 568,82	22 708,09	23 578,59	44 085,06	40 986,36	14 417,54	54%
Powiat poddębicki	103,49	37,52	32,77	134,04	135,77	32,28	31%
Uniejów (3)	11,57	9,97	10,00	24,81	44,17	32,60	282%
Uniejów - miasto (4)	11,57	9,97	10,00	3,22	13,25	1,68	15%
Uniejów - obszar wiejski (5)	0,00	0,00	0,00	21,59	30,92	30,92	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Niemal wszystkie odpady zebrane selektywnie w gminie Uniejów pochodzą z gospodarstw domowych (94% w 2017 r., 95% w 2021 r.). Na przestrzeni ostatnich pięciu lat można zaobserwować, iż na terenie miasta Uniejów udział odpadów zebranych selektywnie z innych źródeł zmniejszył się z 41% ogółu odpadów zebranych selektywnie w 2017 r. do 2% w 2021 r. Z kolei na obszarach wiejskich udział odpadów zebranych selektywnie z innych źródeł wzrósł z 0% w 2017 r. do 12% w 2021 r.

Wykres 85 Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2017-2021 wg pochodzenia

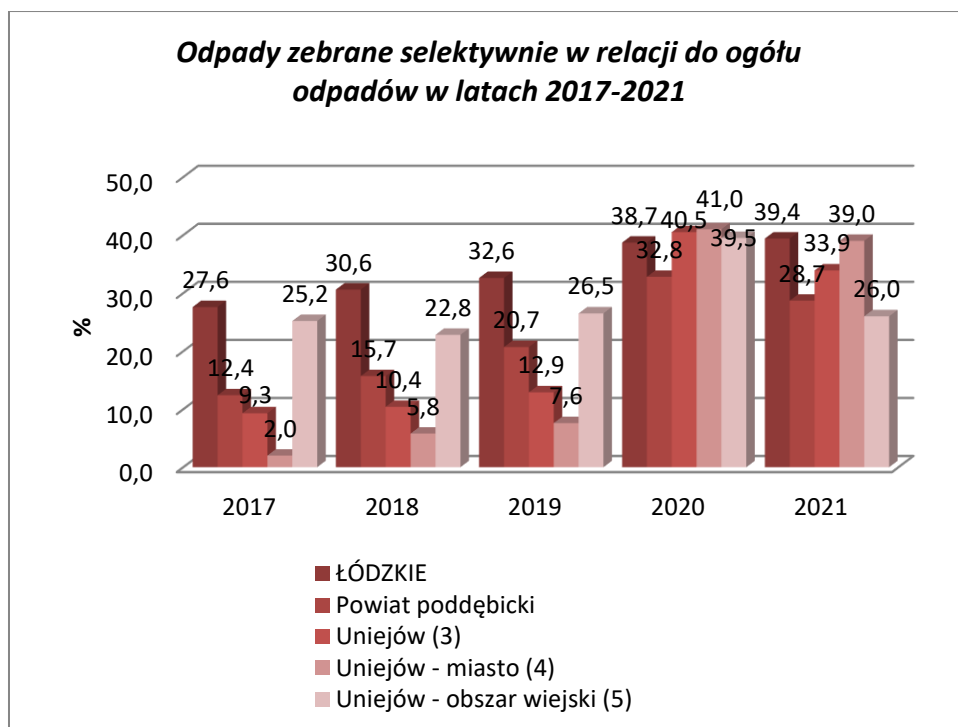

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W relacji do ogółu zebranych odpadów w 2021 r. w gminie Uniejów selektywnie zebrano 33,9% odpadów. Odsetek ten jest wyższy niż w powiecie poddębickim (28,7%), zaś niższy niż w województwie

łódzkim (39,4%). Z kolei względem roku 2017 w gminie Uniejów udział odpadów zebranych selektywnie w odpadach zebranych ogółem zanotował relatywnie najwyższy wzrost o 24,6 p.proc., podczas gdy wzrost w powiecie wyniósł 16,3 p.proc. zaś w województwie 11,8 p.proc. Na terenie miasta Uniejów, gdzie w 2017 r. jedynie 2% zebranych odpadów było zebranych selektywnie odsetek ten w przeciągu pięciu lat wzrósł do 39% w 2021 r., przekraczając przeciętną jego wartość na obszarach wiejskich wynoszącą 28%.

Wykres 86 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 79 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w latach 2017-2021

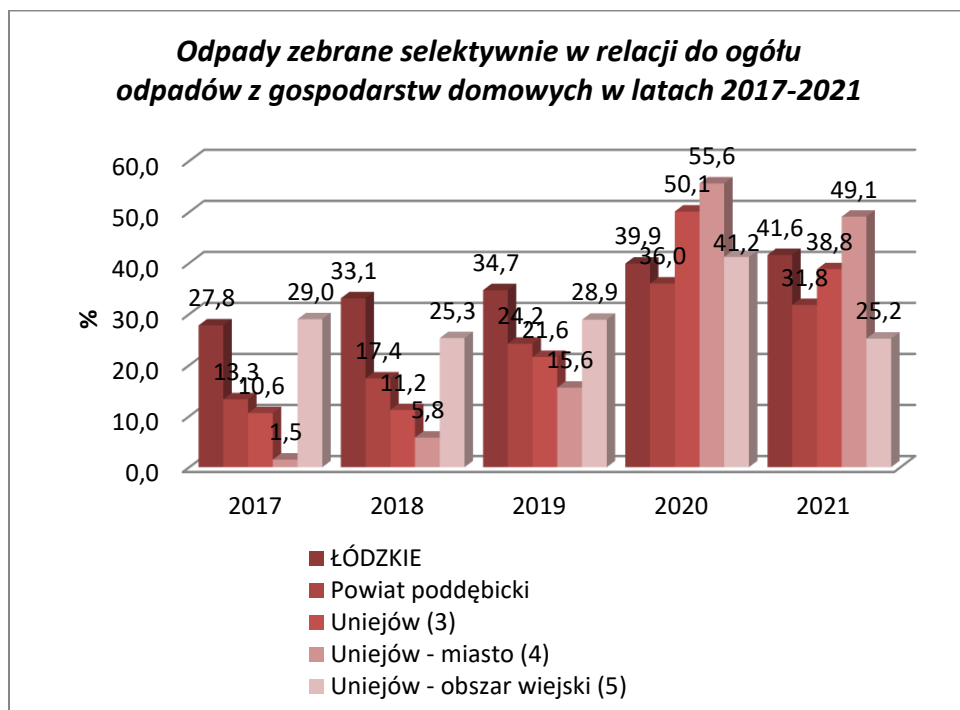
	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów					
	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	2017-2021 [p.proc.]
ŁÓDZKIE	27,6	30,6	32,6	38,7	39,4	11,80
Powiat poddębicki	12,4	15,7	20,7	32,8	28,7	16,30
Uniejów (3)	9,3	10,4	12,9	40,5	33,9	24,60
Uniejów - miasto (4)	2,0	5,8	7,6	41,0	39,0	37,00
Uniejów - obszar wiejski (5)	25,2	22,8	26,5	39,5	26,0	0,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W odniesieniu do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych wzrost udziału odpadów zebranych selektywnie jest jeszcze wyższy: w gminie Uniejów o 28,2 p.proc., w powiecie poddębickim o 18,5 p.proc., w województwie łódzkim o 13,8 p.proc. Na terenie miasta Uniejów odsetek ten zwiększył się z 1,5% w 2017 r. do 49,1% w 2021 r. Z kolei na obszarach wiejskich udział odpadów

zebranych selektywnie w zebranych odpadach uległ zmniejszeniu z 29% w 2012 r. do 15,2% w 2021 r.

Wykres 87 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych w latach 2017 – 2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 80 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych w latach 2017 – 2021

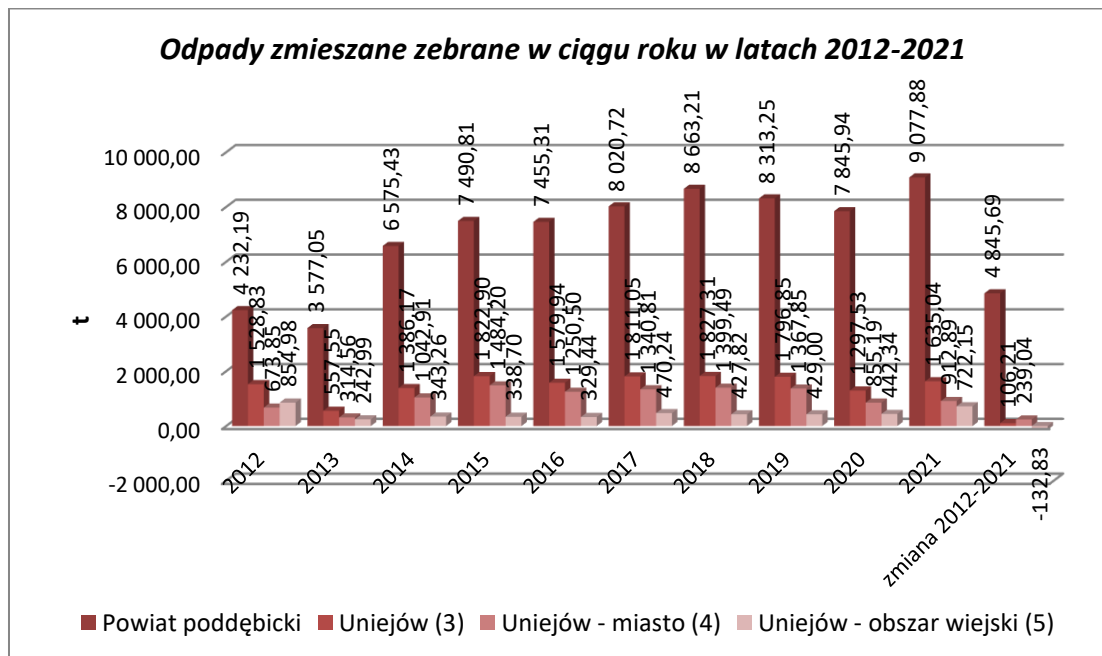
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych						
	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2017-2021
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[p.proc.]
ŁÓDZKIE	27,8	33,1	34,7	39,9	41,6	13,80
Powiat poddębicki	13,3	17,4	24,2	36,0	31,8	18,50
Uniejów (3)	10,6	11,2	21,6	50,1	38,8	28,20
Uniejów - miasto (4)	1,5	5,8	15,6	55,6	49,1	47,60
Uniejów - obszar wiejski (5)	29,0	25,3	28,9	41,2	25,2	-3,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W 2021 r. w gminie Uniejów zebrano 1 635,04 t odpadów zmieszanych, co stanowi 18% odpadów zmieszanych zebranych na obszarze całego powiatu poddębickiego. Względem roku 2012 w gminie zebrano więcej o 106,21 t odpadów zmieszanych, czyli o 7% ilości odpadów zmieszanych zebranych w 2012 r. W rozpatrywanym okresie na poziomie powiatu ilość zebranych odpadów zmieszanych wzrosła o 114%, zaś na poziomie województwa zmniejszyła się o 3%. Co ciekawe proporcje udziału odpadów zmieszanych zebranych z terenu miasta i z obszarów wiejskich uległy odwróceniu w przeciągu ostatniej

dekady. W 2012 r. 44% odpadów zmieszanych zebranych w gminie pochodziło z miasta a 56% z obszarów wiejskich – w 2021 r. w mieście zebrano 56% odpadów zmieszanych, zaś na obszarach wiejskich 44%.

Wykres 88 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku w latach 2012-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 81 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2012-2017

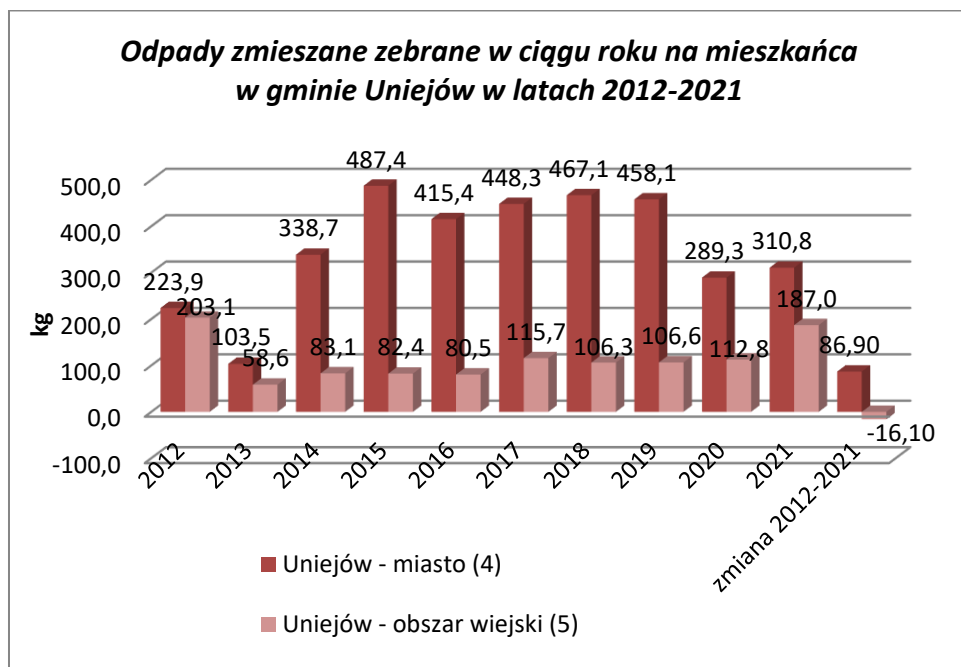
Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku ogółem												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021	zmiana 2012-2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	550	501	474	477	496	511	547	552	521	531	-19	-3%
	166,34	250,21	673,83	475,45	401,98	069,47	009,01	298,66	578,62	105,25	061,09	
Powiat poddębicki	4 232,19	3 577,05	6 575,43	7 490,81	7 455,31	8 020,72	8 663,21	8 313,25	7 845,94	9 077,88	4 845,69	114%
Uniejów (3)	1 528,83	557,55	1 386,17	1 822,90	1 579,94	1 811,05	1 827,31	1 796,85	1 297,53	1 635,04	106,21	7%
Uniejów - miasto (4)	673,85	314,56	1 042,91	1 484,20	1 250,50	1 340,81	1 399,49	1 367,85	855,19	912,89	239,04	35%
Uniejów - obszar wiejski (5)	854,98	242,99	343,26	338,70	329,44	470,24	427,82	429,00	442,34	722,15	-132,83	-16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W 2021 r. statystyczny mieszkaniec gminy Uniejów zebrał 240,5 kg odpadów zmieszanych, tj. o 28,7 kg więcej niż w 2012 r. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat rocznie więcej odpadów zmieszanych zbierał statystyczny mieszkaniec miasta niż obszarów wiejskich, przy czym o ile w roku 2013 nastąpił spadek ilości zebranych odpadów na mieszkańca (zarówno miasta i obszaru wiejskiego) względem roku poprzedniego, tak w latach 2014 - 2021 statystyczny mieszkaniec obszarów wiejskich zbierał rocznie

mniej odpadów zmieszanych niż w 2012 r., natomiast mieszkańiec miasta zbierał tych odpadów zauważalnie więcej niż w roku 2012.

Wykres 89 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku na mieszkańca w gminie Uniejów w latach 2012-2021.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 82 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku na mieszkańca województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021

Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021	zmiana 2012-2021
	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	217,6	199,1	189,2	191,1	199,5	206,1	221,4	224,5	214,9	220,8	3,20	1%
Powiat poddębicki	100,9	85,7	157,2	179,7	179,4	193,6	210,0	201,9	195,3	227,6	126,70	126%
Uniejów (3)	211,8	77,5	192,3	254,7	222,5	256,7	260,2	256,3	188,7	240,5	28,70	14%
Uniejów - miasto (4)	223,9	103,5	338,7	487,4	415,4	448,3	467,1	458,1	289,3	310,8	86,90	39%
Uniejów - obszar wiejski (5)	203,1	58,6	83,1	82,4	80,5	115,7	106,3	106,6	112,8	187,0	-16,10	-8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Udział odpadów zmieszanych zebranych z gospodarstw domowych w odpadach zmieszanych zebranych ogółem zmniejszył się z 85% w 2012 r. do 77% w 2021 r. Podobnie ilość odpadów zmieszanych zebranych z gospodarstw domowych w gminie Uniejów spadła o 38,80 t przyjmując w 2021 r. wartość 1 254,02 t. Jeszcze wyższy spadek zanotowano na obszarach wiejskich (o 79,59 t), natomiast w mieście Uniejów ilość zmieszanych odpadów zebranych z gospodarstw domowych wzrosła na przestrzeni dziesięciu lat o 40,79 t.

Tabela 83 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku wg pochodzenia w latach 2012-2021

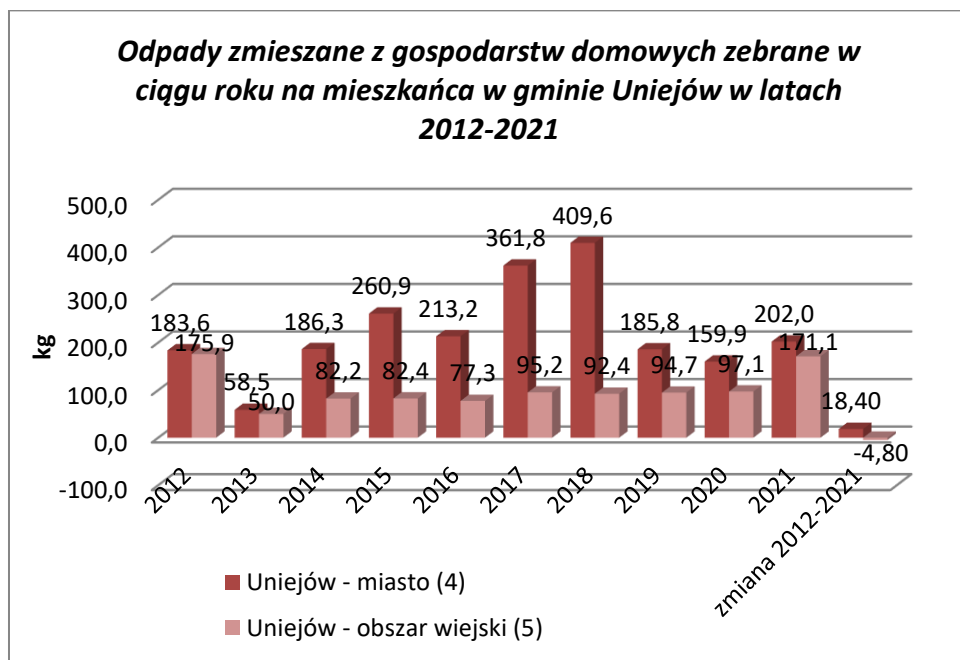
Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku z gospodarstw domowych												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012- 2021	zmiana 2012- 2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	365	364	395	400	418	436	441	457	428	427	61	17%
	760,54	674,77	733,65	656,20	999,41	294,59	694,10	860,30	932,74	559,26	798,72	
Powiat poddębicki	3 370,20	2 950,86	5 481,28	6 111,74	6 087,12	6 770,11	7 495,14	6 689,80	6 590,77	7 558,68	4 188,48	124%
Uniejów (3)	1 292,82	385,32	913,27	1 133,16	958,24	1 469,15	1 599,11	935,99	853,20	1 254,02	-38,80	-3%
Uniejów - miasto (4)	552,39	177,83	573,57	794,46	641,77	1 082,25	1 227,29	554,85	472,62	593,18	40,79	7%
Uniejów - obszar wiejski (5)	740,43	207,49	339,70	338,70	316,47	386,90	371,82	381,14	380,58	660,84	-79,59	-11%
Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2017- 2021	zmiana 2017- 2021
	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	-	-	-	-	-	74	105	94	92	103	28	38%
	-	-	-	-	-	774,88	314,91	438,36	645,88	545,99	771,11	
Powiat poddębicki	-	-	-	-	-	1 250,61	1 168,07	1 623,45	1 255,17	1 519,20	268,59	21%
Uniejów (3)	-	-	-	-	-	341,90	228,20	860,86	444,33	381,02	39,12	11%
Uniejów - miasto (4)	-	-	-	-	-	258,56	172,20	813,00	382,57	319,71	61,15	24%
Uniejów - obszar wiejski (5)	-	-	-	-	-	83,34	56,00	47,86	61,76	61,31	-22,03	-26%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W odpadach zmieszanych zebranych w ciągu roku z gospodarstw domowych rocznie większy udział mają odpady zebrane z terenu miasta Uniejów niż z obszarów wiejskich. Podobną zależność obserwujemy w przypadku odpadów zmieszanych zebranych w ciągu roku z innych źródeł.

W przeliczeniu na mieszkańca ilość zmieszanych odpadów zebranych z gospodarstw domowych w gminie Uniejów wzrosła z 179,1 kg w 2012 r. do 184,4 kg w 2021 r. (tj. o 3%). W odniesieniu do poszczególnych obszarów gminy (miasta i obszarów wiejskich) obserwujemy podobne zależności jak w przypadku zmieszanych odpadów zebranych ogółem, tzn. ilość zmieszanych odpadów zebranych z gospodarstw domowych na mieszkańca miasta wzrosła (od 183,6 kg w 2012 r. do 202 kg w 2021 r.), zaś ilość zmieszanych odpadów zebranych z gospodarstw domowych na mieszkańca obszarów wiejskich zmniejszyła się (ze 175,9 kg w 2012 r. do 171,1 kg w 2021 r.).

Wykres 90 Odpady zmieszane z gospodarstw domowych zebrane w ciągu roku na mieszkańca w gminie Uniejów w latach 2012 – 2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

Tabela 84 Odpady zmieszane z gospodarstw domowych zebrane w ciągu roku na mieszkańca województwo/powiat/gmina w latach 2012 – 2021

odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021	zmiana 2012-2021
	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[kg]	[t]	[%]
ŁÓDZKIE	144,6	144,8	157,8	160,4	168,4	175,9	178,8	186,1	176,8	177,8	33,20	23%
Powiat poddębicki	80,3	70,7	131,0	146,6	146,5	163,4	181,7	162,4	164,1	189,5	109,20	136%
Uniejów (3)	179,1	53,6	126,7	158,3	134,9	208,3	227,7	133,5	124,1	184,4	5,30	3%
Uniejów - miasto (4)	183,6	58,5	186,3	260,9	213,2	361,8	409,6	185,8	159,9	202,0	18,40	10%
Uniejów - obszar wiejski (5)	175,9	50,0	82,2	82,4	77,3	95,2	92,4	94,7	97,1	171,1	-4,80	-3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – BDL.

W obszarze gospodarki odpadami na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na:

- wzrost na przestrzeni pięciu lat zebranych odpadów w gminie Uniejów o 24%,
- relatywnie wysoki wzrost odpadów zebranych w ciągu roku na obszarach wiejskich gminy na przestrzeni pięciu lat (o 55% ilości odpadów zebranych w 2017 r.),
- relatywnie wysoki wzrost zebranych odpadów z gospodarstw domowych na obszarach wiejskich gminy na przestrzeni pięciu lat (o 62% ilości odpadów zebranych z gospodarstw domowych w 2017 r.),

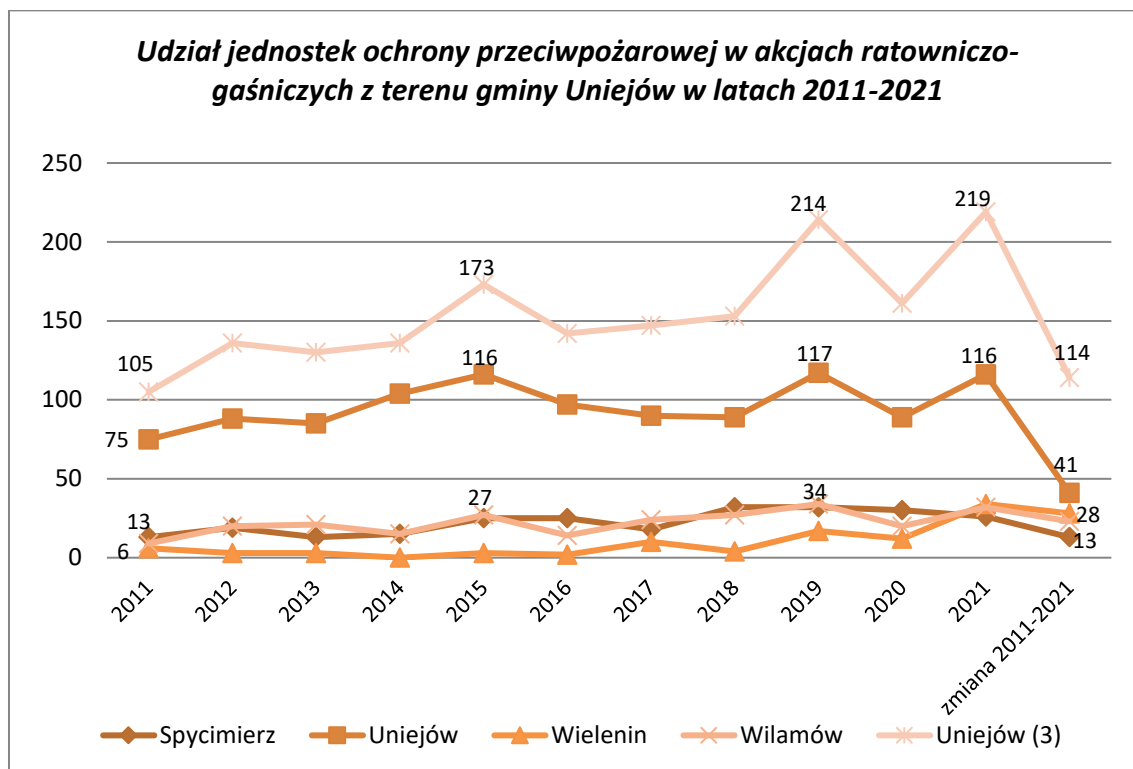
- wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie na przestrzeni pięciu lat w gminie o 350% względem 2017 r. (na terenie miasta wzrost ten wyniósł aż 1995%, zaś na obszarze wiejskim zaledwie 60%),
- ponad 30-krotny wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie w ciągu roku z gospodarstw domowych na terenie miasta Uniejów (szczególnie od 2020 r.), dzięki któremu niemal połowa odpadów zbieranych z gospodarstw domowych w mieście jest zbierana selektywnie, podczas gdy na obszarach wiejskich udział ten wynosi ok. ¼ zebranych odpadów gospodarstw domowych,
- spadek ilości zbieranych rocznie odpadów zmieszanych na obszarach wiejskich o 16% ilości odpadów zmieszanych zebranych w 2012 r.,
- spadek ilości zbieranych rocznie odpadów zmieszanych z gospodarstw domowych na obszarach wiejskich o 11% ilości takich odpadów zebranych w 2012 r. oraz spadek ilości zbieranych rocznie odpadów zmieszanych z innych źródeł o 26% ilości takich odpadów zebranych w 2017 r.,
- wzrost na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat ilości zbieranych odpadów zmieszanych przez statystycznego mieszkańca miasta (o 39% ilości odpadów zmieszanych zebranych w 2012 r.) przy jednoczesnym spadku ilości zbieranych odpadów zmieszanych przez statystycznego mieszkańca obszarów wiejskich (o 8% ilości odpadów zmieszanych zebranych w 2012 r.).

4.9. BEZPIECZEŃSTWO

W roku 2021 wydatki gminy Uniejów na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wyniosły 383 425,66 zł (o 25 414,93 zł więcej niż w 2020 r.), z czego 87% tej kwoty przeznaczono na wsparcie 15 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Cztery jednostki OSP (Spycimierz, Uniejów, Wielenin, Wilamów) są włączone do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego.

W latach 2011-2021 na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów zanotowano łącznie 225 pożarów, 810 miejscowych zagrożeń i 204 fałszywe alarmy. W ostatnich 11 latach 16 jednostek ochrony przeciwpożarowej interweniowało 1 716 razy, co daje średnią 156 interwencji rocznie (niemal co drugi dzień). W 62% wszystkich tych interwencji brała udział jednostka OSP z Uniejowa, zaś w 14% jednostki ze Spycimierza i Wilamowa.

Wykres 91 Udział jednostek ochrony przeciwpożarowej w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy Uniejów w latach 2011-2021

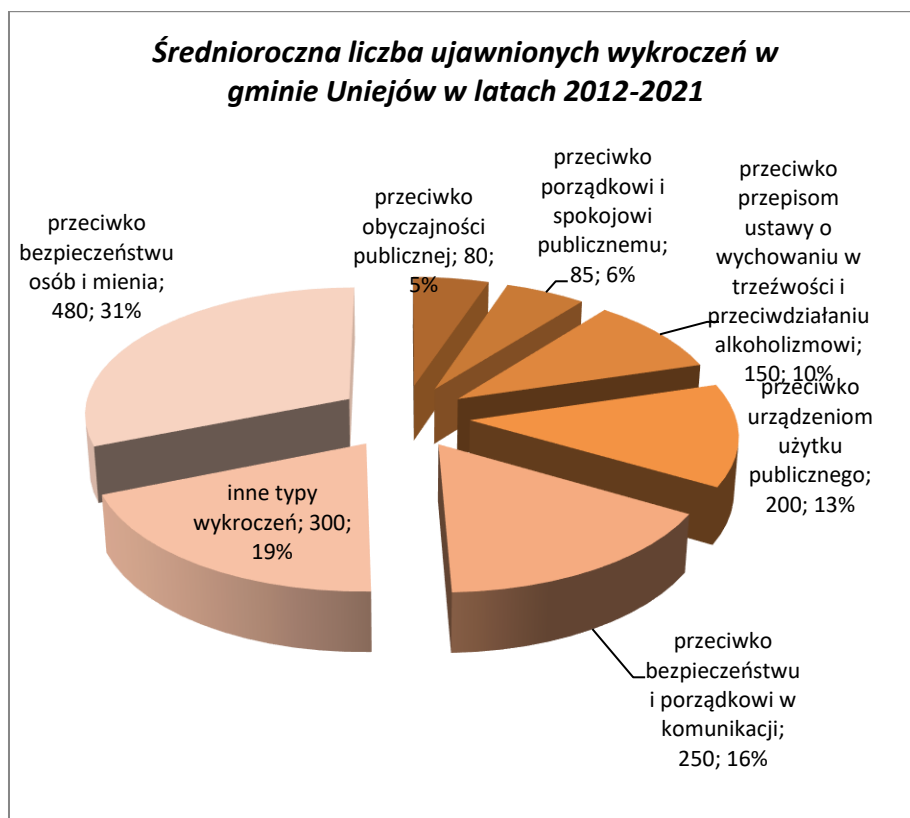
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPSP w Poddębicach.

Na obszarze całej gminy najwięcej interwencji odnotowano w roku 2021 (219 interwencji), 2019 (214 interwencji) i w roku 2015 (173 interwencji). Rokrocznie najczęściej interweniowały jednostki z Uniejowa, Spycimierza, Wilamowa i Wielenina.

Wobec roku 2011 liczba interwencji w 2021 r. wzrosła ponad dwukrotnie (o 114). Podobnie wysoki wzrost dotyczy liczby interwencji jednostki OSP ze Spycimierza. Z kolei jednostka z Wielenina w 2021 r. brała udział w niemal pięciokrotnie większej liczbie interwencji niż w roku 2011, zaś jednostka z Wilamowa w 2021 r. interweniowała niemal trzykrotnie częściej niż w roku 2011. Relatywnie najmniejszy wzrost liczby interwencji dotyczy jednostki OSP z Uniejowa (o niespełna 50% liczby interwencji z roku 2011). W ostatnich jedenastu latach 6 jednostek OSP (Czepów, Cząłopy, Góry, Skotniki, Wola Przedmiejska, Zaborów) nie brało udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych.

Podsumowując ostatnią dekadę 2012-2021 w obszarze działań policji najwięcej wykroczeń popełniono przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia (31% ujawnionych wykroczeń), zaś wśród przestępstw najczęściej dokonywano kradzieży (26,4% zgłoszonych przestępstw).

Wykres 92 Średnioroczna liczba ujawnionych wykroczeń w gminie Uniejów w latach 2012-2021

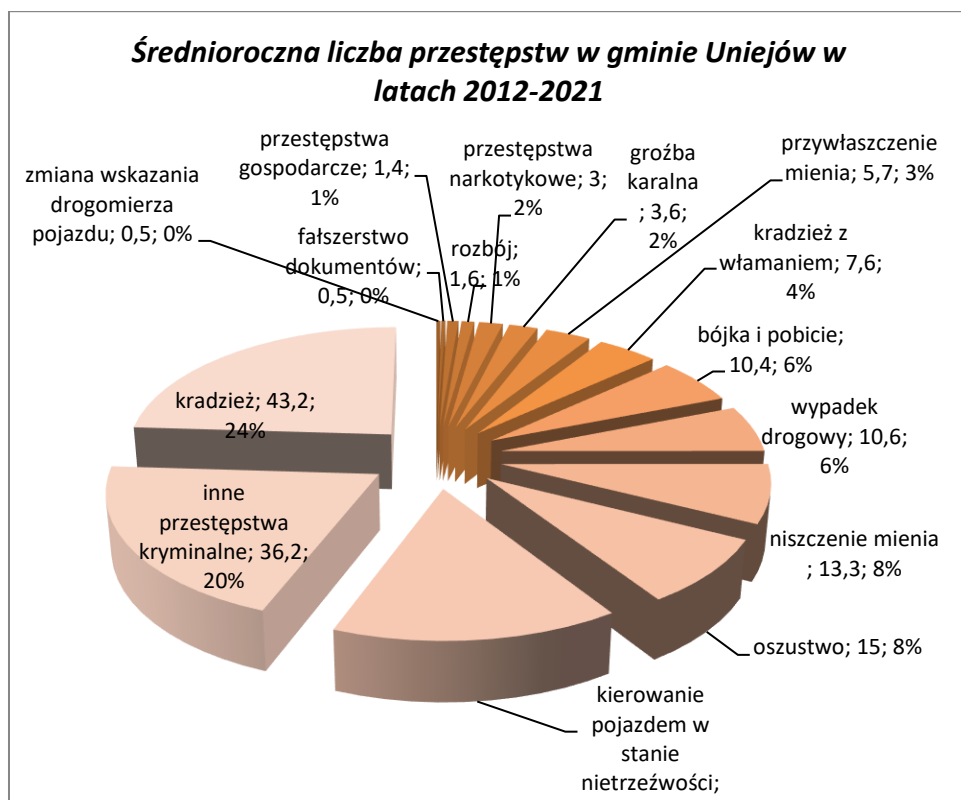

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Często ujawnianymi wykroczeniami były również wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (średnio 21 miesięcznie), przeciwko urządzeniom użytku publicznego (średnio 17 miesięcznie), przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (średnio 13 miesięcznie) oraz inne typy wykroczeń (średnio 25 miesięcznie). Rzadziej ujawniano wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu oraz przeciwko obyczajności publicznej (średnio 7 miesięcznie). Statystycznie miesięcznie ujawniano 129 wykroczeń, co daje ok. 4 wykroczenia dziennie.

Z kolei biorąc pod uwagę zgłaszane przestępstwa najczęściej dokonywano kradzieży (średnio 3,6 miesięcznie), następnie innych przestępstw kryminalnych (średnio 3 miesięcznie), kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości (średnio 2,3 miesięcznie), oszustw (średnio 1,3 miesięcznie) i niszczenia mienia (średnio 1,1 miesięcznie).

Wykres 93 Średnioroczna liczba zgłaszanych przestępstw w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Średnio 10 razy do roku zgłaszano wypadki drogowe oraz bójkę z pobiciem, 7 razy kradzież z włamaniem, 6 razy przywłaszczenie mienia, ok. 3 razy groźby karalne i przestępstwa narkotykowe. Na przestrzeni ostatniej dekady średnio raz do roku zgłaszano rozboj i przestępstwa gospodarcze, zaś raz na 2 lata falszerstwo dokumentów i zmianę wskazania drogomierza pojazdu. Statystycznie miesięcznie zgłaszano policji 13,6 przestępstw, czyli niemal co drugi dzień.

Ok. 45% (7 654) czynów zabronionych ujawnionych jako wykroczenie bądź zgłoszonych jako przestępstwo w latach 2012-2021 dotyczyło bezpieczeństwa osób i mienia (wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia, urządzeniom użytku publicznego, przestępstwa: rozboj, bójka i pobicie, groźba karalna, przywłaszczenie mienia, niszczenie mienia, kradzież, kradzież z włamaniem). Średnio w miesiącu zgłaszano 64 ww. czynów, czyli ok. 2 dziennie.

Z kolei 17% (2 882) czynów zabronionych ujawnionych jako wykroczenie bądź zgłoszonych jako przestępstwo w latach 2012-2021 dotyczyło bezpieczeństwa w komunikacji (wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, przestępstwa: zmiana wskazania drogomierza pojazdu, wypadek drogowy, kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości). Miesięcznie ujawniano bądź zgłaszano policji 24 ww. czyny.

Biorąc pod uwagę obie kategorie czynów zabronionych (wykroczenia, przestępstwa) policja codziennie przez ostatnich dziesięć lat otrzymywała średnio ok. 5 zgłoszeń. Na tle całego województwa łódzkiego w ostatnich dziesięciu latach przestępstwa zgłoszone w gminie Uniejów stanowiły 0,3% przestępstw

stwierdzonych w województwie⁵⁶. Ponadto w latach 2012 – 2021 funkcjonariusze podjęli łącznie 873 interwencji domowych – średnio 87 rocznie, ok. 7 miesięcznie. Warto zwrócić również uwagę na czyny zabronione związane z nietrzeźwością: wykroczenia przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowiły 10% wszystkich ujawnionych wykroczeń (średnio 13 miesięcznie), zaś przestępstwa kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości 16,6% wszystkich zgłoszonych przestępstw (średnio 2,3 miesięcznie).

- W obszarze bezpieczeństwa na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na następujące zjawiska:
- w latach 2011 – 2021 niemal co drugi dzień któraś z jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej wyjeżdżała na interwencje, co wskazuje na znaczne obciążenie jednostek (najczęściej do miejscowych zagrożeń – 65%, następnie do pożarów – 18% i fałszywych alarmów – 16%);
- w latach 2012-2021 średnio niemal co drugi dzień zgłaszano policji popełnienie przestępstwa, zaś codziennie ujawniano ok. 4 wykroczenia;
- najwięcej czynów zabronionych o znamionach wykroczenia czy przestępstwa popełniano przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia (45%), ok. 17% tych czynów dotyczyło bezpieczeństwa w komunikacji;
- wykroczenia przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowiły 10% wszystkich ujawnionych wykroczeń, zaś przestępstwa kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości 16,6% wszystkich zgłoszonych przestępstw.

⁵⁶ Na podstawie <https://statystyka.policja.pl/st/przestepstwa-ogolem/121940,Przestepstwa-ogolem.html> dostęp z dnia 10.10.2022 r.

4.10. POZOSTAŁA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.10.1. SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Zasadniczym źródłem zasilania Miasta i Gminy Uniejów w energię elektryczną są jednotransformatorowe stacje 110/15kV, zlokalizowane poza terenem gminy połączone systemem linii elektroenergetycznych 110kV. Podstawowe znaczenie dla zasilania w energię elektryczną gm. Uniejów ma GPZ Kraski (gm. Świnice Warckie) z mocą zainstalowaną 10MVA zasilany dwoma liniami 110kV z kierunku Adamowa i Łęczycy. Znikome znaczenie dla Gminy ma GPZ Poddębice 1 zlokalizowany w Bałdzychowie z mocą zainstalowaną 16MVA zasilany dwoma liniami 110kV z kierunku Adamowa i Szadku oraz GPZ Poddębice 2 z mocą zainstalowaną 16MVA zasilany linia 110kV z GPZ Poddębice 1. Istniejący system zasilania Miasta i Gminy Uniejów z sieci 110kV zaspokaja potrzeby elektroenergetyczne przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju i niezmiennego poziomu niezawodności zasilania. Przez teren Gminy przebiega linia napowietrzna 220kV Adamów-Janów oraz linia 110kV Adamów -GPZ Kraski. Na terenie Gminy dominują słupowe stacje „trafo”, zasilane w zdecydowanej większości liniami napowietrznymi.

4.10.2 SIEĆ GAZOWA

Na terenie gminy Uniejów sieć gazowa zaopatrująca mieszkańców została rozbudowana w 2019 r. Przez teren Gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 250 (6.4MPa) relacji Odolanów-Włocławek. Przy gazociągu został zlokalizowany jedynie punkt rozliczeniowo-pomiarowy (dz. 2130 w Uniejowie). W 2015 r. od punktu rozliczeniowo-pomiarowego została poprowadzona do Geotermii Uniejów sieć gazowa o długości ok. 1,5 km. Zasila ona Elektrociepłownię geohybrydową produkującą w skojarzeniu energię elektryczną i energię ciepłą"

Od 2019r. sukcesywnie rozbudowywana jest sieć gazowa, Obecnie trwają prace nad stworzeniem dokumentacji projektowej przez PSG Sp. z o.o. w celu rozbudowy sieci na terenie miasta oraz do miejscowości Ostrowsko.

4.10.3. TELEKOMUNIKACJA (W TYM: DOSTĘPNOŚĆ DO INTERNETU)

W dziewiętnastu miejscowościach gminy Uniejów (63%) dostarczane są usługi telekomunikacyjne tj. Internet, telefon stacjonarny, telewizja⁵⁷. Łącznie na obszarze gminy jest 491 odbiorców (punktów adresowych) tych usług.

Tabela 85 Usługi telekomunikacyjne dostarczane w gminie Uniejów w 2022 r.

RAZEM: 491	rodzaj usługi	
	liczba	% w całości
Internet	491	100%
telefon stacjonarny	362	74%
TV	393	80%
rodzaj medium		
światłowodowe kablów parowe miedziane	liczba	% w całości
	44	9%
	394	80%

⁵⁷ Dane dotyczą roku 2022, źródło: <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>, dostęp: 20.11.2022.

radiowe	53	11%
---------	----	-----

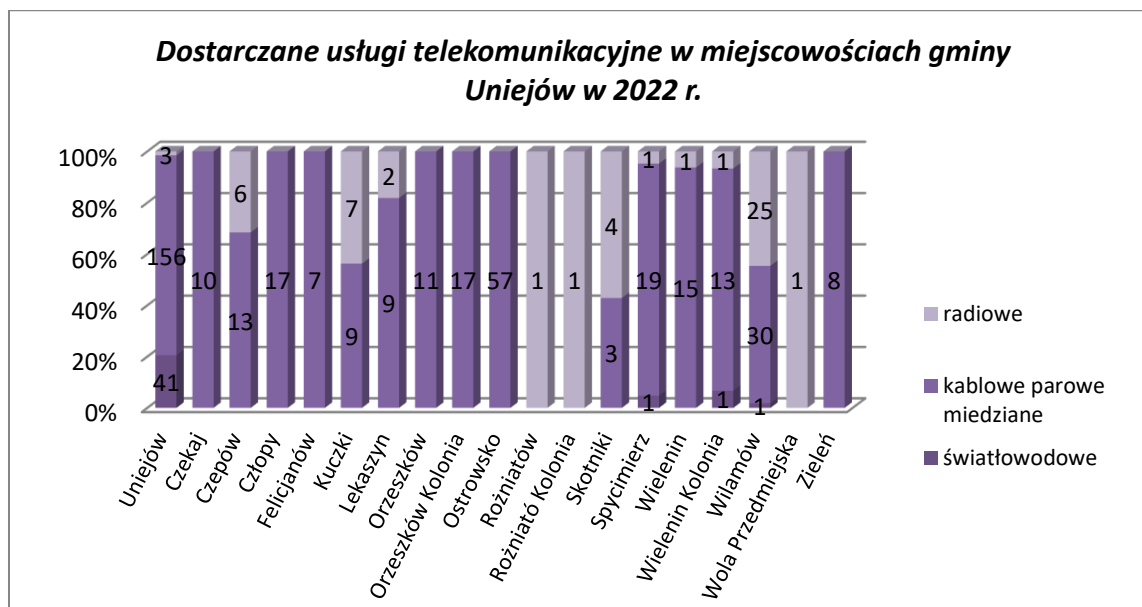
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UKE dostępnych na stronie <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>.

Do każdego punktu adresowego dostarczany jest Internet, do 80% telewizja, zaś do 74% telefon stacjonarny. Najpopularniejszym medium jest kabel miedziany parowy - 80% punktów adresowych otrzymuje media w ten sposób. 11% odbiorców korzysta z połączenia radiowego, zaś tylko 9% ze światłowodu.

Najwięcej odbiorców znajduje się w mieście Uniejów (41% wszystkich odbiorców). W miejscowości Ostrowsko jest 12% wszystkich odbiorców, zaś w Wilamowie 11%. Usługi telekomunikacyjne trafiają do pojedynczych odbiorców w miejscowościach: Roźniatów, Roźniatów Kolonia i Wola Przedmiejska. We wszystkich trzech ww. miejscowościach drogą radiową dostarczany jest Internet.

Dostarczanie usługi przez światłowód ma miejsce w Uniejowie (20,5% odbiorców), Spycimierzu (1 odbiorca), Wieleninie Kolonii (1 odbiorca) i Wilamowie (1 odbiorca). W większości miejscowości głównym sposobem dostarczania usług telekomunikacyjnych jest kabel miedziany parowy, za wyjątkiem Roźniatowa, Roźniatowa Kolonii i Woli Przedmiejskiej, gdzie droga radiowa jest jedynym dostępnym medium. Drogą radiową usługi są dostarczane również w: Uniejowie (0,5% odbiorców), Czepowie (31% odbiorców), Kuczkach (44% odbiorców), Lekaszynie (18% odbiorców), Skotnikach (57% odbiorców), Spycimierzu (5% odbiorców), Wieleninie (6% odbiorców), Wieleninie Kolonii (7% odbiorców) i Wilamowie (45% odbiorców).

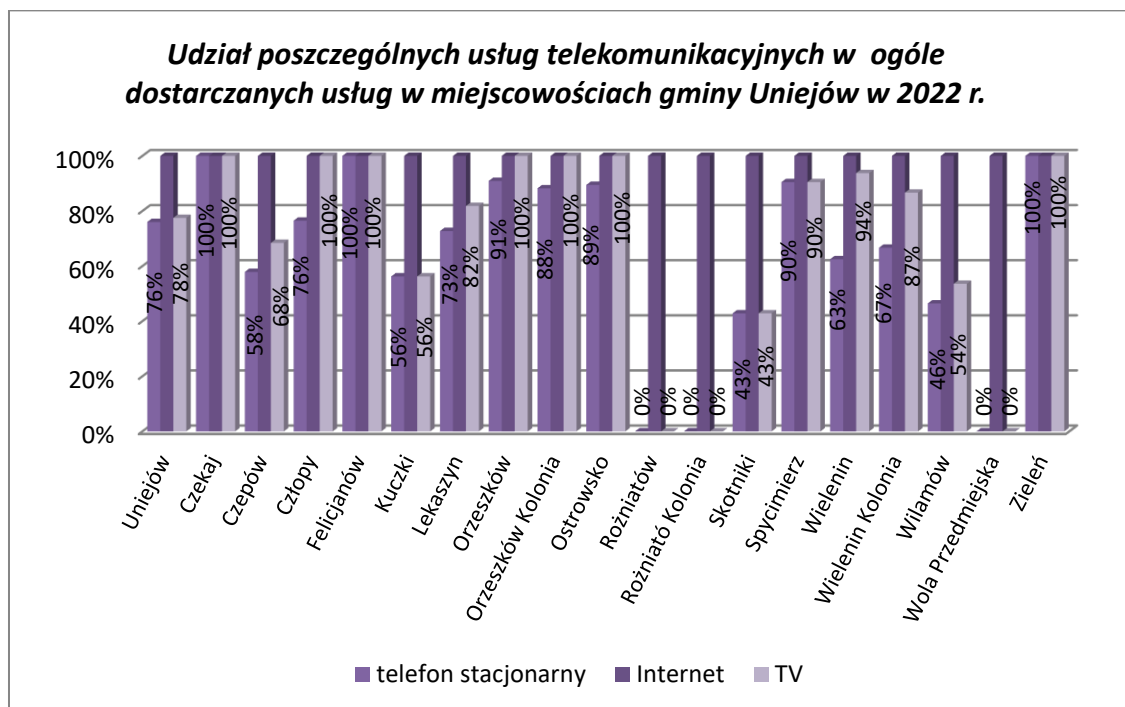
Wykres 94 Dostarczane usługi telekomunikacyjne w miejscowościach gminy Uniejów w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UKE dostępnych na stronie <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>.

Do wszystkich punktów adresowych ww. miejscowości dostarczany jest Internet. Z telefonu stacjonarnego korzysta: między 43% a 68% odbiorców w Czepowie, Kuczkach, Skotnikach, Wieleninie, Wieleninie Kolonii, Wilamowie; od 73% do 94% odbiorców w Uniejowie, Człopach, Lekaszynie, Orzeszkowie, Orzeszkowie Kolonii, Ostrowsku i Spycimierzu; 100% odbiorców w Czekaju, Felicjanowie i Zieleniu.

Wykres 95 Udział poszczególnych usług telekomunikacyjnych w ogóle dostarczanych usług w miejscowościach gminy Uniejów w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UKE dostępnych na stronie <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>.

Z kolei z telewizji korzystają wszyscy odbiorcy w Czekaju, Człopach, Felicjanowie, Orzeszkowie, Orzeszkowie Kolonii i Zieleniu; od 78% do 94% odbiorców w Uniejowie, Lekaszynie, Spycimierzu, Wieleninie, Wieleninie Kolonii; od 43% do 68% odbiorców w Czepowie, Kuczkach, Skotnikach i Wilamowie.

Ponad $\frac{1}{3}$ (38%) usług telekomunikacyjnych dostarczana jest w gminie Uniejów z maksymalną prędkością do 20 Mb/s. Niemal równie często usługi są przesyłane z maksymalną prędkością do 10 Mb/s (29%). Powyżej prędkości 100 Mb/s dostarczanych jest 5% usług.

Tabela 86 Prędkość dostarczanego sygnału telekomunikacyjnego w gminie Uniejów w 2022 r.

Maksymalna prędkość	Mb/s	%
DO 1	24	5%
DO 2	4	1%
DO 4	12	2%
DO 6	2	0%
DO 8	3	1%
DO 10	143	29%
DO 20	187	38%
DO 30	18	4%
DO 40	10	2%
DO 60	27	5%
DO 80	34	7%
DO 100	4	1%
POWYŻEJ 100	23	5%

RAZEM

491

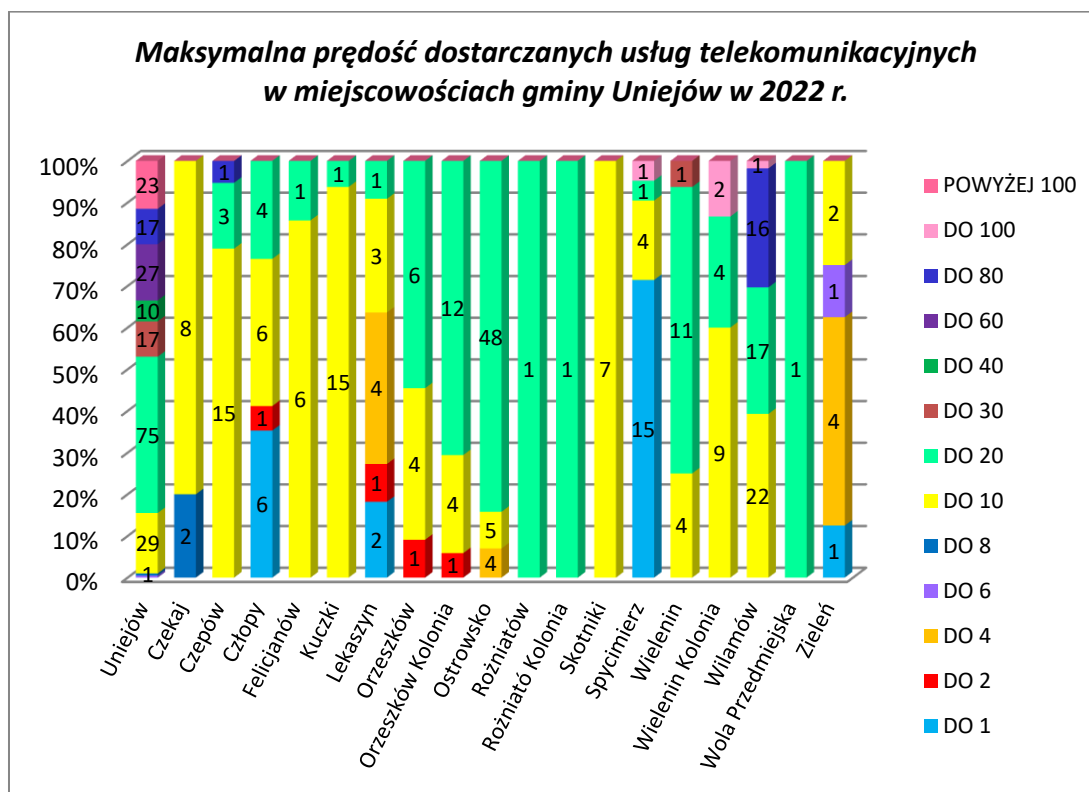
100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UKE dostępnych na stronie <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>

Największą różnorodność maksymalnych prędkości dostarczanych usług telekomunikacyjnych obserwujemy w Uniejowie – od 6 Mb/s do ponad 100 Mb/s. Ponad 80% tamtejszych odbiorców otrzymuje sygnał o maksymalnej prędkości co najmniej do 20 Mb/s. Prędkość dostarczania sygnału do 100 Mb/s występuje jednostkowo w Spycimierzu, Wilamowie i Wieleninie Kolonii.

Najniższe maksymalne prędkości dostarczania sygnału (od 1 Mb/s do 10 Mb/s) występują w: Czekaju, Skotnikach i Zieleniu (100% dostarczanych usług). Prędkości te przeważają również (od 75% do 90% wszystkich odbiorców) w: Czepowie, Człopach, Felicjanowie, Kuczkach, Lekaszynie i Spycimierzu. Niemal 70% odbiorców usług telekomunikacyjnych w Spycimierzu otrzymuje je z maksymalną prędkością do 1 Mb/s, ok. 35% odbiorców w Człopach otrzymuje je z podobną prędkością, w Lekaszynie ok. 15% odbiorców, zaś w Zieleniu ok. 10%.

Wykres 96 Maksymalna prędkość dostarczanych usług telekomunikacyjnych w miejscowościach gminy Uniejów w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UKE dostępnych na stronie <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>

Na obszarze gminy Uniejów jest łącznie 84 węzły telekomunikacyjne – najwięcej, bo aż 61 w Uniejowie. 45% wszystkich węzłów to węzły światłowodowe.

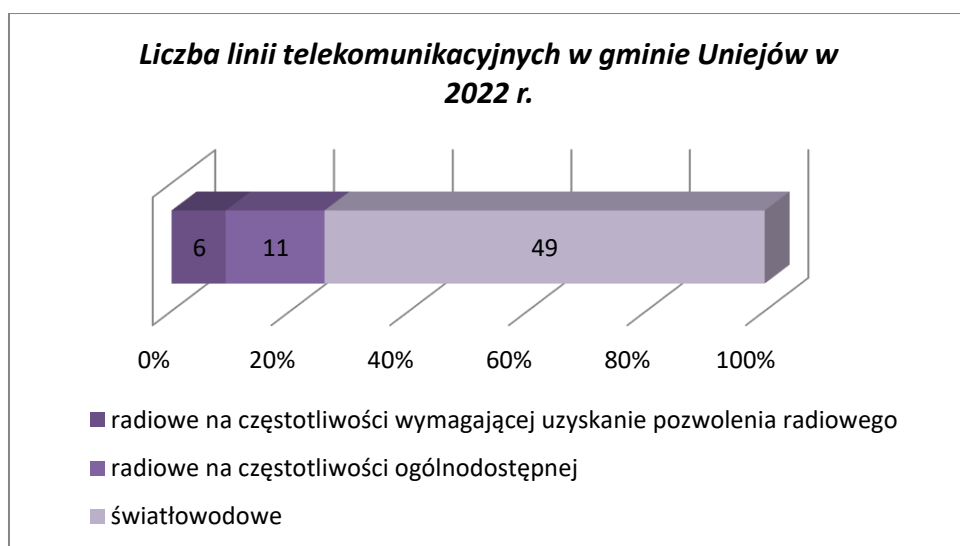
Wykres 97 Liczba węzłów telekomunikacyjnych w miejscowościach gminy Uniejów w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UKE dostępnych na stronie <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>.

łącznie na terenie gminy jest 66 linii telekomunikacyjnych, z czego nieco ponad 80% to linie światłowodowe o długości 202,11 km.

Wykres 98 Liczba linii telekomunikacyjnych w gminie Uniejów w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UKE dostępnych na stronie <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>.

Jedynie w mieście Uniejów są zlokalizowane stacje bazowe telekomunikacyjne. łącznie jest cztery (przy ulicy Dąbskiej – operatorem jest T-Mobile Polska S.A., Łęczyckiej – operatorem jest P4 Sp. z o.o., Ogrodowej – operatorem jest Orange Polska S.S., Reymonta – operatorem jest AERO 2 Sp. z o.o.). Działają one w trzech standardach (UMTS, LTE, GSM) i na pięciu pasmach (800, 900, 1800, 2100, 2600) co daje łącznie 29 typów przesyłania sygnału.

Tabela 87... Typy przesyłania sygnału BTS w Uniejowie.

Standard BTS	pasmo	liczba	%
UMTS	900	4	14%
UMTS	2100	3	10%
LTE	800	3	10%
LTE	900	2	7%
LTE	1800	5	17%
LTE	2100	3	10%
LTE	2600	3	10%
GSM	900	3	10%
GSM	1800	3	10%
RAZEM		29	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UKE dostępnych na stronie <https://wyszukiwarka.uke.gov.pl>.

W obszarze telekomunikacji na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na następujące zjawiska:

- do dziewiętnastu miejscowości gminy Uniejów (63%) dostarczane są usługi telekomunikacyjne tj. Internet, telefon stacjonarny, telewizja (łącznie 491 odbiorców - punktów adresowych - tych usług), relatywnie do znacznego odsetka (37%) usługi nie są dostarczane,
- Internet dostarczany jest do wszystkich punktów adresowych, do 80% telewizja, do 74% telefon stacjonarny,
- najpopularniejszym medium jest kabel miedziany parowy (80% punktów adresowych otrzymuje media w ten sposób, 11% odbiorców korzysta z połączenia radiowego, 9% ze światłowodu),
- najwięcej możliwości w kontekście połączeń telekomunikacyjnych występuje w mieście Uniejów – największa różnorodność rodzaju medium oraz prędkości przesyłania danych związanych m.in. z największą liczbą węzłów telekomunikacyjnych,
- w mieście Uniejów zlokalizowane są jedyne w całej gminie Uniejów stacje bazowe,
- łącznie na terenie gminy jest 66 linii telekomunikacyjnych, z czego nieco ponad 80% to linie światłowodowe o długości 202,11 km.

4.10.4. CIEPŁOWNICTWO

Na terenie Miasta Uniejów funkcjonuje spółka ciepła Geotermia Uniejów Spółka z o.o., która zabezpiecza część potrzeb ciepłych miasta. Pozostałe budynki, szczególnie jednorodzinne, posiadają własne wbudowane źródła ciepła opalane głównie węglem kamiennym oraz drewnem i olejem opałowym. Ciepłownia miejska Geotermia Uniejów Sp. z o.o. o mocy cieplnej 7,4MW posiada trzy źródła ciepła:

- wymiennikownia odzyskującą ciepło z wód termalnych – 3,1MW,
- kotłownia szczytowa na zrębki drzewne – 1,8MW,
- kotłownia szczytowa na olej opałowy – 2,5MW.

Ogrzewanie geotermalne funkcjonuje na terenie Zamku w Uniejowie.

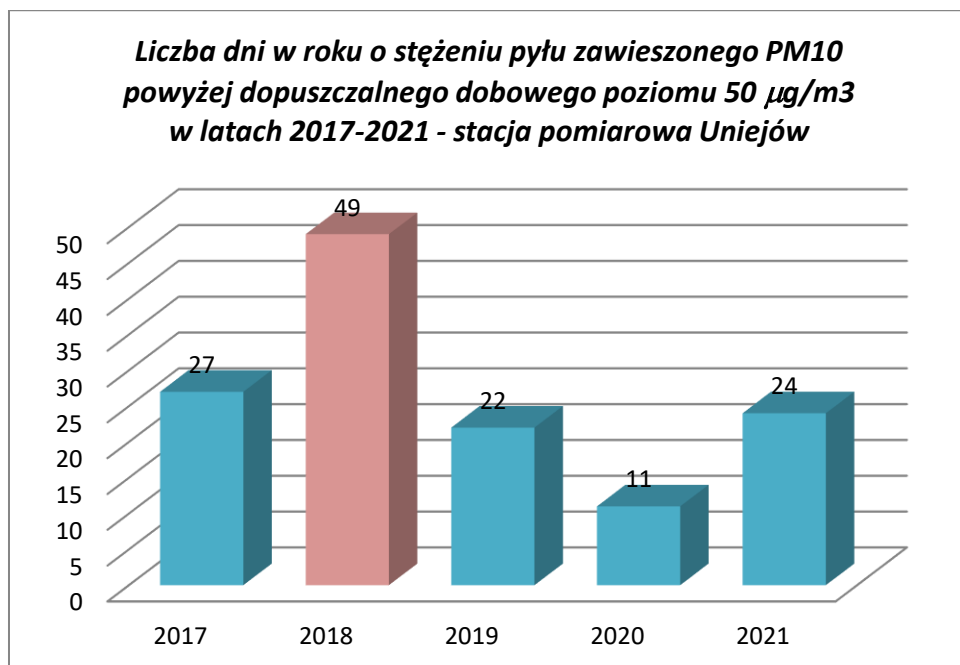
W 2015 r. Gmina Uniejów zakończyła realizację projektu, który obejmował budowę elektrociepłowni geohybrydowej do produkcji energii cieplnej i energii elektrycznej z wykorzystaniem energii geotermalnej podgrzewającej wodę z 40 do 60 stopni Celsjusza, kotłowni na biomasę, kotłowni opalanej olejem opałowym, wysoko-sprawnego kogeneracyjnego układu gazowego z systemem kondensacji spalin podgrzewającego wodę z 60 do 85 stopni Celsjusza. Elektrociepłownią zawiaduje Gmina Uniejów poprzez zakład budżetowy o nazwie Energetyka Uniejów.

4.11. JAKOŚĆ I OCHRONA POWIETRZA

W Uniejowie, przy ul. Zamkowej znajduje się stacja pomiaru manualnego zanieczyszczeń powietrza, w której monitorowana jest jakość powietrza i przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego PM10 oraz obecności w nim benzo(a)pirenu. Wyniki z monitoringu jakości powietrza w tej stacji pomiarowej zostały wykorzystane przez GIOŚ w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2021” – ocenie ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

W odniesieniu do stężenia pyłu zawieszonego PM10 na stacji pomiarowej w Uniejowie jedynie w roku 2018 stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego wartości dobowej ($50\mu\text{g}/\text{m}^3$). W latach 2017 oraz 2019-2021 poziom dopuszczalny wartości dobowej stężenia PM10 nie został przekroczony. W roku 2021 jedynie w 24 dniach poziom PM10 przekroczył $50\mu\text{g}/\text{m}^3$, nie przekraczając dopuszczalnej częstości przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym, który wynosi 35 dni.

Wykres 99 Liczba dni w roku o stężeniu pyłu zawieszonego PM10 powyżej dopuszczalnego dobowego poziomu $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ w latach 2017-2021 – stacja pomiarowa Uniejów

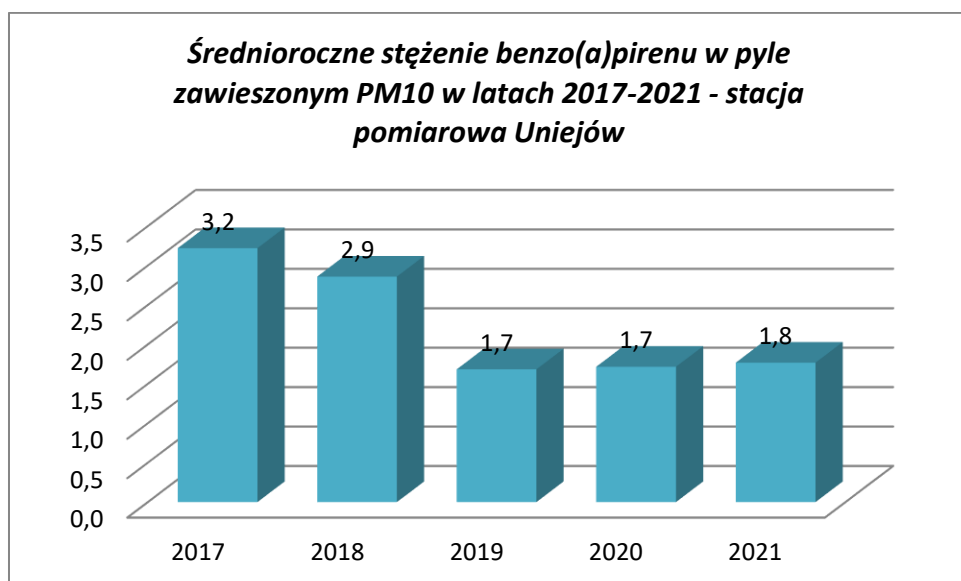
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://powietrze.gios.gov.pl>.

Z kolei biorąc pod uwagę poziom dopuszczalny średniorocznego stężenia pyłu PM10 ($40\mu\text{g}/\text{m}^3$) w żadnym z pięciu lat nie stwierdzono przekroczenia tego poziomu, a wręcz można zauważyć tendencję spadkową w latach 2018 - 2020. Na podstawie wyników szacowania za pomocą modelowania

matematycznego na zdecydowanej większości obszaru gminy Uniejów nie stwierdzono w 2021 r. przekroczenia poziomu docelowego dobowego stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀, zaś na obszarze całej gminy nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu średniorocznego stężenia tego pyłu. Natomiast warto podkreślić, iż z pomiarów stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ na przestrzeni ostatnich pięciu lat można zaobserwować dużą zależność stężenia pyłu od warunków meteorologicznych – długie, chłodne zimy wymagające dłuższego i intensywniejszego ogrzewania mieszkań i domów nie podłączonych do sieci ciepłej i ogrzewanych węglem powodują wzrost niskiej emisji i w konsekwencji wyższe stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀.

We wszystkich pięciu latach, w których GIOŚ dokonywał oceny jakości powietrza, stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego (1 ng/m³) średnich rocznych stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ na stanowisku pomiarowym w Uniejowie. Należy jednak zauważyć tendencję spadkową średniorocznych stężeń benzo(a)pirenu: od nieco ponad 3 ng/m³ w 2017 r. do niespełna 2 ng/m³ w 2021 r. Z kolei biorąc pod uwagę szacowanie za pomocą modelowania matematycznego na zdecydowanej większości obszaru gminy Uniejów (89% powierzchni gminy) nie stwierdzono w 2021 r. przekroczenia poziomu docelowego średnich rocznych stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Wykres 100 Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w latach 2017 – 2021 – stacja pomiarowa Uniejów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://powietrze.gios.gov.pl>.

Zgodnie z wynikami metod szacowania, opartymi o wyniki modelowania, na niemal całym obszarze województwa łódzkiego – w tym również na obszarze gminy miejsko - wiejskiej Uniejów - doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu (O₃) – tzn. co najmniej 1 dzień z wartością S_{8max} powyżej 120 µg/m³. Z kolei odnosząc się do 2021 r. poziom dopuszczalny (mniej niż 25 dni ze stężeniem S_{8max_d} > 120 µg/m³ – średnia z 3 lat) nie został przekroczony na obszarze województwa łódzkiego. Należy zauważyć, iż powstawanie ozonu jest ściśle uzależnione od warunków meteorologicznych. Maksymalne stężenia występują w sezonie letnim i skorelowane są z wysokimi temperaturami i nasłonecznieniem, zatem w latach o chłodnym i deszczowym okresie letnim stężenia ozonu są mniejsze.

Największy udział w zanieczyszczeniu powietrza pyłem zawieszonym: PM10 (ok. 53%), a także zawartym w pyłe benzo(a)pirenem (92%) ma indywidualne ogrzewanie budynków (emisja powierzchniowa). Również transport drogowy ma znaczący udział w emisji pyłu zawieszonego PM10 i wynosi kilkanaście procent.

Diagnozę dotyczącą zanieczyszczenia powietrza gazami cieplarnianymi zawiera uchwalony 16 kwietnia 2021 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Uniejowie Nr XLIII/346/2021 *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Uniejów na lata 2020 – 2030* (PGN). Według badań przeprowadzonych na potrzeby sformułowania ww. planu największy udział w tworzeniu emisji CO₂ w gminie mają paliwa węglowe (ok.44%) używane do ogrzewania w sektorze mieszkaniowym, energia elektryczna (ok. 24%) i paliwa silnikowe łącznie (ok.23%) pochodzące z sektora transportowego. Zidentyfikowano również, iż ok. 37% finalnego zużycia energii (z wyłączeniem sektora transportowego) stanowią OZE, w tym niemal 99% pochodzi z energii geotermalnej oraz ciepła i energii elektrycznej z kogeneracji. W związku z powyższym zaplanowano interwencję obejmującą trzy główne obszary:

- sektor mieszkaniowy – największy konsument energii i największy emitentem zanieczyszczeń na terenie gminy,
- transport – z uwagi na wzrost popularności i dostępności transportu indywidualnego w obliczu niewystarczającej infrastruktury, umożliwiającej korzystanie z innych środków transportu,
- odnawialne źródła energii (instalacje rozproszone) – z uwagi na niski stopień wykorzystania odnawialnych zasobów energii, w tym opartych o nie instalacji prosumenckich i komercyjnych.

W PGN zaplanowano działania, których celem jest zmniejszenie o 9% względem roku 2019 poziomu zużycia energii finalnej, zmniejszenie emisji CO₂ o 20% względem roku 2019, wzrost o 12% względem poziomu w roku 2019 produkcji energii z OZE. Działania te obejmują m.in.:

- termomodernizację budynków wraz z wykorzystaniem nowoczesnych urządzeń grzewczych, w tym OZE, zapewniających wysoki poziom efektywności oraz spełniających obowiązujące normy i standardy energetyczne oraz emisyjne,
- inwestycje w rozwój sieci ciepłowniczej i likwidację wysokoemisyjnych źródeł ciepła na rzecz podłączenia do systemu ciepłowniczego zasilanego energią geotermalną oraz rozwój małych, prosumenckich instalacji OZE a także rozwój infrastruktury elektrociepłowni kogeneracyjnej,
- inwestycje operatorów transportu publicznego w niskoemisyjny tabor samochodowy oraz rozwój sieci ścieżek rowerowych i promowanie komunikacji rowerowej,
- kampanie edukacyjno-promocyjne, stworzenie strony internetowej z informacjami o energii i środowisku,
- promocję technologii energooszczędnych w budownictwie, pomoc w finansowaniu projektów, szkolenia dla przedsiębiorców, budowę zeroemisyjnych lub niskoenergetycznych obiektów komercyjnych, promocja technologii niskoemisyjnych w transporcie, szkolenia dla kierowców, zakup niskoemisyjnych środków transportu,
- modernizację energetyczną budynków publicznych i mieszkalnych,
- wprowadzenie systemu zielonych zamówień publicznych.

W obszarze jakości powietrza i jego ochrony na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na:

- przekroczenia dopuszczalnego poziomu dobowego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w Uniejowie (choć tylko w 2018 r. liczba dni z wyższym niż dopuszczalny stężeniem PM10 przekraczała dopuszczalną liczbę 35 dni w roku to nadal obserwowana jest zależność między stwierdzonymi przekroczeniami a emisją powierzchniową w miesiącach zimowych pochodzącą z jednostkowych źródeł ogrzewania),
- przekroczenia dopuszczalnego średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w Uniejowie,
- przekroczenia na całym obszarze gminy poziomu docelowego stężenia ozonu, przy jednoczesnym braku przekroczenia dopuszczalnego poziomu stężenia ozonu w roku 2021,
- źródła przekroczeń ww. dopuszczalnych poziomów pochodzą z emisji powierzchniowej (indywidualne ogrzewanie budynków) oraz liniowej (transport),
- przyjęcie przez Radę Gminy Uniejów PGN mającego na celu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery poprzez m.in. działania ograniczające emisję PM10 i benzo(a)pirenu we wspomnianych wyżej sektorach (mieszkaniowym, transportowym).

4.12. ZASOBY WODNE

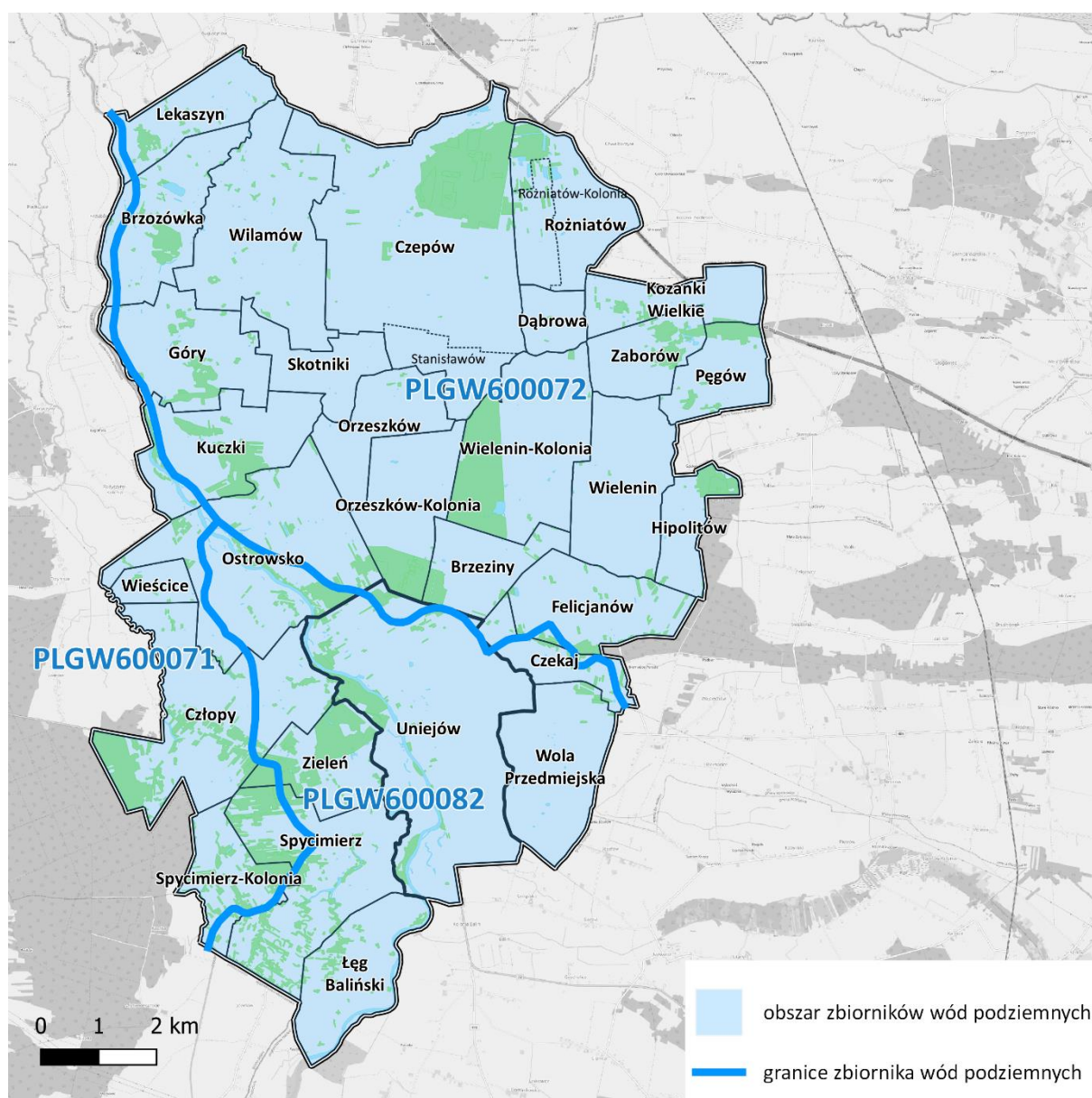
Gmina miejsko-wiejska Uniejów znajduje się na obszarze zlewni rzeki Warty w środkowym jej odcinku. Długość Warty na odcinku przebiegającym przez gminę wynosi ok. 20 km, zaś długość wszystkich jej dopływów ok. 63 km (Dopływ z Brzezina, Dopływ spod Kobylnik, Struga Spycimierska - Siekiernik, Pisia, Dopływ z Wilamowa, Dopływ spod Piekara, Kanał Niemiecki).

Wg przeprowadzonej przez GIOŚ w 2017 r. oceny jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) w obu jcwp na obszarze gminy Uniejów stan wód został oceniony jako zły: w jcwp Siekiernik (punkt pomiarowy Siekiernik – Spycimierz) potencjał ekologiczny został sklasyfikowany jako słaby, zaś stan chemiczny został oceniony poniżej dobrego, natomiast w jcwp Warta od Zbiornika Jeziorsko do Siekiernika (punkt pomiarowy Warta – Uniejów) potencjał ekologiczny został sklasyfikowany jako zły, a stan chemiczny poniżej dobrego⁵⁸.

Obszar gminy Uniejów znajduje się w granicach trzech jednolitych części wód podziemnych (jwcpd).

⁵⁸ Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim 2017:
https://www.wios.lodz.pl/files/docs/raport_2017.pdf

Rysunek 44 Zasoby wodne - wody podziemne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

Nieco ponad połowa powierzchni gminy od północy znajduje się w granicach jcwpd PLGW600072 obejmującego swoją powierzchnią (1 831 km²) województwo wielkopolskie (powiat kolski) oraz łódzkie (powiat poddębicki, łęczycki, zgierski, łódzki wschodni, miasto Łódź, pabianicki, łaski, zduńskowolski). Przedmiotowy jcwpd posiada dwa pięta wodonośne i w 45% zasila odpływ całkowity rzek w swoim obrębie – Wartę i Ner.

Obszar na południowym wschodzie gminy znajduje się w granicach jcwpd PLGW600082 obejmującego całą swoją powierzchnią (2 809,2 km²) województwa: łódzkie (powiat poddębicki, łaski, zduńskowolski, wieluński, wieruszowski, bełchatowski, pajęczański), wielkopolskie (powiat turecki), opolskie (powiat oleski), śląskie (powiat kłobucki). Przedmiotowy jcwpd posiada trzy piętra wodonośne i w 53% zasila odpływ całkowity rzek w swoim obrębie (Warta).

Z kolei obszar na zachodzie gminy Uniejów znajduje się w granicach jcwpd PLGW600071 obejmującego swoją powierzchnią (1 919,2 km²) województwo łódzkie (powiat poddębicki i sieradzki) i wielkopolskie (powiat słupecki, koniński, miasto Konin, kolski, pleszewski, turecki, kaliski). Przedmiotowy jcwpd posiada trzy piętra wodonośne i w 52% zasila odpływ całkowity rzek w swoim obrębie, tj. Warta, Bawół, Powa, Topiec, Kiełbaska, Teleszyna.

Południowo – zachodni obszar gminy Uniejów znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 151 Konin – Turek – Koło. Cały zbiornik ma powierzchnię 1 673 km² i leży na terenie dwóch województw: wielkopolskiego (powiat koniński, kolski, turecki, kaliski) i łódzkiego (powiat poddębicki i sieradzki). Zbiornik ten znajduje się w zlewni powierzchniowej Warty, ma charakter zbiornika porowo-szczelinowego, na jego przeważającym obszarze woda jest słodka i dobrej jakości (klasa II) i jest średnio, bądź mało podatny na antropopresję (czas dopływu zanieczyszczeń do zbiornika wynosi 50 lat). Na obszarze gminy Uniejów jedynie w okolicach Wilamowa czas dopływu zanieczyszczeń do zbiornika wynosi poniżej 25 lat⁵⁹.

Na całym obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów występują zasoby mineralnych wód geotermalnych: chlorkowo – sodowych, bromkowo – borowych, hypertermalnych o właściwościach leczniczych, na bazie których powstało Uzdrawisko Uniejów. Dzięki zastosowaniu unikalnego na skalę kraju kaskadowego odbioru energii potencjał wód geotermalnych jest wykorzystywany w maksymalnym stopniu:

- do ogrzewania miejskiego zaopatrującego w ciepło 80% budynków na terenie miasta Uniejów (m.in. Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich),
- do kąpieli rehabilitacyjnych i rekreacyjnych w obiektach leczniczych i basenowych (kompleks termalno-basenowy „Termy Uniejów”, czterogwiazdkowy Apart hotel „Termy Uniejów”, czterogwiazdkowy hotel Medical SPA Lawendowe Termy, Uzdrawisko Uniejów Park oraz czterogwiazdkowy hotel Uniejów ecoActive&Spa),
- do podgrzewania w okresie zimowym murawy boisk piłkarskich (kompleks boisk im. Włodzimierza Smolarka).

Ponadto w różnych częściach miasta zlokalizowane są tężnie termalne, fontanny i czerpnie wody termalnej.

Ewenementem na skalę kraju jest również wybudowanie bloków mieszkalnych z dostępem do wody termalnej dostarczanej trzecim kurkiem (dotychczas wybudowano 3 takie bloki, dwa kolejne są w trakcie budowy – łącznie 150 mieszkań będzie zaopatrzonych w dostęp do wody termalnej) zaś długofalowym celem jest stworzenie całego osiedla termalnego, co w znaczącym stopniu wpłynie na wzrost atrakcyjności miasta Uniejów również dla mieszkańców.

W obszarze zasobów wodnych i gospodarowania wodą na terenie gminy miejsko-wiejskiej Uniejów należy zwrócić uwagę na:

- zły stan wód w jcwp Siekiernik (punkt pomiarowy Siekiernik – Spycimierz) oraz w jcwp Warta od Zbiornika Jeziorsko do Siekiernika (punkt pomiarowy Warta – Uniejów),

⁵⁹ <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/psh-materialy-informacyjne/informatory-psh/4719-informator-psh-2017-gzwp/file.html>, str. 147 - 148,

- optymalne wykorzystanie potencjału wód geotermalnych znajdujących się na obszarze gminy na potrzeby mieszkańców oraz działalność uzdrowiskową.

4.12.1. UZDROWISKOWE WYKORZYSTANIE WÓD

Na szczególną uwagę zasługują występujące na terenie Gminy wody termalne. Zostały one rozpoznane i udokumentowane w rejonie Uniejowa. Należą do wód chlorkowo-sodowych i zawierają znaczne ilości związków o specyficznej aktywności farmakologicznej, które można wykorzystać do celów gospodarczych, profilaktyki leczniczej, rekreacji oraz prowadzenia intensywnych rolniczych pod szkłem i folią. Wody termalne w Uniejowie charakteryzują się temperaturą 68°C przy wypływie.

Dzięki wykorzystaniu wód geotermalnych w gminie można stwierdzić, że one stanowią jeden z najważniejszych zasobów naturalnych gminy.

Wody termalne eksploatowane są przy wykorzystaniu trzech odwiertów o głębokości od 2.031 m do 2.665 m i charakteryzują się:

- wydajnością 120 m³/h,
- temperaturą 68°C,
- niską mineralizacją na poziomie 7 g/l.

Znajdują one zastosowanie przy leczeniu chorób:

- reumatoidalnych – zwyrodnień stawów,
- ortopedyczno-urazowych i stanów po zabiegach operacyjnych narządów ruchu,
- skóry,
- schorzeń nosa, ucha, gardła i krtani,
- nerwobólach,
- dyskopatiach,
- nerwicach.

Jednym z zastosowań wód geotermalnych jest także ogrzewanie miasta, realizowane przez powołaną w tym celu spółkę – Geotermia Uniejów. Ciepłownia geotermalna połączona z kotłownią szczytową na biomasę, ma docelowo zaopatrywać w ciepło 70% budynków w Uniejowie. Nowy system zastępuje 10 kotłowni lokalnych opalanych węglem oraz 160 kotłowni znajdujących się w domach jednorodzinnych. Woda geotermalna jest wykorzystywana również do:

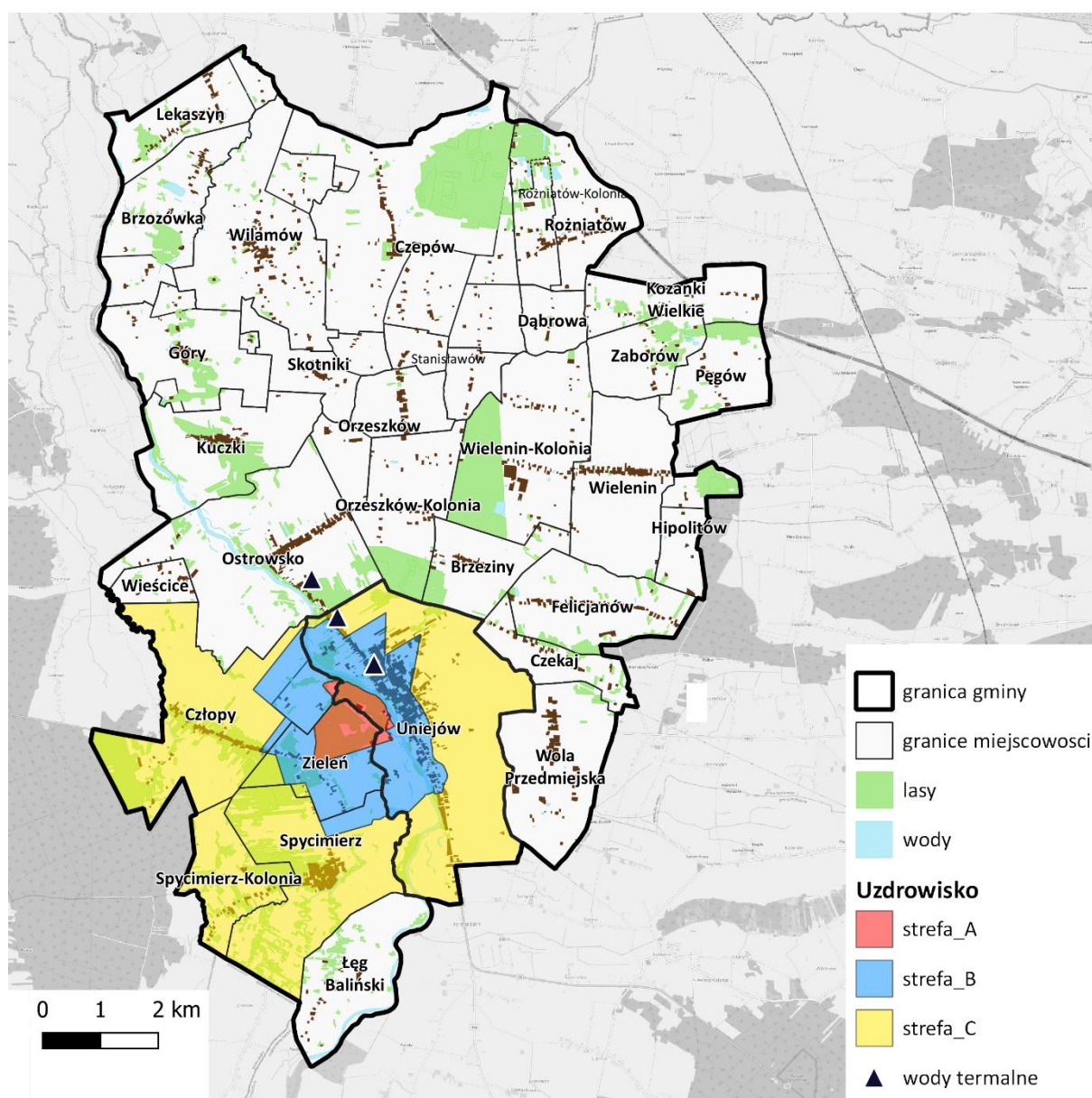
- zabiegów zdrowotnych (balneologii),
- podgrzewania murawy boiska piłkarskiego,
- rekreacji w ramach przedsięwzięcia Termy Uniejów prowadzonego przez PGK „Termy Uniejów” Sp. z o.o.

Od roku 2012 miasto posiada status miejscowości uzdrowiskowej. Podstawą do nadania statusu uzdrowiska były właściwości miejscowych ciepłych wód leczniczych, zawierających m.in. siarkę, radon, fluor, chlorki miedzi i żelaza, związki kwasu metakrzemowego oraz jod, którego zawartość jest taka jak w Bałtyku.

Powierzchnia uzdrowiskowa w gminie zajmuje łącznie 3 207 ha (tj. 25% powierzchni gminy), obejmuje miasto Uniejów oraz cztery sołectwa: Spycimierz, Spycimierz-Kolonia, Zieleń i Człopy i jest podzielona na trzy strefy uzdrowiskowe:

- „A” – obszar o powierzchni 156 ha, na którym odbywa się proces leczniczy i obejmuje sanatorium uzdrowiskowe „Uzdrowisko Uniejów Park” z zakładem przyrodolecznictwa, zespół basenów termalnych, miejsca hotelowe dla pacjentów ambulatoryjnych, „Kasztel” , „Zamek”, urządzone brzoż rzeki Warty, dwie ścieżki zdrowia i park zdrojowy;
- „B” – obszar o powierzchni 681 ha stanowiący otulinę dla obszaru „A” kształtującą odpowiednie warunki środowiskowe uzdrowiska;
- „C” – obszar o powierzchni 2 370 ha stanowiący ochronę dla strefy uzdrowiskowej „A” oraz „B”, którego zadaniem jest zapewnienie ochrony miejscowego klimatu i krajobrazu poprzez m.in.:
 - ochronę uzdrowiska przed zanieczyszczeniem powietrza i wody,
 - ochronę właściwości leczniczych klimatu,
 - ochronę krajobrazu,
 - ochronę przed hałasem i niepokojem optycznym,
 - rezerwowanie terenów pod urządzenia sportowe i rekreacyjne,
 - zapewnienie odpowiedniego współczynnika lesistości terenu a także prawidłowego prowadzenia gospodarki leśnej,
 - ewentualną rezerwę terenów pod budowę zaplecza mieszkaniowego oraz gospodarczego dla uzdrowiska,
 - ochronę przed wprowadzeniem w obszar sąsiadujący z uzdrowiskiem lub obszarem ochrony uzdrowiskowej funkcji kolizyjnych.

Rysunek 45 Strefy uzdrowiskowe na obszarze gminy Uniejów

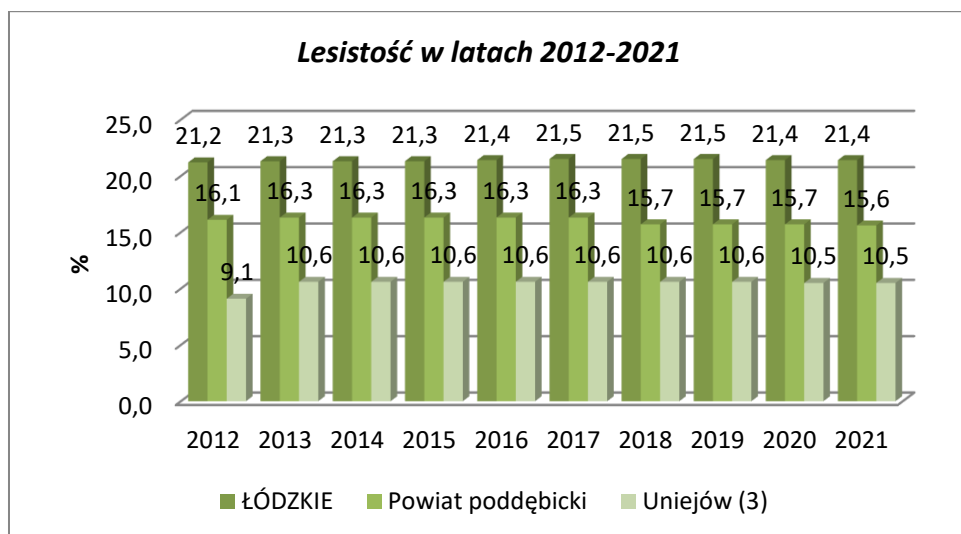

Źródło: <http://spd.pgi.gov.pl/PSHv8/Psh.html>.

4.13. LEŚNICTWO I OBSZARY CHRONIONE

W 2021 r. grunty leśne na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Uniejów zajmowały 1 371,21 ha, co stanowi 10,5% powierzchni gminy i 10% powierzchni gruntów leśnych w całym powiecie poddębickim. Na przestrzeni ostatniej dekady roczne poziomy lesistości w gminie Uniejów był niższy niż w powiecie poddębickim (od 16,1% w 2012 r. do 15,6% w 2021 r.) i województwie łódzkim (od 21,2% w 2012 do 21,4% w 2021 r.).

Wykres 101 Lesistość w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

W porównaniu do roku 2012 powierzchnia gruntów leśnych w całej gminie wzrosła o 169,75 ha (14% powierzchni gruntów leśnych w 2012 r.), w tym nieco o ponad połowę zwiększyła się powierzchnia gruntów leśnych na terenie miasta Uniejów. W tym samym okresie w powiecie poddębickim powierzchnia gruntów leśnych zmniejszyła się o 3% ich powierzchni z 2012 r., zaś na poziomie województwa łódzkiego wzrosła o 1% ich powierzchni w 2012 r. Na obszarze gminy Uniejów lasy stanowią 99% gruntów leśnych.

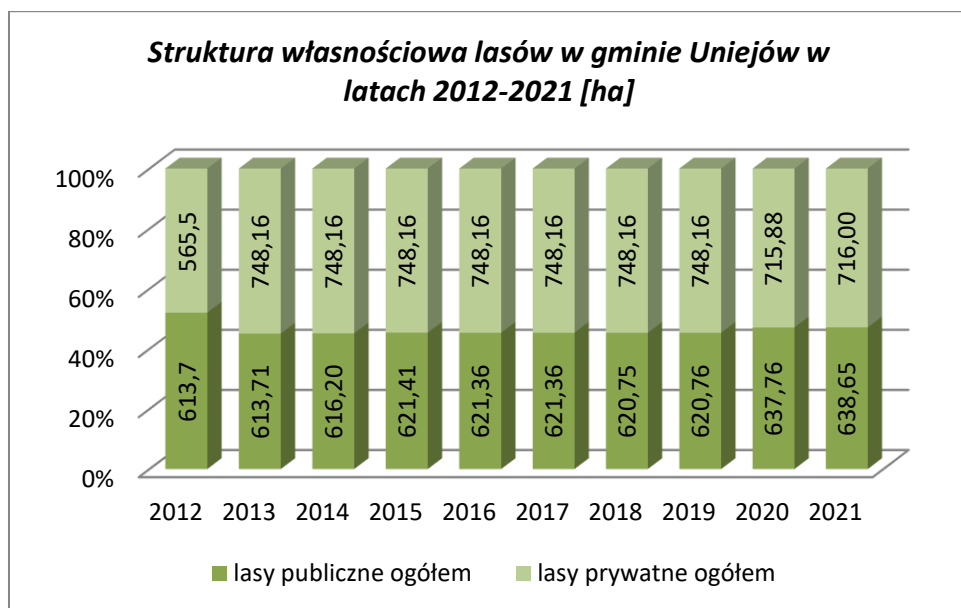
Tabela 88 Powierzchnia gruntów leśnych w latach 2012-2021

	grunty leśne ogółem											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021	zmiana 2012-2022
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[%]
ŁÓDZKIE	393	394	395	395	396	398	398	399	397	397	3	1%
Powiat poddębicki	460,9	816,25	090,21	437,17	628,82	516,72	938,30	080,93	503,57	427,72	966,81	1%
Uniejów (3)	14 441,6	635,79	631,01	634,53	613,58	617,00	125,44	132,40	085,79	008,14	-433,48	-3%
Uniejów - miasto (4)	1 201,5	1 384,17	1 380,71	1 386,17	1 386,12	1 386,12	1 385,47	1 385,48	1 370,20	1 371,21	169,75	14%
Uniejów - obszar wiejski (5)	29,4	49,75	49,75	49,75	49,75	49,75	49,75	49,75	46,73	46,73	17,38	59%
	1 172,1	1 334,42	1 330,96	1 336,42	1 336,37	1 336,37	1 335,72	1 335,73	1 323,47	1 324,48	152,37	13%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

W ostatnich dziesięciu latach zmieniła się struktura własnościowa lasów na obszarze gminy Uniejów. W 2012 r. 52% powierzchni lasów stanowiły lasy publiczne, w roku 2021 przeważały lasy prywatne (53% powierzchni lasów ogółem).

Wykres 102 Struktura własnościowa lasów w gminie Uniejów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Wśród lasów publicznych 99% stanowią lasy Skarbu Państwa, z czego 99,6% tych lasów było zarządzanych w latach 2012-2019 przez Lasy Państwowe, zaś w latach 2020 i 2021 - 97% lasów publicznych Skarbu Państwa było zarządzanych przez Lasy Państwowe. Publiczne lasy gminne stanowią 1% powierzchni lasów na obszarze gminy Uniejów.

Z kolei wśród gruntów leśnych prywatnych w latach 2012-2017 wszystkie należały do osób fizycznych. W kolejnych latach 5% prywatnych gruntów leśnych stało się własnością wspólnot grupowych.

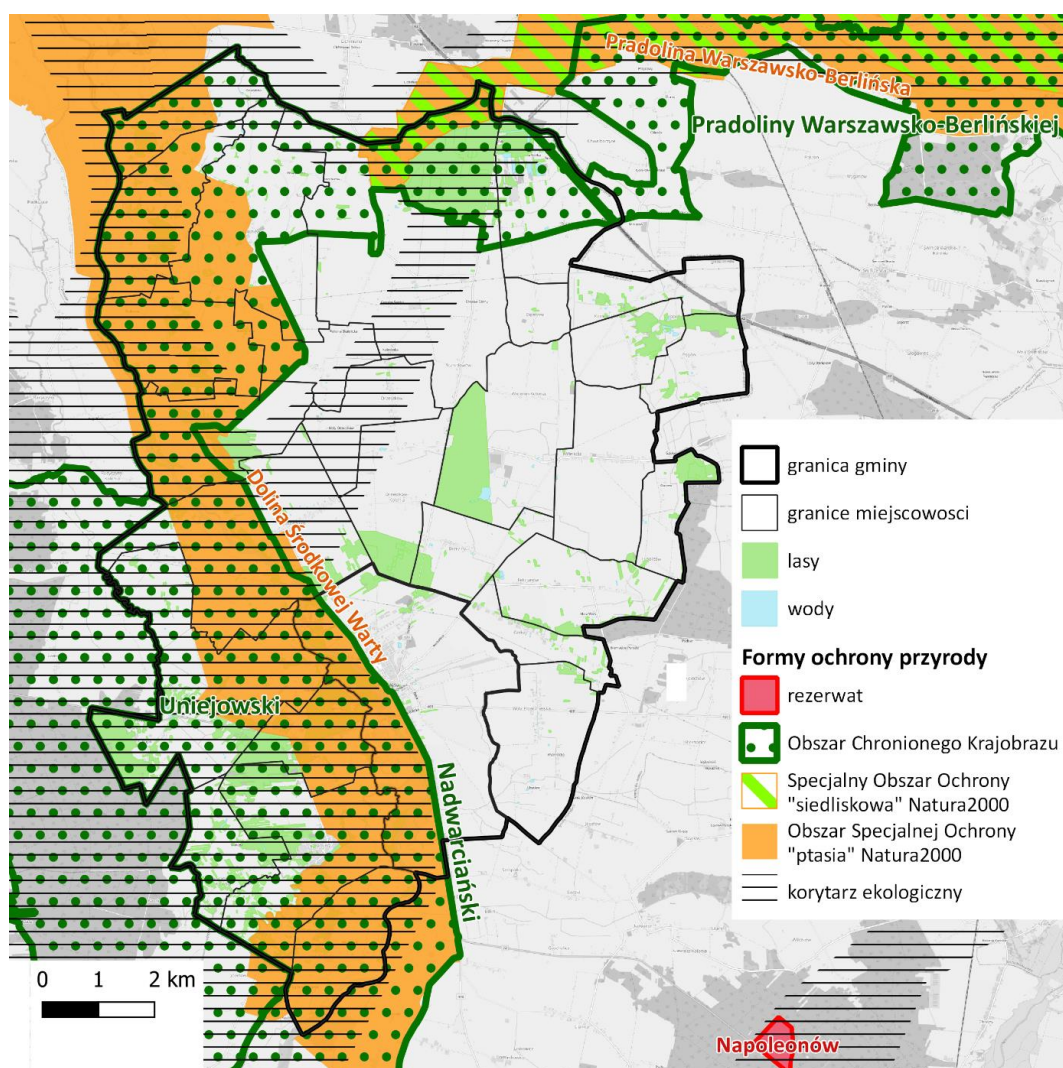
Według danych GUS jedynie w roku 2017 dokonano zalesienia 0,8 ha lasów prywatnych.

Obszary ochrony przyrody na terenie gminy Uniejów zajmują powierzchnię 6 389,63 ha, co stanowi niemal 50% powierzchni całej gminy. Wśród wszystkich obszarów chronionych:

- 60,6% stanowią obszary chronionego krajobrazu,
- 37,1% stanowią obszary specjalnej ochrony (OSO),
- 1,3% stanowią specjalne obszary ochrony (SOO),
- 1% stanowią zespoły przyrodniczo – krajobrazowe oraz użytki ekologiczne⁶⁰.

⁶⁰ <https://uniejow.geoportal-krajowy.pl/natura-2000#formy-ochrony-przyrody> Dostęp dnia: 26.09.2022.

Rysunek 46 Formy ochrony przyrody w gminie Uniejów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDOS, <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>.

Obszary chronionego krajobrazu na terenie gminy Uniejów (OChK):

- Nadwarciański OChK: 6 296,0 ha (na terenie gminy znajduje się północna część obszaru obejmująca dolinę Warty i pokrywająca się z obszarem ptasim NATURA 2000 „Dolina Środkowej Warty”),
- OChK Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej: 41,0 ha (na terenie gminy znajduje się zachodnia część obszaru, pokrywa się ona z obszarem ptasim NATURA 2000 o tej samej nazwie),
- Uniejowski OChK: 1,4 ha (choć w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody GDOŚ nie ma informacji o tym obszarze, to na mapie dostępnej na geoserwisie GDOŚ jest on zaznaczony).

Na terenie gminy w północnej części znajduje się specjalny obszary ochrony (SOO) Pradoliny Bzury-Neru: 137,0 ha, który pokrywa się z obszarem siedliskowym NATURA 2000 o tej samej nazwie.

Ponadto na obszarze gminy znajdują się dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- Uroczysko Zieleń: 79,0 ha z cennym kompleksem lasów łęgowych oraz łąk i pastwisk śródleśnych wraz ze starorzeczem Niwy i oczkami wodnymi z dobrze wykształconą granicą polno - leśną,
- Zabytkowy Park Podworski w Czepowie Dolnym: 4,7 ha, gdzie przedmiotem ochrony jest drzewostan parku otaczającego siedzibę właściciela majątku, gros drzewostanu stanowiący szkielet parku liczy około 150 - 200 lat,

a także 5 użytków ekologicznych o powierzchni: 13,0 ha, 2,4 ha, 1,6 ha, 0,43 ha, 0,4 ha⁶¹.

Porównując obszar prawem chroniony na przestrzeni ostatniej dekady zauważamy w gminie Uniejów jego wzrost o 252,41 ha, co stanowi 4,1% powierzchni prawnie chronionej w 2012 r. Z kolei na poziomie powiatu poddębickiego, jak i województwa łódzkiego obszary prawnie chronione uległy uszczupleniu o odpowiednio 6,8% oraz 0,4% obszarów chronionych w 2012 r.

Do najważniejszych form ochrony przyrody w gminie należy zaliczyć części większych jednostek:

- 2 obszary chronionego krajobrazu
- „Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej”
- „Nadwarciański”)
- 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowy
- „Zespół Park Podworski w Czepowie Dolnym”
- „Uroczysko Zieleń”
- 3 Obszary Natura 2000
- „Specjalny Obszar Ochrony Pradolina Bzury-Neru”
- „Obszar Specjalnej Ochrony Pradolina Warszawsko-Berlińska”
- „Obszar Specjalnej Ochrony Dolina Środkowej Warty”
- 5 użytków ekologicznych
- 9 pomników przyrody

Tabela 89 Pomniki przyrody na terenie Gminy Uniejów

LP.	NAZWA	LOKALIZACJA	OBWÓD NA WYSOKOŚCI 1,3 m [cm]	WYSOKOŚĆ [m]
1	Dąb szypułkowy	Rożniatów	520	20
2	Dąb szypułkowy	Wielenin	530	18
3	Buk pospolity	Uniejów	300	20
4	Dąb szypułkowy	Uniejów	450	22
5	Kasztanowiec zwyczajny	Uniejów	450	15
6	Wiąz szypułkowy	Uniejów	370	18
7	Dąb szypułkowy	Lekaszyn	440	20
8	Dąb szypułkowy	Czepów	480	20
9	Głaz narzutowy	Wielenin	Obwód: 515 Szerokość: 157 Długość: 190 Wysokość: 90	

Źródło: Urząd Gminy Uniejów.

⁶¹ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> Dostęp dnia: 26.09.2022.

Tabela 90 Obszary prawnie chronione w latach 2012 – 2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	zmiana 2012-2021	zmiana 2012-2022
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]/[p. proc.]	[%]
obszary prawnie chronione ogółem												
ŁÓDZKIE	357 329,4	357 794,06	357 795,47	357 795,84	358 153,75	358 385,94	355 798,13	355 970,73	356 000,89	355 961,77	-1 367,63	-0,4%
Powiat poddębicki	21 291,1	21 290,99	21 281,90	21 281,38	21 281,38	21 287,44	19 848,44	19 846,41	19 846,41	19 846,41	-1 444,69	-6,8%
Uniejów (3)	6 144,2	6 144,20	6 135,11	6 135,11	6 135,11	6 134,56	6 398,56	6 396,61	6 396,61	6 396,61	252,41	4,1%
% w powiecie	29%	29%	29%	29%	29%	29%	32%	32%	32%	32%	3,00	-
obszary chronionego krajobrazu razem												
ŁÓDZKIE	243 884,8	243 884,80	243 884,80	243 884,80	243 884,80	244 068,80	239 752,80	239 752,80	239 752,80	239 752,80	-4 132,00	-1,7%
Powiat poddębicki	21 148,0	21 148,00	21 148,00	21 148,00	21 148,00	21 148,00	19 708,00	19 708,00	19 708,00	19 708,00	-1 440,00	-6,8%
Uniejów (3)	6 050,0	6 050,00	6 050,00	6 050,00	6 050,00	6 050,00	6 314,00	6 314,00	6 314,00	6 314,00	264,00	4,4%
% w ogółem	98,5%	98,5%	98,6%	98,6%	98,6%	98,6%	98,7%	98,7%	98,7%	98,7%	0,2	-
użytki ekologiczne												
ŁÓDZKIE	1 648,8	1 643,05	1 653,55	1 653,85	1 656,11	1 679,56	1 756,14	1 819,11	1 808,78	1 768,93	120,13	7,3%
Powiat poddębicki	18,9	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	16,95	16,95	16,95	-1,95	-10,3%
Uniejów (3)	18,9	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	16,95	16,95	16,95	-1,95	-10,3%
% w ogółem	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,00	-
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe												
ŁÓDZKIE	11 814,0	11 835,68	11 826,59	11 827,08	12 182,73	12 210,48	11 913,75	12 023,36	12 011,50	12 011,50	197,50	1,7%
Powiat poddębicki	104,0	103,99	94,90	94,90	94,90	100,96	100,96	100,88	100,88	100,88	-3,12	-3,0%
Uniejów (3)	93,7	93,70	84,61	84,61	84,61	84,06	84,06	84,06	84,06	84,06	-9,64	-10,3%
% w ogółem	1,5%	1,5%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	-0,20	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

ZASOBY SUROWCÓW

Na obszarze gminy Uniejów zidentyfikowano 12 złóż surowców: po jednym węgla brunatnego, wód termalnych i wapienia, trzy złoża iłów, sześć złóż piasków.

Tabela 91 Złoża surowców zlokalizowane w gminie Uniejów

Lp.	Nazwa	Rodzaj kopaliny	Zastosowanie kopaliny	Stan zagospodarowania
1.	„Uniejów”	węgiel brunatny	energetyczne	niezagospodarowane
2.	„Uniejów”	piaski	ceramika budowlana	zaniechane
3.	„Uniejów”	iły o różnych zastosowaniach	kruszywa budowlane	niezagospodarowane
4.	„Uniejów I”	iły ceramiki budowlanej	ceramika budowlana	niezagospodarowane
5.	„Wielenin”	iły ceramiki budowlanej	ceramika budowlana	zaniechane
6.	„Zaborów”	piaski	drogowe	zaniechane
7.	„Kolonja Rożniatów”	piaski	drogowe	zaniechane
8.	„Kolonja Rożniatów II”	piaski	drogowe	zaniechane
9.	„Rożniatów I”	piaski	drogowe	zaniechane
10.	„Czepów”	wapienie	-	do niedawna gospodarowane ⁶²
11.	„Brzozówka”	piaski	drogowe	zaniechane
12.	„Uniejów I”	termalne wody lecnicze zmineralizowane	lecnicze	gospodarowane

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS – BDL.

Spośród nich tylko jeden jest obecnie gospodarowany, a mianowicie złożo wód termalnych „Uniejów”. Z trzech otworów na obszarze gminy (IGH1, PIG/AGH1, PIG/AGH2) pobierana jest woda termalna:

- IGH1 - woda typu Cl-Na, F, B o temperaturze dochodzącej do 60°C i wydajności 55 m³/h, przy depresji maksymalnej 26 m,
- PIG/AGH1 i PIG/AGH2 - woda typu Cl-Na o mineralizacji około 7 g/dm³ i temperaturze dochodzącej do 70°C; łączna wydajność wynosi 145 m³/h, przy depresji 26 m.

Koncesję na wydobywanie wód termalnych z otworu PIG/AGH2 posiada Spółka "Geotermia Uniejów" (decyzja z dnia 5.02.2007 r. Ministra Środowiska). Obszar górniczy ustanowiony w koncesji obejmuje teren o powierzchni 11,07 km². Wydobyte wody termalne wykorzystywane są do celów grzewczych infrastruktury miasta a także do celów rekreacyjnych i balneologicznych w zespole basenów Termy Uniejów. Część wydobytych wód termalnych po odebraniu z nich ciepła jest zatłaczana z powrotem do złoża otworami PIG/AGH1 i IGH1. Część wód termalnych (tj. wody z płukania otworów wodami złożowymi, pompowań pomiarowych i oczyszczających, wody termalne po zabiegach uzdatniających strefę przyodwiertową) odprowadzana jest do rzeki Warty.

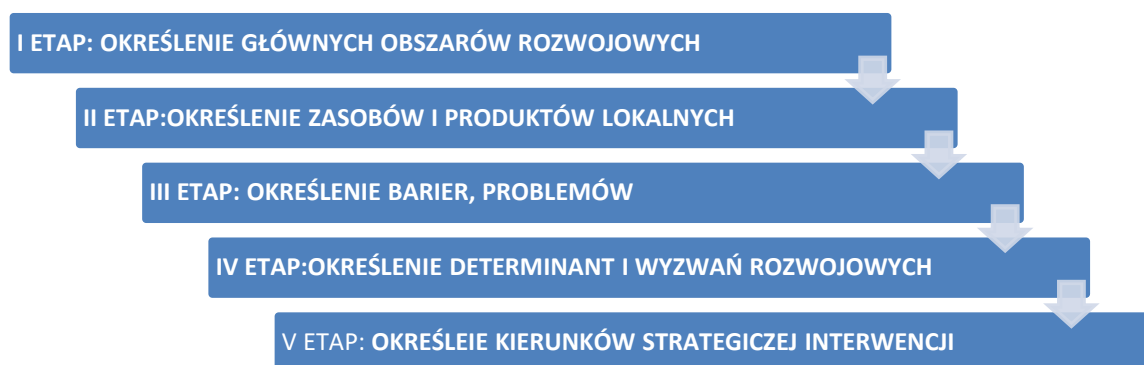
⁶² Termin ważności koncesji udzielonej na eksploatację tego złoża minął 23 października 2022 r.

Ustanowienie wokół wód geotermalnych uzdrowiska w gminie Uniejów determinuje zakaz pozyskiwania innych surowców na terenie wszystkich stref uzdrowiskowych.

5. ANALIZA POTENCJAŁÓW, BARIER I POTRZEB ROZWOJOWYCH GMINY

Analizę potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych przeprowadzono w pięciu etapach. W pierwszym etapie, na podstawie danych i informacji zawartych w dwóch poprzednich rozdziałach wstępnie określono obszary rozwojowe Gminy. Następnie w drugim etapie, w celu uzyskania informacji dotyczących potencjałów, czyli zasobów i produktów, posłużono się specjalnie zaprojektowaną matrycą, w której na spotkaniach roboczych i konsultacjach z partnerami społ-gosp, zostały wskazane zasoby i wytwarzane na ich podstawie produkty. Podobnie skonstruowana matryca diagnostyczna, posłużyła również w etapie trzecim do analizy barier i oszacowania istotności problemów i deficytów występujących na obszarze Gminy. W kolejnym etapie – czwartym, określono główne determinanty rozwojowe Gminy i odniesiono je do czterech wstępnie założonych w badaniu obszarów rozwojowych: społecznego, gospodarczego, przestrzenno-środowiskowego i instytucjonalnego. W ostatnim, piątym etapie, określono kierunki interwencji w korelacji do wyodrębnionych czterech sfer rozwojowych.

Rysunek 47 Proces diagnozy – metodyka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Związku Miast Polskich.

Rysunek 48 Obszary rozwojowe

Źródło: Opracowanie własne

5.1. POTENCJAŁY ROZWOJOWE

Zasoby i produkty lokalne stanowią potencjały rozwoju lokalnego. Istotne jest dostrzeżenie możliwości wykorzystania zasobów dla pobudzenia rozwoju gospodarczego.

Na potencjały obszaru Gminy będą się składać przede wszystkim posiadane zasoby, oferowane produkty i usługi, które mogą przynieść wymierne korzyści bezpośrednie lub pośrednie poprzez wytworzenie wartości dodanej dla mieszkańców i interesariuszy. Zasoby to wszystkie użyteczne elementy występujące na terenie Gminy, generujące produkty lokalne. Są niezbędne do wytworzenia wyrobu, usługi, oferty definiujących funkcje obszaru gminy

W celu zidentyfikowania zasobów posłużono się specjalnie skonstruowaną matrycą, w której zostały wskazane zasoby, a następnie określone w skali od 0 do 10 możliwości ich wykorzystania do generowania produktów lokalnych. Im wyższa nadana ocena, tym wyższa możliwość generowania produktu i unikatowość zasobu.

Szczegółowe dane z matrycy, zagregowano w 6 głównych grup rodzajowych zasobów – wyniki przedstawia tabela poniżej.

Tabela 92 Główne grupy rodzajowe zasobów

L.p.	ZASOBY LOKALNE i GENEROWANE PRODUKTY	POTENCJAŁ I UNIKALNOŚĆ ZASOBÓW/PRODUKTÓW	WYNIK W RANKINGU
A.	B.	C.	F.
1.	istniejąca infrastruktura	8,75	3
2.	funkcjonujące instytucje	8,25	5
3.	środowisko naturalne i jego jakość (zasoby przyrodnicze - flora, fauna, krajobraz, położenie)	9,50	1
4.	dziedzictwo kulturowe,	9,25	2

	historyczne, folklor, tradycje, postacie		
5.	kluczowi przedsiębiorcy ze względu na podaż pracy, potencjał B+R, specjalizacje regionalne itp.	8,50	4
6.	niewykorzystane, zapomniane obiekty/przestrzenie	7,75	6

Źródło: Opracowanie własne.

Najwyżej ocenionym zasobem występującym na obszarze gminy jest środowisko naturalne i jego jakość (zasoby przyrodnicze - flora, fauna, krajobraz, położenie), głównie ze względu na zasoby i wykorzystanie wód geotermalnych, stanowiących istotny czynnik wyróżniający Gminę na terenie całego województwa, a także kraju (jedynie w Polsce uzdrowisko geotermalne), stanowiące bardzo ważny czynnik w rozwoju gospodarczym Gminy. Dodatkowo wymieniane były zasoby (krajobraz, torfowiska, stawy, łąki) związane z obszarami prawnie chronione, do których zalicza się m.in.: Obszar Chronionego Krajobrazu Park Krajobrazowy oraz obszarami NATURA 2000. związane z formami ochrony przyrody, także stanowiące ważny potencjał dla rozwoju produktów turystycznych.

Drugie miejsce w rankingu zajmuje dziedzictwo kulturowe, historyczne, folklor, tradycje, postacie. Gmina posiada bogatą historię i liczne zabytki m.in. Kolegiata Arcybiskupów Gnieźnieńskich, a także tradycje unikalne na skale województwa i kraju – układanie dywanów kwiatowych w Boże Ciało wpisane na Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości UNESCO. Zarówno posiadane przez Gminę zasoby jak i produkty tworzone na ich podstawie, są ważnym obszarem tworzącym przewagę konkurencyjną jak również budującym tożsamość lokalną.

Trzecie miejsce zajmuje istniejąca infrastruktura. Wśród wymienianych zasobów znalazły się m.in. infrastruktura turystyczna i rekreacyjna, drogowa, szkoły, domy kultury, boiska i obiekty sportowe. Na podstawie uzyskanego wyniku widać, duże znaczenie inwestycji dla rozwoju Gminy, natomiast trzecie miejsce w rankingu wskazuje na racjonalną politykę władz w zakresie prowadzenia rozwoju Gminy w oparciu o posiadane zasoby przyrodnicze i kulturowe, które to dopiero przy odpowiednim wsparciu inwestycyjnym i pozainwestycyjnym (promocja, tworzenie marki) mogą dać odpowiedni impuls rozwojowy.

Czwartym zasobem w zestawieniu są kluczowi przedsiębiorcy ze względu na podaż pracy, potencjał B+R, specjalizacje regionalne itp, głównie ze względu na generowanie podaży pracy i wpływ na rozwój gospodarczy. Wśród dominujących sektorów przedsiębiorstw na terenie gminy znajdują się usługi handlowe, budowlane, transportowe, a także rolnicze. Pozycja tego zasobu świadczy o istotnej roli sfery gospodarczej w rozwoju Gminy. Kluczowi przedsiębiorcy przede wszystkim generują nowe miejsca pracy, ale i stanowią mocny filar gospodarki lokalnej, w przypadku Gminy Uniejów

rozpoznawalnej dzięki branży turystycznej i uzdrowiskowej, choć zgodnie z danymi statystycznymi ważnymi branżami w gospodarce lokalnej.

Piąte miejsce w rankingu zajmują funkcjonujące instytucje, do których zaliczono Dom Kultury, Bibliotekę, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, kluby i hale sportowe, Ośrodki Zdrowia. Wszystkie te instytucje są niezbędne dla funkcjonowania społeczności lokalnej i zaspakajania potrzeb swoich mieszkańców oraz osób z zewnątrz przebywających na terenie Gminy, wpływając bezpośrednio na warunki życia i wizerunek danego obszaru.

Szósty zasób stanowią niewykorzystane, zapomniane miejsca i obiekty. To szczególny zasób posiadający dużą unikalność i potencjał, wymagający często rewitalizacji, w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społeczno-gospodarczych i wygenerowania produktów. Są to szczególne miejsca i obiekty o potencjale przyrodniczym (np. ukształtowanie terenu, zbiorniki wodne) oraz kulturowo-historycznym, zawierające elementy wzmacniające poczucie tożsamości lokalnej. Miejsca te posiadają duży potencjał społeczno-kulturowo-historyczny, ale wymagają ponownego zagospodarowania i rewitalizacji.

Wszystkie wyżej wymienione zasoby i produkty stanowią bardzo ważny czynnik rozwoju, gdyż generują one bezpośrednio lub pośrednio nowe miejsca pracy oraz wpływają na rozwój społeczno-gospodarczy i jakość życia mieszkańców. Mogą zachęcać młodych ludzi do pozostania na obszarze Gminy, rozwijać lokalne firmy oraz przyciągać zewnętrznych inwestorów i tym samym wpływać na rozwój lokalnych i ponadlokalnych specjalizacji. Przyjęty w poprzednich dokumentach strategiczny kierunek/cel działań związany z kreowaniem wysokiej jakości produktów terytorialnych, zarówno materialnych, jak i niematerialnych, wpływający na budowanie silnej marki miejsca, powinien zostać utrzymany. Pozwala on na zapewnienie w postrzeganiu potencjalnego klienta wysokiej pozycji Gminy.

5.2. BARIERY, PROBLEMY I DEFICYTY ROZWOJOWE

Na potrzeby analizy skonstruowano matrycę, która zidentyfikowała problemy/ bariery, oraz określiła ich natężenie i istotność dla rozwoju Gminy. W oparciu o analizę danych statystycznych oraz pozyskanych z matrycy, poniżej zaprezentowano kluczowe problemy, które wpływają na rozwój Gminy.

Matryca zawierała 12 obszarów funkcjonowania Gminy, które zostały poddane analizie - w skali od 0 do 10, oceniona była istotność oraz natężenie występowania danego problemu dla rozwoju gminy. Im wyższa ocena, tym większe natężenie i istotność problemu dla rozwoju gminy. Ocenie poddano następujące obszary:

1. Środowisko naturalne
2. Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka
3. Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa
4. Infrastruktura transportowa, dostępność komunikacyjna
5. Gospodarka, przedsiębiorczość
6. Rynek pracy, kadry gospodarki
7. Szkolnictwo, wykształcenie, doksztalcenie
8. Dostęp do usług cyfrowych

9. Administracja, obsługa administracyjna
10. Stan zdrowia mieszkańców i opieka zdrowotna
11. Wykluczenie społeczne
12. Tożsamość lokalna

Zagregowane wyniki przedstawiają poniższa tabela. Wyróżniono sześć głównych obszarów problemowych/deficytowych, w przypadku których osiągnięto średni poziom natężenia i istotności na poziomie przynajmniej 5 punktów (50%).

Tabela 93 Najistotniejsze obszary problemowe/deficytowe

L.p.	PROBLEMY/DEFICYTY W DANYM OBSZARZE	ŚREDNIA NATĘŻENIA I ISTOTNOŚCI DLA ROZWOJU GMINY (0-10)	POZYCJA W RANKINGU WG ŚREDNIEJ (E)
A.	B.	C.	F.
1.	Infrastruktura transportowa dostępność komunikacyjna, w tym transport publiczny, zbiorowy	8,00	1
2	Gospodarka, przedsiębiorczość - obsługa instytucjonalna, doradztwo, usługi dla biznesu, nowoczesne sektory gospodarki, obsługa MŚP, struktura gospodarki/przedsiębiorstw	7,50	2
3.	Usługi publiczne, szkolnictwo, kształcenie, zdrowotne infrastruktura, dostępność usług	6,75	3
4.	Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług	6,25	4

5.	Środowisko naturalne - zasoby, jakość, dostępność, infrastruktura, ochrona środowiska (kanalizacja, oczyszczalnie ścieków) itd.	5,75	5
6.	Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa infrastruktura/dostępność usług	5,50	6

Źródło: Opracowanie własne.

Najwyżej punktowanym obszarem deficytowym była infrastruktura i dostępność komunikacyjna. Wskazany problem, związany jest z niewystarczającą dostępnością komunikacyjną. W tym kontekście wymieniano niską dostępność do transportu zbiorowego, spowodowaną głównie niewystarczającą liczbą przystanków i niskim dostępem do kolei. Prowadzi to do wykluczenia komunikacyjnego znacznej części mieszkańców obszaru Gminy, w szczególności nieposiadających własnych środków transportu. Wskazywano również na niewystarczającą infrastrukturę okołodrogową, czyli brak profesjonalnych ścieżek rowerowych czy niewystarczającą liczbę chodników. Są to istotne kwestie, gdyż od tych elementów zależy bezpieczeństwo na drodze każdego uczestnika ruchu drogowego.

Drugie miejsce w zestawieniu zajął obszar dotyczący gospodarki, przedsiębiorczości i związanych z nimi usług dla biznesu, obsługi instytucjonalnej, doradztwa, nowoczesnych sektorów gospodarki, obsługi MŚP, struktury gospodarki i przedsiębiorstw. Najczęściej wskazywanymi problemami były te świadczące o stagnacji gospodarczej i braku wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej jest silną stymulantą rozwoju lokalnego. Dlatego szczególnie ważne jest stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju przedsiębiorczości zwłaszcza wśród młodych ludzi.

Kolejnym wyznaczonym problemem jest niewystarczająca oferta i poziom usług publicznych, przede wszystkim usług edukacyjnych oraz zdrowotnych. Na terenie gminy usługi edukacyjne są realizowane na poziomie przedszkolnym, podstawowym. Edukacja ponadpodstawowa (licea, technika, szkoły branżowe i zawodowe) jest realizowana w większych ośrodkach miejskich. Lokalna oferta jest ograniczona i nie odpowiada w pełni oczekiwaniom młodzieży. Podobna sytuacja jest z usługami zdrowotnymi pomimo relatywnie dobrej sytuacji na terenie Gminy, szeroki zakres usług dostępny jest w większych ośrodkach miejskich.

W kontekście zwiększenia dostępności do usług edukacyjnych powiązany problem istotnym dla ich zaspokajania jest problem komunikacji zbiorowej.

Kolejnym obszarem problemowym (5), jest kultura, sztuka (w szczególności wysoka) zabytki, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług. W kontekście występujących problemów najczęściej wskazywano na brak co szerokiego wachlarza usług, a także ograniczoną dostępność do sektora kultury i rozrywki. Analiza danych statystycznych oraz pozyskanych na spotkaniach roboczych z przedstawicielami Gminy wskazuje na istniejącą, ale ograniczoną ofertę kulturalną, zwłaszcza w zakresie kultury wysokiej. Instytucje kulturalne działające na terenie Gminy

wypełniają swoją funkcję m.in. poprzez organizację, pikników, konkursów, dożynek, prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych, oświatowych, w celu propagowania dziedzictwa kulturowego, jednak usługi z zakresu kultury wysokiej, takie jak teatr, koncert, wystawy są zaspakajane na w większych ośrodkach miejskich.

W obszarze związanym ze środowiskiem naturalnym (6) wskazywano przede wszystkim na potrzeby dalszej jego ochrony - dalszy wzrost poziomu skanalizowania i zwodociągowania gminy, szczególnie na obszarach wiejskich. Zwracano również uwagę na ograniczone przepustowość oczyszczalni ścieków. Kompleksowa analiza statystyczna pozwala stwierdzić, iż nie zmniejszyła się emisja zanieczyszczeń pyłowych na przestrzeni lat. Jest to nie tylko konsekwencja funkcjonowania zakładów przemysłowych, ale również stosowania lokalnych kotłowni i pieców węglowych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Wynika to z braku funduszy, ale również braku świadomości ekologicznej mieszkańców. Badani wskazywali także na skomplikowaną procedurę pozyskiwania funduszy zewnętrznych na ochronę środowiska naturalnego, która uniemożliwia im wnioskowanie o realizację projektów. Jest to tym bardziej znaczące, gdyż wydatki gmin na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska są niewystarczające. Wszystkie ww. przyczyny skutkują utrzymującą się emisją zanieczyszczeń pyłowych oraz niezadowalającą dostępnością mieszkańców do systemu kanalizacji zbiorczej.

5.3. DETERMINANTY POTRZEB ROZWOJOWYCH

Rozwój lokalny jest procesem złożonym, na którego wpływ ma wiele zjawisk, procesów, jak i podmiotów biorących w nim udział. Powinien on uwzględniać potrzeby mieszkańców, zasoby lokalne (które są postrzegane jako warunki wewnętrzne rozwoju lokalnego), środowisko naturalne, przyrodnicze, infrastrukturalne, zdolności gospodarcze, naukowe, techniczne. Zespół najważniejszych czynników, powiązanych z występującymi na terenie gminy zasobami i produktami oraz deficytami i barierami, mogący zarówno zwiększać, jak i osłabiać potencjały gminy, a także pogłębiać lub eliminować problemy stanowią determinanty potrzeb rozwojowych.

Na potrzeby analizy wykorzystano specjalną matrycę diagnozującą szczegółowe determinanty potrzeb rozwojowych i ich istotność dla rozwoju lokalnego.

Uzyskane szczegółowe wyniki pogrupowano w 10 głównych kategorii determinant, uszeregowanych wg uśrednionych istotności obliczonych na podstawie szczegółowych danych dotyczących danej grupy.

Następnie główne determinanty zostały odniesione do wstępnie określonych obszarów rozwojowych:

- a) gospodarczego,
- b) społecznego,
- c) środowiskowo – przestrzennego,
- d) instytucjonalnego,

w celu weryfikacji korespondencji tych obszarów (określony wstępnie na początku badania) z uzyskanymi wynikami badań i analiz przeprowadzonych na podstawie otrzymanych danych i informacji. Wyniki przedstawia tabela poniżej.

Tabela 94 Korespondencja głównych determinant z obszarami rozwojowymi

L.p.	DETERMINANTY POTRZEB ROZWOJOWYCH	ŚREDNIA ISTOTNOŚĆ DETERMINANTY DLA ROZWOJU LOKALNEGO	OBSZAR ROZWOJOWY			
			GOSPODARCZY	SPOŁECZNY	ŚRODOWISKOWO PRZESTRZENNY	INSTYTUCJONALNY
-	-	-	a	b	c	d
1	Poprawa dostępności komunikacyjnej, wykorzystanie położenia geograficznego	8,25	x	x	xx	x
2	Poprawa warunków do rozwoju gosp., w tym prowadzenia działaln. gosp., dostępności atrakcyjnych miejsc pracy, kadr gosp., terenów inwestycyjnych	8,00	xx	xx	x	xx
3	Poprawa jakości i warunków życia w celu spowolnienia niekorzystnych trendów demograficznych	7,75	xx	xx	x	x
4	Zwiększenie infrastruktury oraz dostępności, zakresu i jakości usług publicznych, w tym bezpieczeństwa, edukacyjnych, zdrowotnych.	7,50	x	xx	xx	x
5	Poprawa jakości, ochrony i dostępności środowiska naturalnego	7,25	x	x	xx	xx
6	Rozwój infrastruktury i usług turystycznych, wykorzystujących potencjały przyrodnicze i kulturowe	7,00	xx	xx	xx	x

7	Wzrost współpracy, zaangażowania mieszkańców i podmiotów społeczno - gospodarczych	6,75	x	xx	x	xx
8	Rozwój sprawności zarządzania, potencjału admin, promocji	6,50	xx	x	x	xx
9	Zwiększenie dostępności, zakresu i jakości usług rynkowych m.in. bankowych, prawnych, telekomunikacyjnych	6,25	xx	xx	x	xx
10	Poprawa dostępności i wykorzystania dziedzictwa kulturowego i historycznego, tradycji, folkloru itp.	5,75	x	xx	xx	x

x – podstawowa zależność

xx – silna zależność

Źródło: Opracowanie własne.

Powyższe zestawienie potwierdza korespondencję przewidywanych 4 sfer rozwojowych z głównymi determinantami określonymi na podstawie analizy szczegółowych danych i informacji.

5.4. KLUCZOWE WYZWANIA, KIERUNKI STRATEGICZNEJ INTERWENCJI I WSPÓŁPRACY

Wskazane główne determinanty potrzeb rozwojowych, z największym wpływem na zmianę sytuacji na obszarze Gminy, wyznaczają same w sobie wyzwania kluczowe dla partnerów bądź składają się z szeregu wyzwań i działań kluczowych wchodzących w skład danej determinanty.

W procesie definiowania wyzwań i działań kluczowych wzięto pod uwagę priorytetowe czynniki w głównym stopniu determinujące rozwój obszaru gminy m.in.:

- niekorzystną sytuację demograficzną (m.in. spadek liczby ludności, niekorzystna struktura wiekowa, malejące zasoby siły roboczej)
- niewystarczającą infrastrukturę oraz dostęp do usług publicznych przede wszystkim zdrowotnych i opiekuńczych,
- niewystarczającą dostępność transportową, w szczególności w zakresie transportu zbiorowego,

- potrzeby w zakresie ochrony środowiska i infrastruktury z tym związanej, przede wszystkim związane z dalszym skanalizowaniem i zwodociągowaniem gminy,
- niewystarczające warunki do rozwoju przedsiębiorczości, m.in. w zakresie samozatrudnienia,
- brak średnich i dużych przedsiębiorców, generujących atrakcyjne miejsca pracy,
- niezadawalający poziom zarobków w stosunku do średniej z województwa,
- konieczność utrzymania wysokiego poziomu usług administracyjnych, warunkujący poza obsługą administracyjną mieszkańców, sprawne zarządzanie skomplikowanymi procesami – w tym realizacją projektów, aplikowanie o środki zewnętrzne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy określono następujące wyzwania i działania kluczowe i odniesiono je do determinant rozwojowych:

- Wzrost innowacyjności i kreatywności (w tym związany z wykorzystaniem potencjałów turystycznych gminy, m.in. wód geotermalnych),
- Poprawa środowiska dla rozwoju przedsiębiorczości (w tym związana z wykorzystaniem potencjałów turystycznych gminy, m.in. wód geotermalnych),
- Poprawa kapitału ludzkiego i rynku pracy,
- Rozwój kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego,
- Podwyższenie standardu i dostępu do usług publicznych,
- Włączenie społeczne grup zagrożonych lub wykluczonych społecznie,
- Dobra jakość i dostępność infrastruktury transportowej i technicznej,
- Wysoka jakość i bezpieczeństwo zasobów przyrodniczych i antropogenicznych (w tym związana z wykorzystaniem potencjałów turystycznych gminy, m.in. wód geotermalnych),
- Zrównoważony system osadniczy,
- Sprawne i skuteczne zarządzanie w administracji z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Tabela 95 Główne determinanty rozwojowe - wyzwania kluczowe

L.p.	Determinanty potrzeb rozwojowych	Wzrost innowacyjności i kreatywności	Poprawa środowiska dla rozwoju przedsiębiorczości	Poprawa kapitału ludzkiego i rynku pracy	Rozwój kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego	Podwyższenie standardu i dostępu do usług publicznych	Włączenie społeczne grup zagrożonych lub wykluczonych społecznie	Dobra jakość i dostępność infrastruktury transportowej i	Wysoka jakość i bezpieczeństwo zasobów przyrodniczych i	Zrównoważony system osadniczy	Sprawne i skuteczne zarządzanie w administracji z wykorzystaniem technologii ICT
	Wyzwania rozwojowe	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
1	Poprawa dostępności komunikacyjnej, wykorzystanie		X					X			X

	położenia geograficznego										
2	Poprawa warunków do rozwoju gosp., w tym prowadzenia działaln. gosp., dostępności atrakcyjnych miejsc pracy, kadr gosp., terenów inwestycyjnych	X	X	X		X		X	X	X	X
3	Poprawa jakości i warunków życia w celu spowolnienia niekorzystnych trendów demograficznych		X	X		X	X	X	X	X	X
4	Zwiększenie infrastruktury oraz dostępności, zakresu i jakości usług publicznych, w tym bezpieczeństwa, edukacyjnych, zdrowotnych					X	X		X		X
5	Poprawa jakości, ochrony i dostępności środowiska naturalnego								X	X	X
6	Poprawa infrastruktury i usług turystycznych, wykorzystujących potencjały przyrodnicze i kulturowe		X					X	X		X
7	Wzrost współpracy, zaangażowania mieszkańców i podmiotów społeczno gospodarczych na obszarze		X	X			X				X
8	Poprawa sprawności zarządzania, potencjału										X

	admin, promocji, wpływu na decyzje wyższego szczebla										
9	Zwiększenie dostępności, zakresu i jakości usług rynkowych m.in. bankowych, prawnych, telekomunikacyjnych		X					X			X
10	Poprawa dostępności i wykorzystania dziedzictwa kulturowego i historycznego, tradycji, folkloru itp.				X				X	X	X

Źródło: Opracowanie własne.

Wyznaczenie kluczowych wyzwań i działań w ramach determinant rozwojowych pozwoliło na określenie strategicznych kierunków interwencji.

W ramach sfery gospodarczej jest to rozwój lokalnej i ponadlokalnej gospodarki poprzez efektywne wykorzystanie i rozszerzenie zasobów i produktów (w tym dalsze wykorzystanie potencjałów przyrodniczych i kulturowych gminy do rozwoju turystyki, m.in. wód geotermalnych), wsparcie środowiska przedsiębiorczości, opracowanie oferty inwestycyjnej, doskonalenie zasobów rynku pracy oraz rozwój kreatywności i innowacyjności, zapewniające satysfakcjonujący poziom dochodów i warunków pracy.

W sferze społecznej jest to: poprawa dostępności i jakości usług publicznych, wzrost aktywności i zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny, sprzyjające integracji i włączeniu grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, w szczególności osób starszych.

W ramach sfery funkcjonalno-przestrzennej jest poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej i technicznej, wzrost jakości i bezpieczeństwa zasobów przyrodniczych i antropogenicznych, zapewniający zrównoważony system osadniczy i rozwój lokalny.

W sferze instytucjonalnej jest to sprawne i skuteczne zarządzanie rozwojem Gminy, oparte na współpracy, umożliwiające efektywne wykorzystywanie zasobów i realizację przedsięwzięć we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego.

Strategiczne kierunki interwencji, wynikające z badań i analiz przeprowadzonych podczas opracowywania Raportu diagnostycznego, będą pomocne w wyznaczaniu celów Gminy oraz określaniu ich priorytetów i struktury w ramach dalszych prac nad Strategią rozwoju.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Mapa administracyjna województwa łódzkiego, powiat poddębicki, gmina Uniejów	5
Rysunek 2 Sieć miast w otoczeniu gminy Uniejów	6
Rysunek 3 Czas dojazdu samochodem osobowym z Uniejowa do wybranych miast	7
Rysunek 4. Podział administracyjny gminy Uniejów i jej otoczenia	8
Rysunek 5 Mapa Gminy Uniejów	9
Rysunek 6 Strefy uzdrowiskowe na obszarze gminy Uniejów	13
Rysunek 7 Formy ochrony przyrody	14
Rysunek 8 Park w Czepowie	15
Rysunek 9 Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Uniejowie	16
Rysunek 10 Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Uniejowie	17
Rysunek 11 Zamek w Uniejowie	17
Rysunek 12 Dwór w Uniejowie	18
Rysunek 13 Trasa Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego	19
Rysunek 14 Ludność w Gminie Uniejów	21
Rysunek 15 Dynamika zmiany liczby ludności w gminie Uniejów w latach 2011-2021	24
Rysunek 16 Starość demograficzna wg miejscowości statystycznych w gminie Uniejów	28
Rysunek 17 Dostępność czasowa do szkół podstawowych w gminie Uniejów	39
Rysunek 18 Zamek w Uniejowie przed II Wojną Światową (A)	90
Rysunek 19 Zamek w Uniejowie w 2022 r. (B)	90
Rysunek 20 Widok Uniejowa w 1938 r. (A)	90
Rysunek 21 Widok Uniejowa w 2022 r. (B)	90
Rysunek 22 Uniejów na Mapie Kwatermistrzostwa z 1843 r. (A)	91
Rysunek 23 Uniejów na mapie topograficznej – BDOT 10k z 2022 r. (B)	91
Rysunek 24 Rynek w Uniejowie w 1938 r. (A)	92
Rysunek 25 Rynek w Uniejowie w 2022 r. (B)	92
Rysunek 26 Pokrycie gminy planami miejscowymi w 2022 r.	94
Rysunek 27 Struktura funkcjonalna zabudowy w Uniejowie wg miejscowości	95
Rysunek 28 Zwartość i rozproszenie zabudowy w Gminie Uniejów	97
Rysunek 29 Powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Uniejów wg miejscowości i rodzaju zabudowy	99
Rysunek 30 Powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Uniejów wg miejscowości i rodzaju zabudowy	100
Rysunek 31 Sieć dróg na obszarze gminy Uniejów	115
Rysunek 32 Dostępność drogowa do Łodzi w minutach w 2019 r.	120
Rysunek 33 Dostępność drogowa do miasta powiatowego w województwie łódzkim w 2019 r. ..	121
Rysunek 34 Dostępność drogowa do dużego lotniska w województwie łódzkim w 2019 r.	122
Rysunek 35 Indeks syntetyczny dostępności drogowej w województwie łódzkim z perspektywy atrakcyjności inwestycyjnej w 2019 r.	123
Rysunek 36 Syntetyczny indeks dostępności drogowej w województwie łódzkim z perspektywy poziomu życia w 2019 r.	124
Rysunek 37 Indeks syntetyczny dostępności drogowej w województwie łódzkim w 2019 r.	125

Rysunek 38 Czas dojścia z miejscowości wiejskich do najbliższego przystanku komunikacji publicznej w województwie łódzkim w 2019 r.	126
Rysunek 39 Liczba bezpośrednich połączeń komunikacją publiczną do Łodzi w 2019 r.	127
Rysunek 40 Czas dotarcia komunikacją miejską do własnego miasta powiatowego w województwie łódzkim w 2019 r.	128
Rysunek 41... Dostępność do najbliższego miasta z miejscowości wiejskich w województwie łódzkim w 2019 r.	129
Rysunek 42 Liczba bezpośrednich połączeń między godziną 6:00 a 8:00 do najbliższego miasta (dni robocze) w województwie łódzkim w 2019 r.	130
Rysunek 43... Liczba bezpośrednich połączeń do najbliższego miasta w niedziele i dni świąteczne w województwie łódzkim w 2019 r.	131
Rysunek 44 Zasoby wodne - wody podziemne.....	181
Rysunek 45 Strefy uzdrowiskowe na obszarze gminy Uniejów	185
Rysunek 46 Formy ochrony przyrody w gminie Uniejów	188
Rysunek 47 Proces diagnozy – metodyka	192
Rysunek 48 Obszary rozwojowe.....	192

SPIS TABEL

Tabela 1 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Gminie Uniejów	12
Tabela 2 Ludność w gminie Uniejów wg miejscowości statystycznych w latach 2011 i 2021	21
Tabela 3 Liczba ludności województwo/powiat/gmina	23
Tabela 4 Przyrost naturalny w gminie miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021.....	25
Tabela 5 Przyrost naturalny województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021.....	25
Tabela 6 Przyrost naturalny województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021.....	26
Tabela 7 Saldo migracji województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	27
Tabela 8 Zmiany struktury ludności wg ekonomicznych grup wieku województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	29
Tabela 9 Wybrane wskaźniki obciążenia demograficznego województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	30
Tabela 10 Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach województwo/powiat/gmina w latach 2012-2020.....	32
Tabela 11 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat województwo/powiat/gmina w latach 2012-2020	33
Tabela 12 Uczniowie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020	35
Tabela 13 Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020	37
Tabela 14 Uczniowie przypadający na jeden oddział województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020.....	37
Tabela 15 Projekty unijne z zakresu edukacji realizowane na obszarze gminy Uniejów	38
Tabela 16 Liczba pracujących województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021.....	41
Tabela 17 Pracujący na terenie miasta Uniejów i na obszarze wiejskim w latach 2012-2019.....	41
Tabela 18 Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w latach 2014-2021.....	42
Tabela 19 Bezrobocie rejestrowane w latach 2012-2021.....	43

Tabela 20 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2012-2021	43
Tabela 21 Wybrane wskaźniki struktury bezrobocia w latach 2012-2021	44
Tabela 22 Liczba udzielonych porad lekarskich województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	46
Tabela 23 Ludność przypadająca na aptekę ogólnodostępną w latach 2012-2021	47
Tabela 24 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2011-2020	48
Tabela 25 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w latach 2011-2020	49
Tabela 26 Zasiłki rodzinne województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020	50
Tabela 27 Świadczenia z programu „Rodzina 500 plus” udzielone w latach 2017-2020	51
Tabela 28 Odsetek czytelników w liczbie mieszkańców w latach 2012-2021	53
Tabela 29 Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	53
Tabela 30 Średnia liczba uczestników jednej imprezy zorganizowanej w domu kultury w latach 2012-2021	55
Tabela 31 Średnia liczba członków grup funkcjonujących w domach kultury w latach 2012-2021 ..	57
Tabela 32 Imprezy masowe i uczestnicy województwo/powiat/gmina w latach 2013-2021	58
Tabela 33 Liczba podmiotów gospodarczych województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	60
Tabela 34 Podmioty na 10000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2012-2021	61
Tabela 35 Wybrane wskaźniki dotyczące osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021	62
Tabela 36 Podmioty gospodarki narodowej w latach 2012-2021 wg formy prawnej	63
Tabela 37 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2012-2021	65
Tabela 38 Przedsiębiorstwa wg wielkości w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021	66
Tabela 39 Udział mikroprzedsiębiorstw ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2012-2021	67
Tabela 40 Rodzaje podmiotów gospodarczych w gminie Uniejów w latach 2012-2021	68
Tabela 41 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w Sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – w gminie Uniejów w latach 2012-2021	74
Tabela 42 Turyści zagraniczni województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	77
Tabela 43 Udzielone noclegi turystom zagranicznym województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	78
Tabela 44 Wykaz zabytków nieruchomych na terenie gminy miejsko- wiejskiej Uniejów	80
Tabela 45 Budynki mieszkalne w gminie Uniejów w latach 2012-2021	98
Tabela 46 Sytuacja mieszkaniowa w gminie	101
Tabela 47 Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności w latach 2012-2021	103
Tabela 48 Zasoby mieszkaniowe województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020	105
Tabela 49 Powierzchnia użytkowa mieszkań w zasobach mieszkaniowych jst w latach 2011-2020	106
Tabela 50 Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2011-2020	106
Tabela 51 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych województwo/powiat/gmina w latach 2011-2020	110

Tabela 52 Zapotrzebowanie na nową zabudowę	113
Tabela 53 Drogi powiatowe i ich nawierzchnie województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	116
Tabela 54 Drogi gminne i ich nawierzchnie województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021.....	117
Tabela 55 Drogi dla rowerów w latach 2012-2021	118
Tabela 56 Drogi dla rowerów na 10 tys. ludności w latach 2012-2021.....	119
Tabela 57 Długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	133
Tabela 58 Woda dostarczona gospodarstwom domowym województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	134
Tabela 59 Zużycie wody na mieszkańca województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	135
Tabela 60 Zużycie wody na 1 mieszkańca w miastach i na obszarach wiejskich w latach 2012-2021	136
Tabela 61 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej województwo/powiat/gmina w latach 2012 – 2020.....	137
Tabela 62 Eksploatacja sieci wodociągowej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2019....	139
Tabela 63 Zużycie wody na 1 mieszkańca w latach 2012-2019.....	140
Tabela 64 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej województwo/powiat/gmina w latach 2012 – 2021	141
Tabela 65 Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną województwo/powiat/gmina w latach 2015-2021	142
Tabela 66 Ścieki oczyszczane odprowadzone województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021 .	143
Tabela 67 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2020.....	144
Tabela 68 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	145
Tabela 69 Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	146
Tabela 70 Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	147
Tabela 71 Podstawowe dane o oczyszczalniach ścieków w latach 2012-2019.....	148
Tabela 72 Ścieki odprowadzane i oczyszczane województwo/powiat/gmina w latach 2012-2019	151
Tabela 73 Ścieki odprowadzone w ciągu roku na mieszkańca województwo/powiat/gmina w latach 2012 – 2019	152
Tabela 74 Ścieki odprowadzone w ciągu roku na 1 km ² w latach 2012 – 2019	153
Tabela 75 Osady wytworzone w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2012-2019. ..	154
Tabela 76 Odpady zebrane w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2017-2021	156
Tabela 77 Odpady zebrane w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2017-2020 wg pochodzenia	157
Tabela 78 Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2017 – 2021	158
Tabela 79 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w latach 2017-2021	160
Tabela 80 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych w latach 2017 – 2021	161

Tabela 81 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku województwo/powiat/gmina w latach 2012-2017	162
Tabela 82 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku na mieszkańca województwo/powiat/gmina w latach 2012-2021	163
Tabela 83 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku wg pochodzenia w latach 2012-2021	164
Tabela 84 Odpady zmieszane z gospodarstw domowych zebrane w ciągu roku na mieszkańca województwo/powiat/gmina w latach 2012 – 2021	165
Tabela 85 Usługi telekomunikacyjne dostarczane w gminie Uniejów w 2022 r.	171
Tabela 86 Prędkość dostarczanego sygnału telekomunikacyjnego w gminie Uniejów w 2022 r. ...	173
Tabela 87... Typy przesyłania sygnału BTS w Uniejowie.	176
Tabela 88 Powierzchnia gruntów leśnych w latach 2012-2021	186
Tabela 89 Pomniki przyrody na terenie Gminy Uniejów	189
Tabela 90 Obszary prawnie chronione w latach 2012 – 2021	190
Tabela 91 Złoża surowców zlokalizowane w gminie Uniejów	191
Tabela 92 Główne grupy rodzajowe zasobów	193
Tabela 93 Najistotniejsze obszary problemowe/deficytowe	196
Tabela 94 Korespondencja głównych determinant z obszarami rozwojowymi	199
Tabela 95 Główne determinanty rozwojowe - wyzwania kluczowe	201

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba ludności w gminie miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021	23
Wykres 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021	26
Wykres 3 Saldo migracji w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021	27
Wykres 4 Zmiany struktury ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie gminy miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021	29
Wykres 5 Wybrane wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy miejsko – wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021	30
Wykres 6 Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w gminie Uniejów w latach 2012-2020	32
Wykres 7 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w gminie Uniejów w latach 2012-2020	33
Wykres 8 Uczniowie w szkołach podstawowych oraz gimnazjach w gminie Uniejów w latach 2011-2020	35
Wykres 9 Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych w gminie Uniejów w latach 2011-2020	36
Wykres 10 Liczba pracujących w gminie Uniejów w latach 2012-2021	40
Wykres 11 Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w latach 2014-2021	42
Wykres 12 Bezrobocie rejestrowane w latach 2012-2021	43
Wykres 13 Liczba udzielonych porad lekarskich w gminie Uniejów w latach 2012-2021	46
Wykres 14 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Uniejów w latach 2011-2020	47
Wykres 15 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w latach 2011-2020	48
Wykres 16 Zasiłki rodzinne na dzieci udzielone w gminie Uniejów w latach 2011-2020	49

Wykres 17 Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w latach 2011-2020	50
Wykres 18 Czyelnicy w gminie Uniejów w latach 2012-2021	52
Wykres 19 Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w gminie Uniejów w latach 2012-2021	53
Wykres 20 Imprezy organizowane w domach/centrach/ośrodkach kultury w gminie Uniejów w latach 2012-2021	54
Wykres 21 Uczestnicy imprez organizowanych w domach/centrach/ośrodkach kultury w gminie Uniejów w latach 2012-2021	55
Wykres 22 Grupy funkcjonujące w centrach/domach/ośrodkach kultury w gminie Uniejów w latach 2012-2021	56
Wykres 23 Członkowie grup artystycznych funkcjonujących w centrach/domach/ośrodkach kultury w gminie Uniejów w latach 2012-2021	57
Wykres 24 Średnia liczba uczestników imprez masowych organizowanych w latach 2013-2021.....	58
Wykres 25 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Uniejów w latach 2012-2021	60
Wykres 26 Podmioty na 10000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2012-2021	61
Wykres 27 Podmioty gospodarki narodowej wg formy prawnej w gminie Uniejów w latach 2012-2021	63
Wykres 28 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2012-2021	65
Wykres 29 Struktura przedsiębiorstw w gminie miejsko-wiejskiej Uniejów w latach 2012-2021. ...	66
Wykres 30 Udział mikroprzedsiębiorstw ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2012-2021	67
Wykres 31 Rodzaje podmiotów gospodarczych w gminie Uniejów w latach 2012-2021	68
Wykres 32 Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON w gminie Uniejów w 2021 r. wg sekcji PKD	69
Wykres 33 Zmiana liczby przedsiębiorstw gminy Uniejów w latach 2012-2021 wg sekcji PKD	70
Wykres 34 Struktura lokalnej gospodarki wg sekcji PKD w latach 2017-2021	71
Wykres 35 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w Sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – w gminie Uniejów w latach 2012-2021	73
Wykres 36 Rodzaje obiektów turystycznych w gminie Uniejów w latach 2012-2021	75
Wykres 37 Miejsca noclegowe w obiektach turystycznych w gminie Uniejów w latach 2012-2021	76
Wykres 38 Turyści zagraniczni w gminie Uniejów w latach 2012-2021	77
Wykres 39 Udzielone noclegi turystom zagranicznym w gminie Uniejów w latach 2012-2021	78
Wykres 40 Dochody gminy Uniejów w latach 2012-2021	84
Wykres 41 Wydatki gminy Uniejów w latach 2012-2021	85
Wykres 42 Wydatki gminy Uniejów w latach 2012-2021	86
Wykres 43 Wynik operacyjny i spłata długu	87
Wykres 44 Budynki mieszkalne w gminie Uniejów w latach 2012-2021	98
Wykres 45 Mieszkania oddane do użytkowania w gminie Uniejów w latach 2012-2021	101
Wykres 46 Przeznaczenie mieszkań oddanych do użytku w mieście Uniejów w latach 2012-2021	103
Wykres 47 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w latach 2012-2021	104
Wykres 48 Zasoby mieszkaniowe gminy Uniejów w latach 2011-2020	104

Wykres 49 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach gminy Uniejów w latach 2011-2020	105
Wykres 50 Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2011-2020.....	106
Wykres 51 Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w zasobach gminy Uniejów w latach 2011-2020	107
Wykres 52 Mieszkania w miastach z dostępem do instalacji w 2020 r	108
Wykres 53 Mieszkania na obszarze wiejskim z dostępem do instalacji w 2020 r	108
Wykres 54 Liczba mieszkań w zasobach gminy Uniejów z zaległościami w opłatach w latach 2011-2020.....	109
Wykres 55 Wysokość zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminy Uniejów w latach 2011-2020	109
Wykres 56 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w gminie Uniejów w latach 2011-2020	110
Wykres 57 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych użytkownikom lokali w gminie Uniejów w latach 2011-2020.....	111
Wykres 58 Nawierzchnia dróg powiatowych w powiecie poddębickim w latach 2012-2021	116
Wykres 59 Nawierzchnia dróg gminnych w powiecie poddębickim w latach 2012-2021.....	117
Wykres 60 Drogi dla rowerów na 10 tys. ludności w latach 2012-2021	119
Wykres 61 Długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej w gminie Uniejów w latach 2012-2021	133
Wykres 62 Woda dostarczona gospodarstwom domowym w gminie Uniejów w latach 2012-2021	134
Wykres 63 Zużycie wody na mieszkańca w gminie Uniejów w latach 2012-2021.....	135
Wykres 64 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012 – 2020..	137
Wykres 65 Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku na 1 km2 powierzchni w 2019 r.	138
Wykres 66 Eksploatacja sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012-2019	138
Wykres 67 Udział gospodarstw domowych w eksploatacji sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012-2019	139
Wykres 68 Zużycie wody na 1 mieszkańca w latach 2012-2019	140
Wykres 69 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Uniejów w latach 2012 – 2021	141
Wykres 70 Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną w gminie Uniejów w latach 2015-2021	142
Wykres 71 Ścieki oczyszczane odprowadzone w gminie Uniejów w latach 2012-2021.....	143
Wykres 72 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w gminie Uniejów w latach 2012-2020	144
Wykres 73 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012-2021.....	145
Wykres 74 Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w gminie Uniejów w latach 2012-2021.....	146
Wykres 75 Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w gminie Uniejów w latach 2012-2021.....	147
Wykres 76 Wielkość oczyszczalni ścieków w latach 2012-2019 (RLM)	150
Wykres 77 Ścieki odprowadzane i oczyszczane w latach 2012-2019.....	151
Wykres 78 Ścieki odprowadzone w ciągu roku na mieszkańca w latach 2012 – 2019.....	152
Wykres 79 Ścieki odprowadzone w ciągu roku na 1 km2 w latach 2012 – 2019.....	153

Wykres 80 Osady wytworzone w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2012-2019	154
Wykres 81 Odpady zebrane w ciągu roku w latach 2017-2021	155
Wykres 82 Odpady zebrane w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2017-2021.....	156
Wykres 83 Odpady zebrane w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2017-2020 wg pochodzenia	157
Wykres 84 Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2017 – 2021	158
Wykres 85 Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w gminie Uniejów w latach 2017-2021 wg pochodzenia	159
Wykres 86 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w latach 2017-2021	160
Wykres 87 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów z gospodarstw domowych w latach 2017 – 2021	161
Wykres 88 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku w latach 2012-2017	162
Wykres 89 Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku na mieszkańca w gminie Uniejów w latach 2012-2021.	163
Wykres 90 Odpady zmieszane z gospodarstw domowych zebrane w ciągu roku na mieszkańca w gminie Uniejów w latach 2012 – 2021	165
Wykres 91 Udział jednostek ochrony przeciwpożarowej w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy Uniejów w latach 2011-2021	167
Wykres 92 Średnioroczna liczba ujawnionych wykroczeń w gminie Uniejów w latach 2012-2021	168
Wykres 93 Średnioroczna liczba zgłaszanych przestępstw w gminie Uniejów w latach 2012-2021	169
Wykres 94 Dostarczane usługi telekomunikacyjne w miejscowościach gminy Uniejów w 2022 r.	172
Wykres 95 Udział poszczególnych usług telekomunikacyjnych w ogóle dostarczanych usług w miejscowościach gminy Uniejów w 2022 r.	173
Wykres 96 Maksymalna prędkość dostarczanych usług telekomunikacyjnych w miejscowościach gminy Uniejów w 2022 r.	174
Wykres 97 Liczba węzłów telekomunikacyjnych w miejscowościach gminy Uniejów w 2022 r.	175
Wykres 98 Liczba linii telekomunikacyjnych w gminie Uniejów w 2022 r.	175
Wykres 99 Liczba dni w roku o stężeniu pyłu zawieszonego PM10 powyżej dopuszczalnego dobowego poziomu 50 µg/m ³ w latach 2017-2021– stacja pomiarowa Uniejów	177
Wykres 100 Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w latach 2017 – 2021 – stacja pomiarowa Uniejów	178
Wykres 101 Lesistość w latach 2012-2021	186
Wykres 102 Struktura własnościowa lasów w gminie Uniejów w latach 2012-2021	187